

MUDURNU

KÜLTÜREL MİRAS ALANI

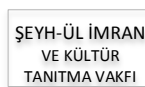
YÖNETİM PLANI

2014 – 2018

VİZYON VE STRATEJİ BELİRLEME ÇALIŞTAYI
VE DİĞER PAYDAŞ TOPLANTILARI RAPORU

AĞUSTOS 2014

DESTEKLEYEN KURULUŞLAR

Bu rapor, T.C. Doğu Marmara Kalkınma Ajansı'nın desteklediği (TR42/14/DFD/0006) 'Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı' projesi kapsamında hazırlanmıştır. İçerik ile ilgili tek sorumluluk proje yararlanıcısı olarak Mudurnu Belediyesi'ne ve raporun yazarı olan Dr. Ayşe Ege Yıldırım ile ekibine aittir ve T.C. Doğu Marmara Kalkınma Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaz.

İçindekiler

1 Giriş	4
2 Kısaltmalar	4
3 Proje Ortakları ve Proje Ekibince Yapılan Hazırlık Toplantıları	4
3.1 6 Ocak 2014 tarihli Toplantı	4
3.1.1 Genel Bilgi ve Gündem	4
3.1.2 Katılımcı Listesi	5
3.2 20 Ocak 2014 tarihli Toplantı	5
3.2.1 Genel Bilgi ve Gündem	5
3.2.2 Konuşmaların özeti	5
3.2.3 Katılımcı Listesi	8
4 Sınır Tespit Toplantıları	9
4.1 Yönetim Alanı Sınırının Belirlenmesi için Ön Etüt Amaçlı Toplantı	9
4.1.1 Genel Bilgi	9
4.1.2 Katılımcı Listesi	9
4.2 Yönetim Alanı Sınırının Belirlenmesi için Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Toplantı	10
4.2.1 Genel Bilgi	10
4.2.2 Konuşmaların Özeti	10
4.2.3 Katılımcı Listesi	13
5 1. Paydaş Eşgüdüm (Bilgilendirme) Toplantısı	14
5.1 Genel Bilgi	14
5.2 Oturum Konuşmaları	14
5.2.1 Belediye Düğün Salonundaki Oturum	14
5.2.2 Öğle yemeği	15
5.2.3 Değerlendirme Toplantısı	16
5.3 Toplantı ile ilgili hazırlanan belgeler	17
5.3.1 Davetiye ve Program	17
5.3.2 Basın Bülteni	17
5.3.3 Katılımcı Listesi	18
6 Odak Toplantılar	20
6.1 Genel Bilgi	20
6.2 Esnaf ve Eski Eser Kullanıcıları Odak Toplantısı	21
6.2.1 Genel Bilgi	21
6.2.2 Oturum Konuşmaları	21
6.2.3 Katılımcı Listesi	31
6.3 Öğretmenler Odak Toplantısı	31
6.3.1 Genel Bilgi	31
6.3.2 Oturum Konuşmaları	32
6.3.3 Katılımcı Listesi	44
7 Vizyon ve Strateji Belirleme Çalıştayı	45
7.1 Genel Bilgi	45
7.2 Oturum Konuşmaları	45
7.2.1 Açılış	45
7.2.1.1 Protokol Konuşmaları	45
7.2.1.2 Tematik Sunuşlar	48
7.2.2 SWOT (GZFT) Analizi	53
7.2.3 Mudurnu'nun Vizyonu	67
7.2.4 Grup Oturumları	69
7.2.4.1 Grup 1: Somut ve Somut Olmayan Değerlerin Korunmasına Yönelik Stratejiler	69

7.2.4.2	Grup 2: Korumanın Ekonomik Boyutuna Yönelik Stratejiler.....	72
7.2.4.3	Grup 3: Alanın Ziyaret Edilmesine Yönelik Stratejiler.....	78
7.2.4.4	Grup 4: Bilgi ve Tanıtıma Yönelik Stratejiler	93
7.2.5	Grup Oturumlarının Sunuşları	105
7.2.5.1	1. Grup sözcüsü, İbrahim Sertdemir:.....	105
7.2.5.2	2. Grup sözcüsü Selime Güzelsarı Sarı:.....	106
7.2.5.3	3. Grup sözcüsü Murat Yıldız:.....	106
7.2.5.4	4. Grup sözcüsü Necdet Akay:.....	107
7.2.6	Genel Değerlendirme ve Kapanış	108
7.3	Çalıştayda Ortaya Çıkan Verilerin Özeti (Ana Oturumunda Alınan Notlar).....	110
7.3.1	GZFT	110
7.3.2	Vizyon	110
7.4	Çalıştay ile ilgili hazırlanan belgeler	111
7.4.1	Davetiye ve afiş	111
7.4.2	Basın Bülteni.....	112
7.4.3	Program.....	113
7.5	Katılımcı Listesi	114
8	Yönetim Planı Taslağı Sunum Toplantısı.....	116
8.1	Genel Bilgi	116
8.2	Toplantı ile ilgili hazırlanan belgeler	117
8.2.1	Davetiye, Program ve Afiş	117
8.3	Katılımcı Listesi	117
9	Basın- Yayında ve Sosyal Medyada Mudurnu Yönetim Planı Paydaş Toplantıları.....	119

1 Giriş

Bu rapor 2014 yılı Şubat, Mart, Nisan ve Haziran aylarında Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı Proje Ortakları ve Proje Danışmanı tarafından düzenlenen toplantılar ile ilgili bilgileri ve toplantı katılımcılarının yorum ve önerilerini özet notlar ve/veya ayrıntılı ses kaydı dökümleri şeklinde sunmakta olup hazırlanacak olan Yönetim Planı Raporu'nun değerlendirme, vizyon ve stratejilerinin belirlenmesinde girdi sağlamıştır.

2 Kısaltmalar

AİBÜ	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
AKP	Adalet ve Kalkınma Partisi
Ar-Ge	Araştırma- Geliştirme
BBP	Büyük Birlik Partisi
CHP	Cumhuriyet Halk Partisi
DOKÜDER	Doğal ve Kültürel Mirası Koruma Derneği
Fak.	Fakültesi
İİBF	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
KAİP	Koruma Amaçlı İmar Planı
KVKBK	Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu
MARKA	Doğu Marmara Kalkınma Ajansı
MUKTUDER	Mudurnu Kültür Turizm ve Dayanışma Derneği
Müh.- Mim.	Mühendislik- Mimarlık
SAMYO	Süreyya Astarıcı Meslek Yüksek Okulu
SYDV	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı
TRT	Türkiye Radyo ve Televizyonu
TURSAB	Türkiye Seyahat Acentaları Birliği
Üni.	Üniversitesi
YP	Yönetim Planı

3 Proje Ortakları ve Proje Ekibince Yapılan Hazırlık Toplantıları

3.1 6 Ocak 2014 tarihli Toplantı

3.1.1 Genel Bilgi ve Gündem

6 Ocak 2014, Pazartesi, Mudurnu Belediyesi Toplantı Salonunda yapılan toplantıda, Koç Üniversitesi'nden Dr. Ayşe Ege Yıldırım tarafından Yönetim Planı ile ilgili akademik bilgiler içeren bir tanıtım sunumu yapılmış ve yerel yetkililere Yönetim Planını resmi bir çalışma olarak hazırlama önerisi getirilmiştir. Kaymakam Kerem Süleyman Yüksel ve Belediye Başkanı Mehmet İnegöl tarafından bu öneri kabul edilmiş ve Yıldırım Proje Danışmanı olarak atanmıştır. Kaymakam Yüksel tarafından proje sürecine ilişkin yol haritası istenmiş, toplantı sonrasındaki günlerde hazırlanarak Proje Ekibiyle paylaşılmıştır.

Gündem:

1. Giriş- tanışma
2. Mudurnu Kültür Mirası Yönetim Planı- Çerçeve Sunuşu- AEY
3. Yönetim Planı ile ilgili görüşler- Mİ, KSY, HK, MC, NA, MuBel ekibi
4. Yönetim Planının yasal çerçevesinin ve sonraki adımların kararlaştırılması, ör:
 - a. Yönetim alanı sınırları ile ilgili resmi başvuru yapılması
 - b. Diğer paydaşlarla ve yerel halk ile danışma/ bilgilendirme toplantısı
 - c. Plan raporunun hazırlanmasına ilişkin takvim, yöntem..
5. Taslak raporun değerlendirilmesi
6. Tartışma: Diğer sorular, öneriler

3.1.2 Katılımcı Listesi

1. Kerem Süleyman Yüksel, Mudurnu Kaymakamı (KSY)
2. Mehmet İnegöl, Mudurnu Belediye Başkanı (Mİ)
3. A. Ege Yıldırım, Koç Üniversitesi/ Kültürel Miras Koruma- Yönetim Uzmanı (AEY)
4. Ahmet Öztürk, Mudurnu Belediyesi Fen İşleri Memuru (AÖZ)
5. Aydemir Okur, Mudurnu Belediyesi Fen İşleri Memuru (AO)
6. Güray Mercan, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm İşleri Sorumlusu (GM)
7. Hasan Kaplan, Bolu İl Kültür ve Turizm Müdürü (HK) (davet edildi, katılmadı)
8. Kamuran Esen, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm Gönüllü Sorumlusu (KE)
9. Mehmet Cantürk, Mudurnu Kent Konseyi Başkanı/ Hacı Şakirler Konağı İşletmecisi (MC)
10. Necdet Akay, MUKTUDER Yönetim Kurulu Başkanı (NA)
11. Yılmaz Akçadağ, Mudurnu Belediyesi Yazı İşleri Müdürü (YA)

3.2 20 Ocak 2014 tarihli Toplantı

3.2.1 Genel Bilgi ve Gündem

20 Ocak 2014, Pazartesi, Mudurnu Kaymakamlığı Toplantı Salonunda yapılan toplantıda, bir önceki toplantı sonucunda hazırlanan Yol Haritasının görüşülmesi ve sıradaki işlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gündem

1. Giriş- Mudurnu Kültür Mirası Yönetim Planı- tanıtım- AEY
 - a. Planın gerekçesi, kapsamı
 - b. Taslak Plan Raporu içeriği
 - c. Taslak Yol Haritası
2. Yönetim Planı ve Yol Haritası ile ilgili görüşler (tüm katılımcılar)
3. Yol Haritasına göre sıradaki adımların ve görevlerin kararlaştırılması
4. Diğer sorular, öneriler

3.2.2 Konuşmaların özeti

1. Kaymakam Kerem Süleyman Yüksel (KSY) oturumu açtı, gündemi açıkladı.
2. Koç Üniversitesi'nden şehir plancısı Dr. Ayşe Ege Yıldırım (AEY), özellikle yeni katılan üyeleri bilgilendirme için Yönetim Planı ile ilgili sunuş yaptı.
3. Çeşitli konularda yol gösterici olmaları için Bursa, İstanbul, Çatalhöyük gibi tamamlanmış yönetim planı örneklerine bakıldı.

4. Mudurnu Belediyesi Fen İşleri Memuru Aydemir Okur'un (AO) getirdiği, üzerine kentsel sit alanı sınırı işlenmiş 1/1.000'lik halihazır harita üzerinde, alan sınırının nasıl olabileceği tartışıldı.
5. Mudurnu'nun köklü kültürel dokusu, somut ve somut olmayan kültür mirası (özellikle esnaf duasının Mudurnu'ya özgü niteliği) tartışıldı. Burj Al Babas yatırımı, mimari tasarımının 'yerel dokuya uygunluğu' ve ileride yaratacağı turist profilinin 'talep'lerinin Mudurnu'da doğurabileceği 'arz' ve kültürel dönüşüm/ bozulma açısından durumu değerlendirildi. MARKA Bolu ofisinden Ömer Faruk Zorlu'nun (ÖFZ) dediğine göre, Mudurnu, Bolu ili içinde yozlaşmaya en dayanıklı kültürel dokuya sahip olacak tanınıyor. Mudurnu'da, zengin fakat kültürel donanıma sahip, kültür turizmini tercih edecek 'butik turist' hedeflenmeli. Halka kültür turizmine yönelik eğitim verilmesi, kapasite geliştirilmesi önemli. İş-Kur'un yövmiyeli kursları varmış, örnek alınabilir.
6. Plan hazırlama ekibinin bir kısmı toplantı katılımcıları tarafından sağlanabiliyor. Yönetmeliğe göre, 'uzman bir danışma sorumluluğunda ... kurulacak plan hazırlama ekibi... en az: üniversitelerin mimarlık, şehir ve bölge planlama, sanat tarihi, kamu yönetimi, işletme ve ekonomi bölümleri mezunu uzmanlardan oluşur. AO, eksik elemanlar için Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan (KTB) da görevlendirme istenebileceğini belirtti.
7. ÖFZ, MARKA'nın destek hibelerinin yakında açılacağını belirtti. Plan hazırlama işi için başvurulması düşünülüyor. En fazla 15,000 TL'lik başvuru olabilir. 1 ay içinde çıktısının teslim edilmesi gerek. Bu gereği sağlamak için gerekli esneklik, ayarlamalar vb yapılabilir. Ayrıca plan kapsamında tanımlanan alt-projeler için Doğrudan Faaliyet Desteği (DFD) başvurusu da yapılabilir. En fazla 85,000 TL'lik başvuru olabilir. 3 ay içinde çıktısının teslim edilmesi gerek.
8. Paydaşlar tartışıldı. Ankara Koruma Kurulu ikiye ayrılmış, Mudurnu 1 no.lu Kurulun alanına giriyor. Muhtarlar da dahil olmalı.
9. Tarihi yapıların devri ve onarımında büyük sorun yaratan hisseli mülkiyete, bu sorunu çözmek için bir mevzuat çalışması yapılması gereğine değinildi.
10. Yol Haritasına göre sıradaki adımlar kararlaştırıldı.

KARAR	SORUMLU	TAKVİM
Yönetim Alanı sınırı:	(Kısaltmalar için bkz. Katılımcı Listesi)	
1. Taslak Yönetim Alanı sınırının belirlenmesi (Yol Haritasına göre B.1 ve B.5 adımları) için 3 Şubat 2014 günü tekrar toplanılacak. AO baz paftaların dijital kopyalarını uygun ölçekte basarak toplantıya getirecek. Sınır çizimi üstünde, esasen AEY, AO ve BB çalışacak. a. Toplantıda ortaya çıkan genel ilkeler, alan sınırının köylere kadar uzanmayıp ilçe merkezine odaklanması, kentsel sit alanı sınırını temel alıp bunu Şeyh-ül İmran ve Hisar Kalelerini ve KSA'nın kuzey ve güney uçlarında sınır dışında kalmış kültür varlıklarını (mesela Tabakhane) da dahil edecek şekilde genişletilmesi oldu. Babas Kaplıcasının dahil edilip edilmeyeceği, daha sonra kesinleşecek. Dünya Miras Alanları için de belirlendiği üzere, çekirdek sınırın çevresinde bir de tampon bölge belirlenebilir. b. Öneri Yönetim Alanı sınırının 1. Paydaş Koordinasyon Toplantısına kadar Bakanlıkça onaylanıp kesinleşmemesi ihtimaline karşı, bu toplantıda, Belediye ve Kaymakamlık düzeyinde belirlenmiş olan Taslak Yönetim Alanı Sınırı kullanılacak.	AEY, AO, BB (MUKA, MUBE desteğiyle)	03.02.2014
Alan Başkanı:		
2. Alan Başkanı atanacak. Atama Belediye tarafından yapılıyor; KTB personeli atanacaksa (ör. müze müdürü) KTB'den onay almak gerekiyor. Yönetmeliğe göre, alan başkanı, alanla ilgili çalışmalarda bulunmuş, alanı yeterince tanıyan ve vizyon geliştirebilen, kültürel ve doğal miras yönetimi ile ilgili bilgili/	MUBE (diğer proje ortaklarının desteğiyle)	1. Paydaş koordinasyon toplantısından önce (tercihen 10-14.02. haftası)

deneyimli, üniversitelerin mimarlık, şehir ve bölge planlama, arkeoloji, sanat tarihi, kamu yönetimi, işletme ve ekonomi bölümü mezunu olmalı.		
Paydaş Koordinasyon Toplantıları:		
3. 1. Paydaş Koordinasyon Toplantısı (D.4 adımı), 24 Şubat 2014 Pazartesi günü saat 10:00'da, Belediye Döğün Salonunda yapılacak. a. Amaç öncelikle proje ekibinden paydaşlara bilgilendirme olacak. Planın amaç ve kapsamı, Mudurnu'nun değerleri esas değinilecek konular olacak. Yönetim alanı sınırı bu toplantının gündeminde olmayacak (B.4 adımından vazgeçildi). b. Sabah boyu tek oturumluk olacak (muhtemelen 3 saat, 10:00-13:00). İlk kısımda sunuşlar yapıp, daha sonra soru sorma ve yorum yapmaları için katılımcılara söz verilecek. c. Katılım geniş planlanacak, tüm ilgililere davet gönderilecek. d. 2. Paydaş Koordinasyon Toplantısı da bu toplantıda ilan edilecek	AEY, MUBE, MUKA	24.02.2014
4. 1. Paydaş Koordinasyon Toplantısından 2 hafta önce (10 Şubat'a kadar) davetiye göndermek gerektiğinden hareketle, a. Paydaşların (davetliler listesinin) yaklaşık olarak 3 hafta öncesinde (3 Şubat'a kadar) belirlenmesi iyi olur (B.2 adımı). b. Davetiye ve panolara asılacak duyurunun hazırlanması gerekecek c. Davetlilerin iletişim bilgileri edinilecek ve davetiyeler gönderilecek	Davetliler listesinin belirlenmesi: Tüm proje ekibi Davetiyelerin/ duyurunun hazırlanması: MUKA Davetiyelerin gönderilmesi/ ilan edilmesi: MUBE, MUKA	Davetliler listesinin belirlenmesi: 03.02.2014 Davetiyelerin hazırlanması ve gönderilmesi/ duyurunun hazırlanması ve ilan edilmesi: 10.02.2014
5. 1. Paydaş Koordinasyon Toplantısını desteklemek üzere bazı tanıtım malzemeleri hazırlanması iyi olacaktır (MS'nin toplantı sonrası önerisi): a. Toplantı öncesinde yayınlanacak bir haber basın bildirisi. "Mudurnu Kültürel Mirasına sahip çıkıyor" veya daha vurgulu bir sloganla haber metni oluşturularak yerel yazılı ve görsel medyada yayınlattılması hem kamuoyu oluşturulmasına hem de projenin tanınırlığına katkı sağlayacaktır. b. Toplantı kayıt sırasında dağıtılacak Yönetim Planı broşürü: Bu metin biraz daha geliştirilip katılımcılara bilgi amaçlı sunulabilir. Malumunuz paydaşlarımızın içinde Mudurnu halkı da bulunmakta olup akademik bir sunumdan çok fazla bilgi sahibi olmaları beklenmemelidir. Bu nedenle Mudurnu ağzı ile yazılmış böylesine bir bilgi notu toplantının amacını daha iyi anlatacağı kanaatindeyim. Böyle bir yazının hazırlanma görevini MC ve KE'ye verilebilir.	Basın bildirisi: Yönetim Planı broşürü: KE, MC (MUKA, MUBE, AEY desteğiyile)	
6. 2. Paydaş Koordinasyon Toplantısı (D.8 adımı), arama konferansı şeklinde yapılacak (katılımcıların daha küçük gruplara masalar halinde ayrılarak ortaya çıkan görüş ve önerilerin doğrudan, detaylı biçimde kayda alınması). Amaç bu sefer paydaşlardan proje ekibine bilgi akışı sağlanması olacak.	AEY, MUBE, MUKA	Daha sonra belirlenecek (Gazi Üni.sergisi ile birlikte olabilir, onun tarihinin netleşmesi beklenebilir)
7. ÖFZ'nin toplantı sonrasında bildirdiğine göre, Paydaş	MARKA, MUBE,	10.02.2014?

Koordinasyon Toplantısının organizasyonunu MARKA üstlenmeyi teklif ediyor. Bu fırsatı en uygun şekilde değerlendirmek için ayrıntılarının konuşularak kararlaştırılması gerekecek.	MUKA, AEY	
Plan hazırlama ekibi:		
8. Plan hazırlama ekibinin eksiklerini doldurmak için, sanat tarihi, işletme ve ekonomi bölümü mezunu kişiler önerilecek.	Tüm proje ekibi	(Şubat sonu?)
9. Plan raporuna girdi sağlamak üzere, toplantı sırasında ve daha sonra edinilen bilgiler doğrultusunda öneri ve tavsiyeler yazıya dökülerek değerlendirilmesine çalışılacak.	Tüm proje ekibi	Sürekli
10. Plan hazırlama işi için MARKA'dan Teknik Destek Fonuna başvurulacak.	AEY, ÖFZ (MUKA/MUBE desteğiyle)	3 Şubat 2014 haftası?

3.2.3 Katılımcı Listesi

- Kerem Süleyman Yüksel, Mudurnu Kaymakamı (KSY)
- A. Ege Yıldırım, Koç Üniversitesi/ Kültürel Miras Koruma- Yönetim Uzmanı (AEY)
- Aydemir Okur, Mudurnu Belediyesi Fen İşleri Memuru (AO)
- Aysel Türkan, Abdurrahim Tırsı İmam Hatip Ortaokulu Müdürü (ATR)
- Burcu Bostancı, AİBÜ SAMYO Restorasyon Bölümü Öğretim Görevlisi (BB)
- Güray Mercan, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm İşleri Sorumlusu (GM)
- Kamuran Esen, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm Gönüllü Sorumlusu (KE)
- Mehmet Cantürk, Mudurnu Kent Konseyi Başkanı/ Hacı Şakirler Konağı İşletmecisi (MC)
- Mustafa Soygür, Mudurnu Kaymakamlığı SYDV Müdürü (MUS)
- Necdet Akay, MUKTUDER Yönetim Kurulu Başkanı (NA)
- Ömer Faruk Zorlu, MARKA Bolu Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü (ÖFZ)
- Öznuur Çakır Özdoğan, Mudurnu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Ar-Ge Birimi (ÖÇÖ)

4 Sınır Tespit Toplantıları

4.1 Yönetim Alanı Sınırının Belirlenmesi için Ön Etüt Amaçlı Toplantı

4.1.1 Genel Bilgi

2 Şubat 2014, Pazartesi, Mudurnu Belediye Başkanlığı Toplantı Salonunda yapılan toplantıda Yönetim Alanı Sınırının belirlenmesine yönelik tartışmalar ve değerlendirmeler gerçekleştirilmiştir. Toplantının ardından 1/25,000 ölçekli halihazır haritalar kullanılarak Kültür ve Turizm Bakanlığı ile yapılan toplantıda sunulacak taslak sınırlar hazırlanmıştır.

4.1.2 Katılımcı Listesi

1. Kerem Süleyman Yüksel, Mudurnu Kaymakamı (KSY) (sonradan katıldılar)
2. Mehmet İnegöl, Mudurnu Belediye Başkanı (Mİ) (sonradan katıldılar)
3. A. Ege Yıldırım, Koç Üniversitesi/ Kültürel Miras Koruma- Yönetim Uzmanı (AEY)
4. Aydemir Okur, Mudurnu Belediyesi Fen İşleri Memuru (AO)
5. Aysel Türkan, Abdurrahim Tırsı İmam Hatip Ortaokulu Müdürü (ATR)
6. Burcu Bostancı, AİBÜ SAMYO Restorasyon Bölümü Öğretim Görevlisi (BB)
7. Güray Mercan, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm İşleri Sorumlusu (GM)
8. Kamuran Esen, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm Gönüllü Sorumlusu (KE)
9. Mehmet Cantürk, Mudurnu Kent Konseyi Başkanı/ Hacı Şakirler Konağı İşletmecisi (MC)
10. Metin Akbaş, Mudurnu Orman İşletme Müdürü
11. Mustafa Soygür, Mudurnu Kaymakamlığı SYDV Müdürü (MUS)
12. Necdet Akay, MUKTUDER Yönetim Kurulu Başkanı (NA)
13. Ziya Başaran, Mudurnu İlçe Tapu Sicil Müdürü

4.2 Yönetim Alanı Sınırının Belirlenmesi için Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Toplantı

4.2.1 Genel Bilgi

4 Mart 2014, Salı günü, Kültür ve Turizm Bakanlığı Dünya Miras Alanları Şubesi temsilcilerinin talebi üzerine yapılan alan gezisi ile olası yönetim alanı sınırı yerinde incelenmiş, daha sonra ise Mudurnu İpek Yolu Otelinde yapılan toplantıda yerel paydaşlar ve kültür mirası konusunda sorumlu kurum temsilcileri ile birlikte yönetim alanı sınırı ve genel alan yönetim süreci konusunda görüşler paylaşılmıştır. Bakanlık temsilcileri toplantının ardından Belediye görevlilerinden öneri alan sınırının çizilmesi için gerekli altlık paftaları temin etmiştir.

4.2.2 Konuşmaların Özeti

Sunuşlar:

- Kaymakam Kerem Süleyman Yüksel toplantı açılışını yaptı.
- Danışman Dr. Ayşe Ege Yıldırım, Mudurnu Kültürel Miras Alan Yönetim Planını tanıtan bir sunuş yaptı.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı Dünya Miras Alanları Şubesi'nden şehir plancısı Evrim Ulusan, Bakanlığın Alan Yönetimi ile ilgili yaklaşımını tanıtan bir sunuş yaptı. Öneri sınırın içereceği alanları açıkladı:
 - o Kentsel sit alanı
 - o Şeyh-ül İmran türbesi
 - o Karaaslan Veli türbesi
 - o Hisar Tepesi
 - o Babas Kaplıcası
 - o Frig Kaya Evleri
 - o Kaplıca Hamamı
 - o TOKİ yeni konut alanı

Katılımcıların yorumları:

- Katılımcılar sırayla söz aldı. Tüm katılımcılar önerilen sınırın uygun olduğu yönünde görüş belirtti. Bunun dışında yapılan ek yorumlar aşağıda yer almaktadır.
- Celalettin Çelebi, Bolu Mudurnulular Derneği (ÇÇ):
 - o Samsa Çavuş Külliyesi de kapsama dahil mi? (Proje ekibi: yönetim alanına dahil değil. Sınırlar sadece ilçe merkezini kapsıyor.) (Hakan Ulutürk, Müze Müdürlüğü: Samsa Çavuş restorasyon projesi yapılıyor.)
- Hilmi Ayaz, Mudurnu Ziraat Odası Başkanı (HA):
 - o Doğal değerler kapsama giriyor mu? (AEY: Alan yönetimi, bağlı olduğu 2863 sayılı Kanunun kapsamının sadece kültür varlıklarına indirgenmesi nedeniyle sadece kültürel değerlere odaklanıyor, ancak kültürel peyzaj kavramı kapsamında, kaplıca değerleri ve yerleşimin topoğrafyasını belirleyen vadi ve iki tarafındaki yamaçlara da çalışma kapsamına giriyor.)
 - o Su varlıklarının halka sunulması nasıl olacak?
- Melek Alparslan, Ankara Vakıf Eserleri Müzesi (MAL):
 - o Koruma Amaçlı İmar Planı mevcut. Yönetim Planı ile nasıl bir araya gelecek? (Evrim Ulusan: Analizlere bağlı. Bakanlık olarak KAİP güncellemesi istenebilir. İmar Planı ve KAİP beraber güncellenecek. Yönetim Planı daha önden gidecek.)
- Osman İnegöl, Büyükcami Mahallesi Muhtarı (Oİ):
 - o Üç cami de benim mahalleimde. Onarım. İcraate geçilmedi, geçilsin. Sinan Paşa Camii'nin minaresi hoş görünüm arzlemiyor. (Melek Alparslan: Vakıfların programında, zamanı gelince yapılır. AEY: Gaziantep örneğinde Vakıflar Kültür Yolu projesinde programını Belediye'nin işleriyle koordine etmişti. Böyle yollara başvurulabilir.) Yönetim Planına göre önceliklerin yükselebilir.
 - o Bürokrasi uzun sürüyor. Asilbey Camii onarımı bitti. Sinanpaşa Diyanet'e ait.
- Metin Akbaş, Mudurnu Orman İşletme Müdürü (MAK):
 - o Proje fikri her çalışmada olgunlaşıyor. (Evrim Ulusan: Sınırlar revize de edilebilir.) Yeterli görüyorum. Orman alanlarına giriyor.
- Metin Atalay, Mudurnu İlçe Özel İdare Müdürü (MAT):

- İlk defa katılıyorum. Daha konuya hakim olamadım. Babas dahil olmalı.
- Mehmet Cantürk, Mudurnu Kent Konseyi Başkanı/ Hacı Şakirler Konağı İşletmecisi (MC):
 - Sınır uygundur, ancak Tabakhane de dahil edilebilir. (Daha sonra Tabakhane'nin sınıra eklenmesi çalışması yapıldı.)
- Kamuran Esen, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm Gönüllü Sorumlusu (KE):
 - Proje kafamda henüz netleşmedi. (Evrım Ulusan: Yönetim Planı örneklerini gönderelim, isteyen inceleyebilir.) (Örnekler ortak Google drive'a yüklendi.) (AEY: Ortak mail grubu oluşturabiliriz.) (Mail grubu oluşturuldu: <https://groups.google.com/forum/?hl=en#!forum/mudurnu-alan-yonetimi>)
- Seher Aykan, Ankara Vakıf Eserleri Müzesi (SAY):
 - İlk defa katılıyorum, daha çok bilgi sahibi olmalıyım.
- MAL:
 - Burada olmaktan mutluyum. İnşallah iyi gider. Sabah yapılan yerinde incelemeye de katılmak isterdim. Görsel tespitin dışında kaldık.
- Serkan Oğuz, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara Rölöve Anıtlar Müdür Yardımcısı (SO):
 - Projenin en önemli unsuru yerel yöneticiler, STK'lar.
- Yaşar Örgü, Ankara 1. No.lu KVKBK (YÖ):
 - İller Bankası'ndan bir temsilci geldi mi? KAİP'e ne kadar yansıtılabilecek? Müellif de toplantılara katılmalı. (Proje ekibi: DSİ'yi de davet ettik, İller Bankasını da.)
 - Mülk sahibi ve saha sorumluları ile son bir analiz yapmalı mı, sahaya tekrar çıkmalı? (Proje ekibi: Paydaş çalışmayı sırasında saha gezisi yapabiliriz.)
- Necati Yaşlı, Mudurnu Esnaf ve Sanatkar Odası Başkanı (NY):
 - Ahilik Kültürü. İl bazında Kırşehir, kaza bazında Mudurnu'da mevcut. Ahi Baba. Esnafımızı toplama sıkıntısı yaşıyoruz. %10'u ancak katılıyor. Ticaret İl Müdürlüğü karar aldı, yardım yapacağını ifade etti.
 - 2. husus, mesleğini terkedenden esnaf. Her meslek dalında simgesel bir işyeri açılabilir. Nalbant, mih, vb. Aynı çatı altında yapılabilir. KOSGEB, Doğu Marmara Kalkınma Ajansı ile görüştük. Belirli günler. Yönetim Planı'nda proje olarak yer alabilir. Ahilik olmazsa olmaz.
- HA:
 - Mudurnu, tarım ve turizmle kalkınacak. [Proje] ilgi uyandırdı.
- CÇ:
 - Güzel çalışma olacağına [inaniyorum]. Babas'ın, 'Gavur Evleri'nin dahil olmasını istiyorum. Kutlamalara köylerin de dahil olmasını istiyorum. 72 adet köy var. (Belediye Başkanı Mehmet İnegöl: Festivallerimizi duyuruyoruz. Bizim de boş durmadan köylülerimizle diyalog kurma[ya devam etmemiz lazım].)
- Şinasi Arıkan, Kaygana Mahallesi Muhtarı (ŞA):
 - Proje başlamasından mutluluk duydum.
- Oİ:
 - Yönetim Alanı şu anda kafi.
- Hakan Ulutürk, Bolu Müze Müdürlüğü (HU):
 - Sınır önerisi bizim için de uygun. Kentsel sit alanı sınırları kuzeyde sabit. Doğuda Hisar, Batıda Şeyh-ül İmran, Güneyde Gürçam Mahallesi kapsıyor. Kentsel sit alanından farklı bir kavram. Mevcut binaların onarımında mülk sahiplerinin kafasındaki soru işaretleri[ni gidermek lazım]. Alanı büyütüyoruz. [Alanın bir kısmının] özel mülkiyet olması olumsuz etkilemez.
- Hasan Bektaş, Bolu Müze Müdürü Vekili (HB):
 - Sınırlar uygun. Biraz belirsiz.
- Sabri Karaaslan, Gürçam Köyü Muhtarı (SK):
 - Kaplıcaların canlandırılması, halkımıza verilmesi gerekir. Yönetim Planı içinde olmalı.
- NY:
 - Bölgede 7 adet kaplıca var. Sondajdan sonra sular çekilmeye başladı. Yok olabilir. (Kaymakam: yeraltı sularının kullanım yetkisi.) Geri basılması. DSİ de bir paydaş. Bu konuda baskı oluşturulabilir.
- Necdet Akay, MUKTUDER Yönetim Kurulu Başkanı (NA):
 - Projenin uygulanması Mudurnu için şans. Ben de olaya tam vakıf olabilmemiş değilim. Bu tür projelerin hayata geçmesi için halkın katılımı şart deniyor. Eğitim çok önemli. Muhtarlarımızla, esnafımızla [görüşmeliyiz]. Yönetim planının onayına tabi. (Evrım Ulusan: Bazı projelerin başlaması için yönetim planının bitmesine gerek yok. Yönetim planını destekleyici projeler planın bitmesini beklemeden hayata geçirilebilir. Örneğin Alanya.)

- Komisyonları oluşturmalı.
- Planın yaptırım gücü nedir? (Evrim Ulusan: Yönetmelikteki hükümlerin yaptırımı var. Ancak cezai yaptırım değil. Gönüllülük esas önemli. Alan Başkanının büyük etkisi var. Muhatap olan kurumlara rica yoluyla [görevlerini yaptırabilir].)
- Belediye seçimleri sıkıntısı.
- (Kaymakam: Kişiye bağlı değil. Kamuoyu baskısı [etkili olur].)
- (Evrim Ulusan: Plan vizyonunu, 20 yılda gerçekleşmesini istediğiniz ütopyik vizyon olarak görmelisiniz. Hedeflerimizi ona yönelik koyalım. Eylemlerimiz ise çok gerçekçi olmalı. Ölçülebilir bir Eylem Planı olmalı. Teknik hususlar. Tanımlanmış faaliyetlerin zamanı net olmalı. Kilit sıkıntılar olabilir. Ama tartışma ortamı yaratmak da bir başarı.)
- NY:
 - Koruma altındaki evlerin onarımı mahalle olarak topluca yapılabilir mi? (Serkan Oğuz: Talep edilirse neden olmasın? Tek tek protokol yapıp imza atılması gerekir.)
- Sami Ceylan, İlçe Halk Kütüphanesi Müdür Vekili (SCY):
 - Sınır uygun, ama yayla evleri de dahil olabilir mi?. (Evrim Ulusan: Abant Mudurnu'dan çok farklı nitelikte bir alan. Ayrıca ele alınması gerekir. Kaymakam: Mudurnu ilçe merkezi, kentsel sit alanını odak alıyoruz. Evrim Ulusan: Doğal yapı olduğu için bağlantı noktası değil. Mudurnu vadisi peyzajı doğrudan yönetim alanı içinde.)
- Yılmaz Akçadağ, Mudurnu Belediyesi Yazı İşleri Müdürü (YA):
 - Tevfik Türesin Stadı da yönetim alanına dahil olabilir mi? (Proje ekibi: Yapay gölet olduğu için kültür varlığı sayılmaz, dahil olmamalı.)
- Yıldırım İnan, Kültür ve Turizm Bakanlığı Dünya Miras Alanları Şubesi Uzmanı (Yİ):
 - Kentsel sit alanında ilk yönetim planı deneyimim.
- MC:
 - Kurumsal hafıza önemli.
 - Miras hukuku sorununu çözmek gerekiyor.
- Dr. Ege Yıldırım, Yönetim Planlaması Danışmanı (AEY):
 - Planın yaptırım gücü, bir yandan resmi kurumlar ve yönetmelikten, diğer yandan halkın ve kamuoyunun desteğinden gelen ikili bir nitelikte olacaktır.
- Evrim Ulusan, Kültür ve Turizm Bakanlığı Dünya Miras Alanları Şubesi uzmanı (EU):
 - Mudurnu'nun farklı, zengin bir kültür mirası var. Halkın sahiplenmesi lazım.
- Soner Aksu, AİBÜ SAMYO Restorasyon Programı Öğretim Görevlisi:
 - Bir türlü bu tür çalışmalardan ortaya somut bir şey çıkmıyor. Böyle olunca inandırıcılıktan uzaklaşıyor. Basın bildirisindeki 'hedeflenen sonuçlara daha etkin şekilde ulaşmak' ibaresi dikkatimi çekti. Tek yumruk olmak lazım. Sonra ne olacak? Bana istediğim gibi yollar açılacak mı? (Evrim Ulusan: Yönetim Planı önünüzü açacak. Avrupa Birliği parası almanın ön koşulu. Sürdürülebilirliği kanıtlamak için. UNESCO'nun bir planı var. Doğu Avrupa için bir Ahşap Mimari Merkezi açmak. Mudurnu ve yöresi bunun için aday olabilir. Halkın ilgisini tutmak için kısa vadeli proje tasarlanabilir. Mesela fotoğraf yarışması.
- Mevlut Turhan, İpek Yolu Otel'de aşçı (MTR):
 - Turizm ilgi istiyor. Ziyarete gelen insanlar ilgi göremiyor. Rehber gerekir. Bilgi veren yok. Mudurnu şu anda çok ilgisiz. Halk kendi kültür değerlerinin farkında mı? (Evrim Ulusan: Turizm nedeniyle aşırı yoğunluk da olabilir. Kent bunu kaldırabilir mi? Hedef koyabilirsiniz.)
- MC:
 - Restorasyon atölyesi kurmamız lazım.
 - Arkeolojik parkı hala görmedim, hep kilitli.

4.2.3 Katılımcı Listesi

1. Kerem Süleyman Yüksel, Mudurnu Kaymakamı (KSY)
2. Mehmet İnegöl, Mudurnu Belediye Başkanı (Mİ)
3. A. Ege Yıldırım, Yönetim Planlaması Danışmanı (AEY)
4. Celalettin Çelebi, Bolu Mudurnulular Derneği (CÇ)
5. Evrim Uluşan, Kültür ve Turizm Bakanlığı Dünya Miras Alanları Şubesi Uzmanı (EU)
6. Güray Mercan, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm İşleri Sorumlusu (GM)
7. Hakan Ulutürk, Bolu Müze Müdürlüğü (HU)
8. Hasan Bektaş, Bolu Müze Müdürü Vekili (HB)
9. Hilmi Ayaz, Mudurnu Ziraat Odası Başkanı (HA)
10. Kamuran Esen, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm Gönüllü Sorumlusu (KE)
11. Mehmet Cantürk, Mudurnu Kent Konseyi Başkanı/ Hacı Şakirler Konağı İşletmecisi (MC)
12. Melek Alparslan, Ankara Vakıf Eserleri Müzesi (MAL)
13. Metin Akbaş, Mudurnu Orman İşletme Müdürü (MAK)
14. Metin Atalay, İlçe Özel İdare Müdürü (MAT)
15. Mevlut Turhan, İpek Yolu Otel'de aşçı (MTR)
16. Mustafa Soygür, Mudurnu Kaymakamlığı SYDV Müdürü (MUS)
17. Necati Yaşlı, Mudurnu Esnaf ve Sanatkar Odası Başkanı (NY)
18. Necdet Akay, MUKTUDER Yönetim Kurulu Başkanı (NA)
19. Osman İnegöl, Büyükcami Mahallesi Muhtarı (Oİ)
20. Sabri Karaaslan, Gürçam Köyü Muhtarı (SK)
21. Sami Ceylan, İlçe Halk Kütüphanesi Müdür Vekili (SCY)
22. Seher Aykan, Ankara Vakıf Eserleri Müzesi (SAY)
23. Serkan Oğuz, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara Rölöve Anıtlar Müdür Yardımcısı (SO)
24. Soner Aksu, AİBÜ SAMYO Restorasyon Programı Öğretim Görevlisi (SAK)
25. Şinasi Arıkan, Kaygana Mahallesi Muhtarı (ŞA)
26. Yaşar Örgü, Ankara 1. No.lu KVKBK (YÖ)
27. Yıldırım İnan, Kültür ve Turizm Bakanlığı Dünya Miras Alanları Şubesi Uzmanı (Yİ)
28. Yılmaz Akçadağ, Mudurnu Belediyesi Yazı İşleri Müdürü (YA)

5 1. Paydaş Eşgüdüm (Bilgilendirme) Toplantısı

5.1 Genel Bilgi

24 Şubat 2014, Pazartesi, Mudurnu Belediyesi Düğün Salonunda yapılan toplantının amacı Mudurnu'yla ilgili tüm paydaşları yönetim planı hakkında bilgilendirmek ve sürece paydaşlardan geniş katılım sağlamakta ilk adımı atmaktır. Toplantıda Belediye Başkanı Mehmet İnegöl, Kaymakam Kerem Süleyman Yüksel ve Vali Yardımcısı Ömer Eru'nun açılış ve protokol konuşmalarının ardından, tematik sunular yapılmış, daha sonra katılımcıların görüş ve önerileri alınmıştır. Tematik sunular, Kamuran Esen'in Mudurnu'nun folklorik değerlerini ve somut olmayan kültür mirasını tanıtan sunuşu, Yönetim planı ekibi üyesi ve Mudurnu Koruma Amaçlı İmar Planı'nın hazırlayan yüksek mimar-restorasyon uzmanı Kemal Nalbant'ın Mudurnu'nun tarihi dokusunu ve koruma planı sürecini anlatan sunuşu ve Dr. Ege Yıldırım'ın yönetim planı süreci hakkında bilgi veren sunuşundan oluşmuştur.

5.2 Oturum Konuşmaları

5.2.1 Belediye Düğün Salonundaki Oturum

- Ömer Eru, Bolu Vali Yardımcısı (ÖE):
 - Nelere dikkat etmeli?
 - Mudurnu'nun özelliklerini saptamamız gerek.
 - Farkındalık yaratmalı, bu da sürdürülebilir olmalı.
 - Tarihi yapılarda ek yapmamalı, eski doku eski haline getirilmeli
 - Araçların park yapması düzenlenmeli
 - Kuşadası'ndan sokak sağlıklaştırmaları örnekleri verdi.
 - Konunun ekonomik tarafı önemli.
- Soru- Cevap Kısmı
 - o Nihan Karaman, Mimar (NK):
 - Halkın planlara iştiraki.
 - Arastada açılmayan dükkanlar, açılmazsa tahrip olacak. Adi malzeme kullanımı.
 - [Düğün Salonu'nun da kötü bir uygulama olduğu söylendi.]
 - Kötü uygulamaları görüyor olmalıyız.
 - Esnafa söyleniyorum.
 - Kaplıca halkının kullanılamaması, devremülklere devredilmesi.
 - Kullanılmayan su aksı.
 - Dere kenarının tel çitle çevriliyor olması, 'kafes' etkisi yaratması kötü.
 - Arkeolojik park da tel çitle çevrili, içine hiç giremedim. Sergi güzergahı yapılmalı. Açık hava müzesi olarak düzenlenmeli. Değerlendiremiyoruz.
 - Küçük harita çizdim.
 - Frig Kaya Evleri ihmal ediliyor.
 - Yönetim Planının detaylandırılması lazım.
 - o Namık Kemal Döleneken, Şehir Plancısı/ Eski Edirne Selimiye Dünya Miras Alan Başkanı (NKD):
 - Yerel yönetimin, kamunun, sivil ve özel sektörün bir potada yoğunlaşması gerek. Demokrasi, işbirliği kültürü, koordinasyon [meselesi]. Alan yönetiminin özü anlaşmazlıkların çözülmesi. Birlikte yönetim modeli.
 - Alan yönetiminden veya alan başkanından mucize beklemeyin.
 - İşin sekreteryası alan başkanı kadar önemli, özellikle ciddi bir sekreteryası.
 - o Metin Soygür, Mudurnu Spor Kulübü Başkanı/ eski Mudurnu Belediye Başkanı (MES):
 - Toplantının düzenlenmesinden mutluyum, önemsiyorum. İnsanlar gelip geçici, ama eserler [var olmaya] devam edecek. Mudurnu'nun anayasasını çıkartalım. Herkes kendine göre hareket etmesin. Uygulamak zorunda kalsın. Bu bir başlangıç. Eksiklerin [tamamlanıp, planın] güncellenip çalışmanın

- devamı önemli. UNESCO [unvanı] lazım. [Yapılar] giydirilmek suretiyle Osmanlı kasabasına dönüştürülmeli. Uyumsuz iş merkezinin onayını Kurul verdi. Proje dört kez değiştirildi. Tezatlar [var].
- Ömer Büyükkarmutçu, Armutçular Konağı ve Büyükkarmutçu Organik İşletme Sahibi (ÖB):
 - Taraklı'daki restorasyon merkezi. Mudurnu'da 55 yaş altı tek bir usta var. Dernek var. AB fonları. Çizimleri yapacak teknik eleman lazım. Kaç yıl uğraştım. 1. derece eser sahibiyim. Mevzuat değişikliği çok farketirdi. Restorasyon bölümü.
 - ÖE:
 - Her şeyi yapmaya çalışmamalı. Eylem Planı yapmalı, öncelikli işler belirlenmeli. Sekreteryaya kurulmalı. 15-20 konu[ya odaklanmalı]. Her konuya sorumlu birim konmalı. Aylara yaymak. Belli aralıklarla sekreteryaya rapor çıkarmalı. Teorik düzeyden somut düzeye geçirmeli. Her konu ayrı bir projedir. Örneğin lokantacıların eğitimi. Kendimizi test etmeliyiz. Taşın altına elini koymak.
 - Sabri Karaaslan, Gürçam Köyü Muhtarı (SA):
 - Bilinmeyen değerler var. Mudurnu- Babas arasında. Frig kaya evleri. Babas'ı geçince. İlica. Sondaj yapılıyor. Su başka yerlerde kullanılmak üzere [ayrılıyor].
 - Osman Karaca, Turizm İşletmecisi/ Hacı Abdullahlar Konağı (OKA):
 - Bolu'nun en güzel ilçesine hoş geldiniz. Mudurnu'nun eksiklikleri. Yıllarca bir eylem planı, komisyonu kuralım dedim. İlginizi, desteğinizi esirgemeyin. Mudurnululardan daha fazla yabancı olması tablosuna aldanmayın. Maddi olanaksızlıklardan dolayı yapamadık. Çalıştayları bir an önce yapalım. Kaynak bulalım.
 - Fuat Gürleyen, Mudurnu İlçe Milli Eğitim Müdürü (FG):
 - Somut olmayan kültür mirasına katkı: Halvetilik. Dört damarından biri Mudurnu'da.
 - Kerem Süleyman Yüksel, Mudurnu Kaymakamı (KSY):
 - Herkese katılımlarından dolayı teşekkürler.
 - Bu bir başlangıç. Ümitsizliğe yer yok. Çaba sarf etmememize rağmen Mudurnu güzelliğini yitirmeden günümüze getirebilmiş. Ekstra sorumluluk. Küçük toplantılar. Süreçte mutlaka yer almanız gerek. Herkese görev ve sorumluluk düşüyor.

5.2.2 Öğle yemeği

- Mustafa Midilli, AİBÜ SAMYO Müdür(MMİ):
 - Tavuk kümesleri de eylem planına hizmet edebilir. Organik et merkezi olabilir. Mantarcılık var burada. Bitki toplamacılık.
- FG:
 - Yaşlanma konseyi. Çocuk- genç- orta yaşlı- yaşlı kategorilerinde yaşanabilir kentler. Tescil.

5.2.3 Değerlendirme Toplantısı

- Katılımın daha fazla olmasını isterdik. Katılmayanlara sunuşları iletelim.
- Paydaşlar kendi başına bir çalışma başlığı. Halkla ilişkiler kampanyası şeklinde ele alınmalı.
- Proje için halk dilinden slogan bulmalı.
- Kendiliğinden süreci benimseyen kişiler- uzmanlar. Ör. Nihan hanım. Doküder.
- İpek Yolu Belediyeler Birliği.
- Halkın katılımını sağlama sorunu. Beypazarı başardı. Mudurnu'daki mevcut durum iyi değil.
- Emlak katkı paylarının kullanılmasında siyasi kirlilik.
- Mehmet Cantürk: Kültürde değişmeler. Siyasi barış. Birlikte iş yapma kabiliyetini oluşturamadık. Kurumsal ittifaklar. Fen İşlerinde mimar sadece 3 ay çalışabildi. Mudurnu'yu pazarlamasını bilmiyoruz.
- Taraklı'daki gibi Yerel Atölye kurulması.
- 'Restorasyon', 'yenileme', 'aslının aynısı' terimlerinin yanlış kullanımı.
- AEY: Sonraki adımlar: MARKA fonu, plan ekibi, paydaş platformu.
- Necdet Akay, MUKTUDER Yönetim Kurulu Başkanı (NA): Sivil toplum sahip çıkmazsa sürdürülebilir olmaz.

5.3 Toplantı ile ilgili hazırlanan belgeler

5.3.1 Davetiye ve Program

*Değerli Mudurnulular ve Mudurnu Dostları,
Gelecek yüzyıllara aktarılması gereken bir emanet olarak gördüğümüz, binlerce yıl
öncesine uzanan tarihi mirasımızı korumak, tanıtımını ve sürdürülebilirliğini
sağlamak amacıyla yürütülen "Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı"
isimli projemizin tanıtım toplantısına katılmanızdan mutluluk ve onur duyarız.*

Mehmet İNEGÖL
Belediye Başkanı

Kerem Süleyman YÜKSEL
Mudurnu Kaymakamı

PROGRAM

- * Kayıt ve Karşılama
- * Açılış Konuşmaları
- * Mudurnu'nun Tarihi Dokusuna Yönelik Sunum
- * Mudurnu'nun Folklorik Değerlerine Yönelik Sunum
- * Yönetim Planı Tanıtım Sunumu
- * Kokteyl
- * Soru-Cevap
- * Kapanış

Yer: Mudurnu Belediye Düğün Salonu
Tarih: 24.02.2014 Pazartesi **Saat:** 10:00 - 13:00
LCV: 0546 7341400 / guray.mercan@hotmail.com

5.3.2 Basın Bülteni

Basın Bildirisi

12.02.2014

MUDURNU KÜLTÜREL MİRASINA YÖNETİM PLANIYLA SAHİP ÇIKIYOR

Tarihi İpek Yolu üzerinde bulunan Mudurnu ilçesi, aynı isimli çayın vadisinde konulanmış geleneksel Mudurnu evleri, görkemli Osmanlı dönemi anıtsal eserleri, yüzyıllardır süregelen Ahilik geleneği ve diğer manevi kültür mirası öğeleri ile halen bozulmamış, eşsiz bir tarihi ve kültürel doku sunmaktadır. Özgün değerlerini 21. yüzyıla taşıyabilmiş ender yerleşimlerden biri olan Mudurnu'nun tarihi dokusunun günümüzde korunması ve özgün kimliği ile gelecek kuşaklara aktarılması için gerekli önlemleri almak, önemini koruyan bir meseledir. Bu meseleye çözüm getirmek yolunda, ülkemizde yeni bir yaklaşım olan 'Alan Yönetim Planlamasını' Mudurnu'da da gerçekleştirmek üzere çalışmaya başlanmış bulunmaktadır.

Mudurnu'da kültür mirasının korunması, bu konuda uygulanabilir bir Yönetim Planı ile mümkün olacaktır. Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı'nın amacı, '**Mudurnu'nun yerel kültürel miras kaynaklarının korunmasını sağlayan, yerel halkın ihtiyaçlarını gözeten, koruma ve kalkınma arasında denge kuran, sürdürülebilir bir gelişme stratejisi yaratmak ve uygulamak**' olarak özetlenebilir. Bu bağlamda; Mudurnu Kaymakamlığı, Mudurnu Belediyesi, Mudurnu Kent Konseyi ve Mudurnu Kültür Turizm ve Dayanışma Derneği de projeyi desteklemekte ve daha önce Mudurnu'da kültür mirasının korunması konusunda doktora çalışması yapmış olan koruma uzmanı- şehir plancısı Dr. A. Ege Yıldırım'ın danışmanlığından yararlanılmaktadır.

Alan yönetimi; kaynakları verimli kullanmak, değişen koşullara ayak uydurabilmek ve hedeflenen sonuçlara daha etkin bir şekilde ulaşabilmek için geliştirilmiş, özellikle korunması gerekli alanlar için kullanılan bir stratejik planlama yöntemidir.

Stratejik planlama, ulusal mevzuatımıza 2003 yılında kamu kurumlarının 'stratejik plan' yapmasını öngören 5018 sayılı yasa ile girmiştir. Korunması gerekli tarihi alanlar için ise, UNESCO'nun da Dünya Miras Alanlarında yapılmasını şart koştuğu alan yönetim planları, 2004 tarihli mevzuat değişikliği ile birlikte Türkiye'de de yapılmaya başlanmıştır. 2863 Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yasasına göre '**yönetim alanları**'; sit alanları, ören yerleri ve etkileşim sahalarının doğal bütünlüğü içerisinde etkin bir şekilde korunması ve geliştirilmesi amacıyla, yetkili idareler ile sivil toplum kuruluşları arasında eşgüdümü sağlamak için oluşturulan yerler olarak tanımlanabilir. **Yönetim Planı** ise; yönetim alanının korunmasını sağlamak amacıyla oluşturulan koruma ve gelişim projesinin, yıllık ve beş yıllık uygulama etaplarını ve bütçesini de gösteren, her beş yılda bir gözden geçirilen planlar olarak açıklanabilir.

Etkin bir alan yönetim planı ile yapılan çalışmaların tek bir çatı altında buluşturulması, bilgi paylaşımının kolaylaşması, kaynakların ekonomize edilmesi, tüm ilgili paydaşların sürece katılması ile bir sinerjinin, ortak bir stratejik görüşün oluşması gibi birçok artı değer sağlanacaktır.

Ancak, gerçek anlamda alan yönetiminin başarılması, planın tüm ilgili paydaşlar tarafından desteklenen yerel bir ekip tarafından uygulanmaya konabilmesiyle mümkün olacaktır. Bu bağlamda; Mudurnu'nun kültürel kimliğini ve güzelliklerini korurken, ekonomik refahının da yükselmesini sağlayacak dengeli, sürdürülebilir bir gelişme stratejisinin, Mudurnu halkının da desteğiyle başarılı olabileceğine inanıyoruz.

Mudurnu'nun kültürel mirasının yeterince korunması ve turizm potansiyelinin tam anlamıyla ortaya çıkarılması için halen yapılması gereken çok şey var. Mudurnu bu önemli kültürel değerleri korumak ve geleceğe taşımak için üzerine düşeni yapmak zorundadır. Mudurnu'muz için asıl önemli olan budur.

Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı hazırlama sürecine katkı verecek kurum, kuruluş ve tüm paydaşlara teşekkür eder, bu yolda kolaylık ve başarılar dileriz.

5.3.3 Katılımcı Listesi

1. Ömer Eru, Bolu Vali Yardımcısı (ÖE)
2. Kerem Süleyman Yüksel, Mudurnu Kaymakamı (KSY)
3. Mehmet İnegöl, Mudurnu Belediye Başkanı (Mİ)

4. A. Ege Yıldırım, Yönetim Planlaması Danışmanı (AEY)
5. Ali Arlı, Mudurnu İlçe Jandarma Komutanı (AA)
6. Ali Özsoy, Esnaf (AÖ)
7. Aydemir Okur, Mudurnu Belediyesi Fen İşleri Memuru (AO)
8. Aydın Özpelit, İhlas Haber Ajansı/ Mudurnu Haber
9. Ayla Durukan, Öğrenci
10. Bircan Kocaata, Öğrenci
11. Burcu Aksöz, Öğrenci
12. Büşra Usta, Öğrenci
13. Celil Kanat, Mudurnu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Şube Müdürü
14. Cevat Kozan, Musalla Mahallesi Muhtarı
15. Durmuş Bahşi, Mudurnu İlçe Yazı İşleri Müdürü
16. Emin İnanduğçar, DOKÜDER
17. Emrah Karataş, Öğrenci
18. Engin Yamaner, Öğrenci
19. Esin Kılıçarslan, Öğrenci
20. Fatma Cantürk, Hacı Şakirler Konağı İşletmecisi
21. Ferah Nur Yavuz, Öğretmen
22. Feyzullah Köroğlu, Ziraat Bankası Müdürü
23. Fikret Taşpınar, Mudurnu Belediyesi Yazı İşleri Memuru
24. Fuat Gürleyen, Mudurnu İlçe Milli Eğitim Müdürü (FG)
25. Funda İnanduğçar, DOKÜDER
26. Furkan Erdem, Öğrenci
27. Gamze Nur Orhan, Öğrenci
28. Güray Mercan, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm İşleri Sorumlusu
29. Hale Gülbaz, MARKA Uzmanı
30. Hasan Özçelik, Öğrenci
31. Hilmi Ayaz, Mudurnu Ziraat Odası Başkanı
32. Hülya Yorulmaz, MARKA Uzmanı
33. İlhan Özmen, Yıldırım Bayezid Mahallesi Muhtarı
34. İsmail Atlı, Esnaf
35. İsmail Eskioğlu, MHP İlçe Belediye Başkan Adayı
36. İsmail Kaymaz, Esnaf
37. Kadir Okumuş, Mudurnu Belediyesi Personeli
38. Kamuran Esen, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm Gönüllü Sorumlusu (KE)
39. Kemal Nalbant, Miyar Mimarlık/ Mudurnu KAİP ve YP Hazırlama Ekibi
40. Koray Genç, AİBÜ Öğretim Görevlisi
41. Mehmet Aran, Mudurnu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Şube Müdürü
42. Mehmet Cantürk, Mudurnu Kent Konseyi Başkanı/ Hacı Şakirler Konağı İşletmecisi
43. Mehmet Koca, Esnaf
44. Mehmet Küçükatalay, Kızılay Mudurnu Şube Başkanı
45. Merve Topaloğlu, Mudurnulu vatandaş
46. Metin Soygür, Mudurnu Spor Kulübü Başkanı/ eski Mudurnu Belediye Başkanı (MES)
47. Murat Yavuz, Mudurnu Off-Road Kulübü
48. Mustafa Midilli, AİBÜ SAMYO Müdür(MMİ)
49. Mustafa Öztürk, Mudurnu Belediye Meclis Üyesi
50. Mustafa Soygür, Mudurnu Kaymakamlığı SYDV Müdürü (MUS)
51. Namık Kemal Döleneken, Şehir Plancısı/ Eski Edirne Selimiye Dünya Miras Alan Başkanı (NKD)
52. Nazlıcan Cantürk, Öğrenci
53. Nebahat Büyükan, Emekli Öğretmen/ Mudurnu Belediye Meclis Üyesi
54. Necati Yaşlı, Mudurnu Esnaf ve Sanatkar Odası Başkanı (NY)
55. Necdet Akay, MUKTUDER Başkanı
56. Neslihan Demirkol, Mudurnu Kaymakamlığı Özel Kalem Müdürü
57. Nevzat Anlıtan, Yarışkaşı Konağı İşletmecisi

58. Nihan Karaman, Mimar (NK)
59. Nurdan Topaloğlu, Esnaf
60. Remzi Çetin, Munduşlar Köyü Muhtarı
61. Oğuz Işık, Öğrenci
62. Oğuzhan Işık, Öğrenci
63. Osman Çilata, Mudurnulu vatandaşı
64. Osman İnegöl, Büyükcami Mahallesi Muhtarı
65. Osman Karaca, Turizm İşletmecisi/ Hacı Abdullahlar Konağı (OKA)
66. Osman Urhan, Mudurnu İlçe Emniyet Müdürü
67. Ömer Büyükarmutçu, Armutçular Konağı ve Büyükarmutçu Organik İşletme Sahibi (ÖB)
68. Sabri Karaaslan, Gürçam Köyü Muhtarı (SA)
69. Sadiye Aldemir, Öğrenci
70. Serkan Şengün, AİBÜ Öğretim Görevlisi
71. Sevim Çatak, Mudurnu İlçe Nüfus Müdürü
72. Soner Aksu, AİBÜ SAMYO Restorasyon Programı Öğretim Görevlisi
73. Soner Ok, Öğrenci
74. Şefik Yıldız, Mudurnu Belediyesi Personeli
75. Şinasi Arıkan, Kaygana Mahallesi Muhtarı
76. Tuğba Demiröz, Öğrenci
77. Tuğçe Ünal, Öğrenci
78. Uğur Akkaya, AİBÜ Öğretim Görevlisi
79. Ünsal İnanduğçar, DOKÜDER
80. Yılmaz Akçadağ, Mudurnu Belediyesi Yazı İşleri Müdürü
81. Yonca Moralı, İşletme- Finans Uzmanı
82. Ziya Başaran, Mudurnu İlçe Tapu Sicil Müdürü

6 Odak Toplantılar

6.1 Genel Bilgi

Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı'nın stratejik yönünü şekillendirmek amaçlı çalıştayların öncesinde, Mudurnu'nun somut ve somut olmayan kültürel değerlerinin korunması ve bu değerlerin yaşatılarak sürdürülebilir kalkınmaya dönüşmesine ilişkin kritik paydaşlar ile ön hazırlık niteliğinde odak toplantılar yapılmıştır. Aşağıdaki üç grubun, ön toplantı yapılması gereken kritik paydaş grupları olarak ele alınmıştır:

1. Arasta esnafı
2. Tescilli sivil mimari eserlerin sahipleri, kiracıları ve işletmecileri
3. Öğretmenler

Bu grupların her biriyle yapılan ön odak toplantısı, tüm tarafların beklentilerini dile getirmesi ve karşılıklı olarak tartışması, Mudurnu'nun kültürel dokusunun korunmasına yönelik uygulanabilir çözümlerin geliştirilmesi yönünde önemli bir adım olarak görülmüştür.

6.2 Esnaf ve Eski Eser Kullanıcıları Odak Toplantısı

6.2.1 Genel Bilgi

14 Nisan 2014, Pazartesi, Mudurnu Keyvanlar Konağı'nda yapılan toplantıda Grup 1 (Arasta esnafı) ve Grup 2 (tescilli sivil mimari eserlerin sahipleri, kiracıları ve işletmecileri) ile buluşulmuştur. Toplantıya davet edilen katılımcıların:

- Mudurnu esnafı arasından seçilecek 5-10 kişi
- Mülk sahipleri arasından seçilecek 2-3 kişi (Armutçular ve Haytalar öncelikli olmak üzere)
- Mülklerde ikamet eden kiracılar arasından seçilecek 2-3 kişi
- Mülkleri turistik-ticari amaçla işleten işletmeciler arasından seçilecek 4-5 kişi (Keyvanlar, Fuatbeyler, Hacı Şakirler, Meram Lokantası vb)
- Belediye
- Kentsel sit alanı içinde kalan mahallelerin muhtarları
- Plan hazırlama ekibi (eski KAİP müellifi dahil)
- Koruma Kurulu'ndan 2 görevliden (bir mimar, bir şehir plancısı) oluşması öngörülmüştür. Koruma Kurulu temsilciler toplantıya katılamamıştır, ancak toplantı yine de verimli geçmiştir.

Toplantının amacı,

- Arasta esnafı için: Tarihi arastanın içindeki ticari faaliyetler ve günlük insan yaşamının gerektirdiği ihtiyaçlar ile arastanın kimlik değerlerinin bilimsel yöntemlere göre korunması arasındaki dengeyi bulmak için uzlaşma ortamı yaratmak, Mudurnu'nun dokusuna ve iç dinamiklerine uygun çözümleri yetkililerle birlikte geliştirmek,
- Tescilli sivil mimari eserlerin kullanıcıları için: Tarihi eser statüsündeki sivil mimari eserlerin bilimsel ilkeler doğrultusunda korunması, bu eserlerin sahiplerinin beklentileri, eserlerin korunması konusunda yaşanan sıkıntılar, olası çözüm önerilerinin geliştirilmesi olarak belirlenmiştir.

6.2.2 Oturum Konuşmaları

Yonca Morali, İşletme- Finans Uzmanı (YM): (...) Mudurnu'da yaşayanların günlük hayatı ve bu hayatı sürdürmek için gerekli olan şeyler, ihtiyaçlar, ve koruma altındaki bir dokunun içinde var olmanın zorlukları ve güzellikleri. Bazen çelişebiliyor, yani korumayla kullanma arasındaki denge çok önemli bir şey, aslında alan yönetimini biz bunun için yapıyoruz. Biz burayı nasıl koruyacağız? İçinde hayat nasıl devam edecek? Ve bunu her birlikte, yerel yönetimler, içinde yaşayan halk, üretici, esnaf, herkes bir araya gelip buranın korunmasıyla ilgili üzerine düşen sorumluluğu alıp, fakat bir yandan da kendi hayatını devam ettirecek çözümlere ulaşması gerekiyor. Alan yönetiminin getireceği belki birtakım çözümler olacak. Eninde sonunda elimizde bir kılavuz olacak. Anayasa diyor, kimileri. Ve bu alan yönetiminin sonucunda da bir yol haritasına kavuşacağız ve eninde sonunda birtakım uygulamalar, kaynaklar devreye de girmiş olacak. Bugünkü toplantımızın amacı, 29 Nisan'da asıl yapılacak, hepinizin yeniden katılacağı büyük bir çalıştayın öncesinde biraz daha odaklı bir toplantıyı düzenlemek istedik. Buradaki mülk sahipleriyle görüşmek istedik ve tek tek hepinizden görüşlerinizi almak istiyoruz. Eski bir eserde, bir sit alanında yaşamak, güzellikleri ve zorlukları nedir, her birinizden sırayla ikişer dakika söz alıp, ondan sonra buradaki uzmanlarımızın da değerlendirmelerini dinleyeceğiz, ve 29 Nisan'daki çalıştaya daha hazırlıklı gideceğiz, çünkü o çalıştayda bir adım ötesine geçmiş olacağız. Alan yönetimiyle ilgili stratejiler ve eylemler önereceğiz, hep birlikte, bugün bir ısınma turu diyelim. Sizleri daha çok dinlemek istiyoruz. O zaman burada hanımefendiden başlayabilirsek..

Kamuran Esen, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm Gönüllü Sorumlusu (KE): Araya girebilir miyim?

YM: Buyrun.

KE: Bence projenin amacının ne olduğunu, alan yönetiminin ne anlama geldiğini konuklarımıza anlatmalıyız ki konuyu bildikten sonra fikir söyleyebilirsiniz.

Necdet Akay, MUKTUDER Yönetim Kurulu Başkanı (NA): Evet, yani alan yönetimi planlamasından sonra ne yapacağız?

Mehmet İnegöl, Mudurnu Belediye Başkanı (Mİ): Ege Hocam sunsun.

Ayşe Ege Yıldırım (AEY): Tamam. Teşekkürler, ben Ege Yıldırım. Şimdi yönetim planı, Kültür Bakanlığının Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma mevzuatında tanımlanan yeni bir plan türü. Korunması gereken çok özel yerler için Kültür

Bakanlığı yapmaya başladı, genelde Dünya Miras Alanı olan yerler, ama Mudurnu'yu o kadar önemseydiğimiz için orası da hakediyor diye burası için de bir yönetim planı yapmak istiyoruz. Koruma amaçlı imar planı vardır, duymuşsunuzdur, Mudurnu'nun da bir koruma planı var. Yönetim planı ona benziyor, ama birazcık daha dinamik diyelim. Çünkü uygulamaya yönelik. Mudurnu'nun korunması için neler yapılması gerekiyor, korunacak neler var, ve nasıl koruyacağız, onlarla ilgili vizyon belirliyor. Herkesin gelecekte nasıl bir Mudurnu görmek istediğine dair hayallerini birleştiren genel bir vizyon. Bu vizyonu gerçekleştirmek için hedefler, böyle daha ufak parçalar halinde hem hedef hem de proje paketleri, eylem paketleri, planlıyoruz. Bunları bir öncelik sırasına koyuyoruz, çünkü hepsi aynı anda yapılamaz, hem kaynak hem zaman açısından. Öncelik sırasına koyup her yıl bir çalışma programıyla, parasını bulup, sorumlu kurumları tanımlayıp, hep beraber işbirliği içinde, herkesin elini taşın altına koymasını düzenleyen bu paketlerle beraber uygulamalar yapıyoruz. Sonra zamanla geri dönüp, ne yaptık diye kontrol edip yeniliyoruz, düzeltmeler yapıyoruz, sürekli tekrarlanan bir plan oluyor bu şekilde. Şimdi planı sağlam yapmak için tabii, hazırlık çalışmaları yapmak lazım, doğru anlamak, doğru bilgileri toplamak, ve sizler- paydaşlar diyoruz, etkilenen ve etkileyen kişi ve kuruluşlar- Mudurnu'nun sahibi sizsiniz. Sizin benimsemeniz ve anlamanız olmazsa, bu plan hiçbir işe yaramaz. Sizin istediğinizi doğrultuda biz bunu hazırlayalım ki, gerçekçi olsun, işe yarar olsun. Sizce neler öncelikli olmalı, bunları düşünüp önerirsiniz, biz sonra toplayıp, derleyip plan halinde size sunarız. Sonra onaylarsınız. Sonra başlarız uygulamaya. Bu şekilde; daha fazla uzatmayayım, anlaşıldığını umuyorum, aşağı yukarı.

Kemal Nalbant, Mimarlık/ Mudurnu KAİP ve YP Hazırlama Ekibi (KN): Şimdi Ege Hanımın açıkladığına ek olarak, sizin önünüzü biraz daha açmak için şunu söylemek istiyorum. Aslında proje paketlerini tanımlamak, uygulama proje paketlerini. Aslında evet, koruma planı var, Mudurnu'nun. Koruma planında, arastadaki dükkanlardan, konutlardan her birinin nasıl korunacağına dair üç aşağı beş yukarı hukuk olarak bir tabanı var. Bu hukuğa sahip. Ancak, alan yönetiminin temel hedefi, bunlardan hangilerini.. elimizde müthiş bir para yok ki, birincisi bu kaynakları nasıl harekete geçirebiliriz, ve harekete geçirdiğimiz bu kaynakları nasıl bir öncelik dizisiyle ele alabiliriz? Atıyorum, böyle olacak diye değil ama, şöyle bir şeyden yola çıkılabilir mi, arastada şu sokağın, veya işte şu bölümünün öncelikle ele alınması. Devamında, dere boyunda, şu kısmın ele alınması ve bunun onarılması, dere boyundaki yaya güvenliğinin ele alınması, gibi, birazcık daha somutlaştırarak, sizin önünüzü açmak üzere birkaç ekleme yapmak istedim. Teşekkür ederim.

AEY: Çok pardon, unutmuşum söylemeyi, burada Kemal Beyin söylediği gibi hepimizin kullandığı ortak, kamusal mekanlara yönelik de fikirlerinizi duymak isteriz, hem de kişisel olarak sizin problemlerinizi nedir, her gün koruma sırasında başınıza gelen başağrısı, sıkıntılar, biz onları anlarsak, onlara yönelik çözüm üretmeye başlarız.

YM: Toplantıyı sırayla başlatabilir miyiz?

Emine Şentürk, Esnaf (EŞ): Mudurnu'nun eski evlerinde o kadar çok eski eşya var ki. Bu eşyaları hurdacılar veriyorlar, ve bir maddiyatımız olup da bizler alamıyoruz. Esas onlara da değer vermemiz lazım. İnanın bana satmaya gelip de maddiyatım yetmeyip alamam deyip geri gönderdiklerim de oluyor. Mudurnu'da kullanılan eşyaların halka dışarıdan gelenler, mesela ben birkaç parça aldım ama, herkesin dikkatini çekiyor. Burası İpek Yolu üzerinde olduğu için ilk önce ipeği koyduk, mesela bu koza, bu ipek, tanıtım amaçlı. İçerideki, evdeki eşyaları dahi değerlendirmek istiyoruz. Ama maddiyat yok. Bunlar hep hurdacılar satılıyor.

(Söz sırası ve ses kaydının lojistiği ile ilgili konuşmalar.)

İsmail Atlı, Esnaf/ Atlı Ticaret (İA): Mudurnu'yu düşünerek bizlere değer verdiğiniz için teşekkür ederiz. Başkanımıza da böyle bir toplantı yapıp da Mudurnu'nun önünü açacağını zannediyorum. Şimdi başkanımızın en büyük sıkıntısı eski evlerimizin üzerinde kiremit olması. Oraya dokunma, buraya dokunma.. evler hep terkedilmiş, fare yuvası olmuş durumda. Bu evlerin üzerine, hiç olmadı basit bir şekilde galvanize sacı, renkli kaplama yapılırsa, vatandaş rahatlayacak, işleri biraz daha kolaylanacak diye düşünüyorum. Eğer bunlar yapılmazsa, bu kiremitleri bunlar taşıyor. Bu eski bina, eski çatı. Demirciler Çarşısına gelince.. burada son turfandayız. Demircisi olaraktan. Terzi arkadaşlarımız var burada. Yani bir adamın pantolonu sökülse dikecek terzi yok. Kaynakçı yok. Bizlere sahip çıkmak için bize çırak lazım.

YM: Peki niye kiremit olmuyor?

İA: Çatılar eski olduğu için, binalar çok eski. Tadilatı temelden yaparsanız çatıyı tamir edebilirsiniz. Sadece kiremitle bitmiyor, kışın yağacak karı da hesaba katmak lazım. Onun için çinkonun müsaade edilmesi. Çinko derken renkli çinkonun.

YM: Veya kiremit rengi bir çözüm.

İA: O renge uyacak herhangi bir, kamuflejli olacak şekilde, vatandaşa yardımcı olmak. Bu yapılmazsa, eski binalar çökmek üzere. Ve çöker de. Acil çözüm.. Bunlar başlarsa, vatandaşın işi kolaylaşır.

YM: Onun çözümünü hep birlikte tartışacağız, zaten.

Mİ: Koruma Kurulu ona kesinlikle müsaade etmiyor, biz defalarca sorduk. Shingle'a dahi müsaade etmiyor, bırakın sacı. Shingle biraz daha kiremite uygun bir renkte. Tabi işte buradaki sorun da, evlerin çatılarının eski oluşu, kiremiti çekmez düşüncemiz var. O kar da bahane değil, Evliya Çelebi 1650 yılında 3000 kiremitli konuttan bahsediyor. O zamanlar yeniymiş. Bir çözüm bulunması lazım.

YM: Biz şimdi herkesi dinledikten sonra, bir sürü ortak görüş de çıkacaktır, değerlendirmeleri sonra yapacağız.

İsmail Hakkı Yazgan, CHP İlçe Başkanı/ Fuatbeyler Konağı İşletmecisi (İHY): Fuatbeyler Konağını temsilen geldim. Bu çalışmayı düzenleyen siz değerli konuklarımıza saygılarımı sunuyorum. Ben Mudurnu'nun en büyük problemlerinden bir tanesinin trafik sorunu olduğunu düşünüyorum. Trafik ve park sorunu. Sayın başkan sağolsun, döneminde bir alternatif yol projesi üretti, şu anda içinde bulunduğumuz Keyvanlar Konağının [yanına] kadar geldi. Benim kısaca söyleyeceğim, burada en büyük problem, trafik sorunu, yol sorunu. Bununla ilgili bir çözüm üretilmesi. Zaten ticarethane sahipleri değişik konularda fikirlerini iletecekler. Teşekkür ediyorum.

Ömer Büyükarmutçu, Armutçular Konağı ve Büyükarmutçu Organik İşletme Sahibi (ÖB): Hem Armutçular Konağı hem de Armutçuoğlu Organik. Burayı biliyor musunuz, tarihini.. Bilenler ne kadar? Şurada sorduğumuz zaman herkes tıkanır. Tarihimiz nerede? Bu adam burada ne yaptı? Benim babaannem burada doğdu. Bu tarih araştırılmalı. Çok önemli. Tarihi binayı yapmaya çalışıyorsun, tarih bilgilerini ne yapıyorsun. Kaç kişi kaldı, 70, 80, 90, 100 yaşında insanlar. Bunların çalışmalarının acil olarak yapılması lazım. Bunların yazıya dökülmesi lazım. Birincisi bu. Yaşanan olayların anlatılması lazım. Örneğin, Keyvanlar Konağı, örneğin Fuatbeyler, Armutçular, Haytalar Konağı. Konak konak bunların tarihinin olması lazım. Bu hikayeler bunları yaşatır. Geliyor bir tane 15-20 yaşındaki çocuk, Armutçular Konağı'nda ne kadar palavra varsa, olmuş bitmiş vs. Birak Allahını seversen ya. Doğru dürüst anlatın şunu. Adamın önemini bilin yani. Bu adam ne yapmış, Kurtuluş Savaşında ne yapmış. Ne kadar hayal mahsulu şeyler varsa onlar anlatılıyor. Turistleri gezdiren çocuklar. Bunun düzene girmesi lazım. İkincisi, başkanım çok iyi gazetecileri getirirdi, iki otobüs dolusu gazeteci geldi, hem de çok önemli gazeteciler. Bunların ne yapıp yapıp hızlı bir şekilde yapılması lazım, önümüzdeki 15 gün içinde hızlı bir şekilde bir organizasyona girilmesi lazım ki Haziran sonuna kadar arkadaşların para kazanması için basındaki yaptıkları şeyle hemen buraya bir turist akınının gelip yeniden toparlanması lazım. Arkadaşlar parayı nereden kazanacak? Onun için bu çalışmayı hızlandırmak lazım. Konakta kalmaya gelen insanlara o hazzı hissettirmek lazım. Bunu konak sahibi hissettirecek. Onun için bu konuda bilgili, kültürlü olması lazım. Örneğin bu Keyvanlar Konağındaki odanın ferahlığı, genişliği, o ortamın güzelliği, bunlar çok önemli. Üçüncü bir şık, örneğin Taraklı'da, başkanım bilir, Sıtkı Usta gibi bir usta ve bir eğitim merkezi var orada. O eğitimle hem Avrupa Birliği fonlarından alacağız, hem İsmail arkadaşımızın dediği gibi, orada çırak yetiştirilmesi konusu. Ev eşyaları.. Örneğin hediyelik eşyalar geliyor, nereden geliyor, şuradan buradan geliyor, e peki bunlar niye olmasın burada? Neden yok? Usta yok. Örneğin İş Bankası ne yaptı, Bir Usta Bin Çırak gibi bir proje başlattı, o kadar hoşuma gidiyor ki izlerken de, niye olmasın? Bunun için Avrupa Birliği'nden hibeler o kadar çok ki, kim olması lazım, bir Avrupa Birliği fonlarını çalıştıracak bir insan, veyahut da kaynak, bir aracılık kurumu, mutlaka olması lazım. Ondandır, bu tarihe sahip çıkmanın, bu kültür mirasının öneminin çok iyi anlatılması lazım. Gençlerimiz bunu bilmiyor. İlk Mudurnu'ya geldikleri zaman, Koruma Kuruluna inanan iki insan vardı, hiç kimse inanmıyordu biliyor musunuz, bu şeye. Biri Mehmet Karakaşoğlu, Belediye Başkanı, bir de bendim. Ve sağolsun o zaman gelenler çok güzel anlattılar, çok güzel işlediler. O zaman gördüm ki, evlerimize ters ters bakan insanların çok yanlış baktığını, o zaman gelen bayanları azarladılar ya, böyle bir toplantı yapıldı Belediyede. Önemi sonradan anladılar. Biz anlamıştık, çok da konuştuk ama şimdi daha da anlaşılması lazım. Örneğin, geçmişte hatırlarsınız, belki sizler de daha iyi bilirsiniz, Safranbolu'da tek elden organizasyon yapıldıydı, bütün konaklar için. Böyle bir organizasyon nasıl yapılabilir, bunun araştırması da olabilir. Çünkü herkes uğraşiyor, örneğin abimiz uğraşiyor, tamam müşterisini bulabilir de, toplu olarak gelmeye (..), boş haftalar için ne yapılabilir. Benim ikinci şapka olan organik tarımla ilgili, başka yerlerde kurulan organik çiftlikler burada da rahatlıkla kurulabilir. Dağdaki (..)ler olayı. Ta-Tu-Ta diye bir şey var, duydunuz mu, Buğday Derneğinin yaptığı bir çalışma vardı, bunlardan yararlanılabilir. Müthiş bir şey yapar. Eski evleri olanlar, köylerdeki şeyleri değerlendirmek için, rahatlıkla yapılabilir. Bunların geliştirilmesi için.. şu an aklıma gelenler bunlar. O kadar çok konu var ki..!

Bahadır Aydın, AİBÜ İİBF Öğretim Üyesi/ YP Hazırlama Ekibi (BAY): Sorunu dile getirenin aklında bir çözüm varsa onu da söylesin.

İHY: Sayın Belediye Başkanım, alternatif yol, Beşkavak'tan başladı, buraya kadar geldi. Tamamlanması gerekir. Veya derenin üzerinin kapatılarak.

(Bu öneriye şaşkınlık tepkileri verenler oldu.)

ÖB: Kapatmadan belki biraz daha uzatılabilir.

İHY: O zaman bazı köprüler koyacak, münasip olan yerden geçirmek suretiyle. Coğrafi yapıdan dolayı burada yeni bir cadde açmaya imkan yok. O yüzden bir alternatif yol olarak buna öncelik verilmesi gerektiğine inanıyorum.

Mustafa Kocasoy, Mudurnu Meram Restoran İşletmecisi (MKO): En büyük problemimiz bizim, trafik problemi burada. Bilhassa Cumartesi günleri, pazarın olduğu günler. Rehber problemimiz var. İlk önce ele alacağımız konuların bunlar olması lazım. Belki pazar değişebilir mi, daha önce denenmişti, büyüklerimiz daha iyi bilir bunları ama, (belediye başkanı espri yaptı, biz daha yeni geldik diye, gülüşmeler).

Necati Yaşlı, Mudurnu Esnaf ve Sanatkar Odası Başkanı (NY): Ben en büyük eksikliği rehber olarak görüyorum. Yüksekokulumuz var, orada Turizm Bölümünde okuyan kardeşlerimiz var. Onları bilinçlendirip daha fazla faydalı olacağına inanıyorum. Cumartesi Pazar hiç olmazsa, Mudurnu tarihini tam manasıyla anlatıp, yön verip, daha açıklık getirebilirler. Dışarıdan İstanbul'da grup gelmişti, ben Mudurnu olarak utandım, hamamdan örnek vereyim ben size. Genelde hamamda tek kapı olur. Öyle bir anlatış tarzı vardı ki, özellikle izledim, 45 dakika boyunca rehberi dinledim. Ön ve arka, yani bayanlar kısmı ve erkekler kısmından bahsediyor. (..) Mudurnulu olup daha fazla verimli olması gibi. Erkekler, bayanlar, namahrem olduğunu, birbirini görmesinin sakıncalı olduğunu ifade ediyorlar. Rehberin önemi çok büyük. Gelen misafirler geliyor, alışverişten ziyade Mudurnu'yu dolaşıp gidiyor. Mudurnu'yu gördüm mü, gördüm, bu zihniyet var. Hala oturtturamadık, yani rehber olmayınca çok eksiklik var. Artı, demin İsmail Abinin dediği gibi, arabalar geldiği zaman, taksiler vs, yer temin etmek sıkıntılı oluyor. Üç-dört sefer aynı alanda döndüğü zaman oluyor, Belediye pa(sajı) olduğu için, genelde çekilen bölüm orası, yer bulamıyorlar. Ne kadar yardımcı olsanız da şey yapamıyor insanlar.

Mehmet Karacakaya, Karacakaya Mahalle Muhtarı (MKA): Benim Mudurnu için önerebileceğim, Mudurnu'yu görmeye gelenler ve bizler dahil, ilk önce Mudurnu'yu görmekten ziyade tavuk pisliği soluyoruz. Onun havasını değiştirmek için, girişteki kokuyu kesmemiz lazım. İkinci önerim, halk pazarı. Yöresel ürünlerin satıldığı pazarı geliştirmemiz lazım. Teşekkür ederim. (Ürün çeşitliliğiyle ilgili soru geldi.) Mutlaka artar, ortam sağlanırsa. Başkanım burada, belediye tarafından yöresel ürünler satılacak bir dükkanı ilk etapta satıştan fazla bir kar olmadığı için şu an gelen kapasite az, dükkan kirasını belediye karşılayabilir, hibe şeklinde, teşvik amaçlı.

İHY: Madem konu açıldı, hijyenik olması (önemli), yoğurtlar falan açık olduğu zaman, ne kadar olsa toz falan geldiği için, gelen kesim rahatsız oluyor, almak istemiyor.

MKO: Üç kişi hijyenik değilse, on kişi de alacağım diye arıyor o yoğurdu. (Bu konuda kısa tartışma.) Sonuçta yöreseli arıyorlar.

Osman İnegöl (Oİ): Öncelikle hoşgeldiniz diyorum, saygılar sunuyorum. Bize bu fırsatı verdiğiniz için teşekkür ediyorum. Söylenecek şeylerin çoğunu arkadaşlar söylediler. Ben de bir konuya değinmek istiyorum, demin hanımefendi bahsettiler, tarihi değerlerimizi korumasını bilemiyoruz. Örneğin hurdacıya satılıyor, ona satılıyor buna satılıyor. Ancak hurdacı alıyor, gidiyor onun tarihi değerini buluyor İstanbul'a gidiyor, bizim kabımız kacağımız İstanbul'da Ahmet Beyin saksısının altında muhafaza oluyor. O şekilde tarihi değerlerimiz, çok değil bundan 10-15 yıl sonra evlerimizde bulunan tarihi değerlerimiz kalmamış olacak. Onun için de bir önerim, ortak bir havuz kurulup, ilan edip, köylerde bulunan.. zaten duygusal vatandaşlarımız eşyalarını Mudurnu Müzesine bağışladılar. Geri kalanları var, yok değil daha, o şekilde müzemizde toplanmasını düşünüyorum. Teşekkür ediyorum.

Şinasi Arıkan, Kaygana Mahallesi Muhtarı (ŞA): Bizim kültür varlıklarına sahip olmamız için, önce kendi kendimize kaynaşmamızı sağlamamız lazım. Elbirlikle beraber çalışmamızı, daha teferruatlı şekilde kaynaşmamızı sağlamamız lazım. Bunun için de bu toplantılarda birbirimize daha mukavemetli şekilde sahip olmamız gerekir. Bir de başlanmış olan birtakım inşaat halindeki konaklarımızın onarılıp faaliyete geçirilmesi, daha evvel de yetiştirilmiş rehberlerin toplanıp, bir araya gelip desteğinin sağlanması. Evveliyatında rehber yetiştirildi, bu rehberlere sahip çıkılmadı. Teşekkür ederim.

İlhan Özmen, Yıldırım Bayezid Mahallesi Muhtarı (İÖM): Tarihi binalarımız hangi tarihte yapılmış, kimin tarafından yapılmış, turistlere bunların anlatılması lazım, yatırımlarımız var, bunların da ön plana çıkarılması, bilgilendirmek lazım. (Bir nevi dini turizm, inanç turizmi). Teşekkür ederim.

Hilmi Ayaz, Mudurnu Ziraat Odası Başkanı (HA): Mudurnu'da tarih bize öyle güzel şeyler yaşatmış ki, tatlı tarihler var burada, bizim çocuklarımıza anlatabileceğimiz..

Mehmet Mercan, Seyrancı Mahallesi Muhtarı (MME): Hoşgeldiniz efendim. Şuradan başlayacağım, ilçemize gelen misafirlerimiz merkezi bir yerde, şu alanda indiriliyor, aynı alanı görme imkanı oluyor, zaten zaman da çok kısıtlı oluyor, Musalla Mahallesi olsun, kenar semtlere ulaşmaları zor oluyor. Zamanları çok kısıtlı olduğu için. Bu misafirlerimizi bir saat fazla bekletecek bir tesisimiz yok. Az geliyor, bir otobüs tur gelse, bir konak bunu kaldırmıyor, ne yapıyor, o konak bu konak, onlar da ayrılmak istemiyorlar, Göynük'e veya Sünnet Gölü'ne kaçıyorlar, bu tesislerin, konakların biraz daha fazlalaştırılmasını bu sorunu çözeceğini zannediyorum, ve Musalla Mahallesi'nden aşağıya doğru gezerek gelmelerini sağlamak gerekiyor, bu turla gelenlerin. Müzemiz var, daha fazla şeyler var yukarı tarafta, onları görme imkanı olmuyor. Ziyareti çok kısa oluyor, bu meydanda inip yaparsa, bunu talep ediyorum.

?: Bir de benim mahalleimde, belki görmüşsünüzdür, elmalık, (..) güzel. (?: Arkeoloji müzesi. Kent Müzesi de var.) Genişletilebilir.

KN: Aslında beyefendinin söylediği, güneye doğru.

MME: Evet efendim. Arkeoloji Müzesine doğru, aynen.

Mİ: Amacımız o zaten, gezi olanağını genişletmek.

?: Bir şey daha, çınarı gördünüz değil mi? 450 yıllık, bizim bildiğimiz. Tarihçesi yok.

Mİ: Mahalle muhtarına soralım. (Gülüşmeler.)

?: Öyle diyorlar, biz de öyle diyoruz.

KE: Benim söyleyeceğim şeylerin bana göre en önemlisini Mustafa Bey söyledi. Mudurnu pazarının Cumartesi gününden haftaiçi bir güne alınmasının uygun olduğunu düşünüyorum. Neden? İlçemize gelen konuklar, ilçemizi en dağınık, en kalabalık ve dolayısıyla biraz da pis olarak görüyorlar. Bırakın aracını bir yere park etmesini, adamlar aracıyla geçecek yer bulamıyorlar. Onun için ben Mudurnu pazarının gününün mutlaka değişmesi gerektiğine inanıyorum. İkincisi, ben size soracağım aslında, çünkü birisi bana sordu, İtalya'da mı Yunanistan'da mı bilmiyorum, orada dünyaca ünlü markaların, mesela McDonalds'ın kendi bölgelerine girmelerini bir şekilde engelliyorlarmış. Mesela bana dediler ki bir sürü inşaatlar yapılacak, Mudurnu inşallah gelişecek, büyüyecek, veya birileri yatırım yapmak için gelecek. Sizin gözlemenizi satamayacaksınız buraya bir McDonalds gelirse, başka bir firma gelirse. Bunların Mudurnu'ya girmesini engellemek için bu proje yapılması gereken bir şey var mı, bunu merak ediyorum, ve bunun mutlaka yapılması gerektiğine inanıyorum, ki bizim çalışmamız bugünlük yarınlık değil, bizden sonrakiler için olduğuna göre, ve bunun çok önemli olduğunu düşünüyorum ben. Teşekkür ederim.

(Tartışmalar)

İHY?: Değiştirilmesini istememenin sebebi şu. Acaba kalabalık olduğu için mi turizm olmuyor, bunu bir araştıralım.

KE: Turistlerin rahatsızlığı bir gerçek.

ÖB: Pazar günleri hiçbir trafik problemi yok.

İHY?: O zaman araçlara bir yer bulalım. Buradan yukarı götürürsün, işte bak. Müzeye gidilmiyor deniliyor. Arkanızda büyük bir halk var.

KE: Halk yine duracak, halkta bir kaybolma olmayacak ki. Günü değişecek sadece.

İHY?: En güzel pazar burada (?).

KE: O sizin fikriniz.

AEY: Sizin esas derdiniz dağınık bulmaları. Eğer çekidüzen verilmiş, güzel işleyen..

KE: Tabi. Görüntü kirliliği, çevre kirliliği.

AEY: Ben mesela turist olarak geldiğim zaman o elma kurusu alma şansım olduğu için çok mutluyum. Haftalarca elma kurusuyla beslendim.

KE: E her gün var o.

AEY: Ben anca o gün bulabildim.

KE: Yok, var.

AEY: Bu bir misal. Çekici ürünleri pazarda bulmaları (..)

İHY: Birinci elden Cumartesi bulabilirsiniz.

(Tartışmalar.)

AEY: Esas problem dağınıklık.

İHY?: Müdahale etmeyin, bir pazar var burada.

KE: Şimdi siz fikrinizi söylediniz, biz de fikrimizi söyledik, o kadar.

NA: SSK emeklisiyim aynı zamanda. 3-4 yıldır bir araya gelelim, örgütlenelim diye uğraşıyoruz. Esas burada değinmek istediğim, defalarca dernek olarak toplantı yaptık, belediyemiz toplantı yaptı. Toplanıyoruz toplanıyoruz dağılıyoruz. Toplanıyoruz toplanıyoruz dağılıyoruz. Yetkililere durumumuzu iletiyoruz, ya diyoruz bizim trafik sorunumuz var, çözüm. Ankara'dan İstanbul'dan gelen arkadaşlar bunu çözemez tabii. Önce birbirimizi anlayacağız. Ortak sorunları çözümü ortaktır arkadaşlar. Ortak çözeceksek bir araya gelmek zorundayız. Müthiş bir Safranbolu deneyi var Türkiye'de. 25-30 yıl önce Safranbolulular bir araya geldi kenetlendi, bugün Dünya Mirası içinde, UNICEF'in aktif desteklerini alıyorlar. Avrupa'da turistler nereye gideyim derken Dünya Miras Listesine bakıyor. Oraya geliyorlar. Dolayısıyla ne Mudurnu Tavukçuluk gibi koku yayan bir fabrikaya ihtiyaçları var, ne de MASTAŞ gibi ormanlarımızı bitiren bir fabrikaya ihtiyaçları var. Diyoruz ki musluğu kıs, havayı düzelt, diyor ki masraflı bu iş kardeşim. Çok da sıkıştırırsan çeker giderim diyor. Ama diyoruz çoluk çocuk orada çalışıyoruz, oradan emekli olacağız falan filan. Alternatif yok. Turizm alternatif bir sanayidir, bacasız sanayi. Şimdi Safranbolu'nun dediğim gibi bunlara ihtiyacı yok. Biz Mudurnu olarak çırpınıyoruz, niye, bir ikinci Safranbolu olalım da mahkum olmayalım. Benim çocukken yüzdüğüm dere, balık tuttuğum, susadığımda su içtiğim dere, irin akmasın. Benim çocuğum, torunum o dereye yıkansın benim gibi. Geleceği düşünürken aslında kendimizi düşünüyoruz, çocuğumuzu, torunumuzu düşünüyoruz. Biz onlarca, yüzlerce toplantı yapabiliriz. Bunların başarıya ulaşması için Mudurnu'daki halkın örgütlü olması lazım. Örgütsüz toplum, dağınık toplum ilkel toplumdur, bunu yüzyıllarca önce filozoflar yazmış. Bilinçsiz köle toplumdur demiş. 21. yüzyılda biz bunu idrak edemedik, bir araya gelemedik, dolayısıyla birbirimizi anlayamıyoruz arkadaşlar. Şimdi biz bir dernek kurduk, bir araya gelelim, sivil toplum örgütü olalım diye. Bazı arkadaşlar beğenir, beğenmez, eleştirir, o ayrı bir şey, ama biz o kadar bir şey becerdik, üstelik bunu da insanların gözünden uzak yerde kurmadık, başkanımız da dahil, 5-6 aylık toplantılar sürecinde kurduk. Peki dernek Mudurnu'da örgütlenme ve bu sorunları toplayıp sık sık ilgili yerlere götürme gibi bir işleve ulaşabili mi, ulaşamadı, niye, insanlar gelip gitmiyor, rağbet etmiyor, üye olmuyor, uzaktan bakıyor. Çok doğru olarak arkadaşlarımız söylediler, dediler ki Mudurnu tarihi değerlerini bilmiyoruz. E doğru. Peki ben buradaki arkadaşlara soruyorum derneğe gelip de Mudurnu'nun tarihini doyurucu bir şekilde hem görsel olarak hem fiziksel olarak öğrenemedik diyen arkadaşımız var mı? Gelenler var derneğe. Yok. Biz elimizden geldiği kadar konakların, sokakların tarihini, hamamın tarihini, neden çift kapılı yapıldığını, caminin tarihini elimizden geldiğince anlatıyoruz ve doyurucu bilgi verdiğimizizi de düşünüyoruz, çünkü dinleyenler öyle söylüyor. Peki biz niye bir araya gelip de ortak değerler yaratamıyoruz. Kaç tane arkadaşımız, Kültür Evi var orada, derneğin yönetim kurulu üyeleri, başkanları belediye çöplüğüne gidiyor, atalarımızın attığı şeyleri toplayıp getiriyor, kaç kişi düşünüyor? Ben belediye çöplüğüne gidiyorum arabamla 15-20 günde bir, atılan önemli, değerli şeyleri topluyorum. Örneğin bir yazma baskısı buldum. Kim gelip gördü dernekte? Yazma baskısını çöpe gitmek üzereyken kurtardım. Arkadaşlar bir araya bunun için geleceğiz işte. Biz kendi tarihimize kendimiz sahip çıkalım diyoruz da, bunu ne kadar içten söylüyoruz, bunun için ne yapıyoruz? Meslek odalarımız var, siyasi parti ilçe başkanlarımız var, derneklerimiz var, niye yapamıyoruz, sadece söylüyoruz. Orada 365 gün kapısını açık tutan bir dernek var. Beğenmiyorsanız başka bir alternatif bulalım. Ama örgütlenelim sonunda. Yoksa alınan kararları hayata geçirme şansımız yok. Bence bir, örgütlenme, iki, aydınlanma. Bir örnekle bitireceğim, bir grup geliyor, sanırım İstanbul'dan, Pertev Naili Boratav Kültür Evini ziyarete geldik diye soruyorlar taksici arkadaşına, arkadaşımız "vallahi ben öyle bir yer bilmiyorum" diyor. Yukarıda müze var ama diyor, o da kapalı diyor. Arayıp bulup geldiler. İki saat kadar dernekte gezdik, bilgi verdik, çay içtik, vs. O taksiciye, "kardeşim kafanı kaldır bak karşı bina" diyor. Mahçup oldu mu bilmem. Böyle bir duyarsızlığımız var. Turist gelsin diyoruz Abant'tan, gelsin de, kimseyi suçlama anlamında söylemiyorum. Müşteriye davranış biçimimiz uygun olmazsa, fiyatlarımız birbirini tutmazsa, aman bir an önce köşeyi döneyim dersek, bir çorba pişirdiğimizde yapış yapış olacak, kalitesiz bir tarhana sattıysak, bir daha gelmez. Gelmediği gibi pek çok başka kimseyi de getirmez. Üç yıldır ben pek çok toplantıya katılıyorum. Toplanıp toplanıp dağılıyoruz demiştim, bu da onlardan bir tanesi olur arkadaşlar.

Nihan Karaman, Mimar/ Atölye Nun (NK): Pazar yeriyle ilgili bir tartışma var, Ege hanımın dediği gibi Pazar önemli bir şey aslında turist için, o yüzden Pazar yeri lokasyon olarak yanlış, dağınıklığı ciddi sıkıntı burada. Ve trafiğe kattığı ciddi

bir sıkıntı var. Tavukçuluk kokusu ile ilgili ciddi sıkıntı var, buraya geçen gelen bir arkadaşım vardı, bana söylediği tek şey, Yonca Hanımın hatırladığına benzer, üç sene önce buraya gelmişim, korkunç bir koku vardı dedi. Hatırladığın tek şey bu Mudurnu ile ilgili. Bunun kesinlikle çözülmesi lazım, hatta toprak ve su analizlerinin yapılması lazım. Ne zararlar verdi. Bunlar çok önemli. Diğeri, arasta çarşısında çok ciddi boş dükkanlarımız var, ama biz iki ay boyunca kiralık dükkan aradık. Bunlar açılmıyorlar, insanlar vermek istemiyorlar, açmak istemiyorlar, ihtiyacımız yok diyorlar paraya, ya da neyse kiraya. Bunlar çok atıl vaziyetler. Turist geldiği zaman arastanın içinde gezecek fakat nereyi görecek. Tozlu dükkanlarımız var, sürekli, girdiği yerlerde görsel olarak bir doyuma ulaşamıyorlar. Hala orijinalliyini koruyan çok fazla dükkan var, bütün kepenkleriyle, doğramalarıyla beraber. Daha önce de belirttiğim gibi, yanlış tadilat uygulamalarımız var, bu çok önemli. Şöyle bir şey anlatabilirim, bir dükkan beğendik, bana göre sıralıydı bütün yapılacak işler, birtakım bakım-tadilat işleri vardı tabi ki, sıralıydı, yapılabilecek bir şeydi, kendisiyle görüştük, önce olumluydu, daha sonra yapmaktan vazgeçti. Daha sonra söylediği, buranın 25 bin TL gibi bir masrafa ihtiyacı var. Küçük bir dükkan. Nasıl bir tadilat tahayyül ediyor, ki 25 bin TL gibi bir masraf çıkartıyor? Ben şu anda o dükkanın yaklaşık üç katı metrekaşe büyüklüğünde bir yer kiraladık, 35 yıldır açılmayan bir dükkan, ve 3 bin TL'ye yakın bir masraf ya ettim ya etmedim. 25 bin TL nerede 3 bin TL nerede. İnsanlar bundan korkuyorlar, ne yapacaklarını bilmiyorlar, her yeri yeniden mi yapmak istiyorlar, makyaj mı yapmak istiyorlar, onu bilemiyorum, bunları bilinçlendirmemiz lazım. Diğer bir konu da turizmle ilgili, rehber diyoruz ama, aslında turizmcilerle ortak çalışmamız gerekiyor. Buraya gelen insanın birkaç lokanta dışında yemek yiyip kahvaltı edebileceği bir yer yok. Konaklamalar çok ayrı ayrı. Turizmi bir bütün olarak ele almamız gerekiyor sanırım. Birbirini destekleyen organizasyonlar bir arada olmalı diye düşünüyorum.

Nurdan Topaloğlu, Esnaf/ Atölye Nun (NTO): Bir el sanatları atölyesi açmaya hazırlanıyoruz şu anda. Benim de düşüncem, gençlerin ve ev hanımlarının örgütlenmesini istiyorum. Gençlerin özellikle bu tür el sanatlarına bakış açıları çok farklı. Ya da buranın bir köy gibi olduğunu düşünüyorlar üniversite öğrencileri, sokaklarda dolaşırken konuşmalarını dinliyorum, köy burası diyorlar, hiçbir şey yok burada bizim yapabileceğimiz. Yine ev hanımları aynı şekilde, çok üretkenler, çok samimi. Kimin kapısını çalsanız aynı ilgiyi, sevgiyi görürsünüz, ama yaptığı şeyleri değersiz görüyor, pazarlayamıyor. Üretiyor onu ama sandığa atıyor, değerlendiremiyor. Zaten ev hanımları için de burada bir iş sahası yok. Bu da çok ciddi bir problem. Konaklar için düşüncelerim var, mesela kahvaltı kültürümüz yok çok fazla burada, dışarıdan gelen insanlar için. (Ne demek diye sorulduğunda) Kahvaltı edecek yerler fazla yok, sunamıyoruz. Herhangi bir yere gittiklerinde, yaptıkları lüks bir kahvaltı gibi sunuluyor. Yöresel oluyor.

Betül Yasul, Esnaf/ Hediyeelik Eşya/ Kırtasiye (BY): Esnafım, kırtasiyem var. Bence Mudurnu'nun en büyük sorunu tavukçuluğun kokusu. Ve çayın kokusu. Ben çok rahatsız oluyorum, gelen turistlerden de aynı şeyi duyuyorum. (Dere ıslah edildi ya?) Hayır, dere de kokuyor, sürekli olmasa da arada bir, yanından geçtiğinizde dikkat ederseniz, sürekli yürüyüşe gidip geliyorum Musalla'ya. O çayın olduğu sulu yerler kokuyor. Bence giderilmeli.

AEY: Bu önemli bir konu, biraz daha net anlamamız lazım.

Mİ: Şöyle izah edeyim. Biz zaman zaman dereyi temizliyoruz. Buraya termal su katıldığı için yosun tutuyor kenarları. (... dereyi temizliyorsan adamlar.. mecburen ekibi buraya çekiyoruz, önce su gerekli.... gecikince temizlik.. belki.. kokmuş olabilir..) Doğal bir koku, kükürt kokusu.

NTO: Eskisi kadar değil tabi de.

Dilek Karagöz, Esnaf (DK): Yöresel ürünler üretiyoruz, tarhana gibi, hediyeelik eşya satıyoruz dükkanımızda. Dışarıdan gelen misafirlerimiz, sizin Mudurnu olarak ürettiğiniz neyiniz var diye soruyorlar. Sadece tarhanayı, makarnayı gösterebiliyoruz. Bizim geçmişimize yönelik bir şeyler üretebilirsek eğer, kurs gibi Mudurnu'ya özgü bir şeyler açılırsa, sanırım katılım olur. İş-Kur gibi bir yerden yönlendirme olursa.

KN: Hediyeelik eşya ne üretiyorsunuz?

DK: Fular falan, el işleri, tığ falan. Yöresel şeyler soruyorlar gelenler. Buraya özgü neyiniz var? Bir de biz esnaf olarak tarihimiz için bilgilendirilmek istiyoruz. Gelen misafirlerimizi derneğe yönlendiriyoruz sadece. Soruyorlar nerelere gidebiliriz, ne yapabiliriz.

Mİ: Orada ben bir açıklama getireyim. Bahadır Hocam bilir, 2009'da Mustafa Kara diye bir hoca İzzet Baysal'dan getirdik. Kurs açıyoruz, katılım olmuyor. Safranbolu'ya ve Beypazarı'na dahi götürdük, orada da sunumlar yapıldı. Geçen sene İngilizce'yle ilgili Halk Eğitim ve Kaymakamlıkla kurs açtık. (. aynı dilden sattım.. taksi durağında.. muavin.. tekel durağı.. satan da..) 14 sayısını tamamlayamadık, Fikret'le ben yazıldım kurs açılın diye.. Fransızca. Akşam derse katıldım, sabaha kafayı sıfırladım. Ama sizler, ticaretten bu işten para kazanacak insanların katılması lazım. Katılım yok. (ÖB ile tartışma, anlaşamıyor.) Onun eğitimini tekrar açarız.

NTO: Mudurnu'ya gelenler buranın nesi meşhur diyorlar, Kaşıksapı bildiğim kadarıyla. Ama yapan bir yer yok. Nerede yeriz diyorlar.

?? (Bir hanım): Var, var. Yanlışın var. Keyfekeder'de dört dörtlük, arkadaşımızın lokantasında. Bizler gönderiyoruz. Ben Nihal'in yanında çalışırken yapıyordu, servis ediyordu. Beğendilerse tekrar geliyorlar.

NTO: Ben de 2.5-3 ay oldu dükkanımı açalı. Mudurnu el sanatları, hediyelik eşya kendim yapıp üretiyorum. Bayanların iğne oyalarını, Mudurnu'ya ait (peş?)leri, girleri, ne varsa, eskileri toplayıp yeni yapıp yeniden sunuyorum, herkesin de çok hoşuna gidiyor. Benim tek sorunum, arkadaşlar da biliyor, hepsinin arabası var. Söylediğim zaman belki de bana kızacaklar, affedersiniz tuvalete de gitse arabayla gidiyorlar. Kendileri kapının önüne koysunlar, halkı da bilinçlendirsinler, Mudurnu halkı arabayla gelmese hiç trafik sorunu kalmayacak. (Alkış.) Benim de var arabam, ben niye gelmiyorum, ben her sabah yürüyorum. Üç kilometre. Yani iğneyi, çuvaldızı önce kendine batır, sonra.. Sağlıklıysanız, lokantası burada, arabası burada. Sonra da diyorlar ki turlar araba çekemiyor. Sen çek!.. (Gülüşmeler.) Kusura bakmayın. Ben söylediğim zaman suçlu oluyorum.

Mİ: Siyasi davranıyor diye Kaymakam'a şikayet etmişler. Buyrun bakalım. (Tartışmalar.)

Nurhan Taşkın, Esnaf/ Hediyelik Eşya (NTŞ): Hediyelik eşya dükkanım var. Öncelikle hoşgeldiniz hepiniz. Benim de söyleyeceklerim çarşıyla ilgili. Bence çarşı gelen insanların gözünde.. kentin aynasıdır. Bizlerin aynasıdır. Ben de motorlardan şikayetçiyim. Sadece benim dükkanımın önünde üç tane motor oluyor her gün. Evet. Motosikletin daha büyüğünü düşünün. (Espriler.) Hiç hoş olmuyor. Bir de dükkanlarımızın bacaya verilmiyor şeyleri, çok ilkel bir görüntü oluşuyor. Dükkanların duvarlarından soba borularıyla duman veriliyor dışarıya. Gelen müşterilerin yüzü gözü duman içinde. Eğlenmek bile istemiyorlar duman önünde, gidiyorlar. Bu da hoş değil. Sonra, akşam olduğu zaman, kendi dükkanımızın lambası ancak kendi dükkanımızın önünü aydınlatıyor. Dükkanların duvarından ya da yerden aydınlatma olması lazım. Havalara karardığı zaman kimseler çıkmıyor çarşıya. Aslında turistler geliyor, hava karanlık olunca.. biz aslında dükkanımızı geç saatlere kadar açmak istiyoruz.

Mİ: Hakikaten bunu sağlamamız lazım. (...) Fakat ne yazık ki akşam (...) kilidini vurup (...) bundan bir an önce kurtulmamız lazım.

NTŞ: Akşam saatlerinde bile Abant'tan, göl kenarından gelenler oluyor.

Mİ: Mesela Cumartesi- Pazar, işyerlerimizin (..) erken (..) Sabahleyin erkenden Taraklı'ya, Göynük'e, Beypazarı'na, veya o taraftan Abant'tan geçenler oluyor, iş yerlerini açan insanlar görmüyorsunuz, ölü şehir diyorlar. Nasibimizi almamız lazım.

NTŞ: Sekiz buçukta geliyorlar. Bir de elektrik telleri, dükkanların dış yüzeylerinde, gelişigüzel.. (..) Görüntü kirliliği var resmen.

Mİ: (...) İşyerinde kliması olanlar varsa, zabıtayla karşı karşıya gelmemek için (...)

NTŞ: Dilek arkadaşımın dediği gibi, tarihi konaklarımız hakkında, yatırımlarımız hakkında, özellikle Şey-ül İmran Hazretleri, Karaaslan Baba'nın geçmişi hakkında, Belediyeden bilgi istiyoruz, biz de bilgili değiliz, tam olarak bilgilendiremiyoruz. İstiyorlar, bize de soruyorlar. Yetersiz kalıyoruz. Başkanımızdan onu rica ediyoruz, motorlar için bir yer belirlense, mesela Büyük Caminin arkasında çok müsait alanlarımız var. Teşekkür ederim.

Nurbil Kazan, Kazanlar Evi (sahibi?) (NKZ): Hoşgeldiniz. Artık bize fazla söz kalmadı, abilerimiz arkadaşlarımız hepsini söyledi. Ben de şöyle diyeyim, evlerin, konakların bakımı, restora(syon)u, bir de Başkanımızın dediği gibi sabah turlar çok erken geliyor, esnaf kapalı oluyor, meydanda olduğumuz için buna şahitiz. Bir de bir müze ev. Gezi evi olarak yok. Müzemiz var ama dokusunu içeren, Mudurnu'nun özelliklerine uygun. Öyle bir şey olsa iyi olur. Teşekkür ederim.

AEY: Hacı Abdullahlar'da yok muydu bu?

NK: Hayır. Odaları gösteriyorlar, müsait olunca.

Mukadder Kazan [Özbay], Emekli öğretmen/ Esnaf/ Antik-Otantik (MKZ): Hoşgeldiniz, Yonca Hanım önce size hoşgeldiniz diyorum. Mudurnu'ya bir gecelik gelmişsiniz, sizde iz bırakmış ya. İnşallah uzun süre iz bırakır.

YM: O zaman konaklamamıştım bile.

MKZ: Biz de sizlerde iz bırakalım istiyorum inşallah. Ben İzzet Baysal Anadolu Lisesi'nden emekli tarih- coğrafya öğretmeni. Birincisi, biz Safranbolu'dan geri bir tarihe sahip değiliz, onlar çok şanslı bir ilçe, büyük sponsorlar buldular ve ilk oldukları için her şeyin ilki daha başarılı olur, ve marka olarak kalır. Ama bunun yanısıra İpek Yolu üstünde olan bir Beypazarı, Taraklı, Göynük... ben 12 sene oldu Mudurnu'ya tekrar döneli, dışarıda yaşıyordum. 12 sene içinde ilerleyen yönler de var, gerileyen yönler de var. Kendi imkanlarımla, ben o zamanlar kooperatif üyesiydim, ölü doğmuş bir kooperatif, ona da değineceğim. Çalıştaylara katıldım, birkaç kez, kendi imkanlarımla, İstanbul'da, İzmit'te,

Adapazarı'nda. Biz o zaman İpek Yolu'ndaki 9 ilçe arasında önde giden bir ilçe konumundayken, kan kaybetmiş gibi görüyorum ben. Göynük atakta, Taraklı atakta, Taraklı sessiz ilçe olarak tescillendi, biz niye olmayalım? Mudurnu'ya sabahtan çıkın, haftaiçi bile, en az 40-50 tane taksiiyi, traktörü park halinde iki taraflı bulursunuz, ama insan saymaya çalışın, 10 tane anca bulursunuz. Her gün köyden bu kadar kişi gelir. Genelde köylü halkımıza ait bu arabalar. Hem trafiği kapıyorlar, hem Mudurnu turizmine katkıda bulunma gibi bir çabaları yok. Pazarın haftaiçi, Kamuran Hanımı destekliyorum ben, alırsak, dışarıdan gelenler Cumartesi Pazar, resmi tatilde zaten geliyor, bir de hafta içinde Pazar nedeniyle gelmelerini sağlarsak, haftanın bir üçüncü gününü daha kazanmış oluruz. Artı köylü resmi işini o gün halleder gelmişken. Yine artı olarak söylüyorum. Cumartesi sabah erken çıkarsanız Mudurnu pazarına, yabancı esnaf geliyor, yağı, yoğurdu, yumurtayı tavuğu elması patatesi ne varsa yabancı esnaf alıyor, toptan götürüyor. Bizim kazancımız, hammaddemiz gidiyor. Daha sonra perakende gelen kişiler onu satmaya çalışıyor. Bir Amasra'ya gidin, Bartın'a gidin, Belediye prefabrik gibi konteyner gibi barakalar şeklinde satış yerleri yapmış. Gayet güzel. Biz arastadan bahsediyoruz hep ama, Safranbolu'daki arastayı da biliyorum, bir Amasra'da gelen konuk haftaiçi de belli, sınırlı, aynı şeyi Akçay'da, Ören'de görebilirsiniz, yaz sezonunda, Belediyenin ürünler içinde, kilitliyor, kapatıp gidiyor esnaf, Pazar günü, köylü esnaf köyden geliyor, karda yağmurda, tezgahını kuruyor, bir şeyler satmaya çalışıyor. Ona biz korunaklı bir yer koyarsak, düzgün, şehir planını bozmayacak şekilde, aynı ürünleri satan kişileri bir araya alırsak, yabancı daha rahat eder, esnaf daha rahat eder, Mudurnu'ya katkısı olur. Bir de Mudurnu'ya gelen insanı Mudurnu'da ne kadar çok tutarsak Mudurnu'ya o kadar getirisi olur. Daha önceki yıllarda bu turizm atağa geçtiğinde iki tane otobüsü ben bizzat saydım, aynı gün içinde, gelen turları, 23 Nisan'dı, her geçen gün kan kaybediyoruz. Bunda belki bizlerin de.. Ben aynı zamanda esnaflık da yapıyorum, Antik Otantik diye bir mağazam var, gelen turun öncesinde bir rehber geliyor, ben şuradan geliyorum, tur getirdim, rehberim diyor. Tamam da ben sana avanta veremem. O benim kişiliğime aykırı, ben şu yaşa geldim, hiçbir yere rüşvet vermedim ve rüşvet almadım. Ben ona rüşvet verirsem, o artık büyük işletmelerde, turistik yerlerde oluyor, tur sahibi bilhassa yabancıları götürüyor, bilhassa Nevşehir'de, belli mağazası var oradan alıyor aldirtiyor. Mehmet'tekini aldirmiyor, direkt çünkü diğer yerde avantajını, yüzdesini alıyor. Veya şu restorana götürüyor, oradan avantajını alıyor. Biz esnaf olarak bunu yapamıyoruz, yapmıyoruz, %99'u. Ama yapan da var. Diyor ki Mudurnu ile ilgili ürünleri şurada bulabilirsiniz, deyip, ben bizzat tanık oldum, Mudurnu ile ilgili bütün ürünleri en uygun fiyata burada bulursunuz dedi, ki eksik bir bilgi, yanlış bir bilgi. Çevreyi dolaşınlar. Bir ikincisi, Beypazarı Safranbolu kadar tarihi dokuya sahip değil. Ondan önce Ayaş var, Gündül var, Ankaralı Gündül'ü Ayaş'ı geçiyor, Beypazarı'na geliyor. Beypazarı'nda bütün esnafta bir masa örtüsü, bir dolma, baklava, standart fiyatla satıyor. Konuk, aldanmayacağından emin. Belediye bunu düzenlemiş. O şekilde, çayıdır, kahvesi, ona göre satılıyor her şey. Bir de gümüş olayı var, ki kendileri artık üretmiyorlar, tavuk pazarından alıyorlar, Halk Eğitim Müdürüyle alışverişi İstanbul'da beraber yaptık, biz üretmiyoruz, sadece kurs veriyoruz, hammaddesini İstanbul'dan alıp satıyoruz dediler. Ankaralı geliyor orada kahvaltı yapıyor. Ankara'da (..) kadar yer olmasına rağmen. Reklam çok önemli. Bir diğer konu, Tahtakuşlar. Türkiye'deki ilk özel müze biliyorsunuz Kaz Dağları'nda. Tahtakuşlar'daki gibi bir müze açma hayalindeyim. Ve 20 küsur yıldır koleksiyon olarak biriktiriyorum. Bir ev için ne gerekliyse, bebeğin yorganında, beşiğinden, kullanılan sübeğinden affedersiniz, ibriğinden, avizesinden, lambasından, karyolasından mobilyasına halısına kadar bir ev için ne gerekliyse, Mudurnu'yla ilgili her şeyi ben stok etmiş durumdayım şu an. Birkaç İngiliz, Amerikalı öğretim görevlisi profesör geldi, Dokuz Eylül Üniversitesi'nden, dediler ki Mudurnu müze tabelası yanlış yere konmuş. Nereye konması gerekirdi, dedim. Biz orayı gezdik gördük dediler, sizin dükkanda şu anda görünen ürün, oradakine on basar, ki benim dokuzda birini gördüler. Dokuzda sekizi aysbergdir, gizlidir, ben özel mülklerimde saklıyorum. Hayalim Mudurnu'da bir ev alıp gezi evi, örnek Mudurnu evi teşhir etmek istiyorum, ama ben ne zaman bir eve talip olursam, o evi, beni zengin mi sanıyorlar ne yapıyorlarsa, o evin fiyatı artıyor. Benim yaptığım en son pazarlıktan en az 10-20 milyar ucuza başkası alıyor. Köyde bulsam ulaşım zor. Mudurnu içinde olsun ki o ev görülsün. Beypazarı'nda bir Türk evi diye bir ev var, gidin bakın, tam takır, içinde doğru dürüst bir şey yok. Özel diye de genel olan bir baklavanın, dolmanın patentini Beypazarı aldı. Umuma aittir bu, herkes yapar bunu. Markalaşmamız çok eksik. Kooperatife gelince, ben buraya dönmeden önce Mudurnu Tavukçuluk kapandığı zaman, o zamanki kaymakamın öncülüğünde bir Çevre, Kültür ve İşletme Kooperatifi kurulmuş, kooperatife dışarıdan destek olmamış, aidatlar dahi toplanamamış. Ben altı yıl o kooperatifin değişik dönemlerde başkanlığını, başkan yardımcılığını yaptım. Ama ölü doğduğu için, dışarıdan destek alamadığımız için bir yere gelemedik. Ticaret Odası'ndan aldığım bilgiye göre, geçen gün geldiler dükkanıma, dediler ki hoca hanım keşke kapanmasaydı bu kooperatif, en az 150 milyar Avrupa Birliği'nden destek alacaktınız. Elimizden tutsaydınız, biz size gittik hep, vergi verdik hep, Maliyeye, o vergileri ödemek için ben yemekler düzenledim. İşimi kapatıp, dışarıda hanımlarla yemeklerle geziler düzenleyerek, borcumuzu Maliyeye ödedik, para kazanmak bir kenara dursun. Şimdi bir de, Mudurnu'nun evlerinde eski eşyalar var dendi. Gerçekten çok zenginiz. Benim bildiğim 12 senedir, buraya Romanlar minibüsle, kırmızı taksiiyle, ben plakalarını vermeyeyim, gelenler var, köyden gelenler bunu bilir, ev ev, köy köy, 74 köyü yılda en az 5 kere turlarlar. Bu Romanlar Bursa ve İzmit'ten geliyor. Çok düzgün giyimli, bindallı, halıyla, kilimle takas yaparak bizim

bilmediğimiz el yazması kitaplardan toprak altı ürünlere kadar alırlar. Paraya çevirecek durumları varsa ilk etapta bizim Çarşı'daki esnafa geliyorlar, ki ilk bana gelirler, nakdi durumum müsaitse alırım. Çünkü devamı yok, geleceği yok. Bir örnek Mudurnu evi yapılarak, çul bezi ve bez dokuma, kız kıvrığı dediğimiz, iç çamaşır, gecelik yapılan, bir dokuma tezgahı ile orada örnekleliyiz, canlı olarak. Bir de derenin ıslahını.. Eskişehir'in Porsuk Çayını, o kadar güzel ıslah etmiş ki, orada güneşlenmek için havuzlar bile yapmış başkan, gerçekten örnek, uluslararası bir başkana sahip. Bizde derede şu anda koku yok bence. Mudurnu deresinin en temiz dönemini yaşıyoruz. Bu derenin kenarını ıslah edip yol geçebilecek hale getirirsek, alternatif yolun sadece gezi yolu olarak tahsis edilmesini öneriyorum. Bunun yanına kafeler, çay bahçeleri, otantik satış yerlerinin şehrin merkezinden şehrin içine doğru alınsın. Nasıl Musalla'dan yürüyüş yapıyorsun, gelinsin istendiye, bir Beşkavak'ı gezen yok. Bir göletimiz var, yapay da olsa göleti gezen yok. Yel değirmeni yapılabilir, bir film nedeniyle Göynük'te bir yer değirmeni yapıldı, Çubuk Gölüne, sırf o değirmeni görmek için gidiliyor, tarihi bir özelliği yok. Şehrimanımıza görüntü olarak da rüzgara da açık olduğu için oraya bir yel değirmeni, Mudurnu girişine bir yel değirmeni yapılabilir. Bu da turisti çeker, haftasonu gelenler için. Bir de, ben yabancı olsam, Mudurnu'ya gelsem, anca bir gece kalırım, ikinci gece kalmayı düşünmem, sıkılırım. Gezdim, bir avuç yer, alışverişimi yaparım, yerim içerim, yatarım, hadi bilemediniz iki gece kaldım. Biz daha fazla konaklatalım onları, bunun için ne yapalım, kaç konak varsa, ortak bir araba alınsa, gelen konuklar, isteyen, bugün şu köyde kahvaltı yapacağız, o köyde kahvaltı yapılsa, ki Yeniköy buna çok müsait, Munduşlar çok müsait, Munduşlar köylü gecesi yapıyordu, Yeniköy yapıyordu. Böyle bir Mudurnu gecesi, Mudurnu'nun içinde yapılabilir, daha önceki yıllarda, benim öğrencilik dönemimde, Belediyenin önünde, geniş alanda, müzik gecesi olurdu, ayda bir kere, enstrüman çalan yaşlılarımız, sanat müziği geceleri yapılırdı, ücretsiz, herkes gider orada, yabancı yerlisi, beraber oturur kalkardı. Şimdi gelen yabancıyla biz yerli halk kutuplaşmış gibiyiz. Eskiden kaymakamıdır, hakimidir, gelir esnafın dükkanında kahvesini çayını içerdi. Şimdi alışverişini yapıyor, çıkıyor. Bir uzaklaşma var. Kaynaşma yok. Hanımlar arasında da günlerimiz beraberdi, şimdi yok o günler. Neden kaynaklanıyor bilemiyorum. (80 sonrası.. gülüşmeler.) Bir de, Ege'de, mesela Şirince'de falan satıcı ve hurdacı giremez tabelaları var. Bizim köylere bu tabelaları muhtarlar aracılığıyla konabilir. Kaymakamlığa bu Romanların denetlenmesini, denetlenebilir mi, bu hak var mı, yok mu, caydırıcı şekilde tabela konursa girmeleri engellenebilir. Park sorunu da, heykelin bir çevresini görün, Türkiye'nin birçok yerinde gezdiyseniz, görmüşsünüzdür. Heykelin yanında mutlaka bir ağaç vardır, bir yeşil alan vardır, bir oturma yeri vardır. Böyle taş yığını şeklinde hiçbir heykel çevresi yoktur. Orası yeşil alan haline getirilebilir, altı otopark olur, o amaçla yapıldı, ama otopark olarak kullanılmıyor, ıslah edip kullanılabilir hale getirmemiz lazım. Pazarın kesinlikle haftaiçine alınarak, Cumartesi Pazar günü gelen yabancıların arabasını park sorununu ortadan kaldırmış oluruz, çünkü insanlarımız çok tembel. Pikniğe gidiyor, kömürünü dahi yandaki dükkanın kapısının önünde kornasını basıyor bana kömür ver, arabasından bile inmeye çekiniyor. Arkadaşımız söyledi, Meram Restoranı kapalı diyorlar, evet konakları da kapalı diyorlar. Kışın gelenlere, falanca konağın kaloriferi yanmıyor, kapalı, gitmeyin diyorlar. Bizim yöremize gelen yabancı ortadirek ve altı genelde. Ekonomik gücü dar insanlar, alışverişten çok tarih yönüyle geliyor, o yönden gelecek, o yüzden bizim tarih yönümüzle reklamımızı yapmamız lazım. Yöresel ürünü soruyor, bir bakıyorsunuz Hindistan malını alıp gidiyor. O düzeyimiz, gelenlerin de düzeyi o.. uygun. Bir de rehber olayı. Gerçekten rehber büyük ihtiyacımız var, bilinçli rehber, ve kalıcı, daimi rehber ihtiyacımız var. Bir de Mudurnu'nun reklamı. Highway alışveriş merkezi açılırken, Bolu'nun 20 km, 50 km ötesinde Highway'ın ilanları asıldı. Tarihi Mudurnu'nun resmi olan tabelalar, Adapazarı'ndan itibaren, İstanbul yolundan yapılabilir. Ankara yolundan Gerede'den itibaren yapılabilir. Çünkü biz Ankara'nın, İstanbul'un arka bahçesi konumundayız. Her tarafa iki saatte gelebilir, bir Ankaralı veya İstanbullu. Yabancı burada Mudurnu evi satın almak istiyor, bahçeli, dereyi gören, bu dereyi çok seviyor yabancı. O yüzden dereyi gezi alanı olarak kullanmamız lazım. Küçük de olsa parklar yapılabilir. Seyir alanları yapılabilir. Ördekler beslenebilir. Çağlayanlar yapılabilir derenin içinde, gayet müsait, suyumuz var, biriktirebilir, göletler oluşturulabilir. Çok zamanınızı aldım ama, bir de hava kirliliğini söyleyeyim.

YM: Kaçanlar var.

MKZ: Kaçsınlar. Bizim sorunumuz sizinle, siz ileteceksiniz.

YM: Onların duymasını istiyorum.

MKZ: Bizim sesimiz siz olun, oraya iletirsiniz. Daha önce Rize'de ben öğretmenlik yaptım. Rize denildiğinde hemen benim burnuma ıhlamur kokusu gelir. Orada caddenin her iki tarafına ıhlamur ağacı dikilmiş. Daha önce başkana da söyledim, şimdiki başkanımıza da söyledim. Çam mazı yerine, söğütgillerdendir ıhlamur, gayet arsız ağaç, gerçekten hem Mudurnu'nun havasını değiştirir, hem görüntüsünü değiştirir.

AEY: ıhlamur buraya ait bir ağaç mı?

MKZ: Orman ağacı, yabancı ağaç, dikilir. Ormandan temin edilebilir. Güzel kokması sağlanır, en azından, nasıl şu anda İstanbul'da erguvan deyince aklımıza Yeniköy, İstinye geliyor. Bunu sağlayabiliriz. Mudurnu'nun bu girişini çift yol yaptığımız gibi, diğer uç girişini de çift yol değilse bile ıslah etmeliyiz. Bir de konaklarla Belediyenin beraber çalışıp

müzik geceleri ve yürüyüş turları düzenlemesi lazım, haftada bir gün ortak çalışmalarını istiyorum. Herkes kendine yontmasın, kimse başkasının dükkanına veya tesisine kapalı demesin.

AEY: Çok var galiba, daha sizin, listeniz uzun!..

KMZ: Çook! (Gülüşmeler..) Bir de kullanılmayan evlerin, sahipleri tarafından Belediye desteğiyle en azından bakımı, badanası yapılınsın o kadar.

6.2.3 Katılımcı Listesi

1. Mehmet İnegöl, Mudurnu Belediye Başkanı (Mi)
2. A. Ege Yıldırım, Yönetim Planlaması Danışmanı (AEY)
3. Aydemir Okur, Mudurnu Belediyesi Fen İşleri Memuru
4. Bahadır Aydın, AİBÜ İİBF Öğretim Üyesi/ YP Hazırlama Ekibi (BAY)
5. Betül Yasul, Esnaf/ Hediyelik Eşya/ Kırtasiye (BY)
6. Cevat Kozan, Musalla Mahallesi Muhtarı
7. Dilek Karagöz, Esnaf (DK)
8. Emine Şentürk, Esnaf (EŞ)
9. Güray Mercan, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm İşleri Sorumlusu
10. Hilmi Ayaz, Mudurnu Ziraat Odası Başkanı (HA)
11. İlhan Özmen, Yıldırım Bayezid Mahallesi Muhtarı (İÖM)
12. İsmail Atlı, Esnaf/ Atlı Ticaret (İA)
13. İsmail Hakkı Yazgan, CHP İlçe Başkanı/ Fuatbeyler Konağı İşletmecisi (İHY)
14. Kamuran Esen, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm Gönüllü Sorumlusu (KE)
15. Kemal Nalbant, Miyar Mimarlık/ Mudurnu KAİP ve YP Hazırlama Ekibi (KN)
16. Mehmet Cantürk, Mudurnu Kent Konseyi Başkanı
17. Mehmet Karacakaya, Karacakaya Mahalle Muhtarı (MKA)
18. Mehmet Mercan, Seyrancık Mahallesi Muhtarı (MME)
19. Mesut Ateş, Keyvanlar Konağı İşletmecisi
20. Mukadder Kazan [Özbay], Emekli öğretmen/ Esnaf/ Antik-Otantik (MKZ)
21. Mustafa Kocasoy, Mudurnu Meram Restoran İşletmecisi (MKO)
22. Mustafa Soygür, Mudurnu Kaymakamlığı SYDV Müdürü (MUS)
23. Necati Yaşlı, Mudurnu Esnaf ve Sanatkar Odası Başkanı (NY)
24. Necdet Akay, MUKTUDER Yönetim Kurulu Başkanı (NA)
25. Nihan Karaman, Mimar/ Atölye Nun (NK)
26. Nurbil Kazan, Kazanlar Evi (sahibi?) (NKZ)
27. Nurdan Topaloğlu, Esnaf/ Atölye Nun (NTO)
28. Nurhan Taşkın, Esnaf/ Hediyelik Eşya (NTŞ)
29. Osman İnegöl, Büyükcami Mahallesi Muhtarı (Oİ)
30. Ömer Büyükarmutçu, Armutçular Konağı ve Armutçuoğlu Organik İşletme Sahibi (ÖB)
31. Şinasi Arıkan, Kaygana Mahallesi Muhtarı (ŞA)
32. Yonca Moralı, İşletme- Finans Uzmanı (YM)

6.3 Öğretmenler Odak Toplantısı

6.3.1 Genel Bilgi

15 Nisan 2014, Salı, Mudurnu Kent Müzesi'nin yanındaki kafede toplantıda Grup 3 (Öğretmenler) ile buluşulmuştur.

Toplantıya davet edilen katılımcıların:

- Mudurnu'daki ilk-orta-lise düzeyindeki okulların temsilcileri

- Belediye
- Plan hazırlama ekibi
- İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü temsilcisiden oluşması öngörülmüştür.

Toplantının amacı, çocuklar ve gençler için Mudurnu'nun özgün kimliğini ve kültürel ve doğal değerlerinin bilinmesi, tanıtılması ve korunmasına, gençler için kültür mirası ve sürdürülebilir turizm ile ilgili konularda (ör. rehberlik, turizm işletmeciliği, restorasyon..) teşvik ve yönlendirme yapılmasına yönelik stratejiler geliştirilmesi olarak belirlenmiştir.

6.3.2 Oturum Konuşmaları

Ayşe Ege Yıldırım (AEY): Benim adım Dr. Ege Yıldırım. Şehir plancısıyım, uzun yıllardır tarihi çevre koruma, kültür varlıklarının korunması üzerinde çalışıyorum. Doktoramın da konusu Mudurnu idi; Gaziantep, Kuşadası, Mudurnu'nun, değişik ölçeklerdeki üç şehrin kentsel koruma çalışmalarını incelemiştim. Mudurnu ilginç bir örnekti, çünkü ekonomik açıdan, malum, tavukçuluktan beri özellikle, biraz gerilemeye girmiş. Ekonomik girdi sıkıntısı çeken, ama kültür varlıkları açısından müthiş zengin, son derece varlıklı, özellikle eskiden gelen zenginliğin izlerini taşıyan önemli bir belde. Burada birtakım eski eser bina restorasyonları yapıldı biliyorsunuzdur, 2003lerden bu yana çeşitlik çabalar var, Kültür Bakanlığı'nın hibeleriyle birtakım yapılar onarıldı, güzel bir koordinasyon çalışması yapılmış, tezimde bunu inceledim. Tezimin konusu koordinasyon, yani aktörlerin örgütlenmesi, farklı kesimlerin işbirliği yapmasıydı. Doktoradan sonra benzer başka bir çalışmaya girdim. Bunun adı da 'alan yönetimi'. Şu anda biz Mudurnu'da alan yönetimi uygulamasını başlatmaya çalışıyoruz. Alan yönetimi ise, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununa yeni getirilen bir yönetmelikle mevzuatımıza girdi. Daha çok dünyada korunan alanlar için yapılan bir planlama türü, yönetim planı. Özellikle de UNESCO'nun listesinde, bilirsiniz belki, Birleşmiş Milletlerin Dünya Miras Listesi vardır. Türkiye'den de 11 alanımız var, çok ünlü örnekler var, Safranbolu da o listede, Kapadokya, Nemrut, İstanbul vesaire. Mudurnu da aslında o kadar özel bir yer ki, ileride UNESCO'nun Dünya Miras Listesine girme şansı olabilir. Gerek somut kültür mirası, yani mimari doku, yapılar, kentsel doku, bu güzel vadi peyzajı içindeki dokusu itibariyle girebilir, gerek somut olmayan kültür mirası, çünkü biliyorsunuz çok güçlü birtakım manevi değerler de var, Ahilik kültürü var, birikme geceleri vesaire, bunları da o şekilde değerlendirebiliriz. Bunun dışında zaten mevzuat UNESCO Dünya Miras Listesine girse de girmese de sit alanlarında yönetim planı yapılır diyor. Yönetim planı, koruma amaçlı imar planına benziyor, haberiniz vardır herhalde, Mudurnu'da bir koruma imar planımız var, 1992'de yapıldı. Yürürlükte. Fakat bazen uygulamasında sorunlar oluyor. Bu tip planlar bazen yapılır güzelce, sonra rafa kaldırılır, uygulanmadan, yazık, boşuna yapılmış gibi olur. Halbuki yönetim planında, uygulamaya yönelik çalışmalar yapılıyor. Hem o açıdan önemli, yani bir sonuçtan ziyade bir süreç tanımlanıyor, bir yol haritası, bir vizyon. İkinci önemli unsur katılımçılık. Paydaşlar dediğimiz, alanda söz sahibi olan, alandan etkilenen, ve alan üzerinde de etkisi olabilecek kişi ve kuruluşlar, aynı zamanda yetkili merciler, mesela Bolu Müze Müdürlüğü gibi Bolu'dan da gelebilir, ama Mudurnulular esas. Bu paydaşların hep beraber oluşturması gereken bir vizyon, bu vizyonun altında hedefler tanımlanıyor, o hedeflerin gerçekleşmesi için de eylemler tanımlanıyor. Bu eylemler de proje paketlerine dönüşüyor. Tabii yapılacak çok şey var. Biz de önce neler yapılmalı.. Bu proje paketlerinin özelliği de uygulamaya yönelik olduğu için finansmanını da tanımlıyor. Nereden para gelecek, bütçe ne kadar olacak, ne zaman yapılacak, kimler sorumlu, sorumlu kurumlara kimler yardım edecek, böylece herkesin elini taşın altına koyması için bir çerçeve oluşturulacak. Türkiye'de de birkaç yerde yapıldı bu. Uygulamaya başlandı. Çok zor bir süreç. Memleketimizde bazı sorunlar var, kurumlar arası koordinasyon sorunları yaşıyoruz. Ya da insanlar hep başkasından bekliyor. Burada bir araya gelip de umut hissedenler, belki o zaman biraz daha inanabilir sürece ve herkes üzerine düşeni yapmak için birazcık daha çaba gösterir diye ümit ediyoruz. Mudurnu gibi bir yerde ekonomik kalkınmanın vazgeçilmez sayılan unsurlarından biri turizm gibi görünüyor. Zaten 2003lerden beri kültür turizmini canlandırmaya çalışıyorlar. Belki o projelerde siz de yer almışsınızdır. Ortaya çıkan şu ki, mesela dünkü toplantıda da şikayetler arasında dile getirildi, rehber eksikliği. Yani kendimiz önce tanıyalım Mudurnu'yu ki başkalarına doğru anlatabilelim. Elimizdeki değerlerin bile farkında olmayışımız gibi bir durum var. Bu yüzden size mesela bu konuda çok önemli bir görev düşüyor. Gerek çocuklar, daha küçük yaşta, gerekse lise çağındaki, üniversiteye hazırlanan daha genç kategorisindeki öğrencileriniz ne kadar bilinçli bu konuda, müfredatta yer alıyor mu acaba, Mudurnu'nun tarihi, kültürü, bunu gelen bir ziyaretçiye anlatabilecek kadar biliyorlar mı. Bunu merak ediyorum. Sizi plandan erken bir safhada haberdar etmek istedim ki bu konuda stratejiler geliştirmek için siz de düşünmeye başlayabilesiniz diye.

Muharrem Çevik, Mudurnu Halk Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı (MÇ): Rehberliği kolay halledebiliriz. Rehberlik

kursu açmıştık. Rehber eksikliği mevzu.. daha önce yerel turizm elemanı kursu açılmış [burada], ama istekli insanların olması lazım. Bu insanlar rehberlik yaptığı zaman ne olacak. Herkesin işi gücü, mesleği olacak. İstekli olmalarını kolay bir şekilde aşarız. Biri de insanları eğitir, belge de veririz.

AEY: Sanırım daha önce bu konuda çabalar olmuş..

Kamuran Esen, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm Gönüllü Sorumlusu (KE): Önemli olan onu hayata geçirebilmek.

MÇ: Siz yapılması gerekenleri sıralayın.

AEY: Aslında yapılması gerekenler hakkında bir fikrimiz var ama, önce sizleri dinleyip, daha sağlıklı fikir edinip sonra derlemeyi tercih ediyoruz. Örnek vermek istedim. Öğretmenler deyince benim aklıma ilk, gençlerin erken yaşta eğitilip bu konuda bilinç sahibi olarak yetiştirilmeleri oldu, ama başka konular da olabilir. Sizin de zihninizi açmak için verdim o örneği. Başka konulara da değinebiliriz. Haklısınız tabi, iyi bir bilgi verdiniz, teşekkürler Muharrem Bey.

Neslihan Duman, Nilüfer Hatun Anaokulu Okul Öncesi Öğretmeni (ND): Ben iki yıldır Mudurnu'da çalışıyorum, üçüncü yılım. Buralı değilim aslında, ama yakın bir ilçedim. Kültür adına çocuklarımıza ne verebiliriz dediğimizde, günlük sohbetlerimizde Mudurnu'da neyi yaparlar, neyi yapmazlar, onlar için en önemlisi nedir gibi, böyle yokluyoruz. Çocuklarımız farkındalar mı, onları denemeye çalışıyoruz. En yakın Kurban Bayramı geçtiğinde, örnek verirse, Kurban Bayramında Mudurnu'da ne yapılır, her yerde aynı mı yapılıyordu.. Kaşıksapı Günü yaptık mesela, velilerimiz geldi bize kaşıksapını tanıttılar. Bir çoğumuz zaten yemişti ama hep birlikte çocuklarımız tanımış oldu, dışarıdan gelenler için bir fırsat sağlandı. Alan gezisi yapıldığında en yakındaki tarihi yerlere gitmeye çalışıyoruz. Dışarı gezi düzenlemek biraz zor ama, mümkün olduğunca tarihi yerlere götürmeye çalışıyoruz. Konakları tanıtmaya çalışıyoruz. Biliyorlar ama içini ne kadar geziyorlar, özellikleri neler gibisinden. Okul öncesi kısmıyla ilgili ben bunları söyleyebilirim. Bizimkiler çok küçük.

AEY: Ödev veya yazı verilen bir yaş değil kesinlikle.. Ama etkisini görüyor musunuz, çocukların üzerinde? Heyecanlanıyorlar mı, ilgileniyorlar mı?

ND: Kesinlikle. Hep birlikte yapılan şeyler onlar için daha kıymetli. Tabi ki aileleriyle de görebilirler ama arkadaş ortamında daha iyi vakit geçiriyorlar.

AEY: Aile demişken, çocuklar aslında aileye bir yansıma götürüyorlar. Bir aileye bir bilgi ulaştırmanın bir kapısı da çocuklar olabilir belki.

ND: Tabi ki o kanal da kullanılabilir.

Aysel Türkan, Abdurrahim Tırsı İmam Hatip Ortaokulu Müdürü (ATR): Aslında Mudurnu halkı, kültürünü yaşayan bir yapıya sahip. Hala günümüzde geleneksel kıyafetlerle düğünler yapılır. Veya kaşıksapı gibi geleneksel yemekler hala güncelliğini korur. Yaşadığımız zaman bunu çok sıcak hissedersiniz. Ama gelecek nesiller belki bunu bilmeyebilir. Bu konu önemli. Onun dışında neler yapılabilir, bence ilk başta atıl durumda olan konaklar var. Atıl demeyeyim de, şu an hiç görücüye açılmamış, veya çok fazla sahibi olan konak var, onların öncelikle görücüye açılması belki lazım diye düşünüyorum.

AEY: Eğer ki aklınıza gelen sorunlarla ilgili çözüm olasılıkları da varsa, onu da belirtebilirsiniz.

ATR: Ben geçen toplantıda bahsetmiştim, memleketimde uygulanan çözümden. Bir tane oteli kırk-elli yıllığına kiralamışlar. Sadece bir mahalleyi otel yönetiyor, o mahalle içinde hem cami, hem kilise, hem de çocuklar için oyun alanları, eğlence yeri var. Tüm imkanları orada oluşturmuşlar, ama doğal yapıyı bozmadan bunu gerçekleştirmişler. Belki burada da o şekilde bir şey yapılabilir. Tek el altında, hem restore edilmiş olur, hem görücüye açılmış olur, hem de bir konaklama imkanı sağlanmış olur diye düşünüyorum.

MÇ: Biz daha önceleri, geleneksel el sanatlarının günümüze kazandırılması açısından kurslar vb devamlı olarak düzenliyor[duk], devam ediyoruz, sonra belediyeye işbirliği olarak bir turizm- enformasyon yeri vardı, devraldık. Buranın bir sorunu da, geliyorlar, "aa ne güzelmiş, tarihiymiş, vb" deyip, çekip gidiyorlar. Turizmden gelir olmayınca, bir manası kalmıyor. Gezenler için iyi hoş da. İnsanlar bir emek veriyorsa bunun karşılığını alacaklar ki.. başkalarının gözünde bu altın yumurtlayan tavuk, veya bacasız fabrika vb olarak bakılıp da burada insanlar emek verip de karşılığını alamayınca mutsuzluğa, motivasyonun düşmesine sebep oluyor.

AEY: Neden gelire dönüşemiyor acaba, sizce?

MÇ: Gelire dönüşemeyişi, aslında buranın hala bozulmayışından..

AEY: Aslında biraz ironik. Ticari kafaları yok diye belki de..

MÇ: İnsanlar burada ticari bakmazlar. Birisi gelsin köye, o Tanrı misafiridir derler. Yedirir içirirler, en güzel odalarında da misafir ederler, onu yolunacak tavuk olarak değil, hizmet edilmesi gereken biri olarak görürler. Ama böyle olması güzel, bu da bir değerimiz sonuçta. İlla para kazanalım diye bunları..

AEY: Bunu bozmadan bir şekilde Mudurnu'ya gelir getirmesini sağlamak lazım. Ücret değil de bağış diyerek mesela.. Buranın geleneğince kabul edilebilir bir usul bularak, ya da belki insanların kendileri bizzat para istemez, başka bir yerde toplanır, onu örgütleyen daha kurumsal bir yerde öder ücretlerini turistler, ve böylece halk üzerinde o [baskıyı] hissetmez.. Bilmiyorum. Ama çok önemli bir nokta bu hakikaten, ne ilginç.

MÇ: Bu anlamda bizim o iğne oyasının pazarlanması olayı, kadınların kursa gelmesinde biraz motivasyon oldu. Yaptıkları oyalari satıyorlar. Pazarlama olunca biraz daha motive eder oldu. Evde kadınlar bir şeylerle uğraşiyor.. iğne oyası denen şey de.. teker teker, 1 milimetre çapında ilmiklerle günlerce yapıyorlar. Emek isteyen bir şey. Bunun karşılığını almaya başlayınca, kadınlar daha fazla katılıyorlar, iş yapıyorlar. Sipariş alıyorlar, vs. Ve bir ekonomik canlanmaya dönüşebildi. Bunun dışında geçen yıl bir turizm gezisi kapsamında, Necdet Bey de vardı, Almanya'ya gittik. Onlar her şeyi paraya çevirebilmişler. Bir tane konak yapmışlar, hep betonarme ama, bir tane 100-200 yüzyıllık ağaç koymuşlar oraya, burası kral dairesi, burası balayı için kullanılıyor vs demişler, geceliği 300 EUR civarında, 500 EUR'luk odalar da var. Bu şekilde her şeyi kazanca dönüştürebilmişler. Bunun gibi şeyler olabilir. Mesela, bir geldiğinde bir daha gelebilmesi için aktiviteler olabilir. Bu sene de bu tarihler arasında Mudurnu'ya gitmek lazım.. o festival biraz daha uzun süreye yayılabilir. Yine insanların vakit geçirebileceği yerler çeşitlendirilebilir, geldiği zaman şunu da yapmadan gitmeyelim dedikleri bir şey olabilir. Eğitim olarak, biz Halk Eğitim olarak her şeye açığız. Turizm rehberlik de olabilir. El sanatlarının canlandırılması adına kurslar da olabilir. Tabi bu hep arz-talep meselesi. İnsanlar "bak ben bu şeyi öğreneceğim ve bununla ilgili bir iş kuracağım, bir kurs istiyorum" diyebilmeli ki biz onu açalım. Yapalım diyoruz, ama talep olmayınca [sözde] kalıyor. En önemli problemimiz o.

AEY: Talep olmayışı da ilginç bir nokta, neden acaba?

Çeşitli kişiler: Gelir getiriyor diye.

Emrah Gürbüz, Cumhuriyet İlköğretim Okulu Öğretmeni (EG): 2007 yılında Mudurnu'ya geldim, ben Afyonluyum. Buraya gelir gelmez, bir laf vardır affedersiniz, [ağzı açık] ayran delisi gibi bakmak, diye bir deyim vardır, ben ormanı gördüm, ilk defa Türkiye'nin kuzeyine gelmişim ve ağzım açık kaldı. İnanılmaz derecede güzeldi. Ve buraya akrabalarım geldiğinde de aynısı oldu. Orman görmüş bir halk değiliz [Afyon'da]. Mudurnu'nun en büyük kazanımlarından birisi bu, bunu değerlendirilmesi gerekiyor. Şimdi ben 2007 yılında buraya geldiğimde, bazı öğrencilerim haftasonu rehberlik yapıyordu. Ve bir gün dedim ki öğrencime, Müslim Kara[ağzı], belki tanıyorsunuzdur, bu sosyal yönden çok zayıf bir çocuk, ailesi fakir, gelir düzeyi çok düşük bir çocuk. Müslim dedim, benim misafirim gelecek gezdirir misin, bize Mudurnu'yu bir gezdirdi, benim derste en tembel öğrencilerimden biri olan Müslim'i tanımadım. Müslim o kadar düzgün konuşuyor ki, İstanbul ağzıyla, inanılmaz derecede, öğrenmiş. Müslim dedim, sen ne elde ediyorsun bundan? Öğretmenim dedi, haftasonları rehberlik yapıyorum, 50 lira civarında para kazanıyorum. Şimdi, yasal boyut nedir bilmiyorum ama, bu öğrencileri yönlendirebilirsek, hem kişilik gelişimi açısından, eğitim açısından, Mudurnu'nun yararına olacağını düşünüyorum. Ama yasal yoldan çalıştırılması nasıldır bilmiyorum. Şimdi, o zaman vardı şimdi niye yok? Müslim, gelen otobüsleri gözlüyordu. Dikkat ediyordum o zamanlar. Hemen otobüsün yanında bitiyordu Müslim, kaptanla veya oradakilerle görüşüyordu, rehberlik yapmaya çalışıyordu, ve insanlar da kabul ediyordu. O zaman hatırlıyorum. Bu noktada bir şeyler yapılabilir. Orman dedik, ilk başta. Ormanın yapılan turizm etkinliklerinde seçenek olarak önüne sunulması gerekiyor. Mesela şimdi Sarot Termal yapıldı, Taşkesti'de. Sarot'a gittiğimizde konuştuğumuz kişiler, "benim burada canım sıkılıyor", diyor. Hava güzel, dağ var, orman var, ama canı sıkılıyor. Yapacağı hiçbir şey yok. 50-60 yaşında bir emekli, ne yapabilir orada? Zenginler genelde, paradan yana bir sıkıntısı yok, orada ne yapacak? Şimdi Sarot'a gelip de, Mudurnu'yu görmeyen çok insan da var. İnanılmaz. Gittik biz geçen hafta, bir kapı komşumuz çıktı. Mudurnu'ya gelmedim ben diyor. İstanbul'da oturuyor, gelir düzeyi yüksek ve Mudurnu'ya gelmemiş. Sarot'ta devre mülkü olduğu halde. Yaşlılara yönelik iğne oyası kursuna belki onları da katabilirsiniz. Ne bileyim, onların ilgilenebileceği, eğlenebileceği etkinlikler belki Mudurnu'da yapılabilir. Çünkü dedim ya, tamam termal de, her gün termalde, sabahtan akşama kadar kişi havuzda kalacak değil ki. Ve bu insanlardan her türlü gelir elde edilebilir. Ve benim rahatsız olduğum bir konu var Mudurnu'da, Mudurnu süs eşyaları satan yerlerde Safranbolu malzemeleri satılıyor. Ben bundan aşırı derecede rahatsızım. Bu Safranbolu süs eşyaları yerine.. Mudurnu dendiğinde tavuk geliyor akla. Neden bizim süs eşyamız yok, mesela? Şimdi dün haberlerde seyrettim, sahildeki o yumruk büyüklüğündeki taşlardan bebek yapıyormuş, Artvin'de bir kişi. Bunu geliştirmiş, ilçe çapına yayılmış, yuvarlak yuvarlak taşları birleştiriyorlar, macunlar falan çekip, çok güzel biblolar oluşturuyorlar. Mudurnu'da da bu tarz, yaratıcı bir biçimde,

neyle olur bilemeyeceğim ama, bunun yapılması gerekiyor. Özellikle de Safranbolu eşyalarının burada satılmaması gerekiyor. Bizim rakibimiz zaten Safranbolu, biz onların üstünlüğünü kabul etmiş oluyoruz. Ekmeğine yağ sürüyoruz.

AEY: İnsanlar anlamıyor, Safranbolu evi mi, Mudurnu evi mi, halbuki farklılıklar var, mimari öğelerde.

EG: Üzerinde Mudurnu yazmasa herkes onu Safranbolu evi olarak biliyor zaten, o evi gördüğünde.

Fuat Gürleyen, Mudurnu İlçe Milli Eğitim Müdürü (FG): Arkadaşlarımızı [ı çağırırken] daha kalabalık bir ekip için isim bildirmiştik, bildirdiğimiz ekip de Mudurnu konusunda duyarlı olabilecek, fikir sahibi olabilecek arkadaşlarımızdı. Bir kısmı burada, ama bugün aynı zamanda ilden gelen ekibimizle birlikte 2014-19 Stratejik Plan toplantımız var. Arkadaşlarımızın bir kısmı da oraya gittiler, dolayısıyla ekip ikiye ayrılmış oldu. Ama buradaki arkadaşlar da bu beyin jimnastiğine katkı sağlayacak arkadaşlar diye düşünüyoruz. Zaten o amaçla da isimlerini bildirmiştik. Mudurnu'da Muharrem Beyin söylediği endişelere katılıyoruz. İnsanların Mudurnu'da duygusallık yanı ağır basıyor. Misafirleri cebimizden, masraf ettirmeden nasıl göndeririz, diye düşünerek hareket ediyoruz. Bir proje kapsamında Polonya'ya gittik. Biz ağırladığımız misafirlere öğlen yemeği verdik, akşam yemeği verdik, bir de Abant'ı filan da gezdirdik, dediler ki öğlen tek tek fatura mı yapalım, yoksa toplu mu ödersiniz dediler. Neyse, toplu öderiz dedik, akşam yemeği için de dediler siz başınızın çaresine bakın. Buranın gezecek fazla da yeri yok dediler. En yakın, 200 km sonra Krakow dediler. Orada da şehitliğimiz olduğu için atladık gittik. Yani onlar olaya böyle bakıyor, biz biraz daha duygusalız. Bizim bakış açımız gelen misafire para harcatmamaya yönelik. İşte bundan kurtulmamız lazım. Bunun dışında, belki Mudurnulu arkadaşlar bana tepki göstereceklerdir ama, ben şöyle görüyorum: Mudurnu'da her Cuma Ahilik geleneği görsel olarak gayet güzel yaşatılıyor, ama esnafta Ahilik geleneğinin uygulaması yok. Dolayısıyla vereceğimiz bir eğitim olacaksa, önce esnafımızdan başlamamız lazım. Esnafımız hem bu Ahilik kültürünü özümseyecek, hem de her bir esnaf buranın birer turizm elçisi olacak. Tarihimizi tabi ki öğrencilerimiz de bilsin, ama Mudurnulu herkesin, birisi dışarıdan geldiği zaman görülecek gezilecek yeri, o yerin hikayesini bilmesi lazım. Esnaf, misafir geldiği zaman tatlı dille bu hikayeleri onlara anlatarak Mudurnu'yu daha cazip hale getirecek. Dışarıdan gelen kişi, turist önce esnafla karşılaşır. Sadece dükkandan malını vermeyecek, oranın hikayesini tatlı diliyle, bir çay ısmarlayarak, anlatacak. Orada bir çaydan edeceği zararı, Mudurnu farklı bir şekilde kazanacak. Öncelikle esnafımızın bu konuda bilinçlendirilmesi gerekiyor. Kursları açarız ama, önemli olan talep. Bir de okullarımızda bir çalışma yapmamız lazım. Herkes Necdet Abi değil tabi, herkesin de o kadar olmasını istemiyoruz ama en azından onun bildiklerinin, birikiminin yarısı kadar bilmelerini sağlayacak bir formül üretmek lazım. Dolayısıyla gelen insanlar hem buradan mutlu ayrılacaklar, hem de para harcayacaklar. İkisini bir arada yapmamız gerekiyor. Bunun için de çeşitli etkinlikler var, bazıları Mudurnu'da sosyal aktivitelerin azlığından şikayet ederler. Sosyal aktivite de olduğu zaman, benim öğretmenlerim dahil olmak üzere, katılmada sıkıntı yaşarız. Sosyal aktiviteyi harekete geçirecek olan da, Mudurnu'nun dinamizmidir, Mudurnu'nun insanıdır. Sizi de davet edelim eğer buradaysanız, Cumartesi günü 20 tane ekiple halk oyunları şenliği yapacağız. Meydanda, yağmurlu olursa kapalı spor salonunda olacak. İşte bu şenliklerle ne yapıyoruz, Mudurnu'yu tanıtmış oluyoruz. İstanbul'dan yaklaşık 190 kişi gelecek, üç tane halk oyunları ekibi gelecek, Nallıhan'dan iki ekip gelecek, Kıbrısçık'tan gelecek, Bolu'dan gelecekler, toplam 20.. Biz buna ilk başladığımızda yedi ekiple başladık, geçen sene 17 ekipti, bu sene 20 ekip. İnsanlar aynı zamanda Mudurnu'ya gelmişken etkinliğe katılıyorlar, Mudurnu'yu geziyorlar, bunları seyretmeyen insanlar da gelecek. Öğretmen arkadaşlar çok güzel bir aktivasyon yaptılar, Gençlik Spor'la çok güzel bir organizasyon yaptılar, düğün salonunda 150 kişilik satranç turnuvası düzenlendi, gördüğünüzde bayılırsınız, çünkü bütün masalar ful dolu, üstünde satranç takımları ve öğrenciler karşılıklı oturmuş. Bu bile turizme dönüştürülebilir, çünkü Gençlik Spor Bakanlığı'nın sitesini takip ederek İstanbul'dan ve Antalya'dan satranç ustaları gelmişlerdir, bu turnuvaya katılmışlar, burada iki gece konaklarda kaldılar, yediler içtiler. Her şeyi aslında biz paraya, turizme dönüştürebiliriz. Bunun yöntemini, uygulama noktasında gerek esnaf olarak, gerek Mudurnu'da yaşayan bizler olarak bizim sıkıntımız var. Sıkıntıların çözüm yollarını burada bulur, ortaya koyarsak ve olumlu bir hale dönüştürsek bu bir kazancımız olacak. Teşekkür ederim.

EG: Ben bir şeyler eklemek istiyorum, demin unuttum. Sosyal medyayı en iyi kullananlardan birisi de çocuklar, biliyorsunuz. Bu Facebook, Twitter ve benzeri siteler.. Şimdi, Mudurnu'yla ilgili, kısa belgesel, bir-iki dakikalık, filmler çok fazla yok. Bunlar belediyemiz tarafından, veya herhangi bir gönüllü tarafından hazırlanıp, bir yerde yayınlansa, sonra biz de çocuklara ödev versek, bunları yayın, seyrettirin diye, bu da önemli bir reklam olur diye düşünüyorum, çünkü onun gördüğünü ben paylaşacağım, benim gördüğümü o paylaşacak, o şekilde dağılacak. (...)

AEY: Müthiş bir fikir. Aslında şimdi başlayabiliriz bile..

??: Onu ben de söyleyecektim, şimdi yarışma düzenlenir, iki-üç dakikalık bir Mudurnu belgeseli, bunu Belediye organize edebilir, öğrencilere ödül de verilebilir, sonra bunlar alınır, sosyal medyada gerçekten paylaşılıyor, aşırı derecede Mudurnu tanıtılmış olur, kendiliğinden, çok hızlı da gelişir diye düşünüyorum.

EG: Ve çok olsun.

??: Kaymakamlık yapmıştı bunu.

EG: Kaymakamlık geçenlerde Twitter’den fotoğraf yarışması yapmıştı, ne kadar güzeldi. Instagram mıydı, neyse.

FG: Bunu Kaymakamlık değil de biz yaptık, neyse. Ama o konuda ben muzdaribim, neden muzdaribim, şimdi Instagram’ı kullanan bir sürü insan var Mudurnu’da, fotoğraf anlamında da bir sıkıntı yok, 750 küsür fotoğraf katıldı, ama o fotoğrafları çeken insan sayısı 10 kişi. Hem de cazip, tablet bilgisayar ve iki kişilik Çanakkale gezisi ödülü var. Ama insanları bu konuda duyarsız görüyorum, katılım noktasında da sıkıntılı.

AEY: Bu İlçe Eğitim’in yaptığı yarışma bütün kamuoyuna açık mıydı?

FG: Tabi. Mudurnu konulu fotoğraf yarışmasıydı.

AEY: Okullardaki fark, çocukları harekete geçirmek kolay olabilir. Çocuklar daha kolay etkilenen, bir de öğretmenlerin yönlendirmesiyle daha fazla katılabilecek bir kitle. Onu düşünebiliriz.

EG: O belgesellere ben gezinirken merak ederim, severim belgeselleri. Artvin’in bir köyü, veya işte Ardahan’ın, ne bileyim, gibi şeyleri ara sıra seyredirim ama üç dakikayı geçti mi seyredesim gelmez. Kısa olması gerekiyor. Kısa ve öz.

FG: Kısa ve vurucu.

EG: Ve sürekli olması lazım. Sürekli yayılsın ki, bir tanesi mutlaka bir Ankaralı veya bir Kayserili, veya bir İstanbullu tarafından görülecek.

AEY: Belgeselleri burada da değerlendirebiliriz. Mesela turizm-info’nun yanında bir ekranda sürekli döner.

EG: Aynı zamanda medyayla ilgili Serdar Kılıç beyefendi var, Taşkesti’de biliyorsunuz, bir program yapıyor, tek başına o kişi ne kadar etkili değil mi, Afyon’a gittiğimde bana soruyorlar, Serdar Kılıç varmış. Ondan da esinlenilebilir, dağ evi, dağ hayatı, o da turizme çevrilebilir diye düşünüyorum. Teşekkür ederim.

FG: Serdar Gökhan var. Mudurnu’nun böyle popüler değerleri de var. Bu değerlerden de yardım istense herhalde hayır demezler.

AEY: Serdar Gökhan nerede oturuyor?

FG: İstanbul’da.

KE: Her ne kadar Mudurnu doğumluyum demese de.

FG: Geliyor buraya.

??: Bir bayan daha var, Sinem Özçelik.

KE: Dizilerde oynuyor. Bir sokağa Serdar Gökhan’ın adını vermeyi düşünüyorlardı.

AEY: 29 Nisan’a bile düşünebiliriz. Mudurnu’yla bağlantısı olan medyatik kişilik çağırabiliriz.

??: Bu arada 29 Nisan’daki toplantıya yine aynı kadro mu geleceğiz?

FG: Yok, daha geniş.

??: Sınavlar var. Sınavlarda görevliyiz. SBS.

??: Haftasonu yapılırsa iyi olur.

FG: Okul müdürleri de gelemez. Kimse gelemez.

EG: Öğleden sonra katılabilir. Grup çalışmaları var öğleden sonra.

Mustafa Soygür, Mudurnu Kaymakamı SYDV Müdürü (MUS): Sizden daha ziyade faydalanacağımız zaman dilimi öğleden sonra. Ona katılınabilir.

FG: O zaman 1’de Mudurnu’dan bir araç kaldırılabilir, arkadaşları Abant’a götürecektir.

KE: Arkadaşlar benim söylemek istediklerimin büyük kısmını zaten söylediler. Benim ilaveten söyleyeceğim bir şey, çeşitli birimlerde Mudurnu tanıtım günleri yaparak biz Mudurnu’yu daha iyi tanıtabiliriz. Görsel basın tabi ki çok etkili ama, birebir canlı sunumların da en az onun kadar etkili olacağını düşünüyorum. Bir de, yöremizdeki büyüklerden dinleyebileceğimiz güzel öyküler var. Bu öyküleri derleyip, bir kitapçık haline getirebiliriz, ya da görüntülü, sesli onlardan yararlanabiliriz. Benim 94 yaşında kayınvalidem var, Allah sağlıklı uzun ömür versin. Önceki sene, Sanat Sokağı Dergisinden röportaj için geldiler kendisinin yanına, ben yanında bulunmadım, sonra arkadaşlara verdiği röportajı okuyunca, önce bir utandım, öyle bir öyküsünden nasıl haberdar değilim diye, okuyunca da çok etkilendim, yani Mudurnu insanının gelin-kayınvalide ilişkileri, büyüklerin küçüklere, küçüklerin büyüklere duyduğu sevginin ve saygının ne kadar yüksek düzeyde olduğunu anlatan bir öyküydü. Kayınvalidem 16 yaşında evlenmiş, eşi askere gitmiş, dört ay sonra ölmüş. Annesi babası onu almaya gelmişler, inanın anlatırken bile tüylerim diken diken oluyor, kayınvalidesiyle kayınpederi demişler ki, o artık bizim kızımız oldu, biz onu size veremeyiz demişler, ve gitmişler. Ondan sonra da demişler ki kızım, biz seni evlendirelim, bizim de zaten oğlumuz yok, bir damat alalım demişler, iç güveysi deriz ya, iç güveysi almışlar. Mudurnu’nun turizmiyle şusuyla busuyla belki ilgisi yok gibi gelebilir insana, Mudurnu insanının ne kadar sevgi dolu olduğunun işareti. Bunun gibi bir sürü, Mudurnu geneliyle de ilgili, turizm birimleriyle de ilgili öyküsü

olan büyüklerimiz var. Bunların derlenmesinin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Teşekkür ederim.

Güray Mercan, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm İşleri Sorumlusu (GM): Turizmciyim aslen. Asıl mesleğim turizm. Yıllarca turizmle uğraştım, buraya gelmeden önceki son altı yılımı da turist rehberliği yaparak geçirdim. Az önce bahsedilen, daha doğrusu iki gündür konuştuğumuz turist rehberliği konusu hakkında ilk defa konuşuyorum. Burada turist rehberliği kursu açmakta hiçbir sakınca yok, yasalda. Çünkü bizde bir antik kent, bir örenyeri olmadığı için, kokartlı rehber ihtiyacımız da yok, dolayısıyla bölgesel rehberlerle biz bu ihtiyacımızı çözebiliriz. Talep olur mu, eğer ki, bilmiyorum, minimum bir kişi sayısı mı açmak mümkün.

FG: 12 kişi.

GM: Zaten 20 kişi olduğu zaman, çok efektif olmayacaktır bu iş. Minimum sayıda açılın ki, örnek veriyorum, 12 kişiyle açılın, çünkü 12 kişiden sadece üç kişi yapabilir bu işi. Herkes bu işi yapabilecek kapasitede olmayabilir. İsteddiği kadar istekli olsun. Karşınızdaki insanın ruh halini anlamak durumundasın, bazen istemeye istemeye onun duymak istediği şeyleri anlatmak durumunda kalırsınız, hakikaten çok farklı dengeleri var bu işin. Ama yapılabilir, olur, seve seve. Eğer öyle bir şey olursa ben de, az da olsa birikimlerimi bir şekilde aktarmaya çalışırım. Onun haricinde lise ve ortaokul çağındaki öğrenciler, evet, biraz daha fazla ilgiyi çeker, gelen gruplar tarafından, çocukların onlara bir şey anlatması, ya da biraz daha genç, diyeyim, ilgilerini çeker, örnek veriyorum, Mardin’de ya da Antep’te olduğu gibi. Oralarda hep küçük çocuklar bu işi üstleniyorlar. Ama bizim elimizin altında, aşağı yukarı 400’den fazla bir üniversite öğrencisi var. Ve 1. sınıfta gelenlerin 2. ve 3. sınıfta da burada kalma olasılıkları var. Bizim lisede okuyan öğrencimizden ziyade, biz en azından bir ya da iki üniversite öğrencisine biz bu imkanı sağlarsak.. Çocukların kendi ‘network’leri, bağlantıda olduğu insanlar var. Akrabaları, aileleri, memleketlerindeki arkadaş grupları, onlara bir şekilde daha fazla yayılmış olur diye düşünüyorum. Evet bizim çocuğumuz bu işe daha fazla sahip çıkabilir, ama diğeri de tanıtım anlamında belki bir adım daha ileri götürebilir.

??: İkisine de olur..

GM: Tabi, mutlaka ki içinde bulduralım diye söylüyorum, bir kişi, iki kişi. Aynı şekilde, şu instagram yarışmasıyla ilgili ben demiştim müdürüme, siz benden önce davrandınız, benim vardı o tarz bir projem diye, ama tekrar gerçekleştirebiliriz, katılım süresini biraz daha uzun tutabiliriz.

EG: Ya da Facebook olabilir, Instagram herkes tarafından kullanılmıyor ya.

ATR: Bir de o anda internet olması gerekiyor. Ben tam kullanamadım onu.

GM: Facebook üzerinden yarışma yapmak çok olanaklı değil. Instagram o anlamda daha derli toplu.

??: CD’ye çekilir, bu Belediyeye veya organize eden yere verilir.

FG: Önümüzdeki dönemde, ilkbahar, sonbahar, çünkü buranın sonbaharı daha güzel, biraz uzun soluklu fotoğraf yarışmasını Kaymakam Bey düşünüyor. Öyle olunca ciddi ödülleri de olacak, dolayısıyla bu konuda fotoğrafçılar derneği var, Bolu’da da var, onlar vasıtasıyla dediler, biz bu konuda Türkiye’de, haberleşiyoruz, bir fotoğraf yarışması açarak, Mudurnu Fotoğrafları konulu bir etkinlik Kaymakam Bey tarafından düşünülüyor. Yapılacaktır.

AEY: Katılım süresi?..

GM: Katılım süresi biraz uzun olacaktır, mesela iki aylık süre zarfında..

FG: Biz on günlük bir süre yaptık önceki sefer.

ATR: Cumartesi buradalardı o dernek, çatıda gördüm, hatta uzun süre ne yapıyor diye izledim, fotoğraf çekecek alan belirliyormuş..

GM: Ama bizim yapma istediğimiz şu olmalı, benim fikrimce, profesyonellere yönelik bir yarışma değil de amatörlere yönelik olmalı. Çünkü Instagram’da bir kişinin kaç bağlantısı var, örnek veriyorum, ben şahsi bağlantılarım üzerinden attığım bir fotoğrafı 500 kişiye ulaştırıyorum şu anda. Bu yarışmaya amatör olarak 500 kişinin katılması demek ortalama 100’er kişiden, kaç kişiye yayılacağını tahmin edin.

EG: Ama hedef kitlen önemli. Instagram daha çok gençler tarafından kullanılıyor. Mudurnu’ya gelen turistlere baktığımızda hep emekli, veya yaşlılar şeklinde. Onlara ulaşacak sosyal medyanın iyi işletilmesi lazım.

GM: Benim esas hedeflediğim şey şuydu aslında. Biraz kişiye dönmeye başladı ama, hemen kısaca anlatayım. Instagram üzerinden bir fotoğraf yarışması düzenleyip, örnek veriyorum, yoğun katılımlı bir fotoğraf yarışması olsaydı, ilk 10 ya da 20 fotoğrafı, burada bulunan Yıldız Entegre’den düzgün bir pano yaptırıp, fotoğrafları oraya basıp, İstanbul’daki EMITT fuarının arkasındaki standda sergilemekti. O fotoğrafları bir şekilde direkt insanlara da ulaştırmak önemli. Çektiğimiz fotoğraflardan burada bir sergi yapsak çok anlamlı olmayacak, çünkü kendi kendimize göstermiş olacağız.

AEY: Daha geniş bir yayılım sağlamalı.

GM: Evet.

FG: Biz Pazar günü bir etkinliğe katıldık. Bizim Off-Road fotoğrafları gören var mı?

EG: Ben gördüm.

FG: Cevdet Özçelik'in çekmiş olduğu fotoğraflar, diğer fotoğraflar[dan] çok farklı. Öyle bir fotoğraf çekmiş ki, Abant'ın sırtlarını, müthiş. O fotoğrafı gören, "ya ben buraya gitmeliyim" der. Aynı yeri ben makinamla çektiğim zaman, alelaide oluyor. Fotoğraf çekmek de farklı bir şey. Açısını, ışığını hep ayarlıyor. Geçende, Güray hatırlar, Necdet Abi ile hocam da hatırlarlar, Sakarya'dan kalabalık bir grup geldi, biz naçizane bir gruba rehberlik etmiştik. Arkadaşlardan birine, "Haytalar Konağı ve karşısı genelde çok çekilen bir yerdir" dedim, "hakikaten harikaymış ama ben sizden şöyle bir şey istiyorum" dedi, "buraya bir daire çizin. Ve bu fotoğraf şu saatte buradan çekilir, yani oradaki güneşin ışığı, hangi saatte fotoğrafçı gelecek, amatör fotoğrafçı, bakacak, en iyi buradan görünüyor burası, şu saatte çekilmiş, bazı yerlerde de böyledir" dedi. Fotoğraf çekilecek noktalar belirleniyor, saati de yazılıyor.

AEY: Bir yandan da onu çok fazla abartırsanız fotoğraf sanatının özelliği kalmaz, herkes yapabilir hale gelir.

FG: İşte benim gibi alelaide çeken insan için orada belki fotoğrafı daha da güzelleştireceğim. O Off-Road fotoğraflarında olduğu gibi. Dolayısıyla dışarıdan gelen insanlara şimdi Mudurnu'nun en güzel şekilde görünmesini de sağlamış olacağız, fotoğrafa endeksledik olayı ama..

AEY: Evet, bu seyir terası düzenlemeleri de mesela, aslında buna benzer bir şey. Bir sürü turistik alanda, panoramik seyir terasları yapılır, banklar olur, dürbünler olur, vs.. Öyle avantajlı noktalar belirlenip insanlar oralara yönlendirilebilir tabi. Sanırım burada dozaj önemli. Biraz ipucu verip, biraz da insanların kendi inisiyatifine bırakmak lazım.

FG: O zaman buradan çekecek, saatini o ayarlayacak, açısını güneşini..

MUS: Öncelikle, davetimize icabet ettiğiniz için teşekkür ediyorum öğretmen arkadaşlara, bundan sonraki süreçte de inşallah yine bizlere fikirlerinizle bize yardımcı olacağınızdan da hiç şüphem yok. Biz aslında dinleyici konumundaydık, ama değerli arkadaşlarımızın fikirlerini dinledikten sonra aklıma şöyle bir şey geldi, burada öğretmenlerimiz olunca; öğrencilerimizden şöyle bir şey isteyebilir miyiz? Diğer turizm beldelerine gittiğimizde, her turizm beldesinde bir hikaye var, ama maalesef bizim Mudurnu'muzun bir hikayesi yok.

??: Var.

MUS: Var ama, biz onu gelen turistlere sunamıyoruz.

??: Karaaslan var, ...

MUS: Onu siz biliyorsunuz.

(Aynı anda heyecanlı konuşmalar.)

EG: Türkçe öğretmeniyim ben, mesela bana metni verirseniz,

KE: onun için yazılması gerekiyor

EG: .. o metni ben ders konusu olarak işlerim. Bir dersimi ayırıyorum.

MUS: Hem bu şekilde olabilir, hem tersi de olabilir. Öğretmenlerden öğrencilere, ya da öğrencilerden öğretmenlere. Öğrencilere böyle bir ödev verilebilir, böyle bir yarışma açılabilir, babaannelerinden hikayelerinizi anlatın, kompozisyon yarışması olabilir, hikaye yarışması olabilir, bunların içerisinde bir derleme yapılır, belki sesli olur, babaanne bunu anlatırken çekilebilir. Her gittiğimiz yerde mesela Karaaslan Veli'nin orada çok fazla aydınlatıcı bir bilgi yok, varsa bile A4 kağıdın üzerine daktilo edilmiş basit bir yazı. Gelen turistler için de daha albenili bir şey yapılabilir. (...)ların binası.. Burada birisi farklı bir şey anlatıyor, diğeri çok farklı bir şey anlatılıyor, ben anlatmaya kalksam belki sen yanlış biliyorsun diyeceksiniz

Necdet Akay, MUKTUDER Yönetim Kurulu Başkanı (NA): Herkes anlatsın, insanlar hikaye dinlemeye geliyor.

MUS: Ama işte farklı şeyler dinleyince..

KE: Karaoğlan'ın kaç mezarı var Türkiye'nin değişik yerlerinde.. insanlar sahip çıkıyor.. bence çok normal.

NA: Zenginleştiriyor.

MUS: Abdurrahman Tırsi hazretlerine bakıyorsun internette, bir yerde İzmit'te defnedildiği yazılı, ama biz diyoruz ki, inanıyoruz, burada olduğuna. Böyle bilgi kirlilikleri var.

(Aynı anda konuşmalar devam ediyor.)

??: Avrupa'da bu hikayeleri çok güzel kazandırmışlar, dönüştürmüşler, orada hikayeyi dinlemeye geliyorlar, yok işte yedi başlı canavarı, vb. Pazarlamışlar.

KE: Yurtdışında da önerdiler bize.

GM: Bizde sıkıntı, birisinin uydurduğu hikayeye sonra başkası sahip çıkıyor.

KE: Ya da yalanımızı çıkarın!..

FG: Belediyenin çok güzel bir çalışması vardı, bütün öğretmen arkadaşlara da isim isim gönderdiler galiba, orada hem Türkçecilerin, hem sosyalcilerin, tarihçilerin faydalanabileceği Mudurnu ile ilgili kaynaklar var. Arkadaşlarımız duyarlı olacak, onları alacak, sınıflarında, Kurtuluş Savaşı anlatırken oradaki, Bulgar Sadık mesela, ben ilk defa duydum, işte burada onlar işlenecek, çocukların da bilinçaltına bunlar kısmen yerleşmiş olacak.

EG: Mesela Refik Halit Karay Mudurnulu.

Salih Celepçi, Mudurnu Çok Programlı Lisesi Müdürü (SCL): Aşağı yukarı 15-16 yıldır Mudurnu'nun köylerinde, çevresinde çalıştık. Şimdi, daha önceki yıllarda bu turizm işi ihtiyaçtan dolayı Mudurnu'da hasıl olmuş. Mudurnu hakikaten tabiatıyla, tarihi yerleriyle, Abant'a yakın olmasıyla çok güzel, cennet gibi bir yer. Gelenler de unutuyorlar ama, burada hizmet alamıyor bence gelenler. Hocamın dediği rehberlik kursuna biz de katıldık, 2008'deydi herhalde, değil mi? Buradaki sıkıntı, Mudurnu'da turizm süreklilik arz etmiyor. Yani belli bir döneme geliyor, hadi bir turizm hamlesi yapalım, mesela Necdet Abi köylerde köy kahvaltısı yeri ayarladılar, dernek kurdular, turizm çalışmaları yapalım dediler ama şu anda devam etmiyor, değil mi? Pek gerisi gelmiyor. Bir adım atılıyor, ikinci bir hamle gelmiyor. Bir de yeterince tanıtım yapılmıyor. Safranbolu bu hale nasıl geldi, tanıtım yapılarak. Oradaki insanların o işe sahip çıkmasıyla. Mudurnu'da bu işe sahip çıkan üç-beş kişi var. Tanıtım neyle olur, maddiyatla olur, bugün televizyon kanalına reklam verecek olsanız veya Mudurnu'yu tanıtacak olsanız bayağı bir masraf [demek oluyor], bunu da Mudurnu'da yaşayan insanların kaldırma gücü çok [az]. Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan destek alınması lazım. Sürekli olmuyor. Bir de ihtiyaç olması lazım. Burada Yıldız Entegre'nin olması, tavukçuluğun, Saray Helvası gibi sanayi kuruluşlarının fazla olması, insanları turizme yönlendirmiyor. Halbuki insanlarda bir şeye ihtiyaç hasıl olsa, o işe yönelecekler. Ve ürünler yeterince pazarlanamıyor. Bir de benim dikkatimi çeken mimari tarzı var, ben buraya ilk geldiğim zamanlar, Çarşı'da Kaymakamlığın oradan belki buralara kadar parke taşıydı, taş parkeydi, zaten tarihi yerlerde olması gereken o, Safranbolu'yu da böyle gördüm. Asfalt atıldı, o da bu tarihi dokuyu zedeledi. Mimari olarak, tabi belediyelerin alması gerekli olan kararlar bunlar. Evler onarılrken veya bazı dükkanlar yapılırken, mimari tarza uyulmadı. Çarşının içinde birkaç tane yeni bina yapıldı, bunlar da tarihi dokuyu biraz zedeledi. Mudurnu'da yapılan turizm işi gönüllülük esasına dayanıyor. İnsanlar herhangi bir maddi beklenti olmadan bu işi yapıyorlar. Bizim beldemizi de insanlar görsünler diye, getiriyorlar, gezdiriyorlar, yedirep içiriyorlar, herkesin dediği gibi, gönderiyorlar. Burada herkes gönüllü bir şekilde çalışıyor. Tarihi eserler ve geçmişten gelen el sanatları yaşatılmıyor, mesela Mustafa Bey'in dedesi vardı, semer yapardı, şu anda gerisi gelmedi. Bir de istatistik çalışması yapılıyor mu, onu bilemiyorum. 2013 yılına kaç tane turist geldi, ve nereden geldi, yaş grupları nedir, onunla ilgili bir çalışma yapılması lazım. Ki ona göre yönlendirilsin. Bir de Mudurnu'da kaplıca turizmi de gelişiyor. Burj al Babas yapılıyor. O yapıldığı zaman da alan daha da genişlemiş olacak, hız kazanacak. Ondan dolayı da şimdiden insanları bu yönde bir hazırlamak gerekiyor.

MUS: Burada şöyle bir ekleme yapabilirim. Salih Beyin dediği gibi, burada bir 5-10 sene sonra belirli bir kitleye yönelik bir yatırım yapıyorlar. Araplara yönelik bir şey. Bundan faydalanacaklar da genelde onlar olacaklar. Bu devre mülk gibi değil, yani 12 ay esasına dayalı, tamamen kendilerine ait olacaklar ve bunlar yılın belli zamanlarında, belki bir ay kalacaklar, belki üç, bu insanlar geldiğinde illa ki ihtiyaçları söz konusu olacak, veya bahçe dizaynı için bahçivana ihtiyaçları olacak, biz şimdiden bunun altyapısını da hazırlamaya başlayabiliriz, bunu artık Halk Eğitim mi yapar, örneğin mesela bir Arapça kursu verilebilir. Arap kültürüne uygun, ne bileyim, onlar nasıl yaşıyorlar, nelere dikkat ediyorlar.

EG, AEY: Tam tersini diyecektim ben de. Onlar Mudurnu'yu öğrensinsin. Çok büyük bir yozlaşma olacak çünkü. Onlar bizi ele geçirmektense biz onlara öğretelim. Burası Mudurnu, burası Katar değil.. Evet onlar gelecek ve onlara hazırlıklı olmak lazım.

MUS: Biz bunu istiyoruz dediklerinde tutup da diğer çevre illerden veya başka yerlerden bir istihdam sağlanmış olursa, biz yine..

AEY: İstihdam mutlaka, tabi ki, siz bahçıvanlar falan dediniz, onlara sunacağımız hizmet, Mudurnu'nun özgün dokusuna aykırı olmamak koşuluyla.

MUS: Tabi. Özgün dokuyu zaten nasıl yıkabilirsiniz ki, sonuçta bahçenin temizliği olacak, hayvanına bakacak.

AEY: Biz de onların hizmetçisi durumuna düşmeyelim, biz ev sahibiyiz burada. Turizmde öyle bir risk var, herkes garson, herkes turizmci olursa..

MUS: Ama nimet-külfet örneği vermiştik ya daha önce, nimetinden faydalanacaksak.

AEY: Bazı nimetlere bazı külfetler değer mi, değmez mi, onu iyi hesaplamamız lazım sanırım.

MUS: Deminden beri para kazanamıyoruz diyoruz, para kazanmak istiyorsanız da o zaman, benim istediğimi yapacaksınız diyor adam.

AEY: Konuşalım daha, sonra..

FG: Bazı insanlar, Göynük'ün evlerini filan bilmiyorlar. Ama oradan geçerken, Akşemsettin Hazretleri diyor, Fatih'in hocası olması hasletiyle, türbesini bir ziyaret edelim diyorlar. Göynük'ün evleriyle filan bir alakası yok. Sırf oraya türbe için gidiyorlar. İnanç turizmi açısından da çok önemli. Mudurnu da bu anlamda, 1500lü, 1600lü yıllarda Halvetiliğin çok yoğun olduğu ve medreselerin olduğu, profesör düzeyinde insanların yetiştiği bir merkezmiş. Hatta Halvetiliğin kuruluşu Azerbaycan'da olur ama, dört tane ana koldan birisi buradadır. Biri Kastamonu'dadır. Dolayısıyla bunu da

canlandırarak Mudurnu inanç turizmine de katkı sağlayacak şekilde geliştirilebilir. Ben Abant'a, Mudurnu'ya gelmeden önce 7-8 kere geldim. Ama Abant'ın 17 km altında tarihi bir Osmanlı kasabası olduğu halde Mudurnu'dan hiç haberim olmadı. Mudurnu'dan sadece Mudurnu'ya gelince haberim oldu. İnsanlar Sarot Termal'a gelecekler, yoldan geçiyorlar, Mudurnu'yu görmeden yol ayrımından gidiyorlar. Nallıhan'a gidecekler Bolu'dan, Mudurnu'yu görmeden Nallıhan'a gidiyorlar. Pek çoğu tabelaya dikkat etmedikleri takdirde orada bir kasaba, şehir olduğunun farkında bile değiller. Dolayısıyla o insanlara farkında olacakları etkinliklerimizle, ne bileyim orada girişte bir (...) Mudurnu evi, ya da, kahverengi bir yazı, mavi yazı sıradan bir kasaba oluyor ama kahverengi yazı görülmesi gereken bir kasaba oluyor, dolayısıyla buradan gelip geçen insanlara bile burayı farkettilerimiz.

KE: O kadar mücadele ettik kahverengi tabelayı yaptıramadık.

GM: Göl kısmına geçerken Göynük kahverengi ile yazıyor, Mudurnu lacivertle yazıyor. Karayolları inisiyatifi, yazmıyorlar.

AEY: Onlarla görüşmeler yapıldı mı?

GM: Tabi ki.

AEY: Neden yapmıyorlar acaba.

KE: Aradıkları şartları tam olarak götürmüyoruz demek ki. Biraz daha çaba gösterirsek kahverengiye dönüştürebiliriz belki..

FG: Bu işin sonunda belki bir kahverengi tabela kazanmamız da olabilir belki.

Ahu Tap, Öğretmen (ATP): On yıldır Mudurnu'da görev yapıyorum. Bu kültüre çok yabancı değilim, Annem Nallıhanlı benim. Çocukluğumuzda da Mudurnu'ya alışveriş yapmaya gelirdik yazları köye gittiğimizde. Ben aslında çok uzağa gitmemiz gerektiğini düşünmüyorum. Bizim mesela Bolu'da ikametgahımız. Haftasonları Bolu'da yapacak bir şey bulamıyoruz. Şu an kendimi buraya gelince çok ayıpladım. Mesela şu menüye baktım, biz Cuma akşamı İsmail'in Yerine menemen yemeye gittik, üç aile. Dedim niye biz Mudurnu'ya gelmedik? Çevremizdeki insanlardan başlayabiliriz, Mudurnu'yu tanıtmaya. Dışarıdan geldiğimiz için genelde de tayinci insanlarla muhatabız. O insanlar da Bolu'yu çok iyi bilen insanlar değil. Yakınmaları hep Bolu'da gezecek yer olmayışı, bir Abant var. Aslında öyle değil, bir de Mudurnu varmış. Ben buraya gelince kendimi ayıpladım açıkçası, ben dört yıldır da buranın bir köyünde çalışıyorum, Samat Köyü'nde. Oranın doğası da süper. Şunu düşündüm, eşim belki Mudurnu'ya üç kez geldi, o da zaruri ihtiyaçlardan, ben rahatsızlandım, beni almaya geldi. Okuma Bayramımız oldu ona geldi. Fakat gezmeye hiç gelmedik, herhangi bir konağa gidip de bir yemek yemedik. Ben bugün buna karar verdim, önce çevremden başlayacağım Mudurnu'yu tanıtmaya. Benim için hep çalışılacak bir mekandı, ekmeğimi kazandığım yer. Bir anımı anlatmak istiyorum, Dumlupınar'da üç yıl görev yaptım ben, karşıdaki okulda, şu karşıdaki saat kulesini üç yıl boyunca farketmemişim. Düşünün. O kadar utandım ki, çocuklar dediler, "öğretmenim, okuldan bir arkadaşımız saat kulesinin oraya gitti", "hangi saat kulesi" dedim. O zaman da Mudurnu'yu tanıtmaya çaba göstermişim. Şimdi köye gidince biraz uzaklaştık, ama dediğim gibi çevremizdeki insanları da buraya yönlendirirsek, kendimiz de buraya gelip onların ziyaretlerini sağlarsak.. Bir de yarışmalardan bahsettik, ilkokul öğrencileri için pek verimli bir çalışma değil bu, mesela köydeki çocuklar cep telefonu veya internetten pek haberdar değiller. Bunlar için ayrı bir çalışma düzenlenebilir mesela. Mudurnu'yu tanıtıcı albüm çalışmaları olabilir, fotoğrafların hazırlanıp sunulabileceği. Resim yarışması olabilir. Bir de çocuklarımızın kendisi de Mudurnu'yu çok bilmiyorlar. Ben Dumlupınar'da çalışırken kütüphaneye bir gezi yapmıştık, kütüphanenin yerini bilmiyorlardı. Mudurnu içinde bu tür geziler düzenlenebilir.

AEY: Şu anda sizin okullarda Mudurnu'yu tanıtıcı müfredat ya da gezi programları ne kadar var?

ATP: Öğretmene bağlı, o tarz bir gezi programının yapılması. O tarz bir şey İlçe Milli Eğitimce planlanabilir, şey yapılmıştı sanırım hocam değil mi, müze ve kütüphane gezisini planlamaya almıştık. Belli sınıfları, dörde kadar, bütün okullar ziyaret edecek diye bir program hazırlamışlardı. Böyle bir gezi programı oldu. Bir Safranbolu'dan çok çok daha artımız var.

FG: Müfredatla alınacak diye bir şey yok. Duyarlı olan öğretmen, mesela Yıldırım Beyazıt'ı anlatırken, Yıldırım Beyazıt burada, Kanuni Süleyman'ı anlatırken, Kanuni Süleyman burada vb konuyla bağlantıyı kuracak. Kim kurar bunu? Konuya ilgi duyacak.

AEY: Duyarlılığı artırmamız için bizim öğretmenlere biraz yönlendirme yapmamız faydalı olabilir mi?

FG: Olabilir. Mesela resim öğretmeni resim yarışmasında Mudurnu'nun bir simgesini çizin diyecek. Birisi Kanuni Sultan Süleyman'ı çizer, birisi Hacı Şakirler önündeki ağacı çizer. Müfredatla bağlantısı yok. Bizden izin almalarına da gerek yok. Bir gezi planı yapacaklar, sınıfın kapısına asacaklar, gezecekler. Biraz ilgi alaka..

AEY: Daha fazlasını ister misiniz, tatminkar oranda bu yapılıyor mu acaba? Yoksa duyarlılık biraz eksik oluyor mu?

??: Kendilerinden gelmesini beklemek zorunda değiliz. Sene başında kurul toplantısında koyalım.

FG: İki senedir koyalım diyor(..), dersin bir saatini kütüphanede işlesinler. Artık bu bizden beklenmeyecek. Artık bu

geleneksel olacak. Bu sene de biz gidelim diyecekler. Biz dürttük, sürekli dürtülmesine gerek yok.

ATP: Mudurnu'daki çocuklar mesela Pertev Naili Boratav Kültür Evi'nden haberdar değillerdi.

AEY: O zaman bugün burada olan herkes, kendi çevresinde yaymakla görevli olsun..

ATP: Ben işte bunu diyorum. Küçük çemberden başlayalım bence. Ben eminim, birlikte site içinde yaşadığım arkadaşlarım buraya gelseler, şu an diyorum, tüh, neden bu insanları buraya getirmedim. Fuat Hocam da biliyor, Mudurnu benim için biraz.. başka gözle görüyorum, hamileliğim yollarda geçti, bir buçuk saat Bolu'ya git gel, şimdi çocuk okula başladı, koşturmaca şeklinde.. diyorum ya size, üç sene boyunca saat kulesini farketmemişim. Şimdi bana dank etti, sizler gelmeden burada önce bir bardak çay içtim, gerçekten Mudurnu'nun yüzünü gördüm, ve çevremdeki insanları sanki burası evimmiş gibi davet etmeyi düşünüyorum.

FG: Müdürlerle yapacağımız toplantıda Haziran ayının tamamını Mudurnu için gezi programlarıyla [geçirmek üzere] kararını alırsınız. Çünkü Haziran itibarıyla dersler bitiyor. Zaten öğretmenler çocuğu zor zaptediyor, bunları alacaklar, Mudurnu'nun gezilebilir görülebilecek yerlerini, müzesi midir, kütüphanesi midir, Saat Kulesidir, Şeyh-ül İmran Tepesidir, Abant'tan ziyade önce Mudurnu'yu tanıtalım. Ne bileyim Şehit Hasan'a kestirme yoldan çıksınlar, yorulsunlar, enerjilerini harcasınlar. Son haftayı, hatta son iki haftayı, buna biz ayıralım.

ATP: Abant'ı çoğu biliyor hocam. Babalar orada çalıştığı için genelde. Mudurnu'yu bilmiyorlar.

Cemali Özlü, Mudurnu İlkokulu-Ortaokulu Müdürü (CÖ): Öncelikle, Mudurnu'da turizmin gelişmemesi [konusunda], her şeyden önce mekanlarda bir eksiklik var, biz bazı şeyleri yarım yapıyoruz, bundan dolayı da maalesef bazı şeyler gelişmiyor. Öncelikle fizik yapılarda, mekanlarda bir düzenleme şart. Misafir geldiğinde dışarıdan, bir arabasını çekeceği yer bile yok. Bu çok büyük bir eksiklik. Mudurnu'nun kuzeyinden güneyine geçiş için alternatif yollar yapılmalı. Çarşı merkezinde olan arabalar, kesinlikle oradan alınmalı. Alternatif yol boylarına alınabilir. Dışarıdan vatandaş geldiğinde şöyle rahat rahat etrafına bakabilmeli. Sokak aralarına girdiğimizde derme çatma odunluklar var, garajlar var, göze o kadar çirkin gözükiyor ki.. Bunlar kaldırılıp en azından araba park alanlarına çevrilebilir, bir düzenleme yapılması gerekiyor. Bu yapılmayınca yarım olur bazı şeyler, turizmde de fazla ileriye gideceğimizi zannetmiyorum. Rehberlik kursu üniversite ile işbirliği halinde 2008-09 öğretim yılında ben Halk Eğitim'de çalışırken açtık, beş tane Mudurnu'dan vatandaşımız belgesini aldı. Geçerli bir belge de bu. O zamanki üniversiteden gelen hocalarımız [ile], İstanbul'da, Ankara'da 5,000-6,000 TL'lara açılan bu kursu biz sadece 50 TL'ya açtık, 45 kişi belge sahibi oldu burada. Belge sahibi kişilerin isimleri Halk Eğitim'de var. Belge defterinden bizzat çıkarabilirler. Ta o zaman Kaymakamlığa ve Belediyeye o listeyi biz vermiştik.

KE: Turist geldiğinde biz bu rehberlere ulaşmaya çalıştığımızda herkes bir bahane buldu [işten kaçtı].

CÖ: Öyle değil. Beni birkaç defa çağırdılar, bedava, mesela öğretmen grubu geldi, 450 kişiyi gezdirdim ben, çok memnun kaldılar.

KE: Bedava olunca tabii çok memnun kalırlar.

CÖ: Konağa gidiyoruz, bir de orada çaylarını da biz söyledik, Müdür beyin söylediği gibi. Rehber açısından pek bir sıkıntı yok. Gelenler bunu hep gönüllülük esasına dayalı yaptırmaya çalışıyorlar. Beni çağırdıklarında ben ihtiyacı olan arkadaşları, bazılarının telefonları vardı, üniversiteyi bitirmiş, herhangi bir yerde görev alamamış, ama turist rehberliği belgesi de var, bizzat çağırdım, yönlendirdim, onlara gezdirttim, onun daha çok ihtiyacı var diye, "hocam para vermediler" dedi, "bir daha beni çağırma".

GM: Talep ettiniz mi? Talep etmezseniz vermezler. Bir gerçek var ortada. Şöyle düşünün şimdi, örnek veriyorum, kalktık İyonya'ya gezmeye gittik, ya da işte Kapadokya'ya gezmeye gittik. Bizi bir rehber karşıladı, akşama kadar gezdik dolaştık, o bizden bir şey istemezse biz ona bir şey vermeyiz. Doğal olarak bizim mantığımız bu şekildedir. Siz talep ederseniz emin olun karşılığını alırsınız. Bu haftasonu üç farklı grup dolaştırdım, ve hepsinden telefon etmeden önce Kültür Turizm Derneğine bağışta bulunmanız karşılığında ben bu işi yaparım dedim. Bu şekilde çalıştım.

CÖ: Bunu belki öğrenciler isteyemez de, o zaman Mudurnu Belediyesi sitesinde bunların ücretleri yayınlanabilir. Rehber arayan kişiler Mudurnu Belediyesi'nden şu kişiyle irtibata geçecek gibi, Abant'taki otellere olabilir. Belli bir bilgilendirme yapılabilir. Neyse onu geçelim. Gelenlere sadece biz Mudurnu'nun içini gezdiriyoruz. Belki Mudurnu'ya gelen için o kadar geçerli değil de, ileride burada a olacak, kaplıcalara gelenler, şu anda Taşkesti'de bu yapılabilir, mutlaka turlar düzenlenmeli. Nereye düzenlenir, işte Taşkesti'den Mudurnu merkeze olur, sadece biz Mudurnu'nun merkezini biliyoruz, gezilecek yer, o kadar çok güzel yaylalarımız var ki, bu yaylalara geziler düzenlenebilir. Dolmuş usulü olabilir bu. Gider, oralarda neler yapılabilir, bir plan hazırlanabilir, atıyorum Abant'a çıkılacak, ya da Susuz Yaylası var, Çavşak (?) Yaylası, Bektemürler Yaylası var, Çamyurdu Yaylası, Pirenli (?) Yaylası var, yine Karapınar'ın çok güzel bir yaylası var. Buralara gidildiğinde, bazı yerler var benim bildiğim, yaylaları da çok iyi tanıdığım için, severim ben. Örneğin bir yer ayarlanır orada, gelenlere hitap edecek şekilde. Atış poligonu gibi, gelen kişiye atış yaptırılabilir. Orada yaptırın

belli bir kişi görevlendirilir. Telefon edilir, adam çıkar oraya o zaman. Bazı yaylalar var, içerisinde dereler var. Belli bir yere, 150-200 metrelik bir yer ayarlanır, alabalık bırakılır oraya porsiyonluk, parayla balık tutturulabilir, adam hem stres atar. Çok da fazla atmayacak, mesela 200 metrelik yerde 50 balık atacak, oltayı attığında 3-5 dakika beklemeli oltanın başında, azaldıkça tekrar tekrar atmalı, onu ilave etmeli. Hem de orada o temiz suyun içerisinde doğal olarak o balık 3-5 gün kaldığında tamamen doğallaşır. Tuttuğunda onu yiyecek bir yer hazırlanabilir. Et mangal şeklinde. Bu da güzel olur. Hem iyi bir anı olmuş olur. Yine böyle yerlere gidildiğinde yürüyüş yaptırılabilir, yürüyüşten sonra belli alanlarda, fotoğraf çekilebilecek alanlar var, hatıra fotoğrafı çektirilir, yine plana göre yürüyüşümüz şuradan şuraya olacak, filan yerde de et mangal, kendin pişir kendin ye gibi, yine belli kişiler belirlenir, telefon ettiğimizde sen şuraya çıkacaksın. Etini mangalını hazırla, biz bu saatte geleceğiz denilir, buna benzer şeyler yapıldığında herhalde..

GM: Kültür turizminin minimal da olsa bir altyapısı var. İnanç turizminin de nispeten var. Elimizdekilerin hakkından gelmeden yayla turizmine ya da alternatif turizme bulaşmamak lazım. Önce biz kültür turizminde istediğimiz seviyeye gelelim, buraya gelen insanların hepsini memnun bir şekilde geri gönderelim, ondan sonra çeşitlendirelim, bu sefer de portföyümüz genişlemiş olsun. Çünkü kültür turizminde bir kere gelen insan en fazla ikinci bir kere gelme eğiliminde oluyor. Üçüncü kere, dördüncü kere gelmeyecek. Örnek vermek gerekirse, Türkiye'nin aşağı yukarı %80'i Safranbolu'ya gitti, ama şu anda Uzakdoğulular geliyor. Avrupa'dan da çok fazla gelen yok, esas Uzakdoğulular. Onlar yurtiçindeki yerli popülasyonu bitirdiler, yerli popülasyon farklı bir destinasyon istiyor şu anda. Ha biz kültür turizminde eğer ki beklediğimizi alırsak, otomatik olarak spor turizmi, yayla turizmi gibi şeyler gelişecektir zaten. Bence şu anda alanı biraz daha genişletmek doğru bir hareket olmayacaktır.

EY: Buna ek olarak, aslında bu yönetim planı projesinde de sınırı öyle çizdik ki, merkezin çok yakın çevresinde kaldık, çünkü kapsamı çok fazla genişletirsek onu yönetemeyiz. Biraz boyumuzu aşabilir diye. Önceliğimiz kentsel sit alanı, birkaç inanç turizmine bağlı türbelerin olduğu tepeler, kale var Bizans döneminden, bir de Babas yolunda da kültür varlıkları var, kaplıca hamamı, kaya evleri vs, onları aldık, bıraktık. Yaylalar, sanırım ikinci aşamada.

CÖ: Benim dediğim kaplıcaya gelenler için. Kaplıcaya getirdiniz Mudurnu'yu gezdirdiniz, bir gün. Adam 15 günlüğüne devre mülk olarak geliyor. Ondan sonra 14 gününü nasıl dolduracaksınız?

GM: 15 gün gezdirmek çok iddialı olur.

AEY: Üç gün merkezde oyalanabilirler.

GM: İki gün ya da üç gün zaten o insanlar dışarı çıkmak için kendilerini programlarlar. Onlar da zaten tatil yapmaya geliyorlar. Herkesi tatillerinde bile sabahtan akşama kadar dolaştıramayız. Buna insanların yaşayacağını da sanmıyorum. Bizim de o kadar varlığımız yok zaten.

AEY: Bunu da unutmadan, ileriye yönelik hazırlıkları yapılır.

(Böreklerin yenmesi ve güzelliği üzerine sohbet.)

??: Yayla turizmi deyince aklıma bir şey geldi. Çok alakasız olacak ama bizde bir doğa, avcılık uğraşı var. Bizde belli silah firmalarının adamları vardır. O marka ile ilgili bir muhabbet çıkar forumda, adam onu över, test yapmış videolarını koyar, vb. Bu çeşit Gezen Bilir gibi trekking vb sitelere arkadaşlar üye olup, diğerlerinden veri olarak yararlanıp, insanları organize etme, davet etme, bir şey planlama boyutunda kendisi yapabilecek şekilde gönüllü site elçileri oluşturulabilir.

AEY: Sizin var mı, öyle bir üyeliğiniz?

??: Ben Gezen Bilir'e üyeyim, bizim kendimiz burada avcıların oluşturduğu Mudurnu Off-Road diye bir derneğimiz var. Gezi gibi şeyler yapıyor. Gezen Bilir sitesi kamplar yapıyor. Bize her zaman mesaj gelir, bu haftasonu Bolu Aladağlar'dayız, kampımız davetlisiniz vs. Bir gün de gelinir bugün Mudurnu'dayız, davetlisiniz, şeklinde. Tabi bu adamlar geldiği zaman, yüzlerce kişi, organizasyon, kapasite, organize şekilde yapılabilirse, bu insanlar da bunu alışkanlık haline getirebilirse. Gezen Bilir'deki adamlar para harcamaya meraklı adamlar.

AEY: Siz Gezen Bilir'den buraya adam getirebilirsiniz belki. Ben bir örnek verdim, bunun gibi her şeyin bir sitesi var.

EG: Bu tarz gruplar, mesela Kaplumbağa arabalar var, Volkswagen, Abant'a geldi Mudurnu'ya gelmedi. Ferrari grubun arabaları vardı mesela, o da Abant'a gelmiş, Mudurnu'ya gelmedi, bunun gibi. O ekipler Abant'a geldiğinde buraya da getirtilebilir diye düşünüyorum ben de.

FG: Yönlendirme yapmak..

EG: Gezen Bilir dediği ekip Kars, Arpaçay, Güzüz köyüne geldi, ben orada asker öğretildim, dev gibi ciplerle geldiler, çocuklara 3-4 bin liralık hediye getirdiler, o kadar. Daha fazladır belki. Çok da güzeldi.

AEY: Bu projenin bir ayağı da tabi finansman bulmak. Yapılacak çok şey bulmaya başladık, fakat çoğu maddi engelde takılıyor şu anda. Mudurnu'nun bazı sponsor olabilecek şirketleri, büyükleri var ama, daha da geniş arayışlar içine girmek gerekecek. Bunlar hep önemli kaynaklar olacak sanırım.

NA: Aslında ben sadece dinlemek için gelmiştim bu sefer ama, arkadaşların anlatımına ilave etme ihtiyacı hissettim. Geçen sene Fuat Hocam imzalı Turizm Haftası nedeniyle öğrencileri gezdirdik burada. Ben o zaman İstanbul'daydım. Saat 10'la 12 arasındaydı. Bir hafta boyunca öğrencileri öğretmenlerin nezaretinde bu iki müzeyi, Mudurnu'da görülecek yerleri gezdirdik. Daha sonra da gazileri gezdirdik, Kaymakamlık telefon etti, İstanbul'dan atlayıp geldim arabayla buraya. Fakat şunu gördüm. Bir grup öğrenci geliyor, öğretmenleri yanlarında, gezdiriyor, biz de bilgi veriyoruz, mesela Fahrettin Rumi, ben doğma büyüme Mudurnuluyum, ama bilmiyordum. Kim olduğunu, Çandarlı Kara Halil Mustafa Paşa'yı, burada medreseden nasıl yetiştiğini. Yıllar yılı aylık alışveriş yaptığımız bir bakkal dükkanı, şu anki Kültür Evimizin alt katı. Ben oranın ne olduğunu hiç bilmeden yaşıyordum. Oranın Kaymakamlık, Kadınlar Hapishanesi olduğunu, bilmeden yaşadım. Öğrencilere anlatırken, bazı öğretmen arkadaşlarımın ne kadar şaşırduklarına tanık oldum, hatta bazılarının yüz ifadesi bile hala aklımdan gitmiyor. Mesela diyor ki öğretmen arkadaşım, "ya ben üç senedir Mudurnu'da öğretmenim ama, Mudurnu'yu hiç bilmeden yaşamışım". "Zararı yok ben de bilmeden yaşamışım" dedim. Öğrenmemek çok [ayıp].

FG: Hiçbir şey için geç değil.

NA: Tabi. Onun için istemek lazım önce. Burada duruyoruz ama burası nasıl bir yer, iş böyle sorgulamaya başlayınca zaten gerisi gelir. Nereden, kimden nasıl yardım alınacağı, bizler, başka arkadaşlar, dolayısıyla önce şehri bilmek lazım. Fuat Hocam bağışlayın, okulda bize Kartacılıkların tarihini öğretmekten Mudurnu'nun tarihini öğretmeye vakit bulamamışlar. Ve ben Mudurnu'nun tarihini bilmeden büyüdüm yıllarca.

KE: Boratav'dan haberimiz olmadı.

NA: Hiç. Hem de nasıl bilim adamı, üstelik. Burada bir eksiklik var. Düzeltmek zorundayız.

AEY: Bu öğretmenlerin aldığı kararlar, sizin deminki öneriniz, ilk toplantıda karar alınması, bu tip şeyler galiba çok fark edebilir. Hala doldurulacak bir boşluk var Mudurnu'da. Bir de bu uzun vadeli bir iş. O yüzden siz çocuklarla gençlerle çalışıyorsunuz diye, bir 10 sene sonra bazı şeylerin sonuçlarını görebiliriz. Bilmemek.. demek ki bu çocuklar bunlar öğretilmeden büyümüşler. Ağaç yaşken eğilir. En iyi zaman şimdi, o altyapıyı kurmak.

ATP: En iyi örnek aslında karşıda, ben 1. sınıfı götürmüştüm Boratav Müzesine, ayrıca Hamamı gezmiştik, yine bu müzeye gelmiştik, şu an 8. sınıftalar, ve orada gördüklerini ben anlatabileceklerine inanıyorum, Boratav'ın kim olduğunu, gerçekten bizimle de çok ilgilenmişlerdi. Yerinde gidip görmek daha bir kalıcılık yaratıyor çocuklarda. Farkındalık çok önemli. Ben 10 senedir Mudurnu'dayım, neyi ne kadar biliyorum, ne için çabaladım, öğrenmek için çaba gösterdim mi, o önemli.

AEY: Çok özeleştirirsiniz.

EG: Biraz da şöyle düşünmek gerekiyor. Bu öğretmen Mudurnu'yu niye tanıtsın. Beni ikna etmesi lazım ki birilerinin, ben derste bunları anlatayım. Yoksa benim zorunluluğum değil bu, ben konumu anlatır geçerim. Demek istediğimi anladınız mı? Bu da sevmeye olur diye düşünüyorum. Şimdi Mudurnu'yu öğretmene sevdiyim ki, ya da Mudurnu'nun güzelliklerini öğretmen görsün ki, güzelliği gören anlatır.

ATP: Keşke görev yapabildiğim yerde ikamet edebilseydim, benim öğretmenlik mesleğim hep geliş gidişlerle geçti. Saat üç arabasına yetişme gibi bir sıkıntı oldu.

AEY: Burada oturmayı neden düşünmezsiniz?

ATP: Eşim Bolu'da, o yüzden. Geliş gidiş yapma gibi bir lüksü yok. Bizde hanımlar çeker eziyeti genelde. Ben 10 senedir geliş gidiş yapıyorum.

AEY: Peki öğretmenler arasında Mudurnu'da ikamet etme oranı ne kadar acaba?

FG: Merkezdeki öğretmenler arasında yarı yarıya. Hele köydekilerde %25.

EG: Gene bir atasözüyle [anlatacağım], bir malın en iyi reklamını yapan, onu kullanan kişidir, değil mi. Ben burada duruyorum, ben buranın reklamını yapmazsam, kim yapacak. Özellikle de yabancı öğretmenler bu noktada önem taşıyor, gittikleri memleketlerinde mutlaka çalıştığı yeri anlatacak. Benim Facebook'ta Afyonlu olan 300-400 tane arkadaşım var. Her paylaştığım şeyi görüyorlar.

ATP: Ve doğal yaşama doğru da bir dönüş var aslında. Ben İzmir'de dört yıl yaşadım, İzmirli en az 100 arkadaşım var, hepsi görüyor paylaştıklarını. Bunlar önemli diye düşünüyorum ben. Ama ben şimdiye kadar Mudurnu ile ilgili hiçbir paylaşımda bulunmamışım. Bir Mudurnu belgeseli tarzı, bir Armutçular Konağı resmi tarzı, paylaşımlar yapmamışım. Ama Afyon'da Suçukan diye bir mevki var, onun paylaşımını haftada bir falan yapıyorum herhalde. Gönülün neredeyse orada. Yok ki ürün. Üç dakikalık bir belgesel gösterersenize bana.

FG: 45 tane Off-Road fotoğrafını paylaşırsan yine yeter.

EG: Ben kendimi eleştiriyorum bu noktada.

FG: Özveri de çok önemli. Benim öğretmenlerimin yaptığı kadar, yereldeki insanların da yapması lazım. Turizm deyince, benim aklıma kaç kişi gelir, Kamuran Hanım, Necdet Bey gelir, Osman Karaca, Belediyede Güray olduğu için, bir senedir

beraberiz, beşi geçmez. Mudurnu’da duyarlı insan sayısı dendiği zaman. Ama bu sayının çok daha fazla olması lazım. Ve bu insanların da rol modeli olarak sayımızı artırmamız lazım. Bu sayı artmadığı için geniş kapsamlı yapacağımız toplantıya turizme duyarlı olan kaç kişi gelecek? Mesela biz danışma kurulu diye bir toplantı yaparız, benim müdür arkadaşlarım kızarlar, hocam sadece biz mi geleceğiz. Biz Esnaf Sanatkar Odasını çağırırız gelmez, sonra Off-Road Kulübü var, ben onları bizim toplantıya dahil ettim, etmemin sebebi de, dün mesela Off-Road’a gittik, 10 bin tane araç vardı. Her araca iki tane öğrenci bindirseydik, toplantılarda karar alıp, 20 tane öğrenciye doğa sevgisini, çevre duyarlılığını aşılamış olacaktık. Toplantıya çağırıyoruz, davet ediyoruz, Kaymakam imzalı gönderiyoruz üstelik, gelmiyorlar. İnsanlar yalnız kalıyor, o yalnızlığın sonunda da, “burayı ben mi kurtaracağım” a gitmedim şimdiye kadar ama, götürür insanı. Herkes farklı bir hikaye değil, hikaye tek olacak, Saat Kulesine oturup beraberce hikayesini yazacağız, bir çerçeve içine koyacağız. Hacı Şakirler Konağı’nın oradaki çınar ağacına hikaye uyduracağız, oraya koyacağız.

AEY: Mümkünse gerçeğini bulacağız..

FG: Mümkünse. Fahrettin Rumi’nin belgeli bende bir kitabı var, tarihçilerin, orada bir kısım var, o konuyla ilgili. Belgesiyle birlikte oraya o yazıyı koyacağız. Bir eleştiri, tabi müdürümü de eleştirmiş olacağım, Abdürrahim Tırsi’nin mezarı var, orada berbat bir yazı var, oraya güzel bir şey yazın dedik, hala o yazı öyle duruyor. Kanuni Sultan Süleyman Camiinin yanında türbemiz var, türbenin camları kırık. İnsanlar buraya geldiği zaman her yer örümcek ağı, oradaki imam ne yapar, görevi midir, değil midir, başka, sadece imamın değil, müftülüğün, belediyenin de. Oraya gelen insan Mudurnu ile ilgili bir yargı belirtecek. Ya da Saat Kulesinin oraya gittiği zaman yerlerde çöpü görse, Mudurnu ile ilgili negatif görüş belirtecek. Böyle önemli yerleri, hem hikayesini yazıp düzgün bir şekilde koymalı, bakımını da güzel bir hale getirmeli ki, insanların kafasında negatif imajlar olmasın.

AEY: Böyle toplantılar olunca, o yalnızlık duygusu bertaraf oluyor, insanlar birbirini teşvik etme şansı buluyor. Umarım kimse kendilerini fazla yalnız hissetmez. Uzun bir yol var. O zaman herkes kendi çapında ne yapabileceğinin gayet farkında. Bazı söylenen noktalardan yapılabilecek somut projeler ortaya çıktı bile, gerçekten hazır. Onu iyice değerlendirip.. Zaten biz Yönetim Planı süreci içinde, rapor tamamlanmadan ve onaylanmadan önce de erkenden ufak ara projelerle başlayabiliriz diye konuşmuştuk. Buradan onunla ilgili bir şey çıkabilir. Yarışma mı olur artık, ya da hikayelerle ilgili bir şey.

(Katılımcıların iletişim bilgileri ve haberleşme ile ilgili konuşmalar.)

6.3.3 Katılımcı Listesi

1. A. Ege Yıldırım, Yönetim Planlaması Danışmanı (AEY)
2. Ahu Tap, Öğretmen (ATP)
3. Aysel Türkan, Abdürrahim Tırsi İmam Hatip Ortaokulu Müdürü (ATR)
4. Cemali Özlü, Mudurnu İlkokulu-Ortaokulu Müdürü (CÖ)
5. Emrah Gürbüz, Cumhuriyet İlköğretim Okulu Öğretmeni (EG)
6. Güray Mercan, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm İşleri Sorumlusu (GM)
7. Kamuran Esen, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm Gönüllü Sorumlusu (KE)
8. Muharrem Çevik, Mudurnu Halk Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı (MÇ)
9. Mustafa Soygür, Mudurnu Kaymakamlığı SYDV Müdürü (MUS)
10. Necdet Akay, Mudurnu Kültür Turizm ve Dayanışma Derneği Başkanı, Pertev Naili Boratav Kültür Evi Başkanı (NA)
11. Neslihan Duman, Nilüfer Hatun Anaokulu Okul Öncesi Öğretmeni (ND)
12. Salih Celepçi, Mudurnu Çok Programlı Lisesi Müdürü (SCL)

7 Vizyon ve Strateji Belirleme Çalıştayı

7.1 Genel Bilgi

29 Nisan 2014, Salı, Büyük Abant Otel'i'nde Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA) sponsorluğunda gerçekleştirilen çalıştay, Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı'nın stratejik yönünün şekillendirilmesi amaçlanmıştır. Mudurnu'nun somut ve somut olmayan kültürel değerlerinin korunması ve bu değerlerin yaşatılarak sürdürülebilir kalkınmaya dönüşmesine ilişkin güçlü yanlar, zayıf yanlar, fırsatlar ve tehditler tanımlandıktan sonra, Mudurnu için bir vizyon belirlenmesi, ardından, yönetim planının ortaya koyacağı stratejiler ve eylemlerin temel altyapısı dört tema altında yürütülen grup oturumlarında ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

7.2 Oturum Konuşmaları

7.2.1 Açılış

7.2.1.1 Protokol Konuşmaları

Kamuran Esen, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm Gönüllü Sorumlusu (KE): Sayın valim, kaymakamım, belediye başkanım, değerli akademisyenler, daire amirleri, sivil toplum örgütlerinin ve siyasi partilerin değerli temsilcileri, saygıdeğer konuklar, basın mensupları ve sevgili Mudurnulular; Mudurnu Kaymakamlığı, Mudurnu Belediye Başkanlığı; Mudurnu Kent Konseyi Başkanlığı, Mudurnu Kültür, Turizm ve Dayanışma Derneğinin ortaklaşa olarak hazırlamış oldukları Mudurnu Kültürel Mirası Koruma Planı projesi çerçevesinde düzenlenen çalıştaya hoş geldiniz diyor ve hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum efendim. Hoş geldiniz, sefalar getirdiniz. Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün silah arkadaşlarının, gazilerimizin, şehitlerimizin ve kendilerinin torunu olmaktan gurur duyduğumuz atalarımızın, çok ağır bedeller ödeyerek, çok büyük fedakarlıklara katlanarak, bize armağan ettikleri güzel yurdumuz Türkiye... Cennet yurdumuzun yüzlerce yerleşim yerinden biri olan şirin beldemiz Mudurnu... Havasıyla, suyuyla, toprağıyla, taşıyla, ekmeğıyle, aşısıyla, ağacıyla, kuşuyla bizim olan ve kendisinden ayrı kaldığımızda önce insanını, sonra suyunu ve havasını özlediğimiz, güzel beldemiz Mudurnu... Tarihi değerlere, kültürel ve folklorik eserlere, birçok doğal güzelliklere, termal kaynaklara ve inanç turizmine yönelik birimlere sahip olan Mudurnu'yu korumak, atalarımızdan kalan miras değerlerini geçmişe taşımak ve kültür değerlerini korumaya almak amacıyla hazırlanan bu projenin danışmanı şehir plancısı ve koruma uzmanı Sayın Ayşe Ege Yıldırım'dır.. Şimdi huzurlarınıza açılış konuşmasını yapmak üzere belediye başkanımız Sayın Mehmet İnegöl'ü davet ediyorum. Buyurun Başkanım.

Mehmet İnegöl, Mudurnu Belediye Başkanı (Mİ): Sayın Valim, değerli katılımcılar, hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. Mudurnu birçok medeniyetlere ev sahipliği yapmış, 1309 yılında Osmanlı topraklarına katılmış, İpek Yolu üzerindeki yerleşim yerlerinden bir tanesidir. Mudurnu'da yaşayan medeniyetler birçok kültür varlığı bırakmıştır, fakat

halkımız tam anlamıyla korumadığı için birçok somut kültür varlığımız kaybolmaya yüz tutmuştur. Kültür Bakanlığımız sit alanı olarak 1992 yılında ilan etmiş ve bundan sonra da korumalar devam etmektedir. Yaşayan bu tarihi gelecek kuşaklara aktarmak için bizler de yerel yönetim olarak elimizden gelenleri yapmak zorundayız. Mudurnu 2000 yılında Tarihi Kentler Birliği kurucu üyelerinden bir tanesi oldu. Tarihi Kentler Birliği Mudurnu'ya [...] etmiş ve en son Prof. Metin Sözen hocam gelerek birçok projenin önerisinde bulunmuştur. Fakat bir taraftan hızlı olarak yapılandırmayı sağlayamamış durumdayız. Şu an 800 kişi kapasitesiyle toplanan bu Tarihi Kentler Birliği [toplantısını] bir an önce Mudurnu'da veya Göynük'te yaparsak ilçeye katkı sağlayacağı düşüncesindeyim. Kültür varlıklarımızın halkımız tarafından benimsenmesi için, kültür varlıklarından nasıl yararlanacağımız ile ilgili tanzim edilen bu toplantı ile ilgili bizleri yalnız bırakmadığınız için hepinize teşekkür ediyorum ve hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

KE: Bir yıl sonrasını düşünürsün tohum ek, on yıl sonrasını düşünürsün ağaç dik, yok eğer yüz yıl sonrası içinse halkını eğit. Şimdi huzurlarınıza açılış konuşmasını yapmak üzere ilçemiz kaymakamı sayın Kerem Süleyman Yükseli davet ediyorum, arz ederim.

Kerem Süleyman Yüksel, Mudurnu Kaymakamı (KSY): Sayın Valim, protokolün değerli üyeleri, kıymetli katılımcılar, saygıdeğer misafirler, hanımefendiler, beyefendiler, basınımızın değerli temsilcileri... Mudurnu Kaymakamlığımız, Belediye Başkanlığımız, kısa adı MUKTUDER olan Kültür Dayanışma ve Turizm Derneğimiz, Kent Konseyi başkanlığımız ve beraber ortaklaşa yürüttüğümüz Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı çalışması kapsamında, yine Doğu Marmara Kalkınma Ajansı işbirliği ile bugün vizyon ve strateji belirleme çalıştayı tertip ettik. Katılımlarınızdan dolayı hepinize çok teşekkür ediyorum, şükranlarımı sunuyorum. Bizler Mudurnu ilçemizin maalesef üzüldüğümüz ki bugüne kadar yeterince farkına varamamışız, değerlerinin farkına varamamışız, buna bağlı olarak koruyamamışız ve maalesef aynı şekilde tanıtamamışız. Bu projedeki ve plandaki en temel amacımız da bu geç kalmışlığı ortadan kaldırmak. Mudurnu'muzun korunmasına, tanıtılmasına ve zengin kültürel mirasının gelecek nesillere aktarılmasına bir nebze katkı sağlamak için, bu proje için demin saydığım proje ortakları ile birlikte yola çıktık. Ama tabii ki yalnızca proje ortaklarına düşen görevler yok; onun haricinde bugün olduğu gibi, bugün olacağına inandığımız gibi siz değerli katılımcıların katılımlarına çok muhtacız. Zaten çalıştayımızın temel hedefi, amacı da bu; çünkü sahip çıkılmayan sadece bizlerin üç-beş kuruluş olarak oturup hazırlamış olduğumuz proje ile amacına ulaşamayacağını düşünüyoruz. O yüzden sizlerin bu çalıştay süresince az sonra detaylarını sizinle paylaşacağımız somut ve somut olmayan kültürel mirasımızın korunması ve geleceğe aktarılması konusunda katkılarınızı özellikle istirham ediyorum. Ayrıca projenin gerçekleşmesinde bizlerle hareket eden proje ortaklarımıza, projede danışmanlık görevi yapan şehir plancısı ve koruma uzmanı olan Dr. Ayşe Ege Yıldırım başta olmak üzere proje ekibimize, projemize doğrudan faaliyet desteği sağlayan Doğu Marmara Kalkınma Ajansı'na ve yönetim kuruluna ve özellikle de söylemek istiyorum. Çünkü sayın valimiz göreve başladığı ilk günlerde biz projemizi sunmuştu, kendisinden Mudurnu olarak belki de ilk isteğimiz bu projeye destekti, sağ olsun uygun gördüler ve kalkınma ajansı yönetim kurulu da onayladı, projemiz doğrudan Doğu Marmara Kalkınma Ajansı'nın faaliyet desteği ile devam ediyor. Kendilerine şükranlarımı arz ediyorum, katılımınızdan ve yapacak olduğunuz katkılarınızdan dolayı teşekkür ediyorum ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

KE: Her gün yeni bir yere konup göçmek gerek, akarsu gibi donmadan akmak gerek, dün geçti gitti, dün gibi dünün sözü de geçti, bugün yepyeni bir söz söylemek gerek. Şimdi huzurlarınıza sayın valimiz Ahmet Zahteroğulları'nı takdim

ediyorum, buyurun efendim.

Ahmet Zahteroğulları, Bolu Valisi (AZ): Mudurnu ilçemizin çok değerli yöneticileri, değerli sivil toplum kuruluşu yöneticileri, değerli hocalarımız, değerli basın mensupları öncelikle sizleri sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Yeni şeyler söylemek lazım demiş hocam ama acaba söylenmemiş şeyler kalmış mı, onu da merak ediyorum. Geçen bir konuşmamda da ifade etmişim, özellikle bu şehirde, bu küp kubbe altında aslında söylenmemiş söz kalmamış. Bütün mesele o söylenmiş sözleri, düşünülen, üretilen fikirleri bir araya toplayıp ondan sonuç elde etmek. Dikkat ederseniz kelime bulmakta zorlanıyorum; çünkü planlama, organizasyon, koordinasyon gibi kavramlara bizler yabancıyız. Dilimizde karşılığı bile yok, hiçbiri Türkçe değil, Türkçesi yok bu kavramların. Belki de sorunumuz bu. Yaşamımızda, belleğimizde olsaydı onlar için mutlaka kelime, sözcük üretirdik. Ama bunu yapmak zorundayız. Herkesin canının istediği yere rastgele çiçek ekmesi ile bir bahçe oluşturulmuyor. Her birimizin çok güzel düşünceleri olabilir, vardır da buna inanıyorum, birikimlerimiz var fakat bunların hepsini aynı yöne kanalize etmek önemli. Şehirleri şehir yapan ne binalarının sayısı, ne nüfusu aslında; o şehrin kültürü. Eğer bir şehrin şehir kültürü varsa eğer, bir geleneği varsa, bir sivil mimarisi varsa, bir kendine özgü esnaf anlayışı varsa o zaman şehirdir. Anadolu'da göçlerle birlikte ülkemizde son yıllarda birçok yerleşim yerinin nüfusu da arttı veya azaldı. Ama gezdiğinizde, ben mesleğim itibari ile hemen hemen her bölgeyi gezdim, Ankara'daki görevim itibari ile de gitmediğim neredeyse şehir kalmadı, bazen 2000 nüfuslu şehirler görürsünüz, bazen 40.000-50.000 nüfuslu köyler görürsünüz. Ne demek istediğimi aslında siz Mudurnulular çok iyi anlıyorsunuz. Mudurnu'yu bir an için gözlerinizi kapayın ve şöyle hayal edin: bu sivil mimariyi yapanlardan, koruyarlardan ve tekrar bugünlere kazandıranlardan Allah bin defa razı olsun. Belki onlar olmasa bunları da kaybedecektik. Gerede'de, dün ben Gerede'deydim, ilk gittiğimde de Twitter'dan paylaşmışım, eski Gerede resimlerine baktığımda hayıflanıyorum, keşke bu evler eski halleri ile kalsaydı diyorum. İyi ki Mudurnu ve Göynük'te bu bir parça da olsa başarılı olmuş. Ama bu evlerin yerine, biraz önce bahsettiğim, hızlı şehirleşmeyle, hızlı kentleşme ya da göç ile oluşmuş bir başka yerleşim yerleri düşünün. Rastgele yapılmış binalar, rastgele yapılmış gecekondular, gecekonduların arasında işte sekiz katlı binalar... Biz böyle bir toplum değildik zannediyorum; Mudurnu'da, Göynük'te, Safranbolu'da ya da bizim hala o geleneksel sivil mimarimizin yaşadığı şehirlerde bakınca hemen şunu görürsünüz. Müthiş bir saygı vardır. Hiçbir ev bir arkadaki evin önünü kapatmaz; ama siz başka bir şehre gidin, tek katlı binaların önünde beş katlı, sekiz katlı binaları görebilirsiniz. Güneşten mahrum bırakıyorlar. Dolayısı ile madem hepten kaybetmemişiz, bu zamana da kadar korumayı başardıysak bu bilinç ile bundan sonra daha iyisini yapabileceğimize inanıyorum. Eksik olan ne? Eksik olan bugün tamamlamaya çalıştığımız, bu işi tıpkı bir şehrin anayasasını oluşturmak gibi, ortak akılla herkesin uyması gerek kurullarla, yazılı kurullarla... Kurulların, kanunların ruhundan bahsedilir biraz, esas olan insanların doğalarında olan uyma, saygı duyma ihtiyacı göstermesidir, yoksa yazı, kâğıtta olan bir şey. Sizin için bir şey ifade etmiyorsa, toplum için bir şey ifade etmiyorsa zaten bir yolunu bulup kenarından, köşesinden dolanmasını biliyor ve bu durumda anlamını, geçerliliğini kaybediyor. Alt alta yazıp bunu bir yol haritasına dönüştürebilmek önemli. Yanlış hatırlamıyorsam Eisenhower'ın bir sözü: "Planlama her şeydir, plan hiçbir şeydir" diyor. Esas olan planlama sürecinde üretilen fikirler ve insanların belleğine kazınanlardır. Yine ünlü bir plancı bir planlama çalışmasından sonra, tanıtım kokteylinde, herkese demiş; elindeki kağıtları yırtın, yırttıktan sonra cevap olarak elimizde hiçbir şey kalmadı, yazılı hiçbir şey kalmamış 3 sene süren planlama çalışmasından sonra. Demiş, şimdi biz asil planı belleklere kazıdık, kimse geri dönüp de kağıtlarda yazılı olan şeyleri okumayacak. Şimdi ilçenin, çok değerli akademisyenlerin de katkılarıyla, şüphesiz bilimin, görgünün, dünyayı bizden daha iyi tanıyan arkadaşlarımızın, değerli

gözlemcilerin düşünceleri, gözlemleri, vizyonlarından yararlanacağız. Ama esas olan şey; Mudurnu'nun, genel anlamda Bolu'nun, bu şehrin geleceğine sahip çıkması ve nasıl olacağı, gelişeceği konusunda genel anlamda şekillendirmesi. Bu iki Mudurnu-Göynük havzası, Köroğlu silsilesi ile beraber bizim iki önemli turizm destinasyonumuz. Bu tarafta Karacasu'da termal, daha sonra doğa ve kış turizmi imkanlarımız var. Mudurnu-Göynük destinasyonu ise, tarih, inanç ve biraz önce hocamız da bahsetti, su kapasitesi dolayısıyla termal turizmi temsil ediyor. Biz bunu Bolu'da birbirini tamamlayacak bir yapıya kavuşturacağız. Yapmaya çalıştığımız planlamalar bununla ilgili. Ancak koruduğumuz takdirde, koruma ve kullanma dengesinin iyi oluşturduğumuz takdirde bunu başarabiliriz. Yoksa şüphesiz, evet kentlerimiz gelişsin, yatırımcılarımız da gelsin, turist de gelsin ama değerlerimizi kaybetmeden. İki şeyin altını çizmek istiyorum; gelen turist, yatırımcı veya turist, bizim sadece doğamızı kullanıp çöpünü bırakıp gitmemeli, buradan bir şey almalı ve buraya bir şey bırakmalı, değer bırakmalı. Biz iyi, kaliteli hizmet üretmeliyiz, insanlar buradan mutlu şekilde, dinlenmiş şekilde ayrılmalı; ama biz de bunun karşılığında para kazanmalıyız. İkinci önemli nokta ise bu işlemin sürdürülebilir olması. Kısa zamanda çok paralar kazanabiliriz, arazilerimizi çok yüksek fiyatlara satabiliriz, tabir yerinde ise yağmalatabiliriz ama yarına taşıyacağımız bir değer kalmaz. Burası da bitti artık, burası da bozuldu, hadi başka yere gidelim diyecektir insanlar. Uzun lafın kısısı, aslında siz benim söylediklerimden veya söyleyeceklerimden çok daha fazlasına sahipsiniz. Size göre ben daha yeniyim burada. Sadece yapılan bu faaliyete çok değer verdiğim ve destek olmak için burada olduğumu ifade etmek istiyorum. Çalışmalarınızdan katkılarınızdan dolayı hepinize çok teşekkür ediyorum ve başarılı çalışmalarınızın devamını diliyorum.

KE: Yapamazsın diyenlere kulak asarsanız hayatta hiçbir şey yapamazsınız. Eğer yapabileceğinizi düşünüyorsanız yapabilirsiniz. Yok, eğer yapamayacağınızı düşünüyorsanız muhtemelen haklısınızdır. Bugünün işini yarına bırakan insan, işinin hiçbir zaman yapılmama riskini göze alan insan demektir. Yaşam sürekli bisiklete binmek gibidir; ya sürekli pedal çevireceksiniz, ya bisikletten düşeceksiniz. Şu da bir gerçektir ki hayallerinizin ve rüyalarınızın gerçek olması için önce uykudan uyanmanız gerekir. Halil Cibran. Şimdi program akışını arz ediyorum. Bolu Fotoğraf Sanatı Derneğinin sunumu olacak biraz sonra; fotoğrafçı gözüyle Mudurnu konulu bir sunum. Ardından şehir plancısı, Mudurnu koruma amaçlı imar planı müellifi, 'Mudurnu'da Turizmin Gelişmesi' başlıklı konuşmayı yapmak üzere huzurlarınıza Turan Barlas gelecekler. Ardından Ayşe Ege Yıldırım hanım SWOT analizi ile ilgili bir sunum yapacak, ardından çay-kahve arası olacak, sanıyorum ekranda da görüyorsunuz, arkasından 'Mudurnu Vizyonu' başlıklı bir sunum yapılacak, yemek molası ve arkasından da grup oturumları yapılacak. Şimdi Bolu Fotoğraf Sanatı Derneği'nin sunumu olan 'Fotoğrafçı Gözü ile Mudurnu' fotoğraf sergisinin sunumunu izleyeceksiniz.

BOFSAD Slayt Gösterimi

7.2.1.2 Tematik Sunuşlar

KE: Atatürk diyor ki, "eğer vatan denen yer kupkuru dallardan, taşlardan, ekilmemiş sahalardan, verimsiz ovalardan, bakımsız köylerden ve şehirlerden ibaret olsaydı onun zindandan hiçbir farkı kalmazdı." Şimdi program akışı gereğince tematik sunuşu yapmak üzere projemizin danışmanı sayın Ayşe Ege Yıldırım'ı davet ediyorum. Mudurnu'nun kültürel,

somut olan ve olmayan değerleri ile ilgili bir sunum yapacaklar sanıyorum.

Ayşe Ege Yıldırım, Yönetim Planı Danışmanı (AEY): Bugün Mudurnu’da sizlerle olmak bir ayrıcalıktır. Sayın valim, kaymakamım, belediye başkanım, proje ortaklarımız sizlerle beraber bu önemli günde projemizde bir araya gelmiş olmak gerçekten çok heyecan verici. Ben, planlama ekibimiz ve kendi adıma çok teşekkür ediyorum. Biz Mudurnu sevdalıları olduk zaman içinde. Aslında kendi başımıza buraya gelip çalışmanın anlamsız olacağını baştan biliyorduk, hep birlikte Mudurnu’yu bizden daha iyi bilenler, bir sürü konuda bizden daha iyi fikirleri olabilecek paydaşlarla birlikte olmak, bu projenin ana unsurlarından biri. Bu arada valimizin söyledikleri dikkatimi çekti. Planlama için söyledikleri “planlama herşeydir” sözünü herkes bilmez. Gerçekten sizin bunları söylemeniz çok etkileyici idi. Ben bunu bir planıcı olarak zamanla öğrendim. İkincisi kelime bulma konusundaki şikayetiniz, bu konuda size yardımcı olabilirim. 'Koordinasyon' kelimesi yerine 'eşgüdüm' kelimesini kullanırlar. Biz plan ekibi olarak çalışmada bol bol eşgüdüm yapmaya çalışıyoruz, inşallah yapa yapa kelimeye de alışacağız. Şimdi ben size tematik sunuş olarak birkaç söz söylemek istiyorum. Bazı arkadaşlarımız bu çalışmaya, daha doğrusu projeye, ilk defa katılıyor olabilir. Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı gibi uzun, ağır bir ismi olan bu plan nedir, belki kafanızda net değildir. Birkaç cümle ile girizgah yaptıktan sonra, bugün bir araya gelip korumaya çalıştığımız değerler nedir, Mudurnu’nun nesi var ki onu koruyacağız ona bakacağız.

Alan yönetim planları son yıllarda daha sık duymaya rastladığımız bir planlama türüdür. Mudurnu tarihi bir belde, sit alanı, biliyorsunuz koruma amaçlı imar planı var. 1990’larda yapılmış oruma amaçlı imar planımız olması büyük bir avantaj. Fakat şimdi yeni gelişen tekniklerde, bu planların uygulanmasındaki aksaklıkları gidererek, daha dinamik bir şekilde, uzun vadeli olarak onların gerçekleşmesine destek olmak için stratejik planlamadan yararlanıyorlar. Yönetim planları da bir tür stratejik plan, aslında ama daha çok korunması gereken alanlar için hazırlanmış planlardır. Birleşmiş Milletler’in organizasyonu UNESCO, kültürel mirasın korunmasından sorumlu olan kuruluş, Dünya Miras Listesi yapar. Türkiye’de de 11 tane Dünya Miras Alanımız var. Şu anda yeni giren yerlerin yönetim planı olması şart. Türkiye’de bu yönetim planı anlayışı mevzuata da girdi. 2863 nolu Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kanununun yönetmelikleri içinde alan yönetim planları da geçiyor ve bunlar hem Dünya Miras alanları hem sit alanları için kullanılan bir teknik halinde. Biz Mudurnu’yu o kadar önemsiyor ve etkileniyoruz ki Dünya Miras Alanına bir gün neden girmesin diyoruz. Bu konuda da bazı tasarruflarımız var ve kafa yoruyoruz. Doğru bir yaklaşım ve doğru bir dosya hazırlanması ile belki UNESCO Dünya Miras Listesine girebiliriz. Hazırladığımız yönetim planı da bunun bir adımı olur. Yönetim planı hazırlanması bunun olmazsa olmaz ilk şartlarından biri

Mevzuatta tanımlandığı kadarı ile yönetim planları, “sit alanları, ören yerleri etkileşim sahalarının bütünlük içerisinde etkin bir şekilde korunması ve geliştirilmesi, yani yaşam içinde yaşatılarak korunması amacıyla yetkili daireler, sivil toplum örgütleri arasında eşgüdümü sağlamak için oluşturulan ve sürekli gözden geçirilen” ucu açık bir yol haritası tanımlayan planlar olarak tanımlanmaktadır. Burada bazı önemli özellikler var. Plan statik değil, bir süreç. Yani bir fotoğraf çekilmiş, bir resim değil, sürekli değişen, zaman içinde gelişmeleri takip eden, onlara ayak uyduran, esneklik içeren bir plan türü. Aynı zamanda uygulamaya yöneliktir. Bazı planlarda öngörülen kararlar nasıl uygulanacak, bunu hangi bütçe ile ve kimin sorumluluğunda ne zaman ve nasıl yapılacağı, bütün bunlar bu plan içinde tanımlanıyor. Bunun için eylem planları, proje paketleri tanımlanıyor. Katılım.. tabi ki paydaşlardan bahsettik. Herkesin elini taşın altına koymasını sağlayamadığımız sürece uygulama pek de mümkün görünmüyor. O yüzden de katılımı baştan itibaren sağlamak gerekiyor ve biz plan ekibi olarak çok da fazla ilerlemedik plan hazırlığında. Çünkü paydaşları dinlemeden oluşturacağımız bir içerik eksik kalacağı için, sizi dinleyip ondan sonra kararları yazmak gerekiyor. Bu varsayımdan hareketle bu çalışmayı oluşturuyoruz ve en nihayetinde gönlümüzden geçen güzel Mudurnu’muzun hem korunması hem de sürdürülebilir gelişme çerçevesinde, ekonomik kalkınma çerçevesinde müreffeh bir yer olmasıdır. İkisi de aynı anda başarılabilir, biz buna inanıyoruz.

Mudurnu özeline geldiğimiz zaman, biz bir süredir bu konuda çalışıyoruz, stratejik çerçeve belirledik, bazı proje ortaklıklarımız ortaya çıktı ama daha eksiklikler olduğunu fark ediyoruz. İnsanlar projeden haberdar olup, biz niye yokuz, ismimiz neden geçmiyor demeye başladılar haklı olarak. O yüzden bu ortaklığı siz bu logolarla sınırlı olarak yorumlamayın, ucu açık bir ortaklık, yani her isteyen ortak olabilir. Daha sonra alan sınırının tespitine geçtik, burada Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkilidir. Onlar bize bir öneri sınır gönderdiler, görüşme süresi geçen hafta dolmuş olmalı, yakında yönetim planı onaylanır. O planı size gösterelim. Burada kentsel sit alanından daha geniş bir çevre tanımlandı. Ortada görünen leke kentsel sit alanıdır. Fakat etrafında bazı önemli noktalar, tepeler, silüetler ve ormanlık dokuları içeren, aynı zamanda Babas çevresindeki kültür varlıklarını da kapsayan biraz daha geniş kapsamlı bir vizyondan yola çıktık. Sürecin içinde planın hazırlanması için ekibi kurduk, ekibimizde daha fazla danışman ihtiyacı çıktı ve akademisyenler ve hocalarımızla konuşmalara devam ediyoruz. Şu anda ekibimiz arazide çalışmalara başladı. Şu kırmızı ile gördüğümüz yerler bugün çalıştayda ele alacağımız plan parçaları. SWOT analizi denen bu analizi, kusura bakmayın yabancı bir sözcük ama bunu kullandıkları için aldık, ama buna GZFT analizi de deniyor, Güçlü Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler Analizi ve bu bahsettiğimiz Hedeflerle Eylemler, Projeler ve bunların tanımlanması, bunlar neler olabilir, biz bunları size de sorarak oluşturacağız. O yüzden bugün sizden katılımlar bekliyoruz. Daha sonra plan onaylandığı zaman her kurumun ayırması gereken zorunlu ödeneği ayırmasına ilişkin bir statü kazanacaktır. Uygulanması da bir Alan Başkanlığınca olacak ve bir bilimsel Danışma Kurulu ve onayları veren Eşgüdüm ve Denetleme Kurulu da söz konusu ki bunlar hep mevzuatta tanımlanmıştır ve biz bunlara riayet ederek ilerliyoruz.

Şimdi Mudurnu'nun değerleri ile ilgili birkaç slaytımız var ki bu aslında biraz zihnimizi açmak ve hatırlamak için; Bolu Fotoğrafçılar Derneğinin slaytları da çok yardımcı oldu bu konuda. Biz bunları biraz daha akademik olarak ayırdık bazı öğelere, ama ne kadar çok farklı yönü olduğu ortaya çıkıyor Mudurnu'nun. Mudurnu sadece bir mimari değil, sadece bir orman değil, sadece bir esnaf duası değil hepsinin beraberliği aslında. Bunlar onu çok güçlü kılıyor. Şimdi bu öğelerin her birine kısaca bakacak olursak, doğal miras çok güçlü burada, çayıyla, tepeleriyle, vadileriyle, kaplıcalarıyla. Arkeolojik miras, Bizans döneminde kalma, antik çağdan kalma eserler bulunmakta, kalemiz var; Osmanlı döneminden kalma eserler var, anıtsal mimari, camiler, hamamlar, daha sonra Osmanlı'nın son dönemi ve Cumhuriyetin ilk yıllarında yapılan bazı anıtsal ya da kamu yapıları var, bunlar bile aslında çok değerli, yani bunlar bir süreklilik arz ediyor burada. İnanç turizmi çok güçlü biliyorsunuz burada, türbelerimiz, evliya hazirelerimiz. Sivil mimari çok ünlü, geleneksel Mudurnu evleri, Haytalar Konağı, Armutçular Konağı'ndan tutun Hacı Şakirler'e kadar, inci gibi işlenmiş son derece müthiş konaklar. Aynı zamanda sivil mimari altında sayabileceğimiz çarşı var. Çarşı da bir sivil mimari sayılır. Çok özel dükkanları var hala özgünlüğünü korumuş, çok kötü durumda ama hala ayakta duruyor, bunlar kaybolmadan kurtarmak lazım diye yakarıyorlar bize. Bütün bunların bir dili aslında sit dokusundan da okunuyor, meydanları ile sokakları ile yapıların birbirleri ile kurduğu diyalogda, hemen aklımıza gelmeyecek kültürel miras unsurları da var. Endüstri mirası da var ve önem kazanıyor, Mudurnu Tavukçuluk Mudurnu deyince akla ilk gelen şeylerden biri olmuş yıllarca. Hem ürettiği koku olsun hem sanayi olsun insanların aklında tarih ve kültürle ne alakası var diye problemlerli bir konu olabilir, ama aslında bunun da bir tarih olarak ele alınması mümkün, ya da ileride sürdürülebilir gelişme kapsamında evrim geçirmesi de mümkün. Bunu da hesaba katalım, unutmayalım. Aynı zamanda burada çok ilginç dericilik sanayiden kalan tabakhane var mesela. Tabi ki, sona kaldı ama en önemli unsurlardan, somut olmayan kültür mirası var. Mudurnu'da

müthiş gelenekler, hala yaşayan esnaf duası gibi Ahilik geleneğinin parçaları, buradan 2009 yılında Ahi Babası seçilmiş Türkiye çapında. Şeyh-ül İmran Bayramı tabii, geleneksel çarşıdaki el sanatları, zanaatlar ve benzeri. Burada önemli bir Kurtuluş Savaşı mirası da var ve burayı ziyaret edenler genelde bunu bilmiyor ve şaşırıyorlar öğrendiklerinde Pertev Naili Boratav müzesinde. Fotoğrafçılık da çok önemli bir tarihe sahip. Sürekli sürprizlerle dolu, şaşırtan bir yer Mudurnu.

Tüm bu öğeleri tekrar bir araya getirip düşüncede bir senteze ulaşmaya çalıştık. Bu bir taslak sentez ama şimdiye kadar anladığımız ve tespit edebildiğimiz değerleri bir sentezlemeye çalışınca burada İpek Yolu üzerinde olması ile ticaret mirasının öne çıktığı, bir Osmanlı kasabası özelliğini koruduğu, hem kentsel dokusu hem kent kültürü ile. Bu 2 bin nüfuslu kentler dediğinde sayın Valimiz bu güçlü kent kültürüne de değindi sanırım. Bunların hepsi beraber bir kültürel peyzaj oluşturuyor aslında, çok uyumlu birliktelik ve eşine az rastlanır bir morfoloji oluşturuyor. Şimdilik burada kesiyorum, hepimiz için Mudurnu'daki değerlerin korunması için neler yapılmalı, düşünmek için bir fikir egzersizine sizi davet ediyorum buradan. Çok teşekkür ediyorum.

KE: Memleket isterim, gök mavi, dal yeşil, tarla sarı olsun; kuşların çiçeklerin diyarı olsun. Memleket isterim, ne başta dert, ne gönülde hasret olsun; kardeş kavgasına bir nihayet olsun. Memleket isterim ne zengin fakir, ne sen ben farkı olsun; kış günü herkesin evi barkı olsun. Memleket isterim yaşamak, sevmek gibi gönülden olsun; olursa bir şikâyet ölümden olsun. Efendim şimdi huzurlarınıza şehir plancısı Turan Barlas'ı davet ediyorum buyrun.

Turan Barlas, Mudurnu Koruma Amaçlı İmar Planı müellifi (TB): Sayın Vali, sayın Kaymakam, sayın Belediye Başkanı ve değerli katılımcılar, ben Mudurnu Koruma Amaçlı İmar Planının müellifiyim, tarihini unuttum ama hissedebildiğim kadarıyla 1992-95 arasında yapılmış. Türkiye Cumhuriyeti'nde ilk defa bu tarihte şartname değiştirildi. Kültür Bakanlığı Ankara'da bu işi yapacak 3-5 büro tespit etti, Mudurnu da bu örneklerden bir tanesidir. Bundan sonra üç defa koruma kurulu üyeliği yaptım. Yeni şartnameyle yapılan işlerin herhalde Türkiye Cumhuriyeti'nde en sağlıklı analizlere dayalı yapılmış işleri Mudurnu ve Göynük'tür. Bundan sonra Kültür Bakanlığı plandan zaten çıktı ama son derece sıkı etüt edilmiş bir arazi çalışması sosyal çalışma üzerine yapılmıştır. Ben bugün koruma planı ile ilgili konuşmayacağım. Ben temel olarak turizm kökenli planlar yapan bir insanım. Evet büromuzda koruma planları yapıyor ama koruma planlarının arkasında istihdam yaratılmadığı sürece ve korunan çevrenin insanlara bir çıkar sağlamadığı sürece korunmadığını artık yaşayarak öğrendim. Nereden öğrendim, koruma kurulu üyeliğinden öğrendim. Her gün 40 tane madde geliyor, gidiyor ayda bir toplanıyorsunuz her gün 20 tanesi ben bunu yapayım, şöyle yaparsam, otele çevirirsem veya şöyle kullanırsam, inanın ne hale geldi konu, bir yapıdan çıkar elde etme. Geliyor diyorlar ki yeri kazın burada bir tane eski evin temelini bulacaksınız, müze denetiminde kazdırıyoruz Kaz Dağlarında, işte bir şey bulunursa onun üstüne ev, otel yapmaya çalışacak.

Mudurnu'nun sorunu, eğer bundan topluma maddi bir çıkar elde edemezsek yapacağımız herşey boşuna olur, bunu temel olarak bilelim. Çok eski bir turizm plancısı olarak Mudurnu'nun sorunu nedir diye baktığımız zaman, Göynük'ü de planladım, zaman içinde geldim, gittim, niçin, koruma kurulu planda bir tadilat istediği zaman bizden görüş soruyor. En son 3-4 yıl önce geldim. Sorun şu: Konumsal dezavantajı var. Eskiden Ankara-İstanbul karayolu geçiyormuş ve bu şehirler öyle gelişmiş, sonra yol Bolu üzerinden geçer olmuş, sonra otoyol yapılmış ve bu yol üzerinden kimse geçmeyince emekliler yerleşkesi olmuş. Peki buraya turist niye gelsin, önce turistten ne kastediyoruz önce onu konuşalım. Turist yerlisi, yabancı, günöbirlikçisi, kalıcısı, şimdi örneğe bakıyoruz, Beypazarı köşeyi döndü gitti. Neden, çünkü Ankara'dan bilemediniz 45 dakikada en geç burada, vaktin yarısını Ankara trafiğinde harcamak suretiyle Beypazarı'ndasınız. Mudurnu Ankara pazarının dışında, günöbirlik ulaşım mesafesinin dışında. İstanbul'luya bakıyorsunuz en fazla Sapanca'ya kadar geliyor daha fazla gelmiyor. Şimdi Mudurnu- Göynük Bolu içinde sıkışmış kalmış ama doğu yönüne bakıyorsunuz Ayaş- Beypazarı- Nallıhan- Taraklı- Mudurnu- Göynük, bunlar bütün olarak bakıldığı zaman günöbirlik turizmin ötesinde, gidip şu hattı göreyim, iki gün, üç gün gerekirse kalayım, işte Abant'a gideyim, Sülüklü'ye gideyim şudur budur gibi, bir potansiyeli var. Ancak bu potansiyel bir bütün olarak değerlendirilebilirse bir anlam kazanır. Mudurnu ben tek başına çıktım, bayrağı salladım, şunu yapacağım bunu yapacağım, hayır hiçbir şey yapamaz Mudurnu, ama bunlar toplu halde hareket ederlerse buradan bir fayda elde edebilirler. Birkaç gün kalınacağı bir turizm faaliyeti elde edersiniz.

Gelir olmadığı sürece koruma diye bir şey düşünmeyin, bu çok acı ama çok açık bir gerçektir. Bakın Divriği'nde yıllar evvel gittim, kaymakam oturmuş, "Divriği Camii" bir marka, bir sokağı baştan aşağı restore etmiş, eskilerini kamulaştırmış, peki içine ne koymuş, bir tekine bile fonksiyon verememiş, hiçbir şey yapamamış, bomboş duruyor ve

çürüyor. Eğer bu yapıyı koruyarak bunları geliştirmek istiyorsak, muhakkak suretle bunlara fonksiyon vermemiz lazım. Fonksiyon, adamın içinde oturması değildir. Sayın valim çok güzel ifade etti, sürdürülebilir bir fonksiyon. Adam başka bir yerden para kazanabilir illa turizmde değil, bu evi butik otel falan yapacağım değil. Ama o kaynak da yok. Konumsal dezavantaj onu da getirmiş. Şimdi ne yapmamız lazım konusu arkasında yatan şey muhakkak suretle tanıtım ve pazarlamayı beraberce ele alan daha geniş bir bölgesel yaklaşımla bunun içine Göynük'ü dahil, Mudurnu da dahil bir tanıtım ve pazarlama işiyle bir çıkış yolu bulamadığımız sürece burada yapılacak işler ne yazık ki dediğim gibi olur. Yıllardan beri takip ediyorum, geliyorum, bakıyorum turist olmadığı sürece bir şey olmaz. Bu nasıl bir iş bu, tanıtım ve pazarlama ne yazık ki Türkiye'de turizm sektöründe bilinen bir şey değil.

Ben 1975'te turizm sektörüne girdim. Turizm Bankası'nda başladım, 4-5 yıl evvel öğrendim ki Türkiye'de bir tane adam varmış o adam da GAP'ın Turizm Master Planını yaparken ta İstanbul'dan kalkmış gelmiş, sordum bu işler nasıl oluyor diye, adam diplomalı falan işte, tanıtım ve pazarlama bütünlüğünün ne olduğunu, nasıl yapılması gerektiğini bana anlattı. GAP'ın master planını bitirdik, tanıtım, pazarlama şöyle yapılacak. Mardin ili kendi başına AB'den hibe alarak bu işi yaptı, şartnamesini AB yaptı, şu anda proje başladı. Proje değerinin miktarını söyleyeyim, kafamızdakinden ne kadar uzak bir şey fuara gitmek, 2,7 milyon euro. Sonra diyorlar ki, sen bu işleri yaptıktan sonra bu işlerden doğacak ilave masraflar için ne bileyim film çekimidir, şudur, budur gibi bana ihale şartnamesini getir, ben beğenirsem 700 bin euro daha uygulama işleri için veririm, ciddi bir olay, işte böyle bir şey. GAP idaresi daha sonra validen bağımsız olarak GAP'ın kendisini tanıtması-pazarlaması için bir şey çıkardı. Yani yapılacak iş kabaca 3 milyon lira. İşte fotoğraf koyalım, binamızı boyayalımın ötesinde apayrı bir kavram, belki İstanbul'da ofis falan kurulmasını gerektiren bir şey. Mudurnu için tek başına ele alınacak bir kavram değil, Mudurnu'ya gelen adama Göynük'ü satmadan olur mu? Sülüklü'yü göstermeden, Taraklı'yı göstermeden olur mu? Beypazarı olur, niye? Ankara'dan yarım saate geliyor gidiyor. Burası öyle değil, konumsal dezavantajı var, dolayısıyla pazarlanacak malzemeyi bir bütün olarak görmek ele almak lazım. Bakın bu koruma hakkında hiç konuşmadım, ama bunu yaparak koruruz diyorum. Koruma fiziki olarak şöyle yapılacak böyle yapılacak, zaten hepsine koruma kurulu teknik olarak bakıyor. Ama arkasındaki mali sorunu çözemediğimiz sürece yapacağımız işler açıkta kalıyor. Ben sırf bu konuyu vurgulamak için Ankara'dan geldim. Yarın Antep- Urfa valilerine başka bir brifing vereceğim, beni çağıracaklar. Bunun kapsamı daha geniş olarak bakılması gereken bir proje, Mudurnu ölçeğinde değil, peki bu kimin işi, valinin, ajansın işi, yani sadece Mudurnu belediyesinin işi değil. Bir de yıllardan beri gördüğüm bir acı gerçeğin bir tarafını söyleyeyim, bizde yan yana iki il, iki belediye, iki yerleşme birbiri ile anlaşamaz, beraber bir iş yapalım dediğimiz zaman onlar kötü, bunlar kötü o kadar kötü örneklerini gördüm ki, zarar olsun diye kasıtlı kendisine de zarar veren iş yapan yerler gördüm. Bu anlayışı da kesmek lazım, kimin vazifesi valinin. Vali tüm bunları derleyip toparlayacak çıkarın ortak olduğunu herkes görmeli ve konunun ele alınış biçimi de böyle olmalı. Son bir, Mudurnu Tavukçuluk hakkında konuşacağım. Olay sadece turizm ile olacak bir şey değil. Bu binaları turizme falan açalım diyoruz, peki Mudurnu'da başka sektörler var mı? Var, Mudurnu Tavukçuluk modelini kuran adamlar ben yıllar sonra GAP master planı yaparken tanıştım. Adam dünyada dahi olan 3-5 kişiden biriydi. 30 yıl sonra dünya fiyatlarını bilerek GAP'ın ürün desenini, nakliye fiyatları da dahil olacak şekilde optimize edecek ürün desenini kuran dahi bir adamdır. Şimdi çok yaşlandı, kalp krizi geçirdi, bu sırada bana Mudurnu Tavukçuluğun arkasındaki mantaliteyi anlattı. Bunlar tekrar canlandırılabilir, illa turizm diye bir şey yok. Bu çalışma kapsamı içinde tarım olabilir,

hayvancılık olabilir, başka ümit var, sanayi yatırım türleri olabilir, hizmet sektörü olabilir, bunların araştırılması lazım. Yerleşimin bütün istikbali bir konuya bağlanamaz diye düşünüyorum.

7.2.2 SWOT (GZFT) Analizi

KE: SWOT analizi için Ayşe Ege Yıldırım'ı yeniden davet ediyorum.

AEY: Tekrar merhaba, şimdi daha interaktif diyebileceğimiz bir oturuma geçiyoruz. Ben sadece bir açılış yapıp sözü size vereceğim. Bunun için bir organizasyon yapmaya çalıştık. Biraz sonra arkadaşım İrem hanım ve asistanları bir dosya açarak oraya konuşulanları yazılacak hale getirecekler. Biz de sırayla sizlerden söz almak isteyenlerden, önce ismini söyleyerek, yaklaşık 2-3 dakikayı aşmayacak sürede bu konudaki düşüncelerini, katkılarını soracağız. Konuyu netleştirmek adına hemen hatırlatma yapayım, güçlü yanlar, zayıf yanlar, fırsatlar ve tehditler. Mudurnu'da ne durumdayız, hangi koşullarda bir şey yapabiliriz, onu anlamaya yönelik egzersiz. Daha önce çalıştaylara katılanlar bilirler, burada birkaç örnek vermeye çalıştık, ki ne kastettiğimiz daha iyi anlaşılsın. Mesela güçlü yanlar arasında burada somut olan ve olmayan kültürel değerler olabilir, çok eşsiz özellikler, buradaki bazı başarılı uygulamalar yapılmış, bazı çalışmalar yapılmış, nitelikli insan kaynakları var, hem Mudurnu içinde hem Mudurnu dışında. Zayıf yanlar içinde bazı problemler var, bilinç eksikliği, kaynak eksikliği ki Turan bey de bundan bahsetti. Bazen insanlar önlerini göremiyorlar, uzun vadeli vizyon eksikliği oluyor. Fırsatlar, güçlü yanlardan ortaya çıkabilecek, yapılabilecek şeylerin potansiyelini gösterir. Örneğin, bazı yerlerden para bulunabilir, finans kaynakları, kurumsal ortaklıklardan güçbirliği doğabilir. Bölgesel işbirlikleri mesela, İpek Yolu kavramı gibi, yine Turan beyin bahsettiği Göynük olsun, Taraklı olsun bu bölgedeki bütün bu benzer belediyelerin beraber hareket etmesinden doğan potansiyeller olabilir, bunlar fırsatlardır hep. Tehditler içinde yapılaşma ile ilgili turizmin kontrolsüz, fazla hızlı gelip, çarpık yapılaşma getirmesi ile ilgili, çevre kirlenmesi ile ilgili tehditler olabilir. Bütün bunlar sizin aklınıza başka şeyler getiriyor olabilir. Ben şimdi kesiyorum. İki tane mikrofon dolaşacak ve Güray bey bu konuda yardımcı olacak. Kaymakam beyin önerisi ile ufak bir değişiklik yapacağız. Bu girizgahtan sonra biraz size düşünme fırsatı vermek için ufak bir kahve molası yapalım diyoruz. Geri gelince lütfen herkes ne diyeceğini hazırlasın. Teşekkürler.

Kahve Arası

AEY: GZFT analizine başlayalım isterseniz. Şimdi mikrofonlar dolaşacak salonumuzda. Söz almak isteyenler varsa lütfen buyurun sizi dinliyoruz. Konu Mudurnu'nun neleri güçlü neleri zayıf, sizin fark ettiğiniz, şikayet ettiğiniz acil problemler ya da bira n önce değerlendirilmesi gereken fırsatlar. Bu konuda herhangi bir fikriniz varsa buyurun.

Celalettin Çelebi, Bolu Mudurnulular Derneği Başkanı (CÇ): Öncelikle böyle bir programın yapılmasına katkılarınızdan dolayı çok teşekkür ediyorum. Öncelikle Mudurnu'da bunun iyi katkılar verebilmesi için birlik beraberlik ortamının oluşması lazım, çalışmaların da bütün olması lazım. Ayrılık gayrılık olmaması lazım. Herkesin bu vizyonda toplaşması ve

bu uğurda çalışması lazım. Şimdi Mudurnu'da bölünmüşlük olursa bu tip programların başarıya ulaşması zordur. Öncelikle bu konuda çalışıp birlik beraberlik ortamını oluşturmamız lazım. Mesela Mudurnu 1990'lardan beri korunuyor. Mudurnu'yu koruya koruya şu anda yok etmek üzereyiz. Çünkü Mudurnu korumaya alındığında 380'in üzerinde tarihi-eski bina vardı. Bu binalar zannedersen 181'e kadar düştü şu anda. Yani, biz Mudurnu'yu korurken yok ediyoruz. Bunun içinde Mudurnu'nun korunması için kaynak bulunarak binaların çok acilen restore edilmesi gerektiğine inanıyorum. Mudurnu sürekli göç veriyor, çünkü kızını, oğlunu evlendirerek evinin üst katını verecek ama bina korumaya alındığı için çivi dahi çakamıyor. Bolu'dan ev tutuyor gidiyor oraya. Bu nedenle bu alanda çok hızlı çalışma yapılması gerekiyor.

AEY: Bir konuda bilgi vereyim bu yapılanlarla ilgili. 215 adet tescilli bina var sit alanı içinde ve 138 adet planla korunacak yapı vardı. Onların planla korunacak statüsü değiştirilmiş, kaldırılmış mevzuatla uyumlu değil diye. Ama onların da 8 adedi tescilli olmuş, yani şimdi 223 adet tescilli yapımız var, sanırım bundan bahsediyorsunuz.

ÇÇ: Evet, bir de Samsa Çavuş Camisi var. Bu bizim plan sahası dışında ama 1290'lı yıllarda Osmanlı Mudurnu'yu almadan yapılmış bir külliye. Cami, han ve hamam olarak yapılmış. Biz Mudurnulular Derneği olarak birkaç sefer çalışma yaptık Kültür Bakanlığı ve Vakıflarla beraber. Çalışmalarımız oldu ama planlandı dediler ama iki senedir bir çalışma yapılmadı. Burası için de çalışmalar yapılması gerektiğine inanıyorum. Arkadaşlar belki yaşamıştır, Mastaş tarafından girildiğinde bir hava kirliliği var. Bu hava kirliliğinin nedenlerinin, büyük suyun kirliliğinin araştırılması lazım ve önlemlerin alınması gerektiğine inanıyoruz ve bunların çok acil yapılmasını öneriyoruz.

Mudurnu'da en büyük sorunlardan birisi de araç parkı, Mudurnu'ya gelen otobüsler yolcusunu indirmeden geri dönüyor. Acil olarak araç parkı kurulup, çözüm üretilmesi gerekiyor. Mudurnu'da enformasyon sorunu var, Mudurnu'ya gelen bir kişi Mudurnu hakkında kimden bilgi kimden ne alacağını bilmiyor, bilgi alamıyor. Bir tek Mehmet Cantürk ve Necdet hocamız var, onların dışında da Mudurnu'da bu konularda pek rehberlik yapan kişi yok. Benim şimdilik diyeceklerim bunlar, teşekkür ediyorum.

Hayrettin Ulu, Mudurnu Şeyh-ül İmran Kültür ve Tanıtma Vakfı (HU): Bu çalıştayın başlatılmasında emeği geçen başta kaymakamımız, belediye başkanımız, değerli valimize teşekkür ediyorum, katkılarından dolayı. Ama bu çalıştayın içerisinde görüyoruz ki, 20 yıl evvel bu adımları atan Mudurnu Şeyh-ül İmran ve Kültür Tanıtma Vakfı logosu ve kendisi yok, ama biz buradayız, Mudurnu'ya sahip çıkacağız. Vakfımızın amacı, Eylül 1994'te kurulan, ilçemiz Mudurnu ve çevresinin sahip olduğu tabii, tarihi, sosyal, kültürel ve turistik varlıkları geliştirecek, tanıtacak ve sonraki nesillere intibak ettirecek çalışmaları yapmaktır. Bu amaçları gerçekleştirmek için Mudurnu'da doğmuş yaşamış veya tarihi eserler bırakmış tarihe mal olmuş Şeyh-ül İmran Veli, Samsa Çavuş, Hacı Tefrik efendi, Müderris Hacı Ahmet efendi, Şeyh Fahrettin-i Rumi, Davudi Hanefi, Abdurrahim Tırsi, Karaşlan Veli vb tarihi şahsiyetleri tanıtacak anma günleri ve törenleri tertip etmek ve bu gibi Türk-İslam düşünürlerinin katkılarını ortaya çıkarmak. Geçmişten günümüze intikal eden cami, türbe, medrese, çeşme, hamam vesaire tarihi yapıların şehrin tabii yapısı içinde ve bu konudaki mevzuat hükümlerine uygun olarak korumak ve çevre düzenlemelerini yapmak. İlçemizdeki evlerin mimari yapılarının korunması için çalışmalar yapmak ve bu evlerden birini satın alarak restorasyonunu yapmak kararını aldık ve Keyvanlar Konağı adı altında Vakfımızın adına bu konak çalışmaktadır. Mahalli ev eşyaları ile dekore etmek, el sanatlarını teşhir etmek, ilçemizin tarihi ve kültürel ve sosyal yapısına ait ilmi doküman sergilemek. Mudurnu'daki Ahilik geleneğini yaşatacak her türlü kültürel faaliyetlerde bulunmak, yardıma muhtaç insanlara imkan ölçüsünde yardımlarda bulunmak, çalışkan ve başarılı öğrencilere burs vermek, fakir çocukları sünnet ettirmek, vakfın amaçlarına uygun kitap-dergi gibi bülten vesaire yayınlarda bulunmak ve bu tür yayınları desteklemek. Mütevelli heyetin uygun göreceği benzer faaliyetlerde bulunmak vakfımızın amacıdır. Bunlar vakif senedi altında hüküm altına alınmıştır. Bizler bu çalışmaları yürütürken tabii ki vakfımız var olan imkanları neticesinde, sadece şu anda biz Mudurnu'da her yıl Eylül ayının ilk pazarı, Ağustos ilk pazarında yapılan Şeyh-ül İmran anma günü, Karaşlan anma günü tertip ederek bunun takibini yapmaktayız ve halkımızın desteği ile Mudurnu'muzu turizm alanında çevreye ve çevremizdeki illere ve hatta Kültür Bakanlığımızın bilgisi dahilinde yapıldığını Mudurnulu hemşerilerimize ve misafirlerimize sizlerin aracılığı ile belirtmek istiyorum. Bu sene yapacağımız etkinlikler 22 Haziran Pazar günü Şeyh-ül İmran tepesinde yapılacaktır. 3 Ağustos Pazar Karaşlan anma günü yapılacaktır. Ama bunun dışında vakfımız olarak biz zaten geçmişte öğrencilerimize burs ve Mudurnu'daki evlerin restorasyon çalışmalarının yapılmasında da katkı sağladık. Bizim isteğimiz şu anda Kültür Bakanlığının bünyesinde yer alan tarihi yapıların bir an önce desteklenerek yapılmasında fayda mülhaza ediyor, hepimize teşekkür ediyor, bu toplantının hayırlara vesile olmasını diliyorum.

AEY: Ben bir şey sorabilir miyim? Siz vakıf olarak hangi konuda özellikle sıkıntı çekiyorsunuz?

HU: Bizim vakıf olarak sıkıntı çektiğimiz konular, maddi imkansızlıklardır. Öğrencilerimize burs vermek, diğer mimari, cami, çeşme, türbelerin imarında katkı sağlayacak hayırseverleri bekliyoruz, aracılık yapıp bunları sağlayacağız.

AEY: Ben yanlış bir sayı vermişim. Fen işlerinden Aydemir bey bir not getirdi. Mudurnu'da tescilli yapı sayısı 235 adet, son durumda. Samsa Çavuş Cami de tescilli ve proje çalışması Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından başlatılmış. Bu konuda daha fazla bilgi için Aydemir Beye ve vakıflardaki temsilcilerle görüşebilirsiniz. Teşekkürler.

Meral Ortaç, AİBÜ Arkeoloji Bölümü öğretim üyesi (MO): Bizim Bolu'da yürüttüğümüz bir proje var ve köylerde gördüğüm kadarı ile bir zayıflık var, bu konuyla alakalı olarak. Genelde yerel yönetimler, köylerde muhtarlar, fakat çoğunlukla 2863 sayılı yasa ya da eski eser konusunda bilgileri yok ve zaman zaman bana söyledikleri şeydir, hocam bu bilgiler neden bize verilmiyor, nasıl davranacağımızı ve ne yapacağımızı bilmiyoruz, korumak isterken zarar veriyoruz. Ama biz bunu iyi niyetle yapıyoruz. Mesela eserleri yağlıboya ile boyuyorlar, güzelleştirdiklerini düşünüyorlar ama zarar verdiklerinin farkında değiller. Ya da eski eseri saklayacağım diye kuytu bir yere güneş görmeyen bir yere koyuyorlar ve üzerlerinde mantarlar oluşuyor ve yazıtlar patlıyor. Belki zaman zaman muhtarlıkları biraraya toplayarak koruma konusunda ya da 2863 sayılı yönetmelik konusunda bilgilerin muhtarlıklara toplu olarak verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Genel olarak bu bütün ilçelerde problem. Ne yapmaları gerektiği, nasıl davranmaları gerektiği ve konu ile ilgili kanunlar, yasalar, yönetmelikler hakkında fazla bilgileri yok ama yerel yönetim olarak muhatap. Tescil konularında problem yaşıyorlar, ne anlama geldiğini bilmiyorlar, bu yüzden zaman zaman bu tür bilgilerin onlara bir şekilde küçük bildirilerle anlatılması gerektiğini düşünüyorum.

Zekiye Tütüncü Aydın, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (ZTA): Folklor araştırmacısı, yani halk kültürü araştırmacısı olarak 26 yıldır görev yapıyorum. Mudurnu benim alanımda her zaman doyurucu olmuştur ve severek çalıştığım saha olmuştur. Mudurnu ile bu konuda halk kültürü alanında yapılmış pek çok alan araştırmasının Müdürlüğümüzde mevcut olduğunu buradan duyurmak isterim. Gerekirse başvuru yapılabilir, bilgi, belge alma anlamında. Benim söylemek istediğim SOKÜM [somut olmayan kültürel miras] ile ilgili bir şey. 2008 yılından beri SOKÜM çalışmasını devam ettirmekteyiz. Mudurnu'nun gelin tacı, iğne oyası, birikme, Ahilik, Esnaf Duası, Şehrman, bunlar ulusal envantere geçti. UNESCO Dünya Kültür Miras listesine geçebilmek için dosyalar hazırlanmaya devam ediyor. Benim söylemek istediğim halkın daha çok bilgilendirilmesi, eğitilmesi, işbirlikçi olunması hem halkın hem yerel yönetimin ve alanda çalışan herkesin işbirliği içerisinde bu çalışmalarını yürütmesi gerektiğini düşünüyorum. Teşekkür ediyorum.

Bülent Ağrı, Mudurnulu vatandaş (BAĞ): Öncelikle Ayşe Ege Yıldırım'a Mudurnu için yapmış oldukları çalışmalardan dolayı hepimizin huzurunda çok teşekkür ediyorum. Çünkü samimi bir çalışma yaptıklarının farkındayım. Konularının uzmanları ve yerinde bilfiil adım adım her yeri gezerek ve inceleyerek değerlendirerek karar veriyorlar. O yüzden kutluyorum ve teşekkür ediyorum. Aynı zamanda şehir plancısıysanız yanılmıyorsam. Şimdi kültürel miras alanlarımızı

belirlerken berberinde aslında eksik olan bir şeyi görüyorum ben. Daha önce de birçok seferlerde belediye başkanımızla, yetkili makamlarla biz bu konuları konuştuk birebir. Yapısal dönüşüm projesi yok Mudurnu'nun.

AEY: Yapısal dönüşüm projesinden ne kast ediyorsunuz?

BAĞ: İmar planından bahsediyorum, master planından, Mudurnu'da yeni yerleşim alanlarının nereye, nerelerde ne şekilde olacağını mevcut yapıları korurken, berberinde belirlenmesi gerektiğini düşünüyorum. Mesela siz uzun bir süredir ciddi çalışma yapıyorsunuz, fakat ben bakıyorum 6-7 tane plastik park var. Şimdi kültürel mirasımızı değerlendirecek miyiz, yoksa modernize mi edeceğiz bir yandan. Arasta çarşısına, Taksim'deki, İstanbul'daki herhangi bir yol gibi parke taşlar döşenmiş, yapılan hizmetleri eleştirmek için söylemiyorum ama biz eğer değerlerimizi koruyacaksa, Tarihi Kentler Birliğine üyeyiz diyorsak, altı-yedi tane yakın sürede yapılan plastik çocuk parkları var, altı-yedi tane olacağına doğal ahşap olan bana göre iki tane de olsa buranın doğasına çok daha uygun olur. Burada yapısal gelişme projeleri çok önemli bu anlamda. Eğer siz yerleşim planlarınızı ileride nerede olacağını belirleyemezseniz ve sınırlandıramazsanız, ki örnekleri var tarihimiz boyunca görürüz. Çarpık yapılaşma biz çok büyük sorun yaşıyoruz. İstimlak edemiyorsunuz, ileri-geri alamıyorsunuz, ekonomik şartlarda sorun çıkıyor, kişisel sorun çıkıyor ve kaldı ki Mudurnu 5 bin civarında nüfusu olan ve herkesin hemen hemen birbiri ile akraba olduğu bir yer ve ben şimdi amcamın oğlunun evine idareci olarak bakıyorum, istimlak edemiyorum. İşte ahşap benzeri yapacağına PVC yaptığı zaman, burası miras alanında bir yer, biz tarihimizi koruyalım diyemiyorum, yani böyle ne yazık ki. Siz çalışmalarınızı sürdürürken dahi eksiye gidiyoruz, realite çok önemli, yani burada briefing vermek, bunları değerlendirmek, konuşmak elbette çok güzel, ama burada kalacaksa biraz sıkıntılı bir durum. Ben samimi olarak işinizi çok iyi yaptığınızı gördüğüm için bunu çok rahat dertleşerek size lider isminizin altında ifade ettim. Arkadaşlarınıza da teşekkür ederim.

AEY: Bilgi vereyim, zaten 1987 tarihli bir imar planı var . 1992 yılında da koruma amaçlı plan var. Bunları Belediyede uygulamaya çalışıyorlar. Fen İşleri esas sorumlu. Ama çok zorlanıyorlar, yetişmek çok zor, çok fazla mesele var ve koşuşturuyorlar, ben biliyorum . Hem maddi sıkıntı ve kadro meselesi, kapasite meselesi, ona destek gerek, hem dediğimiz gibi bilinçlenme, başkanımız geldi bu konuda isterse o da bilgi verebilir. İller Bankasından hem imar planı hem koruma planı güncelleniyor, onun ihalesi öncesi hazırlıklar, bürokratik hazırlıklar sürüyor, o kapsamda sizin dediğiniz şeylere dikkate almak lazım.

BAĞ: Ben bir şey daha söyleyeyim. Siz konunun uzmanı olduğunuz için az önce vurgulayarak söyledim. İller Bankasından projelendirildiği zaman imar planı ne yazık ki sizin yaptığınız çalışma gibi olmayacak. Orada masa üstünde olacak bu, özellikle belirttim, keşke sizin bu çalışmayı yaparken siz şehir plancısıysanız benden daha iyi biliyorsunuz imar planının nasıl yapıldığını. Çünkü bir kere ekonomik bir durum var, ucuza mal etmeye bakacaklar. Arazinin durumuna, yerine, konumuna, sosyal- kültürel yapısına, hiçbir şeyine önem verilerek yapılmayacak bu. Sonradan değişiklikler olması da sıkıntılı olacak onaylanırsa eğer bu projeler. Yeri geldiğinde, yani o yüzden yerel yönetimi burada sizin yaptığınız çalışma gibi bir çalışma yapma şansı varsa dışarıdan destek alarak bu konuda çok görev düşüğünü düşünüyorum.

AEY: Evet haklısınız, çok doğru söylüyorsunuz. Şu anda zamanlama açısından bir şans var elimizde sanıyorum, o da bir fırsat diye düşünebiliriz. Yönetim planı biraz daha önde gidiyor, eğer onaylı bir yönetim planı elde edebilirsek, yeni planında onu dikkate alması lazım. Biz yeni planı yönlendirme şansına sahip olabiliriz, eğer çalışmalarımızı zamanında tamamlayabilirsek. Dediğiniz gibi biz bir yandan plan yaparken, problemler oluyor, ama öncelikle biz planımızı sağlıklı bir şekilde yapalım, çerçeveyi oturtalım, ondan sonra bir sürü projenin oradan yavru olarak çıkması lazım. O zaman tabiri caiz ise saldıracak her soruna yetişmeye çalışmak aşamasına gelinecek. Şimdi biz sağlıklı bir altyapı kurmaya çalışıyoruz. İnşallah dediğimiz gibi bir an önce sonuçlandırırız.

Hasan Tahsin Selçuk, AİBÜ Müh.- Mim. Fak. Öğretim Üyesi (HTS): Biz kenti modernize mi edeceğiz yoksa koruyacak mıyız? Bu koruma müzeleştirerek mi olacak, öldürüp bunu mumyalayıp bir yere mi kaldıracacağız, yaşatarak mı koruyacağız. Mudurnu'nun var olan bir kültürel değeri var ve yapılandırılmasında da bugünkü şeklini almasında da temel etken bu üretim ilişkileri, aile bazında var olan aile işletmeleri ile gelişen bir geleneksel endüstrisi var ve bunun üzerinden de yapılan ve bugüne ulaşan bir kent var. Biz bunu modernize edip de mi geleceğe taşıyacağız yoksa var olan o geleneksel dokuyu, geleneksel örüntüleri koruyarak onu yaşatarak mı geleceğe taşıyacağız. Bence ilk etapta [ele alınması] gereken sorun. Çünkü modernize etmeye kalkarsanız artık bugünden bir kent haline getireceksiniz, geleneksel değerleri koruyup o örüntülerin nasıl yaşatılacağına bakarsak da işte o zaman bence korumayı başarmış

olacağız. Mesela, İspanya’da önemli bir tarihi kent, Santiago de Compostela kenti, hac merkezi olması nedeniyle bugün hala o yapısını koruyup devam ettiriyor. Kentin içinde herhangi bir modern yapılaşma yok, varolan yapılarını eğitim merkezlerine dönüştürmüşler ya da ziyaretçilerin kullanımına uygun şekilde korumuşlar. Bugün Mudurnu’da da böyle lokasyonlara dönüştürülmüş ama Mudurnu’da bir gelişme ve yaşatmadan bahsettiğimizde, hem yeni bir tavukçuluk sektörü geliştirmekte, Mudurnu’ya olumlu mu olumsuz mu etki yapıyor. Bence olumsuz etkiliyor. Çünkü büyük ölçekli üretimler getiriyor ve bunun içinde çalışan nüfus getiriyor. Konut sahiplerinin kendi konutlarını yenileyememesine neden oluyor, çünkü bu boyutta gelir getiriyor. Bu tip sıkıntılar var, bence temel hedef orada yaşayan geleneksel kent dokusunu tanımlayıp, siz bunları tanımlamışsınız, bu kent dokusu içindeki ailelerin bu geleneksel üretim örüntülerine nasıl dahil olabileceğini tanımlanması ve bu kapsamda yeni endüstrilerin tanımlanması gerekir. Teşekkür ediyorum.

ZTA: Somut olmayan kültürel miras ürünlerini maddi olan örneğin el sanatlarından söz edeyim. Bunların devamının, üretiminin devamının sağlanması, tanıtım ve pazarlama işlerinin nasıl yapılacağına dair bir tartışma ortamının yaratılmasını öneriyorum.

Nurettin Atalay, Restoran İşletmecisi (NAT): Konu ile ilgili kısa bir açıklama yapacağım. Kısa vadede şu anda Mudurnu’yu ziyaret eden bazı konuklarımızın bazı sıkıntılarını dile getireceğim. Acil olan tuvalet, tuvalet çok acil durumda. Diğer rehberlik hizmetleri ve yöresel mutfakların yetersiz kalması. Gerekli çalışmaların kısa vadede başlatılıp gelen konuklarımızın hizmetine sunulmasının faydalı olacağını düşünüyorum. Teşekkür ederim.

Kenan Köksal, Bolu Mudurnulular Derneği (KK): Mudurnulular Derneği Bolu Şubesi adına katılıyorum. Şimdi çok değerli hocalarımızın bana öğrettiği bir sözle başlayacağım. Hayatı daima çağın icap ve icatlarına göre dizayn edeceksin, kendini ona göre yetiştireceksin, diye bize eğitim verdiler. Mudurnu’umuzda şöyle bir gelenek vardır. Mudurnu’dan bahsedilirken Mudurnu Cumhuriyeti deriz. Nereye gidiyorsun deriz, şehere gidiyoruz deriz, Mudurnu şehirdir, kültürlüdür, değerlerine sahip çıkan insanlarla anılır. Söz bu çalışmaya geldiğinde, çalıştığınız için teşekkür ederim, ama pozitif bir eleştiri olarak algılayın, Mudurnu’da 1991-92’de kurulmuş Şeyh-ül İmran Vakfı olsun, diğer dernekler olsun, bunlara kaynakça çıkaran, dergi çıkartan dernekler olarak baktığımız zaman, bu platformda bu logolarda eksikliğini görürüz. Derneğimiz faaliyetleri altında incelendiği zaman altı tane sayımız çıkartılmıştır, Bolu’da Mudurnulular derneği olarak, bunlar da kültürel mirastır. Hoca hanımın söylediği gibi Çepni horozu, Behnam gibi daha bir sürü geleneksel varlıkların yazıldığı, çizildiği geleneklerimiz vardır. Ancak sözüme şöyle devam edeceğim. Turan hocamızın söylediği bir şey var. Ne yapmak isterseniz isteyin, hayalleriniz uandıktan sonra mutlaka maddi desteğe ihtiyaç duyulur. Geçen sene MARKA’nın Bolu’da yaptığı enerji konusu ile ilgili toplantıya katıldım. Orada Ticaret Odası başkanı sayın Emin Semercioğlu’nun Mudurnu ilgili tespitlerinin bugün termal turizm açısından çıktığını görüyoruz. Yeni Ticaret Odası başkanının da burada olması çok önemli. Turan hocamızın sözlerine atıfta bulunarak şunları söylemek istiyorum. Burada tavukçuluk ön plana çıkartıldı. Tavukçuluk artık Mudurnu’ya zarar verir duruma geldi, hava kirliliği, yer altı suları ile beraber. Neden? Mudurnu’daki insanlar buradan bir istihdam sağlayıp, gelir elde ediyorlardı ama şu anda 2003-2013 yılına ait Bolu Valiliğine ait il gelişme planına baktığımız zaman Mudurnu tavukçuluğa ait yatırımcıların %60’ının dışarıda olduğunu görüyoruz. Yani bu yatırımcılar istihdam sağlamıyor. Dolayısıyla bizim burada alternatif istihdam alanı üretmemiz gerekiyor. Bunu üretebilmemiz için de devletimizin vermiş olduğu “Bölgesel Kalkınma ve Yatırım Destek Programları” var. Maalesef Düzce 4. bölge, biz 2. bölge olarak adlandırılıyor, biz teşvik ve desteklerden çok az miktarda istifade ediyoruz. 2013 yılında MARKA toplantısında bahsettiğimiz konunun burada bir teklif olarak alınmasını istiyorum, Ticaret Odası başkanına da sesleniyorum. Çanakkale’de olduğu gibi, Çanakkale 2. bölgedir. Gökçeada 6. bölgedir. Mudurnu’umuz için söz konusu olduğu için söylüyorum. Bolu’yu kalkınmada öncelikli yörelerde 2. sırada, Valimiz ve Ticaret Odası Başkanımızdan mutlaka Mudurnu, Göynük gibi ilçelerimizin 5.-6. sıralara alınarak buradaki yatırım ve teşviklerin, devletin sağladığı imkanlardan daha fazla istifade edilmesi gerekmektedir.

Diğer bir konu yapılacak yatırımların mutlaka bir imar planında belirtildikten sonra gelişigüzel yapılmayarak, doğal kaynakları, florayı, havayı, suyu kirletmeden, bunların mutlaka planlanması gerektiği düşüncesindeyim. Yeni çıkaracağımız dergimizde de inşallah bu konularla ilgili, doğal çevreyi göreceksiniz.

AEY: Buyurun Mehmet bey.

Mehmet Cantürk, Kent Konseyi Başkanı/ Hacı Şakirler Konağı İşletmecisi (MC): Saygıdeğer katılımcılar hepinize merhaba. Bend e alan yönetiminin proje ortaklarından biri, aynı zamanda Mudurnu Kent Konseyi başkanı olarak Mehmet Cantürk. Şimdi ben bir sürü not aldım ama arkadaşlarım bir kısmını söylediler. Mudurnu 1992 yılında işte

küçük evlerle az sayıda evle sit alanı ilan edildi, daha sonra 1995 yılında genel sit alanına alındı. Kısa kısa ana başlıklarla bunu söyleyeyim, burada esas sıkıntılarımızın ne olduğu ortaya çıkacaktır. Birincisi genel olarak sit alanı ilan edildikten sonra halkı sürece katamadık çünkü halkı sürece katacak gelen konuklarla birlikte orada ağırlayıp halkın para kazanmasını sağlayacak bir sistem oluşturamadık. İkincisi restorasyonla yenilemenin farkına varamadık. Kamuran hocam sözün başında söyledi. Yani insan yetiştirmek için bir yüz yıl lazım diye; ben her zaman söylüyorum, bizim bir yüz yıla ihtiyacımız yok bu değerleri korumak için, burada neyi söylüyorum, hep eleştiri olarak algılanıyor ama kamu yönetimi ve yerel yönetiminin çok önemli olduğunu, ilk anda halkı bilinçlendirmek, yönlendirmek amacıyla bunların acilen konuya el atmalarını ve halkın sürece bu şekilde katılacağını düşünüyorum. Bugünden yarına olabilecek işler değil yerel yönetimimizde bizim konuya vakıf olan arkadaşlarımız bilir. 92 ile 95 arası sit alanı ilan edildi, bizim o günden bugüne kadar ne bir şehir plancımız oldu ne bir mimarımız oldu. Mimarımız 3 ay çalıştı gitti. Mudurnu bir derya, arkadaşların bazıları söylediler, kasaba Osmanlıdan bu yana kent kültürü olan bir yer, ben oradaki özelliklerimizi çok fazla saymayacağım. Mudurnu'da sosyolojik olarak tespit edilmesi gereken hastalıklar var, eğer burada benim bir katkı olacaksa bunu çok kısa anlatmak isterim. 1950'lerde Mudurnu'nun var olan eski zenginleri kayboldu ve kültürün de bir kısmı kayboldu. 50'den sonra, depremden sonra yeniden imarla birlikte farklı zenginlikler ve farklı kültürler oluşmaya başladı, her şey biraz sözde yaşanıyor. Bizde 700 yıldır Mudurnu'da Ahilik var, ama Ahilik geleneğine ve kültürüne, Ahilik adabına uygun çok fazla şey yapamıyoruz ve bunları kaybediyoruz maalesef. [...] Mudurnulular Mudurnu'yu çok sever, çok sevdiğini söyler, ben de kendilerine inanıyorum, iki sene önce Dışişleri Bakanımız Ahmet Davutoğlu'nun bir çelengi geldi, birisi vefat etmişti. Türkiye'nin Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu Mudurnu'ya çelenk gönderiyor ölen vatandaşa, ama Mudurnulular bu vatandaşın kim olduğunu bilmiyor maalesef. Şimdi burayı çok uzatmaya gerek yok yani demek ki Mudurnu'yu çok sevdiğini söyleyip ayrılıp giden Mudurnulular Mudurnu'ya sahip çıkmıyorlar. İkincisi Mudurnu Ahilik teşkilatında olan gelenekle kültürle birikmeyle kendi kanaat önderini ve liderini tespit edip organize hareket edip kendi kasabasını, şehrini ileri götürecektir planlamasını yapamıyor maalesef. Kültürel olarak, doğal olarak Mudurnu Çayı ve tavukçuluk endüstriyel anlamda gelişti, bugün yine biz sahipsiz bıraktığımız için, takip edemediğimiz için, Orman Bakanımızın geçen bir sözü vardı, Bolu doğa çalıştayında, artık dünya deniz turizminden yayla ve orman turizmine geçiyor, ama Mudurnu Çayını kirlettikten sonra tavuk atıklarıyla her yeri kirlettikten, sonra ayrıca taş ocaklarıyla da kirletmek istiyoruz. Yani buna acilen tedbir alınmasını ve önlem alınmasını rica ediyorum. Ayrıca burada yeni bir ocak açılma girişimi var, Bolu Belediyesinin sosyal sorumluluk projesi kapsamında oluşturduğu doğal yürüyüş parkuru var, bu parkur yok edilmek isteniyor, başka gerekçelerini bir sürü sayarım burada, o konumuz değil, sadece ben kamuyu bilgilendirmek adına burada sizinle paylaşıyorum. Mudurnu'daki evlerimizi sivil mimariyi kurtarmak için en azından miras hukukunu acilen düzenlenmesi lazım. Örneğin bizim Armutçular evimiz var, sahibi de burada, 17 oda 8 salon, Türkiye'de şu anda örneği olmayan bir evimiz. Ama bana göre içinde insan yaşayan, orada nefes alınan bir ev kadar kıymeti yok. Ben on senedir önüme gelen herkesi götürüyorum, burası şöyle değerli, dıştan işlemlerini gördünüz, içine bakmaya bile gerek yok, yani nasıl olduğunu görüyorsunuz diye, ama 10 yıldır kapalı ve yan taraftaki bir arkadaşımın sahibi tarihi bir şey değilse de o binanın önüne bir kalebodur yapmış. Yani biz bunları nasıl önleyeceğiz yani acilen miras hukukunun da Mudurnu gibi yerlerde düzenlenmesi lazım. Yani çok değişik değişik not aldığım için düzenli olmuyor ama BOFSAD'ın emeklerine sağlık, ama Mudurnu'nun çok daha güzel fotoğrafları vardı. Eğer o gruptan fotoları varsa onları da hatırlatmak isterim. Şu anki haliyle bile çok güzel şeyler vardı. Çok eski fotoğraflar ve de büyütünce biraz silindi yani bunu da iletmiş olayım. Yani buradaki Mudurnu'yu ilk defa görenler Mudurnu bura mı demesinler Mudurnu'nun çok güzel fotoğrafları var arkadaşlar. Şimdi el sanatlarımızı ve otantik değerlerimizi hızla yok ediyoruz, biz tarihi Demirciler Çarşımız var diyoruz. İşte alan yönetiminin içine de kattık tabakhaneleri. Mudurnu'daki şu anki evlerin, tarihi konakların, hanların hamamlarının imalathanelerin yapılmasının asıl nedeni bugün endüstriyel ürün olan dericiliktir. Bizim bunu acilen ele alıp gündeme getirmemiz lazım. 8 tane semer yapmakla, 3 tane mih dövmeyle, 5 tane nal yapmakla ya da haftada bir tane o güzelim oyaları yapmakla o zenginlik oluşmaz arkadaşlar, nasıl yapıldığını Mudurnu'nun o evlerini merak edenler 10 kutu kibrit alır, doğalgazlı kaloriferinin başına oturur. 2 tane de uhu alır 2 karton 1 tane kendine tavuk kümesi ya da köpek barınağı yaparsa maketten oturduğu yerde kaç günde yapabilirse kapısını penceresini o güzelim kaybettiğimiz değerleri nasıl aslında kaybettiğimizi daha iyi anlamış oluruz. Ayrıca bugün ilimizdeki zenginliklerin var olanları cebimizdeki iPhone 5'lerle, kucağımızdaki tabletle mi ölçmek, yoksa eskiden Anadolu'da bugün kaybettiğimiz, henüz Mudurnu'da var olan, ayıp olur kültürüyle mi değerlendirdiğimiz zaman aslında zenginliğimizin fakirliğimizin nerede olduğunu görürüz. İnsanlar birbirine güvenmiyor, samimiyetten uzak yaşıyor. Ve gittikçe benim ormanla ilgili feryadım, ben dört aydır söylüyorum, insan doğasıyla buluşmazsa mutsuz olur, ne yaparsa yapsın günümüzün endüstriyel yaşamında da bu konu inanılmaz önemli. Benim görevim de doğa- çevre gönüllüsü, tarih- kültür gönüllüsü biri olarak halkımızı ve vekillerimizi uyarmak aynı zamanda. İkincisi Vali beyimiz burada olsaydı ama yetkililer iletirler, Mudurnu Belediyesi bugüne kadar Bolu Valiliğinden topladığı emlak katkı paylarından bir kuruş yardım alınmadı. Ben saygıyla anmak istiyorum. Mehmet Ali Türker diye Vali beyimiz

vardı 1995-2000 yılları arasında, Mudurnu turizme başladığı zaman. Sadece Mehmet Ali Türker bey zamanında yardım geldi Mudurnu'ya. O dönemin Mudurnu Belediyesi, 6 aylık bir kaymakamımız vardı, Ünal bey diye, onun girişimleri ile Mudurnu'da başladı. Biraz değerini biz bilemediğimiz için 2000 yılında endüstriyel tavukçuluk ekonomik krize girdiğinden biz kültür tarih turizmine başladık. Yani Mudurnulular engin vizyonunu, hoşgörüsünü orada maalesef kullanmadı, kaybetmeye başladı. Bir tahlil yapmak için söylüyorum, sanayi odalarında, esnaf odalarında eğer bir Mudurnulu Mudurnu'dan katılıyorsa yönetime yönetim kurulu üyesi olarak, başkan dahi olsa bir Mudurnuluya söz verilirdi. Yani Mudurnulu orada konuya vakıf olduğu için ticaret erbabı olduğu için, İpek ve Baharat yolu kültüründen geldiği için orada konuyu gündeme getirirdi, iki kelimeyle konu biterdi. Bugün maalesef biz kendi derdimizi anlatamaz duruma düştük. Şimdi valla başka bir sürü var, ama şimdi hepsini çok uzattım biliyorum oralardan işaretler gelmeye başladı.

AEY: Öğleden sonra oturumlarımızda da konuşmaya devam edebiliriz. Ayrıca dosyalar kalemler var, eğer şu anda konuşma fırsatı bulamayan varsa onları yazarak da bize iletebilir. Zaten Mehmet beyle biz sürekli konuşuyoruz. Ama isterseniz bundan sonrasını öğleden sonra konuşmaya devam edebiliriz.

MC: Bu kadar konuştuktan sonra, öğleden sonraya da var yine, ama ben burada kesiyorum, sıkılmayım, teşekkür ederim.

Ayhan Kartlı, Bolu Vali Yardımcısı (AK): Ben buradan herkesi saygıyla selamlıyorum önce. Bir valilik yetkilisi var [salonda], sizi dinliyorum, notlarımı alıyorum, ama bunları yaparken bazı eksik veya yeterince bilinmeyen hususlar olabilir, düşünceler üretilirken gerçekleri bilmeyen yönetemez, yönetmek için önce bilmek gerekiyor, dolayısıyla bazı doğruları da bilmek gerekiyor. Mudurnu'da yaklaşık 1000'e yakın tavuk kümesi var. Bunun istihdama katkı sağlamadığını söylemek çok büyük eksiklik olur. Hiç olmazsa 1000 tane kümes bakıcısı vardır. Bunun şoförü, nakliyesi, entegreye ulaştığı zaman kesimi, bunun pazarlaması, satışı ciddi bir istihdamdır. Yani bu ne demektir, Mudurnu'da en az 700 civarında bir istihdam artışına neden olmuştur. Hani bunu hiç görmeden de değerlendirmek, bir ülke, bir bölge [sadece] turizmle, sadece tarımla sadece ormancılıkla ya da inşaatla sanayiyle büyümeyebilir, bu bir entegre çalışmadır. Birliği yaşatmazsanız diğerini de yaşatmak zor. Vizyon ve strateji belirleme çalıştayında bir plan hazırlanırken, bölgeye bakan kümeslerin rengi, konusu belirlenebilir, biz eğer bu konuda bir belirleme yapılırsa, en azından şu anda bu konuyu yürüten bir vali yardımcısı olarak rengi doğaya uyumlu veya sizin belirlediğiniz dış cephe renkli çatı rengini belirleyebiliriz, özellikle ben şu anda bireysel olarak bu konuda iki buçuk yıldır Bolu'dayım hiçbir Bolu kamuoyundan talep gelmemesine rağmen şu an verdiğimiz izinlerde bize düşen kısımlarda bunu sağlamaya çalışıyorum. Ama bu konuda bir Bolu görüşü veya bir Mudurnu görüşü olursa ona da uyar, ona göre çıkartmaya çalışırız. Bir diğer konu daha var buradan açıklama ihtiyacı hissediyorum. Emlak katkı payı ile ilgili zaten değerli Belediye Başkanımız Mudurnu ziyaretimizde sayın Valimiz, yeni atanan Valimize konuyu ilettiler. O da bu konuda Mudurnu'nun bu hazırlanan projelere destek vereceğini ifade etti, zaten bu konuda da biriken paralar öyle deryalar gibi miktarlar değildir zannederseniz. Diğer konuda, taş ocakları konusu vardı, sık sık Bolu kamuoyunda tartışılır bu konular. Yalnız şunu bilmesi lazım arkadaşların, çoğu zaman bizim diğerimizden çok daha çevreci olmayabiliriz, ama sonuçta ülkeler kanunlarla, kurullarla ve kaidelerle yönetilir. Biz hukuk devletiyiz. Bir vatandaşın, yatırımcının hakkını korurken, yatırımcının girdiği alandaki işte eğer taş ocağıysa taş ocağı sahası yapıysa, yapı turizm alanıysa, onun da haklarını korumak lazım, karşılıklı yani, bir taraftan yeşili tabiatı seven hakkını korurken, diğer taraftan kanunlarla diğer vatandaşlarımıza verilmiş hakları yasaklayamayız. Dolayısıyla taş ocaklarının ruhsatının verilmesi ile ilgili yerel otoritemize, Valimize kanunlarla verilen yetkiler bellidir. Bu konuda verilen yetkiler, şunu samimiyetle ifade etmek istiyorum, en azından bu yetkinin çevreye bakan yüzünü, tarım topraklarına bakan yüzünü ben değerlendiriyorum. Son zamanda artık turizme de ben bakıyorum, o görevi de ben yürütüyorum, şunu söyleyebilirim. Tabi çok taş ocağı için vardır ki kanunların bize verdiği sirayetler bu izni vermeme ya da yer değiştirme konusunda kullanılmıştır. Keza bu tavuk atıklarının değerlendirilmesi ile ilgili birçok proje var, bunların yönlendirilip hem görsel olarak hem de vatandaşın yaşam alanlarından uzaklaştıracak mesafesine çekiyoruz. Bakanlık düzeyinde alınmayan projelerde tedbirler istiyoruz. Mesela kümesler ve ekstra havalandırma ve birtakım şeyler istiyoruz, bunu sağlıyoruz. Taş ocağı konusu çok polemik konusu oluyor. Sanki birilerine bir şekilde avantaj sağlanmış gibi; böyle bir durum yoktur. Vatandaş koşullarını yerine getiriyor, yaklaşık 12 kurum da bununla ilgili görüş veriyor. Yasal hakkı varsa da vatandaşa bu izni veriyoruz. Çünkü bu izni vermezseniz, siz keyfi olarak bu sefer de vatandaşın ve yatırımın önünü kestiğiniz için bu köyde yine sorun olursunuz. Şimdi turizmi büyütürken inşaat sektörünü, yol sektörünü büyütme zorundasınız. Mesele doğru yeri seçmek, bazen yatırımcı yeterince hassas olmuyor veya orada yaşayan vatandaşlarımız daha duyarlı olabiliyor, tabi duyarlılık çok güzel, biz bunların duyarlılıklarını destekliyoruz ama mücadele de ancak yine yasalarla oluyor. Burada biraz daha suçlayıcı değil de biraz daha kamuoyu

oluşturucu, bilinç oluşturacak şekilde yaklaşabilirsek bu meseleye, özellikle taş ocakları vesaire gibi meselelere hepimiz daha çok yararlanır. Daha faydalı oluruz diye düşünüyorum, bu açıklamayı yapmaya ihtiyaç hissettim hazır buradayken, çünkü sorular çok fazla, ben hepsine cevap verecek kadar kalamam, o yüzden teşekkür ediyorum ben de, yeterince zaman almış oldum sorular çok olunca, teşekkürler.

AEY: Biz teşekkür ederiz.

BAĞ: Ben teknikerim, sayın Vali Yardımcımıza açıklamasından sonra bir soru yöneltmek istiyorum. Lütfeder cevap verilirse çok memnun olacağım, 25 bin- 26 bin civarı, köylerle beraber Mudurnu'muzun nüfusu var. Az önce 1000 civarı kümes olduğunu söylediler kendileri Mudurnu bölgesinde, peki şu anda uzun süreden beri Bolu yakın çevresinde bu tür uygulamalar yasaklanmışken, neden Mudurnu'da imar alanlarının diplerine kadar hala ruhsat veriliyor, şimdi şu anda faaliyete geçmemiş, yeni yapılmış çok sevdiğimiz bir arkadaşımızın 200 binlik kümesi var. Entegre bir kümes tamam güzel, ama neden yani, bizim aşağı yukarı 25 te 1 kümes var. 6 binlik, 5 binlik köylerdeki kümesler de buna dahil, 50 binlik 100 binlik 200 binlik entegre tesislerin kümesleri de dahil, peki bizim Mudurnu için sıkıntı olmayacak mı, biz rahatsızız Mudurnulu olarak bu durumdan. Neden hala ben ruhsat verildiğini anlama[dı]m.

AK: Olacaktır. Tamam ben size söyleyeyim, şimdi ruhsat meselesi bir çok kurumun birlikte görüş vermesiyle oluşuyor, yani Valiliğin tek birimi, Özel İdare ya da Belediye sahasında, Belediye değil, 10- 12 tane kurumun kendi mevzuatından kütüğüne kadar her kurumun görüşüyle oluyor, ve bunların da ancak yasaklama ya da engelleme şeklinde görüş bildirmesi, yine kendi mevzuatında alabileceği yetkiyle oluyor. Şimdi sorunuz şu, Volu bölgesinin önceki yıllarda 1/100.000'lik Çevre Düzenleme Haritası yapılmış durumdadır, hangi bölgelerde hangi yatırımların yapılabileceği, hangi alanların neye tahsis edildiği 1/100.000'lik haritada belirlenmiştir. Bu haritada Bolu merkez için o çanağın belli bir alanı bu manada tarımsal yapılaşmaya kapatılmıştır. Yine Mudurnu'nun da bu noktada imar planı sınırlarındaki bölgeyi koruma çabası var, hatta bu konuda Başkanla uzun bir toplantımız olmuştu, nasıl ekstra tedbirler alabiliriz diye, ancak bu sizin dediğiniz gibi canımızın istediği yerde böyle bir yasaklama şansımız yok. Bolu merkez için hem Bolu Belediye Meclisi hem de Bolu İl Özel İdaresi ayrı ayrı ve ortaklaşa aynı yönde karar almıştır zamanında, bu sayede bu bölge de böyle bir alan oluşmuştur. Şimdi bölgemiz çiftçiliğin ve hayvancılığın olduğu bölge bir hayal uğruna yani olmamış, bir turizm adına çiftçinin arazisine kümes yapmasını yasaklamak veya engellemek de ayrı bir zorluk ve sorundur. Yani insanlar parasını bulmuş, kaynağını bulmuş, ancak bunu doğru yönlere yönlendirmek şeklinde bazen olabiliyor, bu konuda bir yetki yok, ancak Çevre Düzeni Planı var, bir defa bunu revize etme hakkımız var, Çevre ve Şehircilik Bakaniyla, bu konudaki yazışmamız, talebimiz deva ediyor. Çevre Düzeni Planını Çevre İl Müdürlüğüne almak üzere Valiliğimizin yetkisini almak üzere bu konudaki çalışmalar umut ediyorum kısa sürede sonuçlanırsa, bu konuda bir revizyonla beraber bir Çevre Planı işlemeye devam edecektir.

AEY: Çok teşekkürler, şimdi zaman kontrolü yapmak lazım, saat 12'yi 5 geçiyor, yemekten önce bu GZFT analiziyle beraber vizyon çalışması da yapılacak, şimdi izninizle önümüzdeki 5 dakika içinde bu seansı toparlayalım. Sonra da vizyonla ilgili konuşmaya başlayalım. Programı takip etmek amacıyla, o yüzden bir soru daha alacağım izninizle. Tamam, iki. Bir Necdet bey, bir de Murat bey, sırayla buyurun.

KSY: Süreyi de doğru idare edebilmek adına soru dediniz ama soru ,değil daha çok katkı, çünkü son 1-2 tane, özellikle sayın Bülent beyinki, sayın Vali Yardımcımızın açıklamasından sonra soruya döndü, sorudan ziyade katkı şeklinde, ve de süreye riayet etmek adına birkaç dakika ile sınırlandırabilirsek, herkese katkı sunma imkanı tanıyalım. Kaç kişi var el kaldıran.

MC: Çok kısa bir şey söyleyeceğim

KSY: Mehmet bey sizin kısa biraz uzun, o zaman en sona bırakalım.

AEY: Kaymakamım bir şey önerebilir miyim? Bundan sonraki katkıları vizyon ve SWOT'u birleştirip alalım ben sadece vizyonla ilgili slaytı gösterip konuyu şey yapayım.

KSY: Ondan sonra katkı almaya devam edelim.

AEY: Katkı almaya devam edelim.

KSİY: Söz hakkı vermediğimiz kimse olmasın, amacımız o zaten, ifade etmiştik. Vizyonla ilgili bilgilendirme yaptıktan sonra yine katkı almaya devam edelim.

AEY: Tamam o zaman, Necdet bey, Murat bey, Metin bey, hepsi sırayla söz alacak, bir şu Vizyonla ilgili konuyu hemen açıklayalım. Burada esas amaç olarak idealimizdeki Mudurnu'yu tanımlama egzersizi. 20 yıl gibi bir süre tanımlayabiliriz mesela, burada birkaç tane, çok temel, görmek isteyebileceğimiz, hani gelecekteki durumlara ilişkin açıklamalar var tabi, kimliğini korumak, kültür miras değerlerinin korunmasını sağlamış olmasını zannedersen isteriz, hep beraber, aynı zamanda yerel halkın ihtiyaçları, ekonomik olarak canlanmış, turizm potansiyelini gerçekleştirmiş bir Mudurnu, sürdürülebilir gelişmeyi başarmış bir Mudurnu, bu konuyu da düşünerek ileride 20 yıl sonra uzun vadede bütün çalışmalarını başarıyla gerçekleştirebilirsek nereye gitmek istediğimize dair hayalleriniz veya tercihlerinizi de belirtip eklemek isterseniz, lütfen o katkıyı da veriniz. Bu kadar yeter sanırım, o zaman devam edelim konuşmalara. Necdet bey, buyurun size söz veriyorum.

Necdet Akay, MUKTUDER Yönetim Kurulu Başkanı (NA): Sayın misafirler, sayın konuklar, sayın Vali Yardımcımız, sayın Belediye Başkanımız, Kaymakamım, sırayı da karıştırmış olabilirim, pek anlamam bu protokol işlerinden, her zaman da söylerim beni bağışlasınlar, ben Necdet Akay, Mudurnu Kültür, Turizm ve Dayanışma Derneği Yönetim Kurulu Başkanım. Arkadaşlar ben de bu konuşmalara katkı sağlamak üzere birkaç başlıkta notlar düşmüştüm, işte Mudurnu nasıl korunacak, kültürümüzü korumak, binalarımızı korumak ve etnografik varlıklarımızı korumak, işte bunlar nasıl olur? Özellikle Meral Hocam, Zekiye hocam eğitime [değın]diğinden çok önemli, buna da değinecektim, ama ben şimdi bu konuşmaları zaman darlığı nedeniyle şeye ayırıyorum, çalıştayda derli toplu anlatacağım, ama şu anda Vali Muavinimiz burada, Kaymakamımız burada, onlar buradayken ben de bir feryadımı dile getirmek istiyorum aynı zamanda, çünkü Mudurnu Kültür Turizm Dayanışma Derneğinin amaç maddelerinin içeriğinin bir tanesi de Mudurnu'da doğanın korunması, doğanın korunarak belirli yerlere yürüyüş parkurları yapılması vs amaçlarımızın içinde, bu konuda önemli maddeler var, şimdi hem bu açıdan söylüyorum, hem de az önceki taş ocaklarının doğrudan sözünü geçtiği, bölgenin bir insanı, bir vatandaşı olarak, bir öznesi olarak dile getiriyorum, bakın taş ocaklarının açılacağı bölgede 300-350 yıllık tescillenmiş tarihi araçlar var, iki, orada yürüyüş güzergahı var tescillenmiş, üç, benim çocukluğumun geçtiği köyün orası, eğer şimdi Valim doğal olarak kanunen bir hak kullanımı vardır, ona bir şey diyemeyiz dediler, doğru söylediler, ona itirazımız yok, boynumuz tabi ki kıldan ince, ama biz şunu da biliyoruz, kanunlar ve devlet insanlar için vardır, eğer insan olmazsa, eğer sağlıklı insanlar olmazsa, ne o kanunlar kanun olur, ne de devlet devlet olur. Şimdi masa başında birileri görüp incelemeden, köylüye sormadan yukarılarda verilen kararların ne olacağı biliyor musunuz arkadaşlar, bir köyün yok oluşunu izleyeceğiz, bunu da kanunumuz emretti diye ya da serbest bıraktı diye izleyeceğiz. Benim içim buna razı değil arkadaşlar, yani çok söz almayacağım, yani öğlen yemek zamanı falan, sadece tırnak içinde bir sözle bitirmek istiyorum, tabi ki kanun işletmecilerimize izin vermiş, gidin kazın diye, ama şimdi onun vuracağı kazma benim ayağıma gelecekse eğer tırnak içinde söylüyorum bu kanunları bir kerede biz deliverelim, teşekkür ederim arkadaşlar...

AEY: Murat bey, sonra sıra size gelecek, ben açıkcası müdahale ihtiyacı duyuyorum, çünkü taş ocakları ekseninde dönen bu konu yönetim alanı sınırı içinde bile değil, bağlantı noktası olarak, indirekt olarak etkili ama konuyu biraz dengesiz hale getiriyor, yani bence çok uzayabilen bir konu, o yüzden şimdilik burada bırakalım o konuyu, ayrı bir çalıştay gerekcek gibi, buradaki konu çok daha farklı yönleri olan, Mudurnu'nun kültür mirasının korunması ve genel olarak kalkınmasıyla ilgili konulara dönelim. Murat bey söz almıştı zaten, buyurun.

Murat Yıldız, Anturya Çevre Etiği Okulu (MY): Teşekkürler, Murat Yıldız, tekno-turizm konularında çevre etiği konularında çalışmalar, yani sosyal çalışmalar yapan bir AR-GE yöneticisiyim. Ege hocamızla da bulduğumuz bir çok ortak noktamız var. Bizim önce eko-turist olmamız, bu alanlardan faydalanan, ne beklediğini bilen kişiler olmamızdır. Ben bugün şu ana kadar yapılan bu analizin, Türkçesi veya İngilizcesi, ağızımız alıştı, SWOT analizi, hepinizin söylemiyle öğleden sonraya katılması için çok kısa hemen geçeceğim, biz burada güçlü yönlerimizi koyduk, Mudurnu'da kültürel mirasımız, yerel derneklerimiz, folklorümüz, üyelerimiz ve bunların hepsinin birlikte çalışma isteği, yerelde yapılan bir çok yayınlar dergiler, bunlar bizim güçlü yönlerimizdir ve bir de doğamız. Zayıf yönlerimiz vardı kalkınmada öncelik vereceğimiz kaynaklarımız yeterli değildir. Birlikte hareket etme içgüdümüz biraz daha gelişmeliydi. Restore edilmemiş henüz birçok evimiz var. Diğer geçim kaynakları [da] az, taşıma kapasitesi altında, otoparklar, ziyaretçiler için kirlilikler, eski eserlerin korunmasındaki heves bir yandan fırsatken bir yandan da zayıf yönümüzdür, işte imar planlarının eksikliği gibi bir çok şey ve bir de tanıtım ve pazarlama konularındaki eksikliklerimiz bizim zayıf yönlerimizi oluşturuyor. Tabi

fırsatlarımız nelerdir? Belki kalkınmada öncelikli alan değerlendirmelerimiz, bu notumuz revize edilebilir. Restorasyonlar bir fırsat, kültürel öğelerin inanç turizmini mimariye yönelik öğelerin ön plana çıkarılması, muhtarlara koruma bilgisinin verilmesi, dokuya uygun kent mobilyalarının yapılması, yeni gelişim planlarının dokuya uygun olması, belki dezavantaj olarak anlatılan akrabalık ilişkilerinin fırsata dönüştürülmesi, yerel yönetimin planlama isteği, daha yeni planlamalar yapması ve mevcut yönetim planı çalışması, henüz hazırlanan yeni imar planının [önünde gidiyor] olması belki büyük bir avantaj, tabii tehditlerimiz var, Ahilik geleneğinin zayıf yönleri, kirlilikler, bu noktada benim ekleyeceğim belki katkı anlamında, yerel kültür çizgisinin taşıma kaygısını oluşturacağı kötü yeni objeler, yani biz burada halkın yeni ihtiyaçlarını gidermeye çalışırken, mevcut dokuyu taklit ederken, belki onu kimliksiz yapan başka şeyler üretebiliyoruz, bunun çok örneklerini görüyoruz Anadolu'da bir çok yerde, bu belki bir çok etkiyi azaltacak veya belki iadeyi ziyaret etmeyi ikinci plana atacak bir öğe olabilir, bir de ülkemizdeki en büyük problemimiz, bu benim uluslararası bir deneyimim, yerel halkın olası fırsatlar konusunda heveslendirilmesi ve sonra bu fırsatlarla, vizyona bağlıyorum burada, ve bitireceğim, vizyon çalışmamız bizim plancının görmek istediği, yaptığımız çalışmaların sonucunda görmek istediklerimiz, yerel halkın görmek istediği ile ziyaretçilerin görmek istediğinin çakışmadığı durumda, yerel halkın içerisinde bir umutsuzluk, bu tip çalışmalara inancın azalması gibi, bir yandan belki tehditler başlığı altında, tekrar dönecek bir sonucun oluşması olacaktır. Öğleden sonraki çalışmalara analiz anlamında bu konuşmaların sınıflandırılması anlamında katkısı olmuştur umuyorum. Teşekkür ederim.

AEY: Teşekkür ederim. Metin beyde sıra, buyrun.

Metin Soygür, Mudurnu Spor Kulübü Başkanı/ eski Mudurnu Belediye Başkanı (MES): Teşekkür ediyorum, ismim Metin Soygür, 2004-2009 döneminde belediye başkanıydım. Şu anda iştiğal etmiş olduğumuz iş itibarıyla de [...] mamüller üzerine ticari faaliyette bulunuyoruz. Turizmle alakası olduğu kanaatindeyim, çünkü yöremizde üreteceğimiz ürünler, gelecek turistlerin buradan memnuniyetle ayrılmaları noktasında bir üründür. Safranbolu'ya gittiğimiz zaman, Safranbolu lokumuyla muhakkak geriye dönüyorsunuz, almadan olmuyor. Mudurnu'ya geldiğiniz zaman da muhakkak bir Saray Helvası alıyorsunuz ve Mudurnu'yu temsil eden bunu gönderiyorsunuz. Bu anlamda biz de Mudurnu yöresel ürünleri noktasında yapmış olduğumuz iş itibarıyla bu noktada turizme katkı verdiğimiz kanaatindeyim. Şu çalıştayın güzel bir çalıştay olması noktasında, geçenki toplantıda beyan etmiştim, toplantının başında Turan Barlas hocamın bahsettiği bir mevzu var, bu mevzu belki Mudurnu'nun kaderini veya korumayı genişletecek, daha güzelleştirecek ve şu ana kadar yapılan her mevzuat itibarıyla hem görsel konuşmalarla hem sorunların tartışılıp gündeme getirilmesi noktasında belirleyici bir etken ben bir sac ayağı olarak görüyorum bu çalışmalarını, her boyutuyla konumuzun ve idarecilerimizin, bürokratlarımızın, Ankara'mızın ve hükümetimizin bu noktada farklı boyutlarda sac ayağını oluşturduğu kanaatindeyim. Bu sacayağının birçok kısmı burada dile getirildi, hem resmi boyutuyla, hem sorunlar boyutuyla, bunlar burada dile getirildi, farklı bir boyutuyla da olaya parmak basmak istiyorum ve ikinci kademede belki sizin çalıştaya da katkıda olacaktır. Murat bey biraz buna değindi, ben biraz daha işi netleştirerek olayı söylemek istiyorum, bu kadar çalışmalarımızın hem resmi boyutuyla hem görsel boyutuyla, bir de psikolojik boyutu vardır. Yani psikolojik boyutu burada çok önemli, geçmiş dönemlerde, savaşlarda bir komutanın burada orduyu yönlendirmesi ve galeyana getirmesi, konuşmalarla, Osmanlı dönemindeki bir mehteran çalmasıyla ordunun galeyana gelmesi ile karşı

tarafa farklı bir psikolojik etki vermesi ile galibiyetler oluştuğunu tarih boyunca görüyoruz. Burada bir başarıya ulaşılabilmesi için muhakkak bu psikolojik etkenlerin oluşması lazım, Mudurnu'da turizm ve koruma belki 1990 yıllarında resmîyetle başladı, 1992'de başladı, 1995'te netleşti, ama bununla ilgili çalışmalar bir mağduriyetin sonucunda başladı. Nedir burada, maddi bir mağduriyet, Mudurnu'da tavukçuluğun kapanması ve insanların mağdur olması neticesinde Mudurnu'daki bütün herkesin bütün kurumlarıyla, vatandaşıyla, sivil toplum örgütleriyle beraber bir araya gelerek bir arayış içerisine girmesiyle çalışmalar başladı, 2002-03 yıllarında başlayan bu çalışmada sayın Ünal Coşkun kaymakamımızın önderliğinde Belediyemizin, İl Genel Meclisi üyelerimizin Mudurnu'daki bütün sivil toplum örgütlerimizin, işletmecilerimizin beraberliği ve kaynaşmasıyla buna benzer çalışmalar ve çalışma grupları oluşturulmasıyla bu çalışmalar başladı, bir heyecan oluştu ve bunun akabinde de gelen bütün idareciler, kaymakamlar, belediye başkanları bizim dönemimizde de yapmış olduğumuz çalışmalarla bu çalışmalar bugüne kadar geldi. Burada psikolojik etken oluşturulması lazım, heyecan oluşturulması lazım ve sac ayağının öbür kısmını da bu heyecanla götürebiliriz, çünkü bu iş Mudurnu için yapılıyorsa, siz dışarıdan geliyorsunuz, bırakın insanlarımız dışarıdan geliyor, sayın Valimiz dışarıdan geliyor, Kaymakamımız dışarıdan geliyor ve görevlerini yapıp 2-3 yıl sonra 5 yıl sonra ayrıldıktan sonra Mudurnu'da bırakmış olduğu eserleri ile birlikte belki hoşnut bir şekilde Mudurnu'dan gidecekler. Yapılan bütün bu çalışmalar Mudurnu'da kalanların Mudurnu'da yaşayanların huzuru, mutluluğu, görseelliği artırması için yapıldığı için Mudurnuluların buna muhakkak sahip çıkması lazım. Yani sayın hocam, Turan Barlas hocam ne dedi, bu işin ekonomik getirisinin olması lazım. Ekonomik getirisinin olması için de buralarda iş yerlerinin açılması lazım, mesela bir Pazar günü işyerlerinin açılmamasından hep şikayetçi oluyoruz, Cumartesi Pazar genelde buraya turlar geliyor ve bu turlar geldiği zaman bazı iş yerlerinin açık olmadığını görüyor, bunlardan şikayetçi oluyoruz, o zaman ne olacak bu iş yerlerinin açılmasını teşvik edeceğiz, yardımcı olacağız, kesinlikle engellemeyeceğiz. Bakın böyle bir olay var, bir defa idareciler anlamında siyasiler anlamında biz de bu işten soyutlanacağız. Siyaseti bırakacağız. Zabıtalara iş yerlerine baskı unsuru olarak göndermeyeceğiz. Şimdi böyle oluşumlar olduğu zaman vatandaş bir işyeri açmaya kalkışıyor, açması noktasında tabi dar imkanlarla yapıyor, Mudurnu'nun mevcut durumu belli, insanlarımızın durumu belli ve bu ticari faaliyeti açan veya hediye eşya dükkanı açan bu çalışmalara katkı sağlayacak, hem bu işten de ekonomik getiri elde edecek, fakat vatandaşımıza belediye olarak, kaymakamlık olarak, hangi kurum olursa olsun muhakkak yardımcı olunması lazım, işyeri ruhsatını aldı mı almadı mı, işte güneşliğini çatıya uygun taktı mı takmadı mı noktasında bazı zorlamalar yapılırsa bazı baskılar yapılırsa yönlendirmeler yapılırsa bu heyecanı kaybederiz. Bu anlamda daha duyarlı olarak bütün herkesi kucaklayalım. Bakın burada bütün çalışmalar Mudurnu için, filan fişman için değil, şu siyasi parti ideolojisi falan değil, bütün Mudurnu için bu çalışmalar yapıldığı için bunu muhakkak kucaklamamız lazım hep beraber. Burada Ahilik kültüründen bahsediyoruz, Ahilik kültüründe birlik beraberlik ruhu vardır. Bu birlik beraberlik ,ruhunu kültürünü seremoni olarak değil tamamen duygu olarak yaşayarak, özne olarak, samimi duygularla yaşayarak, bu çalışmalar, çalıştaylar çok önemli bence, çok önemli olan bu sac ayağını, bu psikolojik etkeni, bu katkıyı muhakkak sağlamak lazım, ben bu duygu ve düşüncelerle hepimize teşekkür ediyorum

AEY: Teşekkür ederiz. Şimdi acıktı herkes, yemek arası vereceğiz, nasıl yapalım, yedi dakikamız kaldı, beyefendi söz istiyordu, herkese sıra gelmezse şimdi grup oturumlarında ve genel değerlendirmede de söyleyebilirsiniz. Lütfen unutmayın sözünüzü, buyrun tamam 12.45 yapalım yemeği isterseniz.

Salondan istek: 5 dakikayı değerlendirebiliriz istirahatım biraz süreye riayet edelim.

İbrahim Sertdemir, MUKTUDER (İS): Sayın Vali Muavinim, Kaymakamım, Belediye Başkanım, şimdi Turan Barlas hocamızın dediği çok önemli bir şey vardı. Bizim reklamımız eksik, her şeyimiz tamam. Şimdi bunu yapabilmemiz için bizim en önemli platformumuz tabi ki yapacağımız festival. Sadece belirli yerlere değil, her yere sesimizi duyurabileceğimiz bir ortam, benim bununla ilgili bir çok önerim var, tabi ki bunu detaylı olarak oturumda paylaşacağım, bir de şunu söylemek istiyorum. Şimdi bütün gelişmeleri yapabiliriz, ama önemli olan eğitim, siz şöyle altından saray yaparsınız sizden sonra gelenler bunu parça parça yonttuğunda yine bir şey kalmaz. Onun için önemli olan bizden sonrakilere bırakacağımızı nasıl muhafaza edeceğimizi göstermek. Teşekkür ederim..

AEY: Tamam teşekkürler. Beyefendi buyrun. Demin ki beyefendiden sonra sizi alıyoruz buyrun. Bir dakika, demin konuşan ama söz vermediğimiz bey.

Erdoğan Yalçın, Burj Al Babas Mudurnu (EYA): Burj Al Babas Mudurnu termal tesisleri adına buradayım, Mudurnu için böyle bir çalıştayın hazırlanmasında emeği geçen herkese teşekkür etmek istiyorum. Şimdi ben farklı bir vizyondan yaklaşmak istiyorum. Şimdi arkadaşlarımız hepsi eleştirilerini yaptılar, ama Mudurnu'nun bir 5 yıl sonrası için ben

konusmak istiyorum. Şimdi bu bölgede Mudurnu ve Taşkesti olarak sadece bizim temsil etmiş olduğumuz firmaların 2 milyon dolar gibi bir yatırımı olacak, ki Mudurnu'nun 5 yılını hayal edecek olursak bu iki bölgede 20.000 insan demek olacak. Biz Mudurnu'da bu 20.000 insana ne verebiliriz. Şimdi dünyada bir şey vardır, üretim kolaydır, pazarlama zordur. Ama burada üretim zor, pazarlama kolay. Bir örnek vermek istiyorum. Atıyorum burada Bolu'da kanguru var mıdır, yetişir mi? Yetişmez ama ben desem ki 1000 liraya tanesini alıyorum, 1 yıl sonra yer gök kanguru olur.

AEY: Kanguru mu dediniz?

EYA: Evet kanguru dedim, pazarlamanın önemine dikkat çekmek için, onun için şimdi biz Mudurnu'da bu gelen insanlara ne verebiliriz bunları tartışmamız lazım, bu gelecek insanlara. Kuveyt'ten, Ortadoğudan bir sürü insan geliyor ve Mudurnu'nun ismi Kuveyt'te, Dubai'de, Ortadoğuda biliniyor, zaten uçakların arkasında Mudurnu Burj Al Babas'a gider diye yazıyor ve Atatürk Havalimanından Burj Al Babas'a giden yolcular diye de özel de bir peron var. Şimdi onlar biz burada Mudurnu'yu tartışırken o kadar gözlerinde büyütüyorlar ki, projenin de büyüklüğünden, ama ben bunları Mudurnu'nun içinden geçiremiyorum. Niye? Mudurnu Tavukçuluğunun kokusu yüzünden köyün etrafından dolaştırarak geçiriyorum. Şimdi çevrede çok önemli, biz bu insanlara ne verebiliriz, bu da çok önemli.

AEY: Şimdi ne verebiliriz derken turistik ürün olarak mı? Yoksa...

EYA: Tabi tabi insanlar değişik şeyler istiyor. Yani Mudurnu'da atıyorum geleneksel el sanatları var, yemenicilik bugün ölmüş durumda, ama çoğu kimse bilir, bugün üniversite ile esnaf sanatkarları federasyonu ile bir proje yapılırsa, hem üniversite öğrencilerimiz para kazanır, küçük bir örnektir bu. Aynı zamanda Mudurnu yemenisini biz dünyaya da tanıtmış oluruz. Buradan giderken insanlar yemeni almış olur. Bu çok özel bir ayakkabıdır, benim 88 yaşında dedem var, halen daha yemeni giyer. Çünkü onun rahatlığını bildiği için. Bu tür örnekler artırılabilir, bu tür çalıştaylarda daha farklı ne sunulabilir, yiyecek içecek kültürü, işte el sanatları kültürü, gelen insanlara, gelen misafirlerimize bunları verebiliriz. Bu gelen insanların zaten ekonomik olarak alım güçleri çok yüksek, ama bizim bunlara verebilecek şeylerimizin olması lazım. Onun için teşekkür ediyorum, daha çok konuşuruz öğleden sonra da görüşürüz. Peki teşekkür ederim.

AEY: Teşekkürler, buyrun Nazım beydi değil mi? Erdoğan bey çok teşekkürler katıldığınız için, çok iyi oldu, ben merak ediyordum şahsen de, geldiğiniz için sağ olun.

Nazım Ulusoy, İstanbul Mudurnulular Platformu (NU): İstanbul'dan katıldım ben toplantıya bir Mudurnulu olarak. Şimdi toplantının başında Turan hocamın konuşmasını izledim. Olayı üç başlık altında net bir şekilde ortaya koydu. Bu başlıkların altının da doldurulması gerekiyor. Bu çerçevede Mudurnu gününbirlik turizmin dışındadır. Düşünülmesi gereken en büyük şeylerden biri bu, ikincisi, gelir olmazsa koruma olmaz, bugün Eiffel kulesini boyamak için 60 ton boya gerekiyor. Geçen yıl Eysel kulesini 200 milyonuncu kişi ziyaret etti. Eysel kulesini ziyaret etmenin bedeli 10-12 euro. Yani neticede her şeyin ekonomik olarak yerini bulması gerekiyor. İşte Cantürk arkadaşımız evlerden bahsediyor. Bu evler nasıl yapıldı, bir ekonomik güçle yapıldı. Bir üretimle yapıldı, dericilikle yapıldı, iğnecilikle yapıldı, nalla, mihla, emekle yapıldı. Bununla ilgili tarihsel çalışmalarımız, bolu Mudurnulular derneğinin çalışmaları, Şeyh-ül İmran Vakfının çalışmaları, Pertev Naili Boratav Kültür Evinin çalışmaları, çok güzel çalışmalar. Bizim bu çıkış noktamız çok doğru, bu noktadan gelerek, yani tarihi bilerek, özümü bilerek gideceğimiz nokta gelecek olmalı. Yani burada bir strateji çizilirken ne Nallıhan'ı Safranbolu'yu ne de Beypazarı'nı taklit etmeliyiz. Kendine özgü Mudurnu projesi geliştirebilmeliyiz. Bu toplantılar sonunda. Metin Soygür arkadaş da çok önemli şeylerden bahsetti, birlik beraberlikten bahsetti, Ahilikten bahsedildi, en büyük eksikimiz, onu dezavantaj olarak yazabiliriz, zayıflık olarak yazabiliriz. Birlikte olmamamız, bir ikincisi de iletişimimizin az olması. Bir de şunu gözlemliyorum, biz Mudurnulular kültürel anlamda çok zengin insanlarız, ama maddi anlamda biz fakir insanlarız. Yani yıllar boyunca biz erozyona uğramış bir ilçenin çocuklarıyız. İstanbul'un nüfusu 350-400 bin iken Mudurnu'nun nüfusu 4-5 bin. Ankara 75 bin iken Mudurnu 4-5 bin. Ankara'da 5 milyon, 7 milyon Mudurnu 4-5 bin. İstanbul 15 milyonu aşılıyor, Mudurnu 4-5 bin. Yani bizim bütün bu şeyimizin altında yatan ekonomik sorun, bunu bir şekilde çözmemiz lazım. Zenginimiz olmadığı için de yapabileceğimiz tek bir şey var, birlik beraberlik güç birliği yapmamız lazım. Bununla ilgili olarak benim nacizane önerim, bizi güçlü hale getirebilecek önerim şudur. Bütün bu festival olayınızı bütün derneklerimizi sivil toplum kuruluşlarımızı olarak çok büyük bir haftalık 10 günlük bir organizasyon haline dönüştürmemiz lazım. Bu organizasyonun bir bacağında Abant olmalı, bir bisiklet festivali ile Mudurnu 17 kilometredir. Mudurnu'ya ulaşılabilir ve ertesi Cumartesi ya da Pazar bu Şeyh-ül İmran vakfının yapacağı toplantıyla bayramımız da neticelendirilebilir. Ve bu şekilde bir çıkış noktası, bütün derneklerle, işte Bolu Mudurnulular, Kent Konseyi, Şeyh-ül İmran vakfı, Mudurnu Off Road, Ankara'da olan

Mudurnulular, İstanbul'da olan Mudurnulular, bir birlik beraberlik içinde, bu Metin Soygür arkadaşımın da bahsetmiş olduğu bir haftalık 10 günlük bu şey içerisinde yerini alarak birlikteliği harekete geçirerek yaşatabilir diyorum. Kültür sanat güzel şeyler, ama geleceğe yönelik bir şeyimiz olması lazım. Tutacağımız bir şeyimizin olması lazım.

AEY: Bir vizyon lazım.

NU: Hayır şey anlamında söylüyorum. Biz yağlı güreş biliyoruz, şeyi biliyoruz onları yaşatıyoruz, yaşatalım da, geleceğe yönelik sporları da kapsayan bir şeyleri de katmamız lazım, ki ben buraya gelirken spor yapan arkadaşımı çoluğumla çocuğumla birlikte getirebileyim. Öğleden sonraki toplantılarda katkılarınız devam edecek teşekkür ederim.

AEY: Güray beyin bahsettiği Serkan bey bekliyordu sanırım değil mi? Siz misiniz? Tamam buyurun.

Serkan Şengül (SŞ), AİBÜ Öğretim Görevlisi: Öncelikle bütün katılımcıları saygıyla selamlıyorum, öğretim görevlisi Serkan Şengül, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Süreyya Astarıcı Meslek Yüksekokulunda çalışıyorum. Turizm bölümündeyiz biz, öncelikle bir sitemle başlamak istiyorum. Biz yaklaşık 15 öğretim elemanı buradayız, ama keşke paydaşların arasında bizim üniversitemizin de bir logosu bulunsaydı ve...

AEY: Paydaşsınız zaten, ama özür diliyoruz, herkese zamanında ulaşamadık, ama mutlaka bu eksiklikleri kapatmamız lazım, haklısınız.

SŞ: İkinci kısım size katkı yapmak istediğim kısım . GZFT analizinde herkesin söylediğini yazdık ama şöyle bir yanılgı olabilir. Benim fırsat olarak söylemek istediğim bir şey tehdit olarak algılanabilir. Bunlar ayrı şekilde yazılırsa size tasnif açısından daha çok kolaylık sağlayabilir. Bir sorum olacak, bu yaptığınız çalışmayla ilgili sonuçlar nasıl değerlendirilecek, yani merak ettiğim konu bu, Türkiye'nin proje mantığıyla burada bir sonuç belirleyeceğiz. Ve daha sonra bu sonuçlar unutulacak mı yoksa bunun finansmanını sağlayacak bir kurum örgüt veya herhangi bir şey var mı, teşekkür ediyorum.

AEY: O soruya bir cevap şimdi vermeli mi yoksa sonra mı tartışırız onu. Genel değerlendirmede onu daha uzun tartışalım isterseniz. Soner bey..

Soner Aksu, AİBÜ SAMYO Restorasyon Programı Öğretim Görevlisi (SAK): Benim bahsetmeye çalışacağım durum, buradaki GZFT analizinde aslında ara ara değinilen ama tamamiyle üzerinde durulmayan konu, fırsatlar. Ben sekiz ana başlık altında bunları not almaya çalıştım. Gerçi bazılarında bahsettiler, Erdoğan beyin Mudurnu'ya yaptığı yatırımlar konusunda öncelikle fırsatlar anlamında bu çalışma en büyük fırsat olarak değerlendirilebilir. Tek tek sayacağım, fazla uzatmayacağım, zaten akabinde ikinci olarak yeni yatırımlar Erdoğan beyin bahsettiği demiştim. Burj al Babas'ta şu anda yaklaşık 2500 kişilik istihdamdan, bir yapıdan bahsediyoruz. Akabinde Borvo diye adlandırılan, Mudurnulular bilir, [Kilözü] köyü civarında yapılan yine bir termal yatırımdan bahsediyoruz. Üçüncü olarak bahsetmek istediğim Muduru'nun zaten yıllardır Türkiye'de bir marka olarak tanınmış olması, belki de en büyük fırsatlardan bir tanesi bu anlamda. Mudurnu ismi kullanılarak, değil ulusal, uluslararası anlamda bir fırsat değerlendirilebilir diye düşünüyorum. Dördüncü olarak söylemek istediğim, yine Abant gibi sadece ulusal değil uluslararası bir marka haline gelmiş isim olmuş bir bölgemiz, şu anda da buradayız zaten. Sadece Türkiye tarafından değil yurtdışından ziyaretçilerin olduğu doğa harikası bir yerimiz, bu anlamda buranın da nimetlerinden Mudurnulu olarak faydalanmakta büyük yarar görüyorum. Beşinci olarak bugüne kadar olan kazanımlar; Mudurnu Belediyesi'nin yaptığı girişimlerle Tarihi Kentler Birliği üyeliği gibi kazanımlar zaten büyük bir fırsat. Altıncı olarak üyesi olduğum restorasyon programı gibi programa sahibiz Mudurnu Meslek Yüksekokulu olarak bu anlamda buradan ciddi kazanımlar sağlanabilir. Öğrencilerimiz dinamik, atak, istenildiğinde ki zaten şu anda sağolsun belediye başkanımızın da yardımıyla çalışmalarımızı sürdürüyoruz. 6-7 tane evin çalışmalarını sürdürüyoruz. Bu anlamda ciddi bir çalışma olarak değerlendirilebilir. Yedinci olarak hep bunu bir dezavantaj olarak gördük ama bunu avantaja çevirebiliriz insanların Mudurnu'da birbirlerini tanınması akrabalık ilişkilerinin çok sıkı olması, şöyle ki bu noktada kamunun bu çalışmaya inandırılması gerekiyor demiştik. Bunun çok önemli olduğunun birkaç tane katılımcı zaten üzerinde durdu. Bu anlamda katılımcılar zaten bahsetti. Dezavantajdan çıkartılarak avantaja dönüştürülmesi, insanların birbirlerine olan inancının kullanılması, buradaki bu projeye inanmalarını ciddi anlamda sağlayabiliriz, ki zaten bugüne kadar olan kayıplar daha kısa sürede tekrar geri kazanılabilir. Son olarak ilave etmek istediğim, hepimizin bildiği İstanbul ve Ankara gibi Türkiye'nin en büyük illeri arasında yer almamız bu ciddi anlamda bir fırsat, herkes tarafından bilinen, duyduğuma göre net olarak bilmiyorum ama gelirken

İbrahim beyden öğrendim bunu, üç yıl içerisinde Mudurnu- Bolu arasındaki yol tamamlanacak ve genişletmeler bu da bir fırsat, yine seçimlerden önce duyduğum bir bilgi, bu da hızlı trenin Ankara- İstanbul arasında yer alan Yeniceşhlar diye bilinen bir köyümüz var, orada durma ihtimalinden bahsedildi. Bu da ciddi bir fırsat olarak değerlendirilebilir diye düşünüyorum. Benim söyleyeceklerim bu kadar, çok teşekkür ediyorum söz hakkı verdiğiniz için.

AEY: İki kişiyi daha dinleyelim şimdi, daha sonra kapatacağız. Mehmet Tunçer hocayı gördüm. Bir de Nail hoca mı söz almak istedi? Buyrun hocam hoş geldiniz. Mehmet Hoca da 2010 yılında benzer bir çalıştay yapmıştı. Zaten burada tarih tekrerrü ediyor gibi görünebilir.

Mehmet Tunçer, Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi (MTN): Efendim hepinize iyi günler, hoş geldiniz. Ben de biraz önce gelebildim, bir kaza geçirdiğim için, arabamın lastiği patladı. O yüzden de otobüsle geldim. Özür diliyorum, geç kaldım ; Gazi Üniversitesi'nin Şehir ve Bölge Planlama Bölümü öğretim üyesi olarak, ve Ankara Üniversitesi'nde bir öğretim üyeliğim var. Gazi Üniversitesi'ndeki öğrencilerim Eylül ayından itibaren, sayın Başkan bilir, Mudurnu üzerine çalışıyorlar. 25 öğrenci Mudurnu'da sergi açtık. Hepiniz belki gördünüz, biliyorsunuz. Ben bunlardan bahsetmek istemiyorum, ama Mudurnu'nun gelecekteki şansı şudur; bu senaryo ve projelerde bir kere biz bunları Mudurnu'ya vereceğiz ve Mudurnu bunu kullanacak diye ümit ediyorum. Sayın Başkanımız da zaten teşekkür ediyorum, bize her türlü desteği verdiler. Sağolsunlar. Zaten öğrencilerim de çok mutlu oldu. Geldiler, burayı çok sevdiler. Efendim ben zaten daha önce Bolu'da beş yıl Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde Mimarlık Bölüm Başkanlığı yaptığım dönemlerde Mudurnu üzerinde birkaç proje geliştirmiştik öğrencilerle. Şimdi Mudurnu'nun en büyük şansı tabi ki kültürü ve doğası ve insanıdır. Yani bunu hepinize tekrarlamak belki tuhaf oluyor ama kültürümüzü koruyarak, doğamızı koruyarak ve insani değerlerimizi de koruyarak geliştirmemiz lazım. Yani korumanın birkaç boyutu var, bir kere 'intangible heritage' dediğimiz kültür değerlerinin korunması UNESCO'da bugün günümüzde çok önem taşıyor. Yani gelenekler ve görenekler, el sanatları, yeme içme kültürü giyim kuşam kültürü, iğne oyası, Mudurnu Ahiliği, bunların her birisi kendi başına UNESCO'da bir kültür mirası olacak değerinde önem taşımaktadır. Bunu da aslında belirtmek istiyorum. Yani sadece Mudurnu deyince halkın yüzde doksanı tavukçuluk anlıyor belki, ama aslında ben o tavuk heykelinin yıkılıp oraya Mudurnu evi, iğne oyası, heykellerinin dikilmesini düşünüyorum ve öneriyorum. Biz aslında kültür değerlerimizi koruyarak planlı ve projeli koruyarak geliştirmeliyiz. UNESCO Dünya Kültür Mirası listesine Mudurnu mutlaka girecektir. Girmelidir. Ben birkaç yerleşimde çalışıyorum. Safranbolu, Amasra ve Mardin de UNESCO kültür mirası, Diyarbakır da, UNESCO kültür mirası listesine girebilmesi için her şey vardır. Koruma planı vardır. Sevgili Ege arkadaşımız meslektaşım, yönetim planını hazırlıyor. Yönetim planı da hazır olduktan sonra koruma planı artık yönetim planıyla Mudurnu UNESCO'ya çok güçlü bir şekilde başvuracaktır. Yani Mudurnu'nun elinde şu anda her türlü olanak var. Güçlü yönler bunlardır. Ama zayıf yönler de şudur; ben onu söyleyeyim. Abant'ta bulunuyoruz. Abant ne yazık ki birkaç sene önce tahrip oldu. Çok büyük oranda ekolojisi, doğası tahrip oldu ve ben o zaman üniversitedeydim. Buna karşı çıktık. Birkaç akademisyen, biyoloji ve çevre akademisyenleriyle davalar açtık ama engelleyemedik, maalesef çok akılsız bir şekilde, plana aykırı, buranın uzun devreli gelişme planını biz hazırladık. Plana aykırı bir şekilde yollar genişletildi. Kıyı mahvoldu, bütün kıyının ekolojik dengesi bozuldu ve oradaki, göldeki bir çok canlı türü yok oldu. Su samurları dahil. Şimdi bu durum nasıl oluyor biliyor musunuz? Biz Abant'ı sanki bir göl gibi düşünüyoruz ya da bir havuz gibi düşünüyoruz. Özür diliyorum göl zaten ama havuz gibi düşünüyoruz ve onun çevresinde işte arabayla dolaşip efendim piknik yapalım filan. Şimdi tabiat olarak da bunların tabiat kuralları var. Tabiat parkına arabayla girilmez. Otoparkta arabanızı park edersiniz. Yürürsünüz, bisikletle giderseniz. Spor yaparsınız, faytona binersiniz. Yaşlılar ve hamileler, çocuklar için de akülü sistem vardır, o dolaşır. Şimdi Mudurnu ile Abant'ın bağlantısını kuracağım. Lafı fazla uzatmak istemiyorum, herkes acıkmıştır mutlaka. Şimdi Mudurnu ile Abant'ın ilişkisi şudur; Abant'ı Davos yapacağım diyen sayın Başbakanımız, Mudurnu'ya gelip kongre merkezi, otel vb. tesisleri Mudurnu'nun girişine yaparsa Mudurnu Davos olur, Abant korunur, Mudurnu'nun tarihi dokusu da buna bağlı olarak değişir. Bakın bu devletin yapacağı en büyük yatırımdır. Bireysel yatırımlar haricinde ben daha sonra öğleden sonrada söz alacağım, çok teşekkür ederim, sağolun.

AEY: Herkese çok teşekkürler, biraz vakti aşmaya başladığımız için daha fazla katkı alamayacağız maalesef şu anda, ama öğleden sonraki oturumda devam edeceğiz. Şimdi yemek için dağılmadan önce bir açıklama yapayım. Öğleden sonra nasıl düzenleneceğimize ilişkin. Şimdi dört adet grubumuz var, onu bir yansıtabilir misiniz? Evet Powerpoint, yansıtabilir misiniz onu? Dört grubun temalarını görelim. Evet şimdi dört ana gruba ayırdık ve ana temalar belirledik, onların da altında başka birtakım konulara değinebiliriz. Şimdi gördüğünüz gibi 1. Grup somut ve somut olmayan değerlerin korunması ve onun altında görebileceğiniz gibi yönetim ve örgütlenmeye, taşıyacağı riske değinebiliriz. 2. Grup ekonomik boyutu, burada finansman ve diğer sektörlerin değişimi de var. 3. Grup ziyaretçi ve turizm yönetimi, alanın ziyaretçiler için yorumu ve sunumu. 4. Grupta bilgi ve tanıtım, yani belgeleme, arşiv, eğitim, bilginin yayınlanması

konuları. Şimdi biz herkesi nasıl dağıtacağımıza dair birkaç farklı yöntem üzerinde durduk, ama şunu anladık gelişigüzel dağılım en sağlıklı, bu nedenle biz rastgele, herkese 1, 2, 3, 4 şeklinde bir rakam dağıtmak istiyoruz. Herkesin uzmanlığı olmayan konu olmayabilir ama o daha iyi zaten, daha taze fikirler çarpılsın diye böyle bir yöntem kullanılıyor. Ama iki saatlik bir süre verdik buna, yani yarım saat sonra, bir saat sonra farklı gruplara da geçip biraz daha dolaşabilirsiniz. Yeter ki bir yerde biraz karışık bir şekilde başlayalım. Şimdi bunun için iki yöntem izlenebilir. 1.si odadakiler 1, 2, 3, 4 diye sayabilir. Ya da dışarıda katılımcı listeleri var. Herkes adını yazdı, biz oraya 1, 2, 3, 4 diye yazabiliriz. Şimdi herkese uygulayacağımız şeye bağlı insanlar salondan çıkmaya başladı, ama şöyle saymaya başlayabilir miyiz, yoksa pardon Namık Kemal bey nasıl yapalım? Onu da yemekten sonra düzenleyelim. Tamam o zaman yemekten sonra herkes tekrar bu genel salona gelebilirse burada onu netleştirebiliriz. Burada küçük gruplara ayırırız. Çok teşekkür ederiz, afiyet olsun.

7.2.3 Mudurnu'nun Vizyonu

AEY: Çaylarınızı da içtiniz. Uykunuz da şimdi gelmiştir ama açarız inşallah. Şimdi bir önceki oturumun gidişatından çıkan sonuç, Vizyona yeteri kadar vakit ayıramadık. O yüzden herşeyi usulünce yapmak için Vizyonu birazcık daha açıp öyle ilerleyelim. Buna çok kısa bir zaman ayırıyoruz. Yaklaşık 5 dakika; şimdi burada sizden ricam, çok konuya odaklı, çok kısa bir katkı yapmak istiyorsanız, şimdi Vizyon, planlama raporunda çok kısa bir paragraf olarak bir Vizyon geçecek. Yani ana hedefimiz nedir? Mudurnu ile ilgili en büyük hedefimiz nedir? 20 yıl içinde başarmak istediğimiz. Zaten bazı taslak fikirler var orada, sizden herhangi bir katkı alalım. Alamazsak bunu kullanacağız. Ama eğer ki bunun içinde yer almasını istediğiniz kelimeler, kavramlar var ise bugün söyleyin ekleyelim, o şekilde ilerleyelim. Bunun bilinci ile isterseniz bir düşünün herhangi bir eksik, kritik kelime var ise onu söyleyin ekleyelim. Biraz daha yaklaştıralım o zaman tamam. Ben okuyayım size tekrar. "Özgün kimliği ve kültürel miras değerleri korunmuş, yerel halkının ihtiyaçlarının karşılandığı, ekonomik olarak canlanmış, turizm potansiyeli ortaya çıkarılmış, koruma- kullanma arasında dengeli, sürdürülebilir gelişmeyi başarmış bir Mudurnu mu istiyoruz? Başka ne istiyoruz? Nazım bey mikrofonu iletebilir misiniz?"

NU: Orada eksik bir şey var. Doğayı da idare etmemiz gerekiyor.

AEY: Başka eksik bir şey görüyor musunuz? Bülent bey, ama çok net ve öz olarak lütfen.

BAĞ: Şimdi Mudurnu'nun mevcut dokusunu, mimari yapısını koruyarak yeni gelişim, buna benzer yeni gelişim, mimari açıdan yapısal girişim alanları oluşturulması lazım. Bunu öncelikle siz açar mısınız yapısal olarak gelişim ne demektir, neyi kastediyorsunuz diye söylediniz, bu çok önemli. Belki kullanımı modern ama bizim Mudurnu'muzun modern evleri, doğası ve hepsinden taahhütlü faydalanabileceğimiz yeni yapılaşma alanlarının sizin yaptığınız çalışma gibi burada alanlara ve konuya vakıf ve arkadaşlarca yapılması lazım. Bizim Mudurnu'dan idari kadrolarımızla beraber, bu çok önemli çünkü insanlar modern yapıları elbette istiyorlar. Mevcut dokumuzu başka türlü zaten koruyamayız. Çünkü

bunların..

AEY: Bunları çok kısa kelimelerle nasıl formüle edelim? Yeni yerleşim alanlarının gelişimi..

BAĞ: Ben bunları daha önce yapısal gelişim alanlarıyla yani bunların içinde turistik tesisler olur, çocuk eğlence merkezleri olabilir, alışveriş merkezleri olabilir, ama bunların belirlendiği noktalar başlangıç itibarıyla kontrolümüz altında olursa çarpık yapılaşmaya sebep olmaz. Çok önemli, yani Mudurnu zaten çok önemli, ilk projeyi ben yaptım 1996 yılında, 101 konutluk proje hazırladım. Arsa olarak kat intibakını kurdum. 1999 yılında da inşaatına başladık. Yani ama o zamanki şartlarda daha amatörce yapılmış bir şeydi. Belediye alanının en son noktasıydı burası, Karacakaya Mahallesi'nde, ben bir de Mudurnu'nun gelişim derken şu andaki mevcut TOKİ'nin bulunduğu nokta, benim kişisel görüşüm, Mudurnu'nun gelişimine çok uygun değil, yani diğer alana doğru açılrsa, Bolu- Nallıhan- Taşkesti istikametine doğru olsa, o zaman uygun gelişme alanları geliştirilmesi çok uygun.

AEY: Mikrofonu uzatabilir misiniz?

KSY: Bu ekonomi başlığı altında ben söylemiştim. Daha öncede bahsettik alternatif gelişim ve yatırım kaynaklarının belirlenmesi. Alternatif burada ekonomide, o zaman herkesin burada çeşitlenmesi gibi. Söylüyoruz yenilenebilir enerji, şu andaki Mudurnu'da bulunan bu tavuk kümeslerinin altlarından çıkan atıklarından bir enerji, bölgedeki diğer kaynaklarının kullanılmasıyla ilgili olarak da biz diğer toplantıda açacağız. Başlık olarak bunu yazdığımızda yeterli olur sanırım.

AEY: Teşekkür ederim arkadaşlar. Mehmet bey buyrun, siz mi söz alacaksınız? Pardon ben Mehmet Saner'e verecektim sözü ama bundan sonra Mustafa beye de, en arkada.

Mustafa Soygür, Mudurnu Kaymakamlığı SYDV Müdürü (MUS): 1. maddeye belki ek yapmak gerekir diye düşünüyorum. Yeni yerleşim alanlarının mevcut kent dokusuyla uyumlu olarak belki araştırılması ve geliştirilmesi ile ilgili.

AEY: Çok teşekkür ederim Mustafa Bey.

MUS: Turizm kelimesinin başına salt ekolojik ve ekoturizm desek.

AEY: Tamam, onunla ilgili kelimelerin, ya eko-turizm ya da sürdürülebilir turizm ya da işte doğaya uygun turizm, ona tam terminolojisini söyleyebiliriz. Ya da olmazsa taslak olarak göndeririz zaten. Anladım bir şekilde o turizme eklenmesi gerekiyor. Tamam teşekkürler.

Namık Kemal Döleneken, Şehir Plancısı/ Eski Edirne Selimiye Dünya Miras Alan Başkanı (NKD): Yalnız bu konularda stratejilere girmeye başladık, bunlar zaten içeride tartışacağımız konular. Yani genel olarak başlıklara ekleyeceğimiz, doğa meseleleri, o tür bir şey varsa koyalım. Bunların diğer stratejilerini tartışalım yoksa bakacağız artık daha sonra.

KSY: Yani stratejiye mi yoksa vizyona mı girer bilmiyorum ama turizm potansiyeli ortaya çıkarılmış. Acaba tanıtımı da kapsıyor mu yoksa tanıtıma ayrı bir önem vermemiz gerekiyor mu? Mudurnu'nun sorunu sıkıntısı nedir desek, tanıtım eksikliği. Mudurnu belki Türkiye'nin bu ölçekte, bu büyüklükte ilçeleri arasında en bilinen ilçelerinden bir tanesi isim olarak, bir marka olmuş, ama malumunuz, hepimizin malumu, tek bir sektörde, tek bir ürün ile marka olmuş, tavukçulukta, ama bunun haricinde bu bizim alan yönetim planı içerisinde de sıklıkla vurguladığımız kültürel değerlerimiz, miras değerlerimiz. Onun haricinde kendine özgü kendi kimliği işte somut olmayan kültür varlıklarımızdan bahsediyoruz. Bunların maalesef bir çoğunluğu Mudurnu'yu bilen insanlar bilmiyorlar.

AEY: O zaman bu tanıtım ve görünürlük kelimelerinin eklenmesini gerektiriyor.

KSY: Yani o turizm potansiyelinin ortaya çıkarılmasını kapsamıyor gibi geliyor. Özellikle tanıtıma vurgu yapılmasını ve bu planın vizyonlarından birinin özellikleriyle bilinir hale getirilmesi gerekiyor.

AEY: Oldu teşekkürler.

MTN: Vizyon deyince tabii bir hedef, bir yol. Bu hedefi daha yüzyıllık, üç yüzyıllık, bin yıllık, uzun vadeli düşünmemiz lazım bizim. Bu plan hedefleri maalesef kısadır. Ama gene de tümüyle UNESCO Dünya Miras listesine girmiş bir kent olması vizyonu bence güzel bir vizyon olarak düşündüm ve Dünya Miras kenti olursa, ilan edilirse, yani o yedek listede filan değil, doğrudan Dünya miras kenti, İstanbul gibi, Safranbolu gibi, o zaman Mudurnu için çok büyük bence gelişme sağlanacaktır diye düşünüyorum.

ÇÇ: Özgün kimliği, tarihi ve kültürel miras değerleri.

AEY: Çok teşekkürler, bence bu [yeterli] sayılır, bir sonraki oturuma geçelim. Grup oturumları sayfasını açabilir misiniz? Onunla ilgili bir yöntem açıklaması yapıp, onu netleştirip, bundan sonra da gruplara dağıtabiliriz. Şimdi burada dört tane küçük salon var. Köroğlu Salonu, Yedigöller, Kartalkaya, Abant Büyük Salon, her birinin girişinde bir ekranda, o salonda tartışılacak grubun ismi ve temaları yazıyor. Ona bakabilirsiniz. Ayrıca kayıt masasının yanında herkesin içinde isminin yazdığı listelerde 1, 2, 3, 4 diye bir gruplama yaptık. Herkes isminin yanındaki rakama bakıp, o rakamın grubuna gidebilirse seviniriz. Bu gelişigüzel ve tamamen önyargısız ve objektif bir dağılım olsun diye yaptık. Bir süre sonra başka gruplara katkı vermek istiyorsanız oradan çıkıp dolaşabilirsiniz. Ama başlangıç için bir yarım saat iyi bir zaman o gruba katkı vermeniz, sağlıklı işlemlerini sağlayacaktır. Her grubumuzda planlama ekibi proje ekibimizden görevli moderatörler var. Onlar sizi yönlendirecekler. Orada 'flowchart' var. Kağıda markörle yine buradaki gibi fikirler yazılacak. Ses kaydı da yapılıyor, fakat flowchart'lar yapılmasının bir amacı, sunumda neler konuşmuşuz görebilirsiniz. Oradan bir özet çıkarılır. Çıkarılan özeti, her gruptan bir adet sözcü belirlenir, o sözcü genel salonda ardından herkese sunacak. O sözcülerin atanması da grubun kendi akışı içinde ortaya çıkacaktır. Bu çalışmaya iki saatlik bir süre verildi, yani 2'yi çeyrek geçeyle 2 buçuk arasında herkes başlamış olursa, 4 e kadar bu çalışmayı yaparız. 4'te tekrar bu odada buluşalım. O zamanda burada konuşuruz.

7.2.4 Grup Oturumları

7.2.4.1 Grup 1: Somut ve Somut Olmayan Değerlerin Korunmasına Yönelik Stratejiler

(Moderatörler: Sevgi Parlak- Gökhan Bilgin)

MUDURNU KÜLTÜREL MİRAS ALANI YÖNETİM PLANI
Vizyon ve Strateji Belirleme Çalıştayı

GRUP OTURUMLARI
Hedefler ve Stratejiler
Eylemler ve Projeler

1. Grup:
Somut ve somut olmayan değerlerin korunması
Fiziksel çevrenin kalitesinin yükseltilmesi,
yönetim ve örgütlenme, risk yönetimi
Salon Abant I

ZTA: UNESCO'nun Dünya Kültür Mirası çalışmaları doğrultusunda somut olan, somut olmayan kültürel miras ürünlerinin değerlendirilmesi, ulusal envantere ve dünya kültürel miras listesine alınması için Kültür ve Turizm Bakanlığı bir sözleşme imzaladı. Bu çalışmaları yürütücü kurum Kültür ve Turizm Bakanlığı sürdürmekte ve periyodik olarak yurt genelinde bu çalışmaları devam ettirmekte.

- Ahilik kültürü haftası etkinliklerinin içeriğinin zenginleştirilmesi: Mudurnu Ahilik Kültürü haftası 2013 yılı kutlamaları geçen sene Bolu'da gerçekleştirilmiş, Mudurnu bu bağlamda bu kültüre gerçek anlamda sahip

çıkabilme durumundan giderek uzaklaşmaktadır. Buna uygun çözüm önerileri beklenmektedir.

- El sanatları (Gelin Tacı, Folklorik bebek çalışması, iğne oyası)
- Halk mutfağı
- Sözlü kültür ürünleri (Mudurnu Esnaf duası, Mudurnu Birikme Sohbetleri, maniler, bilmeceler)

İS: Festivaller ve Bayramların düzenli kutlanabilir hale getirilmesi önemli

- Yayla bayramları: Temmuz'un ilk haftası (Kızıkyayla bayramı)
- İpekyolu Kervanı Festivali düzenlenmeli. Festivalden on gün önce kervan yola çıkacak, Mudurnu- Nallıhan- Çayırhan- Beypazarı- Ayaş- Ankara'ya ulaşılacak ve sonra aynı yoldan geri dönülerek Mudurnu'ya ulaşılacak. Festival esnasında karşılıklı olarak el sanatları ve yöreye özgü doğal ürünlerin tanıtımı yapılmış olacak. Sponsor olarak düşünülen kurumlar: THY, Ulaştırma Bakanlığı, TRT .

Aşçılık geleneğı pekiştirilmeli.

Nurettin Atabey, Mudurnu Aile Çay Bahçesi Çınaraltı Restoranı Sahibi (NAT):

- Turizm irtibat bürosuna acilen ihtiyaç bulunuyor, büro açılmalı ve burada sürekli rehber bulunmalı.
- Turizm İrtibat Bürosu açılmalı ve burada sürekli rehber bulunmalı. Haritalı gezi rehberi ihtiyacı var.
- Mudurnu'yu gezerken gerek yönlendirme levhalarına gerekse yapılar hakkında bilgilendirme pano ve broşürlerine ihtiyaç bulunmakta.
- Gelen grupların konaklama sorunları.
- Ziyarete gelen turistler için gezi esnasında WC ve lavabo ihtiyacı sorunu.
- Kente girmeden gelen turların otopark sorunu.
- Arasta'da Mudurnu'ya yönelik hediyelik eşya üretimi (semer, yemeni, iğne oyası v.s.) Arasta'daki dükkânlarda Hint ve Çin işi ürünler satılmamalı.
- Halkevlerinin etkinliğinin artırılması ve kasabada hediyelik eşya satış ofislerinin oluşturulması, Arasta'nın bu amaçla düzenlenmesi.
- Saray Helvası'nın tanıtımı ve kasabada satış noktalarının açılması.
- Kent Müzesi açılmalı, personel ihtiyacı giderilmeli ve müze tekrar düzenlenmeli.
- Konaklar hakkında da bilgilendirme panoları yapılmalı. Her evde yaşayan aileler ve hikâyeleri panolara dökülebilir.
- Kaplıca turizmine el atılmalı ve kasaba merkezinden buraya düzenli olarak vasıtalar olmalı.
- Esnaf Sanatlar Odası kurulmalı. Tarihi binalardan biri bu amaçla onarılmalı.

KSY:

- Kaymakamlık Mudurnu'yu tanıtma sitesi kuruyor, henüz yapım aşamasında, bu site Mudurnu'nun tanıtımı için geliştirilmeli (konuyla Kaymakam Bey ilgileniyor) www.360mudurnu.com.

- İstanbul'a ve Ankara'ya olan yakınlığı nedeniyle turizm açısından gelişmeye çok müsait. Mudurnu konumundan kaynaklanan avantajları iyi değerlendirmeli.

Mukadder Kazan [Özbay], Emekli öğretmen/ Esnaf/ Antik-Otantik (MKZ):

- Kişisel kent müzesi isteği (Mukadder Kazan 0 5542 352 23 52 / elinde çok değerli müze malzemesi var, kütüphanesi var, 3000 yemeni var, değerlendirmek istiyor, elindekileri kendi adına belediyeye v.s. bağlı bir müze kurulmasını istiyor, parasal yardım değil prosedür ile ilgili destek istiyor). Bir konağı müze yapmak istiyor.
- Bolu'daki Terminale Mudurnu haritası ve tanıtım panosu konulsun. (MUDURNU SERVİSLERİ OTOGARDAN KALKSIN)
- Öğrencilere burs verilebilir ve ihtiyacı olan öğrenciler burs karşılığında gelen turistlere yol rehberliği yapabilir.
- Belediye yakın çevreye otobüsle gezi seferleri düzenlemeli. Çubuk gölüne, Taraklı'ya, Abant'a, Sülük Gölü'ne v.s. günlük turlar yapılmalı.
- Orman işletmeleri bir gölet yaptılar. Bu noktaya bir yeme- içme tesisi yapılmalı. Yel/ su değirmeni yapılarak daha ilgi çekici hale getirilmeli. Burası tanıtılmalı ve turizme kazandırılmalı.
- Yayla turizminin geliştirilmesi. Yayla evleri mühürlü, buna çözüm getirilmesi. Yayla evlerinde ve Mudurnu köylerinde konaklama, köy turizminin geliştirilmesi.
- Kasabanın girişinde Mudurnu maketi.
- Onarım, restorasyon projeleri
- Kale'de gezi güzergâhı oluşturulmalı ve ayrıca kale kent panoraması müzesi olarak düzenlenmeli.
- Mudurnu Turizm Stratejisi ve Planı hazırlanmalı.
- Mudurnu'da kent meydanı düzenlemesi yapılmalı.
- Pazar yeri sorunu çözülmeli.
- Dere debisi düzenlenmeli.
- Bisiklet yolu düzenlenmeli.
- Tavukçuluk şehir dışına alınmalı.
- Arasta düzenlenmeli.
- Tabakhane onarılmalı.
- Anıtsal yapılar (cami, mescid, hamam v.s.) ve sivil yapılar (konaklar) etrafında çevre düzenlemesi yapılmalı ve birbiriyle uyumları sağlanmalı.
- Altyapı düzenlemeleri yapılmalı.
- Konakların öncelikle dış cephesinde gerekli bakım ve onarım yapılmalı.
- UNESCO başvurusu önemli.
- Adliye binası müze olabilir.
- Tarihi yapıların kitabeleri eksik. İnşa tarihi ve bilgileri bilinenler için gerekli panolar hazırlanmalı.
- Yaşlılar ve özürülüler için de yaya güzergâhları düzenlenmeli.
- Gazi Üni. Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, koruma planlamacısı öğretim üyesi ve öğrenci ekibinin hazırladığı projeler gözden geçirilmeli ve değerlendirilmeli.
- Hazırlanmış olan Koruma Projeleri.
- İpek Yolu senaryosu.
- Tarıma dayalı sanayi senaryosu (Mudurnu'nun eko-kent deneyimi var, bu tekrar gözden geçirilmeli).
- Enerji etkin kent senaryosu.
- Yavaş kent senaryosu.
- Eko yerleşim senaryosu.
- TOKİ binalarının kent dokusuyla uyumsuzluğu sorunu gözden geçirilmeli.
- Kasaba koruma planı hazırlanmalı.
- Yönetim Planı hazırlanması önemli.
- Turizm planı hazırlanmalı (eskisi 1986).
- Kasaba için stratejik projeler düşünülmeli ve tasarlanmalı.

Binali Tercan, Şehir Plancısı/ İzzet Baysal Üniversitesi Öğretim Üyesi (BAT):

- Kasabanın risk profili.
- Genç nüfus göçünün engellenmesi önemli.
- Pansiyonların sayısı artması.
- Öğretmen, memur, işletmeci ve halkın bilgilendirilmesi.
- Afet risk yönetim planının hazırlanması (kaya düşmesi, heyelan v.s)

- Ahşap binalarının çokluğu nedeniyle yangın tedbirlerinin alınması ve bu konuda da bir yönetim planının hazırlanması gerekliliği.
- Mudurnu çöplüğüne çare bulunması.

İsmail Özçelik, Mudurnu Çok Programlı Lisesi Din Kültür ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni (İÖÇ):

- Babas Kaplıcası'nın durumu düzeltilmeli.
- Yatırların ve türbelerin kitabeleri eksik, durumları düzeltilmeli.
- Yeni Cami haziresinde Halveti tarikatına mensup kişilere ait mezarlar var, fakat bu kişiler kim ve Halveti tarikatı nedir doğru dürüst bilgi yok. Yapılar ile doğru bilgiler veren broşürler hazırlanmalı.
- Burj al Babas'ta hizmet verebilecek Mudurnulu kimse yok. Bu iş sahası değerlendirilmeli. Eğitim verdiğimiz lisede turizm- konaklama ile ilgili bir bölüm açılmalı.
- Turizm Ofisi işler hale getirilmeli. Eğitim almış rehberler vardı, ama onların ortada olmayışı. Yeni rehberlerin yetiştirilmesi.
- Park sorunu çözülmeli.
- Mudurnu'nun maketi kentin girişine konulmalı.
- Şeyh'ül İmran tepesine görkemli bir cami yapılması isteği. Dini günlerde burada mevlüt okunmalı, sünnet merasimleri burada yapılabilir.
- Şeyh'ül İmrân tepesindeki çöplüğü kaldırılması.

Salih Celepçi, Mudurnu Çok Programlı Lisesi'nde öğretmen (SCL):

- Öğrencilerimiz hafta sonu rehber olarak hizmet verebilir.
- Her konuda sürekliliğin ve istikrarın sağlanması.
- Sokak sağlıklaştırması yapılmalı ve arnavut kaldırımları kasabanın her yerinde kullanılmalı.

Nihan Karaman, Mimar (NK):

- Mudurnu kendi içinde yaşamayan bir kent ve bunun yerel yönetimle alakası yok, asıl sorun halkın eğitim eksikliği.
- Mal sahipleri bahçesine bakım yapmıyor, çatısını onarmıyor, evini onarmıyor v.s. Asıl en önemli sorun bilinçsizlik.
- Belediye ile halk birbirinden çok kopuk. Ortak çalışmaları lazım. Belki sponsorlar bulunmalı ve en azından kasabanın dış yüzü öncelikle makyajlanmalı ve gerekli bakım-onarım çalışmaları yapılmalı.
- Tüm sorunları sebebi Belediye olarak görülmemeli ve halk aktif hale gelmeli, bu amaçla da halk bilgilendirilmeli.
- Öncelikle bilgilendirme panoları halk için yapılmalı, yaşamayan ve kendini tanımayan kenti turizme açmak ne kadar doğru. Halkın ciddi anlamda bilgilendirilmesi gerek. Buna gereken önem verilmeli.

7.2.4.2 Grup 2: Korumanın Ekonomik Boyutuna Yönelik Stratejiler

(Moderatörler: Bahadır Aydın- Selime Güzelsarı Sarı)

MUDURNU KÜLTÜREL MİRAS ALANI YÖNETİM PLANI
Vizyon ve Strateji Belirleme Çalıştayı

GRUP OTURUMLARI
Hedefler ve Stratejiler
Eylemler ve Projeler

2. Grup:
Korumanın ekonomik boyutu
Koruma çalışmalarının finansmanı, destekleyici ekonomik sektörlerin geliştirilmesi
Salon Kartalkaya

Bahadır Aydın, AİBÜ İİBF Öğretim Üyesi/ YP Hazırlama Ekibi (BAY): Bu oturumda Yönetim Planının sosyo-ekonomik

boyutuna odaklanacağız. Planın hayata geçmesi için Mudurnu’da iktisadi olarak gelir düzeyi, yaşam koşulları ve daha önce konuşulan bir çok problemden bahsettik. Bunlara ilişkin somut önerilerinizi tartışmak üzere sırayla beşer dakika söz alabiliriz. Uygun mudur? Birinci turun ardından süremiz kalırsa ikinci bir tur daha yapabiliriz.

Saffet Öztürk, Eski Belediye Başkanı (SÖ): Mudurnu’nun ekonomik bakımdan kalkınması için tavukçuluk sektörü bize hem kar hem de zarar getirmiştir. Büyükbaş hayvan besiciliği gibi konuları gündemimize almamız gerekir. Tavukçuluk bir dönem gelir getirici oldu ama getirdiği kadar da götürdü. Bir defa Mudurnu yerleşiminde yerini bulamadı, plansız yerleşti. Dönemin belediyeleri plansız hareket ettikleri için bugün zararını çekiyoruz. Yanlış ve plansız yerleştirilen tavukçuluk sektörü işe başlayınca sadece kar düşünülür, zararlar unutuldu.

Mudurnu bu haliyle kalırsa inşaat sahası bakımından sıkıntı olacaktır. Şehir bu haliyle büyümeye müsait değil. Bundan sonraki inşaat sahası daha dikkatli ileriye dönük seçilmeli.

Yarım dönemlik bir belediye başkanlığı yaptım. Bugün hükümet binasının karşısında bulunan postanenin o zaman yapımına müsaade etmemiştim. O alanı bir bayram alanı, cumhuriyet alanı olarak düzenleyecektik. Çünkü buna ihtiyacımız vardı. Görevim süresince postane inşaatına izin vermedim ama ayrıldıktan sonra gelenler müsaade ettiler. Şimdi kent içinden geçen ana caddede yapıyoruz kutlamalarımızı, tören alanı yok. Böyle işler çok iyi tetkik edilmelidir. Eskilerin yaptığı büyük hataları biz çekiyoruz.

BAY: Bu salonda tartışacağımız mevzu ile ilgili bir hatırlatma yapayım yeniden. Mudurnu ziyaretimiz sırasında en çok tarihi binaların korunması ve restorasyonu uğruna, özellikle Arasta’daki esnafın yaşadığı mağduriyet dile getirildi. Buradaki temel sorun olarak gelir kaybı, gelir elde edememe öne çıkmıştı. Bizim burada tartışmamız gereken temel nokta burası. Mudurnu’nun değerlerini koruyarak, bu koruma alanını turizm yoluyla kar alanına çevireceksek alternatif gelir alanlarının ne olacağını da ortaya koyabilmeliyiz. Buradan sizden isteğimiz buna odaklanmanız. Amacımız Yönetim Planının iktisadi olarak nasıl hayata geçirileceğidir. Gelir elde edemeyecek durumda olanları koruma planına dahil etmemiz pek mümkün görünmüyor. Buyrun.

KK: Mudurnulular Derneği Bolu Şubesi yönetimi adına buradayım. İçeride de bahsettim, Mudurnu tavukçuluk bizim olmazsa olmazımız ama doğal dokuya zarar vermesi önlenmeli, bu birincisi. Ben ayrıca enerji sektöründe dört yıldır çalışıyorum. Çalışmalarımızda akademik personelden çok istifade ettik, ciddi emek verdik. Dediğiniz gibi her şey ekonomiye dayanıyor. Lütfen kabalık olarak algılanmasın. Türkiye’de Bilişim ve Sanayi Bakanlığının uyguladığı bir Yatırım ve Destekleme Programı var. 72 tane slaytlık detaylı hazırlanmış bu programda bölgesel olarak talepler tam olarak yer almıyor. Örneğin bu programda Bolu 2. Bölge kapsamında yer alıyor, Düzce 4. Bölgede yer alırken 75 km ilerimizdeki Çankırı 5. Bölgededir. Bunların kullandıkları yatırım ve teşvikler ne olursa olsun, o kadar farklıdır ki. İş güvenliğinden tutun, yatırım finansmanından faiz oranlarına kadar çeşitlilik gösteriyor. Benim önerdiğim model şu: Çanakkale örneği. Çanakkale 3. Bölge iken Gökçeada 6. Bölge. Tavukçuluk sektöründeki milli gelirden dolayı Bolu 2. Bölge olarak kalacaksa kalsın. Ama Göynük, Kıbrısçık, Seben, Mudurnu gibi ilçelerin 6. veya 5. Bölge kapsamına alınması

gerekir. Nasıl Gökçeada alındı, aynı şey burası için de geçerli olabilir. Bizim burada sektörel anlamda tavukçuluk sektörüne yapılan yatırım teşvik kapsamının dışında bırakılsın. Şu anda mevcut kümes sayısının çıkardığı atıklar doğamızı tamamen kirletmekte. Dünya bu teknolojiyi yaklaşık 20 senedir kullanıyor. Buradan çıkan atıklar yenilenebilir enerji kaynağı olarak dönüştürülebilir. Göynük, Taşkesti ve Mudurnu'da toplanan evsel atıklar toplanabilir. Dönüştürülebilir olanlar ayrıştırıldıktan sonra dönüştürülemeyenler bu atıklarla beraber bioenerji olarak bölgenin hizmetine sunulabilir.

Ayrıca alternatif ürün olarak bölgemizde ceviz üretiminin yapılması gerekir. Cevizcilik projeleri için verilen teşviklerden istifade ettiğimiz zaman %50'ye varan hibe destekler alınabilir. Yöremizin hava ve toprak mineralleri açısından sahip olduğu zenginlik, "mavi ladin" yetiştirilmesine de çok uygundur. Mudurnu Türkiye'de mavi ladin için en uygun yerlerden biridir. Bu proje mutlaka gündeme alınmalı, ki insanlara bir ekonomik gelir sağlansın. Bunlar 3-6 yıl sonunda ekonomik gelir getirecek seviyeye gelmektedir. Bunların haricinde MARKA ajansından teşvik alınmak istenirse, ajans %50'lik hibe desteği vermektedir. Yenilenebilir enerji ile ilgili 800.000 TL'ye kadar yapılan yatırımın yaklaşık 400.000'ini hibe destek olarak veriyor. Ancak bizim buraya firma olarak (herhangi bir firma olarak) müracaatımız Şubat ayı ile sınırlandırılıyor. Yani senede bir kez koşturmaca oluyor ve herkes bir şeyler kapmaya çalışıyor. Müracaat sonrasında en az altı ay kabul süresini beklemek zorundasınız. Bu süreç de çok uzun maalesef. Avrupa ülkelerinde tek sayfadan, bir ya da bir buçuk ayda bu işlemler tamamlanıyor. Şartlarınız uygunsa krediniz hemen açılıyor ve yatırıma başlayabiliyorsunuz. Yönetim planı içerisinde MARKA olduğu için buna dikkat çektim. Bu konunun özellikle valilik makamınca veya kalkınma ajansı başkanlığınca ciddi anlamda değerlendirilmesi gerekiyor. İnsanlarımız Tarım İlçe Müdürlükleri, İl Müdürlükleri tarafından verilen bu hibe desteklerinden istifade ediyorlar fakat büyük yatırımlara girdiğiniz zaman ekonomik sorunu buradan çözebiliriz. Alternatif yatırım kaynaklarına da bu yoldan girer, düşük maliyetlerle 2-3 sene de geri dönüşüm sağlarız. Söyleyeceklerim bu kadar, teşekkür ederim.

BAY: Yatırım Destek Fonu ile ilgili bir iki şey söylemek istiyorum. Gökçeada stratejik önemi nedeni ile kalkınmada öncelikli yöre kapsamına alınmış yerdir. Burası gelişmemişliğinden değil stratejik konumundan dolayı o kapsama alınmıştır. Birinci nokta bu. İkincisi 99 depreminin Düzce'de yaptığı yıkım nedeniyle Düzce bu kapsama alınmıştır. Kıbrısçık, Mudurnu, Seben aynı konumda değerlendirilemez. Kıbrısçık ile Mudurnu'yu yan yana koyup 5. Bölge kapsamına alınsın dersiniz kamu kaynaklarını uygun kullanmamış olursunuz. Türkiye'de 50 ilimiz kalkınmadan öncelikli yöre ilan edildi. Bunun anlamı kamu kaynaklarını bir yerlere aktarmanın yoludur. Biz bunların dışında Mudurnu'nun yerel kaynaklarıyla neler yapabiliriz tartışmalıyız. Bu mağduriyet dilinden çıkmalıyız.

İkincisi ilçelerle ilgili söylediğiniz bir düzenlemeyi bizim talep etme yetkimizin olduğunu düşünmüyorum. Çünkü bunlar Türkiye İstatistik Kurumunun hesapladığı endekslere bağlı çıkartılıyor. Sosyo- ekonomik gelişmişlik endeksleri gibi 58 tane veri dikkate alınarak sıralama yapılıyor. Bu nedenle sadece Mudurnu'ya özel bir yasal düzenleme isteme yetkimiz yok.

KK: Hocam benim kastettiğim şu. Nallıhan'da bir kişi yatırım yaptığı zaman devlet %62 destek veriyor tavukçuluk sektöründe. Eğer Mudurnu'nun kalkınması düşünüyorsanız kapsama alanı yerinde incelenir, buna göre değerlendirilsin ve modelleme yapılsın. 2003'te hazırlanan kalkınma planı ile ilgili bütün kitapları okudum. Yapılan tespitler var, ama sonuç yok. Mudurnu için kolektif bir çalışma yapılabilirse ilk önce mevcut imkanlardan sağlayacağımız gelirle ayıracağımız öz kaynaklar beraberinde bu tip teşvikleri de getirecektir. İnsanların tavukçuluk sektörüne yönelmesinin nedeni sektörün cazip hale getirilmiş olmasıdır. Bu sektör önemli bir istihdam da yaratıyor. Söyleyeceklerim bunlar.

Emin Özkan, Bolu İl Kültür Turizm Müdürlüğü (EÖ): İki aydır Bolu'da yaşıyorum. Mudurnu'yu da 10 sene önce görmüştüm. Sabahki konuşmalardan da anladığım temel problem, az gelişmiş veya yeterince gelişmemiş bir bölgenin nasıl kalkınacağıdır. Böyle bir problemi çözmek için Mudurnu'nun mevcut potansiyelini analiz ediyoruz. Bunu yaptığımızda Mudurnu'nun tarımda, tavukçulukta önemli deneyimlerinin olduğunu, başarı elde edilsin edilmesin kabul etmeliyiz. Bunların yanında turizm sektörü ön plana çıkmaya başlamış, bu sektörü öne çıkaran da kültür varlıkları ve kültürel değerleridir. Burada tartıştığımız projenin adı da kültürel miras alanı yönetim planıdır. Planın hazırlanmasındaki temel amaç, benim anladığım UNESCO'nun kültür mirası listesine başvurabilmek, bunun için de ana strateji olarak turizmi geliştirmek ve dolayısıyla kültürel tarihi varlıkları korumaktır. Kültürel tarihi varlıkları korurken, kültür mirası listesine girebilmek önemli bir tanıtımdır, markadır ve bunun getireceği dış finansman kaynakları olacaktır. Yani Mudurnu ağırlıklı olarak kalkınmadaki problemini çözmek için turizmi öne çıkaracaktır. Alternatif turizmin geliştirilmesinde de burası başka örneklere baktığımızda farklılıklara sahip. Kitle turizmindeki gibi bir otele sıkışmış

turizm anlayışı değil, tarihi doku ve oradaki yerel toplumsal ilişkiyi yaşamak, görmek isteyenine geleceği bir turizm alternatifi yaratmak gerekli. Tüm bunlar için Mudurnu'da örgütsel, mekansal planlamalar yapılmalıdır. Bu planı sadece Mudurnu ile sınırlarsanız yönetim planı projesi daha başından çökecektir. Biraz daha bölgesel ölçekte planlama yapılmalı, bunun üzerinden düşünülmeli. Ayrıca Beypazarı gibi günübürlük turizm yerine, konaklamanın tercih edileceği bir alternatif turizm örgütlenmesi planlanmalı.

Finansmanla ilgili birkaç şey söylemek istiyorum. Yaklaşık 10 yıldır Turizm Bakanlığı'nda çalışıyorum. Bizim mevzuatımızın cevaz verdiği bazı şeyler var. Kamu taşınmazlarının turizm yatırımlarına tahsis hakları ile ilgili yönetmeliğimiz var. Bu yönetmelik uyarınca da tescilli yapıların turizm amaçlı kullanımına ilişkin tahsis yapılabilenlerde. Tabi bunlar için öncelikle mülkiyetle ilgili yerelde bazı çalışmaların yapılması gerekiyor. Sabahki toplantı da 235 tane tescilli yapı olduğu söylendi. O yapılardan hazine mülkiyetinde olanlar var ise bunları Bakanlık tahsis edebiliyor. Onun dışında yine Bakanlığın bu tip yatırımları teşvik mevzuatı uyarınca kültür yatırımları yaptığı bazı tahsisler de var. Tahsis olmasa bile birtakım teşvikler söz konusu, onlardan da faydalanılabilir. Yine Bakanlığın vermiş olduğu cüzi miktarlarda da olsa ayırdığı küçük kaynaklar var (ör. çevre düzenlemesi için), onlardan da faydalanılabilir. Çünkü burada esas olan şey bir kıvılcım. O olmadan konuştuğumuz herşey sözde kalır maalesef. Umarım bu plan çalışması eski çalışmalar gibi rafta kalmaz. Teşekkür ederim.

Ferit Özen, AİBÜ SAMYO Öğretim Görevlisi (FÖ): Bolu'ya iki-üç ay önce geldim. Mudurnu'nun gelişimi açısından en önemli şey kaplıcalardır. Çünkü istihdam ve ekonomik getirisi açısından önemli gözüküyor. Kültürel mirası koruma, ekonomik ihtiyaçlar için de gerekli gözüküyor. Büyük ihtimalle sosyal tesisler yapıldıktan sonra, özellikle sağlık turizminin pazarlanması gerekir. Çünkü Mudurnu'ya genç bir kitlenin geleceğini düşünmüyorum. Daha çok Avrupa'da sağlık turizmi kapsamında, doğal güzelliklerle birlikte bir pazarlama yapılabilir. Teşekkürler.

BAY: Araya girerek bir soru daha sormak istiyorum. Sabah da söylendi, Mudurnu'nun tek başına bir anlam ifade etmeyeceği, Taraklı, Göynük'ü kapsayan bir bütün içinde anlam ifade edeceği ileri sürülüyor. Bu konuda herkes aynı kanıda mı? Yani Mudurnu tek başına hiçbir şey yapamaz mı? Bu genelleme kabul edilebilir mi?

Yavuz Acar, İstanbul Mudurnulular Platformu (YA): Fiziken İstanbul'da, ruhen Mudurnu'da yaşayan biriyim. Buradaki konumuz çok önemli, hatta işin en önemli parçası. Planın motoru olması gereken şey elbette ekonomidir. Burada 300 kişi varsa 300 proje çıkar, fakat bu projeler hayata geçirilmez. Neticede örnek verdiğiniz eski çalışmalarını ben de biliyorum. Biz Düzceliler gibi olamıyoruz. Mudurnu biraz daha mazlum, devlete karşı saygılı olup; ilk kanunlar da burada uygulanır. Ormana giderseniz bizim köylünün gölgesi geçse ormancı ceza keser. Ama Düzceli fındık diyor. Burada meselenin ekonomik boyutuna geleceğim. Devletin üst kademesindekilerin (Kaymakam, Vali) çok büyük destekleri var, onlardan destek almamız. Fakat her şeyimizi kendi öz kaynaklarımızda aramamız. Mudurnu tavukçuluk gibi, kaplıcalar derneği gibi büyük sanayi kuruluşlarımız oldu, çok büyük olmasa da. Ancak hep Mudurnu'dan aldılar hiç vermediler. Yani biz bunlardan yararlanmayı ya bilemedik ya da sesimizi çıkartamadık.

Tabi ki devletten çok şey bekleriz, ama devlet buraya hiçbir şey vermeyecektir. Ne zamanki biz gerçekten Düzceli, Trabzonlu gibi aktif oluruz, işte o zaman hakkımız söke söke alırız. Ekonomik olarak o kadar fazla zenginliğimiz var ki; önce marka olmamız gerek: Mudurnu markası. Mudurnu tavukçuluk markası değil. Tavukçuluk, Saffet amca da söyledi, ekonomik olarak bireylere birşeyler getirdi ama Mudurnu'dan çok şey götürdü. Doğamızı, çevremizi kirletti. Biz Mudurnu markasını yaratmak zorundayız. Bunun bize tanıtım faydası olacak ve dolayısıyla turizm gelirimiz artacak. Kendimiz çok çalışmalıyız. Ekonomiyi kendimiz yaratabilsek bu projeler hayata geçer. Tabiki markalaşmak da para ister, basın, TV ayağı vb. hepsi paraya dayanıyor. Biz Bolu Valiliğini harekete geçirebilir, ya da tüm STK ile birlikte ekonomimizi güçlendirebiliriz.

İsmail Hakkı Yazgan, CHP İlçe Başkanı/ Fuatbeyler Konağı İşletmecisi (İHY): Ben kısaca yöresel ürünlerimizden bahsedeceğim (erişte, kaşık sapı, tarhana gibi). Bu ürünlerimizin belli bir fiyat istikrarı yok, bu sorun çözülmeli. Beypazarı'nda bu mesele aşılmış. Benim söyleyeceklerim zaten söylendi. Teşekkürler.

BAY: Ekonomik getirisi için aklımdayken söylemek istediğim bir şey daha var. Örneğin tarihi konaklarda, butik olarak işletilenlerde kullanılan mutfak malzemelerinin porselen yerine bakırla değiştirilmesi iyi olabilir. Böylece Arasta'daki bakırcılar için de bir olanak, gelir olanağı yaratılmış olur.

MES: Mudurnu tek başına bir şey yapamaz mı dediniz. Bir defa biz olmazsak bizim Göynük'e faydamız da olmaz, oradan alacağımız da olmaz. Önce 'biz' olmalıyız. Size katılıyorum. 'Bizi' oluşturduğumuzda elbette çevresel etkisi de olacaktır. Aynı güzergâhtaki, İpek Yolu üzerindeki yerleri de etkileyeceğiz. Bir tur düşünün, Göynük, Mudurnu, Beypazarı hattında. Bu birliktelik zaten var. İpek Yolu çalışmaları çerçevesinde bu kuruldu ve devam ediyor. Ama biz işi tek başımıza yapmalıyız. Bizim avantajımız çok. Ancak kuralları da biz koymalıyız. Mudurnu'da turizmin gelişmesi için neler yapılacağı, nasıl bir eğitim çalışması geliştirileceği, hangi taktiklerin uygulanacağı 2000'lerden bu yana konuşuluyor. Buna devam etmeliyiz. Her aşamada bazı somut adımların atıldığını görüyoruz. Kararı kendimiz almalı, yönlendirmeyi yapmalıyız. Mülki amirler değişebilir, yerel idare değişebilir. Biz onların durumlarına göre değil, kendi planlarımıza göre süreci devam ettirmeliyiz. Mudurnu'nun olmazsa olmaz kurallarını koyalım. İmar planından yerleşim planına; kişisel veya denek çalışmalarına kadar hepsi için belirli çalışma planları ve işleyiş planları belirlemeliyiz. Bunu yaparsak her gelen idareci önceden var olan bu kurallara uymaya çalışacaktır. Böyle çalışırsak Mudurnu'yu ayağa kaldırabiliriz. Termal turizmde, inanç turizminde, sağlık turizminde, kültürel turizmde her alanda kendimiz gösterebilmeliyiz.

Muharrem Çevik, Mudurnu Halk Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı (MÇ): Fiyat istikrarsızlığı konuşuldu. Bu önemli bir problem. Burası Ahilik teşkilatının mirasçısı. O nedenle esnaf aynı ürünün fiyatları arasındaki uçurumu kaldırmalı. Birlikte hareket etme, koordine olma, eşgüdüm tüm halkla birlikte sağlanmalı. Eğitimlerin hepsi halkı kapsamalı. Mudurnu'ya gelen turlar koordine bir şekilde yönlendirilmeli.

Aysel Türkan, Abdurrahim Tırsi İmam Hatip Ortaokulu Müdürü (ATR): 15 yıldır Mudurnu'da görev yapıyorum. Mudurnulu değilim ama buralı hissediyorum. Bir kıyaslama yaparsam bugün çok değişti. İyi şeyler oldu. Bazı şeyler konuşmada kalmadı. En azından temel ihtiyaçlarımız için dışarıya gitmiyoruz. Buradan karşılayabiliyoruz, para burada kalabiliyor. Tavukçuluğun krizinden sonra da turizmde de kıvılcıktan oldu. Bunlar güzel gelişmeler. Turistik ürünlerde Türkiye'de hep güncelleme var. Mudurnu'da da bunun yapılması lazım. Konaklarımız birkaç işletmeci sayesinde gün yüzüne çıktı. Diğer konaklara örnek oldular. Geriye kalanların da görücüye çıkarılması, binaların terk edilmeden bakımlarının yapılması gerekiyor. Kaymakamlığın bu konudaki girişimleri önemli. Bunlar olunca eğitim vb. nedenlerle Mudurnu'yu terk edenler geriye de döneceklerdir.

Metin Akbaş, Mudurnu Orman İşletme Müdürü (MAK): Yönetim planı ile ilgili ekonomik kaynak bulmak konusunda umutluyum. Orman varlığımız, tarım arazilerimiz, kültürel varlıklarımız yeterli ve planlı işlenirse, güzel kaynak aktarımı yapılırsa getirisi de iyi olacaktır. Orman Bakanlığının orman köylüsüne yönelik gelir getirici ağaç türlerinin dikimini (ceviz) teşvik etmesi önemli. Bu Valilikçe de proje olarak ele alınırsa, pilot olarak rıza gösteren köylerde her haneye sertifikayla bedava dikim ve yetiştirme olanağı sağlanırsa, önemli bir adım da atılmış olur. Bu yöndeki çalışmalara geçen yılın Eylülünden itibaren başladık. Bazı çalışmalar hakkında geniş kitleler ilk etapta bilgilendirilemiyor. Buna yönelik çözümler de geliştirmek lazım. Bir sertifikasyon çalışması yapılarak bütün üretilen ürünlerin orman ürünleri de dahil sertifikalandırılması ve ormanın doğal dengesi bozulmadan üretimin belgelendirilmesi gerekli. Mevcut yerel yönetimler bu işe sıcak bakıyor. Bölgesel durum değerlendirmesi olmadan da Mudurnu kendini var edebilir, buna inanıyorum. Önce bu işe inandığımızı hissetmeliyiz, tabana yaymalıyız. Köylü halkın, küçük küçük işletmelerin gelir seviyesi belli bir düzeye gelmeden bu inandırıcılık zayıflayacaktır. Mudurnu da tek sektöre bağlı kalmadan (tavukçuluk) tüm zenginliklerimizi bir sisteme oturtmalıyız. Turizm açısından da hizmet kalitesini iyi tutturmalıyız. Bu konudaki şikayetleri sıkça duyuyoruz. Bu uzun vadeli bir iş. Kısa sürede olgunlaşmasını beklemek yanlış. Olumsuzlukları görünce de genelleme yapmamak lazım.

Mehmet Saner, AİBÜ Müh.- Mim. Fak. Araştırma Görevlisi (MSA): Turizmin Mudurnu'da tek başına yeterli olacağını düşünmüyorum. Mudurnu'ya gelen bir turistin tekrar gelmesi için nedenleri olması lazım. Gününbirlik turizme açık bir yer. Fakat oraya tekrar gitmenin cazibesini yaratamamış. Yeniden Mudurnu'ya gelmenin sebebini yaratmak gerekiyor. Şirince gibi, Seferihisar gibi kendine özgü bir kimliği olmalı. Bunun ne olduğunu ben de bilmiyorum. Mudurnulular daha iyi bileceklerdir. Uzun vadeli düşünmek lazım. Mudurnu'ya özgü bir şey, Mudurnu'nun kimliği haline gelecekse buna şimdiden karar verilmeli, hazırlıklarına başlanmalı. Mudurnu'nun kimliği haline gelecek ürün tavuk olmamalı. Kimlik üretilecek şey aynı zamanda korunacak şey olmalı. İkincisi sabit nüfusu 5000 olsa da Mudurnu için çalışacak gönüllülerin sayısı bundan fazla olacaktır. Tasarlanacak olan kimlik Mudurnu dışındaki Mudurnuluları da harekete geçirecektir.

??: Mudurnu'nun bir kimliği olduğunu düşünüyorum. Mesela saray helvası. Hocamızın da tam ne kastettiğini anlamadım. Mevcut potansiyeli ile Mudurnu öne çıkacak bir yerken bunu başaramamışız. Tavukçuluk dışındaki diğer

zenginliklere bakmamışız. Bunlar tartışılmalı. Öncelikle yatak kapasitesi çok yetersiz. Mevcut butik otel ve pansiyon olarak hizmet veren konaklar var. Ama yatak kapasiteleri yetersiz. Ev pansiyonculuğunu özendirilmelidir. Turizmi gününbirlik olmaktan çıkarmak istiyorsak, işin içine merkezi hükümeti, yerel idareyi ve sivil toplumu da katarak bu anlamda canlılık kazandırmalıyız. AB fonları gibi hibelerden Kültür Bakanlığı teşviklerinden yararlanmaya çalışmalıyız.

?: Mudurnu için logo tasarlamak istediğimizde ilk akla gelen tavuk, tavuk dışında iğne oyacılığımız var ama tüm bunların dışında öne çıkan bizim insanlığımız, kültürümüz. Ürün açısından bakarsak organik tarım ön plana çıkarılabilir.

Nebahat Büyükan, Emekli Öğretmen/ Mudurnu Belediye Meclis Üyesi (NB): Benim önerim küçük bahçeleri ekim yerleri olan ve orada organik ürün yetiştirenlerin bazı sorunlarına çözüm üretilmesi. Bunlardan biri depolama ve saklama. Bir küçük çaplı soğuk hava deposu yapılabilirse bu sorun çözülür. Ayrıca bu ürünlerin nasıl değerlendirileceği konusunda da desteğe ihtiyacımız var. Diğer ilçelerde bu iş başarılı durumda. Ayrıca köylerde hazine arazilerinde ceviz yetiştiriciliği sağlanabilir mi, hanelere bölünerek. Ayrıca yöresel gıdalarımız, kurduğumuz tarhana, bulgur gibi gıdaların hijyenik olarak kurutulması, saklanması önemli bir konu. Bu konuda da standart bir uygulama ve denetleme yapılmalı. Bir başka konu da el sanatlarımız. Bu ürünlerimizi genelde sandıkta saklıyoruz ve gün yüzüne çıkmadan sararmış oluyor. Bunları nasıl değerlendireceğimiz konusunda öncülüğe ihtiyacımız var. El sanatlarının sergilendiği müze tarzı yerlerimizin olması bazı satışların yapılmasının önünü açacaktır.

Dilek Karagöz, Esnaf (DK): Yöresel ürün satışı yapıyorum. Kültür Evi ile birlikte çalışıyoruz. Dokuma tezgâhımız var. Eski kumaşlarımızı değerlendiremiyoruz. Sandıklarda hepsi. İpek böcekçiliğinin canlandırılması, dokuma tezgahları ve kilim dokumacılığının canlandırılması gerekir.

Fatma Cantürk, Hacı Şakirler Konağı İşletmecisi (FC): Eski konakların tadilatı yapılmalı. El sanatları ürünleri Arasta çarşısındaki boş dükkânlarda sergilenmeli. Trafik sorunu çözülmeli. Tarihsel kültürel doku değişmeden gelişmenin sağlanmasına çalışılmalı.

MC: Abant herkes için bir markadır ama Mudurnu değil. Bizim toplumumuz henüz kültürel anlamda benliğini tamamlayamadığı için, göçebe kafasıyla teknolojiyle bulduğumuz için maalesef kültür ve tarih turizmi çok zayıf. Endüstriyel anlamda mutsuz olan insan maddi olarak zenginleşip manevi olarak fakirleştiğinde kendi doğası ile buluşmak için Mudurnu gibi yerlere zorunlu olarak gelecek. Mudurnu saat kulesiyle, kalesiyle önemli ticaret ve kültür merkezidir. Başka yerlerle kıyaslısak çok farklı özelliklerimiz olduğunu görürüz. Buradaki temel sorunumuz halkı sürece katmamaktır. Birlikte iş yapma olanaklarını değerlendiremiyoruz. Çünkü herkes birbiriyle tanışık olsa da samimiyet yok. İkiyüzlülük var. O nedenle de el birliğiyle hareket edilemiyor. Mudurnu'nun belli rantını elinde tutanlar küçük esnafın, köylünün gelişmesine izin vermemiş. Kendi rantı iyiyse o kanalları kapatmıştır. Armut üretimi gibi üzüm üretimi de kalmadı. Bunlar bizim kaybettiğimiz zenginliklerimiz. Saat kuleleri sosyalleşmenin simgesidir. Biz bu tarihe sahibiz. Milli oyunlarımız var. %66'sı ormanlarla kaplı bir yerdeyiz. Küçükbaş hayvancılıkta gelişmişiz. Temel sorunumuz eski zenginliklerle mevcut olanları birlikte halkın katılımıyla değerlendirememek. Yerel yönetimlere çok iş düşüyor. Halkın katılımlarını sağlamanın yollarını bulmalılar. Sivil iradeyi öne çıkarmak lazım. Kent konseyini canlandırmakla işe başlamalıyız.

Nallıhan oyaları, takı tasarımı haline getirdi. Yani güncelledi. Burada da bu tür güncellemeler yapılmalı. Ticarileşme bizden çok şey götürür. Böyle olmamalıyız. Burası kendi özgün kültürüyle turist çekebilmeli, güven verebilmeli, yakınlık kurabilmeli.

İbrahim Yerlikaya, Esnaf (İYE): Abant'a gelen turistlerin Mudurnu'ya çekilmesinin yolları araştırılmalı. Örneğin Abant'a bir tanıtım bürosu kurulabilir.

SÖ: Abant'a gelen turisti Mudurnu'ya da yönlendirebilmek için kendi işletmecilerimizin buralarda tanıtım yapması lazım. Turlarla ilgilenip yönlendirme yapabilirler.

?: Biz 200 yıllık bir geçmişe sahibiz. Neden tekrar Mudurnu sorusuna cevap aramalıyız. Müze sayılarımızı artırmalıyız. Basılı tanıtım, broşür, dergi gibi tanıtım malzemelerini artırmalıyız. Arasta'daki boş dükkânlar için bir model oluşturulabilir. Her bir dükkânda kendi zenginliklerimiz sergilenebilir. Bu sanatların devamlılığı için bu dükkânlarda maaşlı kişiler çalıştırılabilir. Kamunun finansman desteği ile müze modeline dayanarak zenginliklerimiz, geleneksel

ürünlerimiz, el sanatlarımız sergilenerek belli bir albeni oluşturulabilir. Böylece uzun vadede bu ürünlerin üretimi ve satımı gerçekleşeceğinden hem devamlılık hem de ekonomik girdi sağlanmış olacaktır.

BAY: Değerli konuşmacılar, katılımcılar toplantı süremiz dolmuş bulunuyor. Şimdi büyük salonda bunların değerlendirmesine geçeceğiz. Hepinize teşekkür ederiz.

7.2.4.3 Grup 3: Alanın Ziyaret Edilmesine Yönelik Stratejiler

(Moderatörler: Nail Hoşcan, Güray Mercan)

MUDURNU KÜLTÜREL MİRAS ALANI YÖNETİM PLANI
Vizyon ve Strateji Belirleme Çalıştayı

GRUP OTURUMLARI
Hedefler ve Stratejiler
Eylemler ve Projeler

3. Grup:
Alanın ziyaret edilmesi
Turizmin geliştirilmesi,
alanın ziyaretçiler için yorumu ve sunumu, ziyaretçi yönetimi

Salon Köroğlu

Nail Hoşcan, AİBÜ SAMYO Öğretim Görevlisi/ Yönetim Planı Hazırlama Ekibi Üyesi (NH): Değerli katılımcılar, ben Nail Hoşcan. 'Alanın Ziyaret Edilmesine Yönelik Stratejiler', yani 'Turizm' konulu bu toplantının moderatörlüğünü yapacağım. Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde öğretim görevlisiyim. Turizm ve çevre konusunda akademik çalışmalarım var. Mudurnu turizmiyle ilgili belki de tek akademik çalışma olan "Orman Köylerinde Doğal ve Kültürel Değerlerin Ekoturizm Etkinliklerinde Kullanılması: Bolu İli, Mudurnu İlçesinde Ampirik Bir Araştırma" adlı bir yüksek lisans tezi hazırladım. Mudurnu turizmiyle ilgili birçok etkinlikte ve toplantıda görevler aldım.

Karadeniz Bölgesi, Türkiye'de turizme yatırım açısından bakir alan olmasına karşın en az ilgi gören bölgelerden biridir. Karadeniz Bölgesi içinde yer alan Bolu, diğer iller ile karşılaştırıldığında, turizm sektöründe karşılaştırmalı bir üstünlüğe sahiptir. Sahip olduğu doğal, tarihi ve kültürel zenginliklerine, İstanbul ve Ankara arasında büyük metropollerin tüketim merkezlerine yakın ve kolayca ulaşılabilen coğrafi konumuna karşın Bolu bu potansiyeli yeterince değerlendirememektedir. Buna rağmen, turizmin il ekonomisindeki yeri kuşkusuz büyük önem arz etmektedir.

Bolu'nun belki de bilinirlik açısından en şanslı olan ilçesi olan Mudurnu genel olarak yetersiz sayılabilecek alt ve üst yapı, eğitim, işsizlik, ekonomik sorunlar gibi pek çok olumsuz faktöre sahip olmasına karşın, sahip olduğu doğal, kültürel, tarihi çekicilikleriyle de bu olumsuzlukları azaltabilecek bir potansiyele sahiptir. Bu potansiyel ekoturizm gibi alternatif turizmin gerçekleştirilmesine olanak sağlayacak pek çok çekiciliğin bir araya gelmesi ile oluşmaktadır. Yörenin bu özellikleri gelen turistlerin biyolojik çeşitliliğin, doğa ve kültürel değerlerin korunması konusundaki bilincinin arttırılması ile farklı bir tatil deneyimi yaşamalarına ve yörede daha uzun süre kalıp, daha çok harcama yapmalarına olanak sağlaması bakımından önem taşımaktadır.

Abant'ı da mülki idare sınırları içine alan Mudurnu'da yakın zamanda üç büyük termal tesis projesinin başladığını biliyoruz. Bu tesislerin tam kapasite çalışmasıyla belki de günlük ziyaretçi sayısı iki bini üç bini bulacak. Bunun turizme

yansımaları ne olacak, bunu hep beraber irdeleyeceğiz. Gönlünüzden geçtiği şekilde değerlendirmelerde bulunabilirsiniz, sonra bunları bir araya getiririz. Sayın Kaymakamımız da burada. Uygulama konusunda bir sıkıntı olacağını düşünmüyoruz, hızlıca başlayabiliriz.

Öncelikle Mudurnu deyince ben şöyle bir girizgâh yapayım. Ben Boluluyum ama Mudurnu'ya daha önce gelmemiştim, ilk defa yüksekokula başvuru için geldim. Yani bende oluşan Mudurnu imajı, en azından bir Gerede kadar büyük, Düzce kadar büyük bir yer bekliyordum ama ilk gördüğümde hayal kırıklığına uğradım. Abant'a gelmiştim ancak yolumu uzatıp Mudurnu'ya kadar gelememişim, hep Ankara'da yaşıyordum. Böyle bir durumla karşılaştım. İnsanların algısı da bu yönde, zaman zaman ziyaretime gelen arkadaşlarım oluyor. Onları gezdirdiğimde küçük kasaba görüntüsünden etkileniyorlar, yani hoşuna giden de var bozulmamışlığından dolayı, hayal kırıklığına uğrayan da var. İşte genel olarak turizmde neler yapılabilir, hep beraber irdelemeye çalışacağız, hepimiz turizmde az çok aşinayız. Evet, başlayalım kısa dönemde neler yapılabilir, Mudurnu'yu turizmde hangi alanlarda geliştirilebiliriz, işte ekoturizm olur, turizmin değişik alanları var biliyorsunuz, serbest stilde tartışacağız, istediğiniz gibi konuşabilirsiniz. Protokol gereği sayın kaymakamımızdan başlıyoruz. Buyrun sayın Kaymakamım.

KSY: Sizin söylediklerinizi destekleyeceğiz. Merhaba, kolay gelsin tüm grup çalışanlarına, az önce hocamızın da ifade ettiği hususlara benzer bir şeyi Mudurnu'da yeni göreve başlamış olmam dolayısıyla geldiğim zaman ben de yaşadım. Aslında benzeyen durumları birçok insan da yaşıyor. Benim de misafirim geldiğimde, Mudurnu'nun girişinde tabela var biliyorsunuz, 5.260 nüfusunu gösteriyor, 52.600 okumuş, daha büyük bir beklenti içinde geldiğini göstergesi bu dedim. Hiç elli bin nüfus var gibi gözüküyor, dedim ellin bin nüfus zaten yok, onun yanlışlığını öyle düzelttik, adı büyük, az önce ana salonda ifade ettiğim gibi Mudurnu çok bilinen bir ilçe, ama sadece bir tek yönde biliniyor. Bu turizm fırsatları, turizm alt yapısı bana sorarsınız şu haliyle bile daha çok fazlasını hak eden bir Mudurnu söz konusu iken, maalesef tanıtamamışız, duyuramamışız. O yüzden orada da, ana salonda da yine ifade ettiğim tanıtım, eğer biz vizyonumuza turizmi koyarsak ve de bu yıllar önce planlanmış ve bu yönde çalışmalar zaten başlanmış, devam ediyor. Özellikle tanıtım konusunda gerek biz kamu idarecileri olarak, gerekse genel yönetim olarak onun haricinde sivil bir toplum kuruluşları ve dışarıda yaşayan, Mudurnu dışında yaşayan çok sayıda Mudurnulu hemşehrilerimiz var. Onların da mutlaka ve mutlaka katkılarını almaması gerekiyor. Tanıtım noktasında belki çağdaş tanıtım yöntemlerini daha etkin kullanmamız gerekiyor ve özellikle her zaman altını çizdiğim, Mudurnu'ya bir şekilde gelmek istesem, nerede hangi bilgiye ulaşabilirim. Kaymakamlık internet sitesinde çeşitli bilgiler var, belediyenin internet sitesinde çeşitli bilgiler var, farklı farklı Mudurnu tanıtımına yer ayıran internet siteleri var, bunlar yetersiz. Turizm konusunda öncelikle mevcudumuzu tamam[lamak,] geliştirmek için az sonra hepinizin fikirlerine başvuracağız, her birinizin ayrı ayrı değerli fikirlerini alacağız, ama turizm konusunu tanıtımdan ayrı lütfen düşünmeyelim. Tanıtıma özel bir önem hepimizin göstermesi gerekiyor. Bu benim katkım olsun turizm adına.

MY: Aslında ben direkt oraya geleyim. Bir baştan sayın Kaymakamın da belirttiği ve özellikle içerideki toplantıda vurguladığı tanıtım konusundan girmek istiyorum. Neden ilk söze atladım ve en öne oturdum bu konuda, yani bir yandan yazıyorum, biz turizmde bu oturumun aslında bütün çalışmaların temel amacı bu işin pazarlaması ve bu pazarlamanın temel noktası da etkili tanıtım ve iletişim. Şimdi bu iletişim konusuna öyle bakmalıyız ki, ben Mudurnu'ya

bir ya da iki kere geldim. Abant'a da hani bir aslında orman mühendisiyim ama hiç kurumda çalışmadım, onun ötesinde turistim. Yani dünyanın, ne bileyim Alplerin tamamını, Kaşgarların tamamını karış karış yürüdüm, ama mesela Abant'a gitme isteğini hiç hissetmedim. Bana hep şey geldi, çok fazla kitle turizmin mekânıymış gibi, ya da çok otantik gelmedi mesela. Hani kendi içimdeki evrimi anlatmam belki de size bazı şeyler açacaktır diye anlatıyorum. Bu Abant'ın benimle iletişimiymi ya da işte bu bölgenin iletişimi. Oysa Bolu'yu bambaşka şekilde bütün anlamında aldığım zaman genel olarak daha çok farklı bir yere oturtuyorum. Mudurnu'ya da, Abant'a bir işim için geldiğimde sabah kahvaltı yapmak için, Abant'ta aslında çok keyifli bir kahvaltı yapamadığımı düşünüp Mudurnu'ya geldik ve arkadaşımınla güzel bir tur yapıp sabah hiç kimse uyanmamışken dükkânların açılmasını bekleyerek ilk açılan kafede ilk pişen gözlemeyi yiyerek ilk demlenen çayı içerek geldik. Keyifli bir deneyimdi ama bize çok hareketli gelmedi. Şimdi biz farz edelim ki bunların hepsini başardık. İçeride çok güzel tarihi binalarımızı restore ettik, toplum çok güzel benimsedi, kanıksadı, her şeyimiz çok hazır, ama dışarıdan gelen başka kimse var mı bilmiyorum, yani Ankara'dan, ne bileyim İstanbul'dan, başka şehirlerden. Evinizde bir Pazar günü, bir Cumartesi günü otururken veya haftasonu ne yapayım diye düşünürken, sizi buraya gelme kararını tetikleyecek şey ne, bu iletişim işte. Şöyle bir şey tanımlıyorum bazen, bunu anlatırken bir web sayfası yapın, Mudurnu'yu tanıtıcı bir web sayfası, ama Çince olsun. Ama Çinliler amaç değil, öyle bir şey olsun ki, Çince neden diyorum, çünkü bildiğimiz alfabelediğini ortak kelimelerden bir şey bulabiliyoruz, hani ben bir grubumun bir web sayfası vardı bütün dünyanın dillerinin ortak kullandıkları kelimeleri ama her ülkenin kendi yazılışıyla bir metin yazdım. Bütün web sayfasını öyle tasarladım dünyadaki bütün yeryüzündeki Latin alfabesini bilen dillerin insanların o web sayfasını okuyup ne yazdıysam yüzde yüz aldım. Şu var Çince olsun hiçbir kelimeyi anlamayıp ama baktığınız zaman, o Mudurnu sizi oraya çağırır her şeyiyle. Yani bizim kendimizi iyi hissetmemiz veya kendimizi, değerlerimizi ortaya koymamız yetmiyor. İnsanlarda cazibe noktası oluşturacak birçok şeyin olması gerekiyor, biraz bu gözden bakmak gerekiyor. Bir de ekoturizm konusuna değinip hemen oturacağım. Ekoturizmle şöyle bir anım var: Slovenya'da, 1996, büyük bir kayak tesisinin devamındaki bir köydeyiz. Köyde ahşap, hani bu Karadeniz'deki hartama dedikleri tipli kaplamayla yapılmış, ama iki tip mimarinin o ikisini de çok ayırt edemiyorsunuz, planını görünce fark ediyorsunuz, dışında herhangi bir şey yaptırılmıyor, orada köylüler kalıyor ve hayvancılık yapıyorlar. Gittik orada yaşayanlardan biri bütün o geleneksel giysilerini giydi. Ayakkabısı dört ayrı ağacın farklı parçalarından yapılmış, pelerini işte ağaç kabuklarından filan derken eşi de bize bir tencere keçi yoğurdu getirdi, yedik, giderken arkadaşlar dedi ki para bırak[ma]sı gerekiyor. Onu dedim, bizim orada olsun, şimdi bırak buradan bir tane keçi kesmişti biz onu yiyorduk, şu anda diye içimden geçirdim. Hani çok yadırgamadım ama farklı geldi. Yıllar sonra bu arkadaşlarımız Türkiye'ye geldiler. Onları Karadeniz'e gönderdik, Karadenizli arkadaşlarımızla buluştular, onlarla gezdiler, gittikleri evde bana anlattığı, arkadaşım Murat evinin yarısını yedirdi, kadın bize diyordu ve yemek yerlerken arkadaşım demiş ki "ya demiş on beş dakikadır hiçbir şey yemedik farkında mısın demiş", çıkarken de şunu demiş "parayı kime vereceğiz", "hayır" demiş "sakın para verme şey yani sen onun misafiriydin".

Şimdi bu iki farklı yapıyı gözledikten sonra 2008 Dünya Turizm Fuarına Londra'ya gittiğimde, GoTurkey diye bir tane Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın tanıtım portalı vardı, çok işlemeyen sorunlu bir yapı. Onun yayın yönetmemim o zaman, gittik kapıda kadın bir polis vardı, bana şey dedi "çelişki var" dedi, "nedir?" dedim. "Ya orman mühendisisin, dünya turizm fuarında ne işin var" dedi. "Ekoturizm uzmanıyım" dedim. "Ha güzel kulağa hoş geliyor" dedi, ben de "ya neden olmasın" falan, o gözle dört gün bütün dünyada eko-turizm çalışmalarını o gözle insanlarla bire bir, yüz yüze, konuşarak, görüşerek irdeledim ve şeyi gördüm, göz teması kuruyorlar, Afrikalı, Latin Amerikalı, Sibiryalı, ama bizim standı herkes birbiriyle sohbet fırsatı bulmuş, hiç kimseyle iletişim yok ve o insanlar gerçekten eko-turizmi başka geliştiriyorlar, yani anlatırken aslında ülke anlamında negatif bir şey anlatmıyorum, veya az önceki şey parayla değil bir ikram ediyoruz, negatif bir şey olarak algılamıyorum veya eko-turizm bize uygun değildir diye anlatmıyorum, ama bildiğimiz modellerin, gördüğümüz, gözlemediğimiz deneyimlerin aynısını alıp aynı kalıpla buraya oturtmak çok büyük bir yanlış olur. O yüzden hani burada böyle bir şey, güzel bir şey gördük, heyecanla aynısını buraya da yapalım, ben işte amcama ziyarete gittim İsviçre'de böyle bir şey gördüm, aynısını buraya, en büyük yanlışın ilk adımı olur. O yüzden sosyolojik bir altlık çok gerekli ve etkili tanıtımda, iletişimde, biz kendimizi nasıl ifade edeceğiz, çalıştay içerisinde somut olarak bazen araya gireceğim. Bu uzun açılıştır teşekkür ediyorum sabrettiğiniz için.

ŞŞ: Burada konuşmamın bir sakıncası olmaz herhalde, tekrar merhaba. Mudurnu MYO'da turizm bölümünde görev yapıyorum. Şimdi öncelikle benim ilk önerim, konuşmalara başlamadan önce aslında bir çerçeve çizersek bu konuda daha mantıklı olur. Şimdi biz, pazar bölümlendirme yapmak zorundayız, yani biraz önce beyefendinin de (Murat Yıldız) söylediği gibi topyekün bu işe girersek bütün turizm çeşitlerini yapalım dersek birçok destinasyonun uğradığı gibi başarısızlığa uğramamız çok büyük bir olasılık. Onun için bizim ilk önce değerlerimizin belirlenmesi gerekiyor. Biz nelere sahibiz, nelere sahip olduklarımızı bilirsek buna göre bir pazar bölümlendirmesini yapabiliriz. Biz okulda yaptığımız

çalışmalarda da bu tarz uygulamalara gidiyoruz, belki aramızda bunlara katılanlar da olmuştur, ama ben şöyle bir şey yapmışım daha önce, Mudurnu'da ne gibi turizm faaliyetleri yapılabilir, mesela gastronomik turizm çerçevesinde gastronomi turları düzenlenebilir, Mudurnu'nun yiyecek, içeceğinin tanıtılması ve insanların bunları yemesini sağlanması gibi veya inanç turizmiyle ilgili Mudurnu bir çok yere sahiptir. Bunlarla ilgili bir çalışma yapılabilir ya da İpek Yolu, daha önce çalıştay da yapıldı, Ayaş-Sapanca koridoru denen bir koridor var, Bakanlık tarafından da İpek Yolu koridoru olarak adlandırıldı. Hatta 2023 turizm stratejileri içerisinde bu İpek Yolu koridoru da bulunuyor ve destek alınabilmesi, özellikle Kaymakamlık ve Belediye tarafından çok mümkün, çünkü Bakanlık böyle bir çalışmaya yaptı. Biz eğer bunu belirlersek, daha burasını daha bakir bir yer olarak görüyoruz. Taşıma kapasitesinin üzerine çıkmıyoruz. Taşıma kapasitesi ne demek, Antalya'da, Bodrum'da karşılaştığımız problem demek, yani yeterli, kaliteli turizm hizmetini verememek demek. Topyekun turizm işine girip, herkes buraya gelsin, burada herkes bulunsun dersek, burada biz sürdürülebilir turizm sağlayamayız. Bunun sağlanabilmesi için öncelikle Mudurnu'nun hangi alanlarında turizm açısından faaliyet göstereceğinin belirlenmesi gerekiyor. Şimdi bunu belirledikten sonra peki nasıl olacak, biraz önce beyefendi konuşurken aklıma gelenlerden bahsetmeye çalıştım. Halkın eğitilmesi gerekiyor. İşte bir misafir geldi, turist geldi, halk bunu evinde ağırıyor, bundan para almaması, evet bizim misafirperverliğimiz var, ama halk bundan para kazanmazsa İstanbul'a çalışmaya gidecek. Buradaki insanın gitmemesi için bizim- öncelikle üniversite olarak, bunu yapmaya da hazırız, bunlarla ilgili projeler de planlıyoruz- Kaymakamlıkla, Belediyeye halkı nasıl eğitmeliyiz, halk nereden para kazanabilir, işte bundan dolayı biz pazar bölümlendirme, yani segmentasyon dediğimiz kısmı belirlersek, hangi alanda faaliyet göstereceğimizi, halka da buna katılmak isteyenler şeklinde belirleyip, bölebiliriz. Böylece halk, hangi alanda eğitim alması gerekiyorsa, bizzat o alanda -yeni niş pazar yaratma dedikleri kavram bu- o alanda eğitim alarak neler yapabileceğini söyleyebilirim.

İkinci olarak Mudurnu'da bir rota belirleyebiliriz. Biz iki sene önce, yanılmıyorsam Kaymakam beyimiz burada çalışmaya başlamamıştı, Nurullah bey vardı, sayın Vali Yardımcımız. Bir toplantı yapmıştık, Belediye Başkanımız da katılmıştı. Toplantımızda orada demiştik ki, bir şeyler belirleyelim, bir şeyler yapalım, yarım kaldı, bugüne kısıtlanmış. Bir rota belirleyelim, Mudurnu'ya insanlar gelince neleri gezecek, neleri gezmesi gerekiyor, işte bu pazar bölümlendirme çerçevesinde gezilmesi gereken yerleri belirleyip bir şema halinde, bir proje halinde Mudurnu'nun girişine asılırsa, insanlar da geldiği zaman orada dururlar, evet biz buralara gidebiliriz diye yönlendirmiş oluruz. Aslında kendimiz satmak istediğimize göre yönlendirilmesini yapmış oluruz ve direkt burada hedefi onikiden vurmuş oluruz. Yoksa insanlar geliyor, birçok görmek istemediği şeyi görerek veya görebileceği şeyi görmeden gidebiliyor. Kongre yapmak, Gökçeada'da kongre vardı geçen hafta, ben oraya katıldım. Kongrede Mudurnu'yla ilgili bir sunum gerçekleştirdik, kongreye yaklaşık 150 kişi katıldı ve ben bu 150 kişiden birçoğunun, Gökçeada'ya ailemle tekrar geleceğim diye plan yaparak ayrıldığını gördüm, hatta herkes otellerden fiyat aldı. İşte 1 Mayıs ile 19 Mayıs'ta Gökçeada'ya o katılan 150 kişi tekrar gelmek, ailelerini getirmek için sözleşti. İşte kongre yapmanın yararlarından biri de bu. Mesela Mudurnu'yu tanıtan bir sempozyum, kongre; akademisyenlerin katılacağı, sektördeki kişilerin katılacağı, daha sonra geriye dönüş olarak katkı sağlayabilir.

Bir de benim özellikle dikkatimi çeken bir konu var. Mudurnu çarşısı, aslında çok estetik bir çarşımız var ama çok plansız. Restorasyonla ilgili çalışma yapalım, bu çarşığı güzelleştirelim. Hatta tek renge boyanması ve insanların buraya geldiği zaman hediyelik eşyaları satın alabileceği yerlerin belirlenmesi, bunların Kaymakamlık ve Belediye Başkanlığınca zorunlu tutularak veya istenerek bunların restorasyonu yapıp tekrar sunulması çok önemli diye düşünüyorum, teşekkür ederim.

ÇÇ: Şimdi Mudurnu'da turizm deyince bir kere adını koyalım. Mudurnu'da ne turizmi, tarih, doğa, termal, inanç, kültür turizmi. Şimdi bu değerlerin hepsi Mudurnu'da var. Tarih deyince Mudurnu'da ne aklımıza geliyor, mesela Mudurnu Kalesi bugüne kadar hiç konuşulmadı. Aslında tarihi şeylerde Mudurnu Kalesi çok büyük bir kale, ama bugüne kadar hiç gündeme gelmediği için Mudurnu Kalesini hiç bilen yok. Mudurnu'nun bir markası yok. Mudurnu Saat Kulesi. Mudurnu Saat Kulesi'nin tanıtımıyla ilgili bir çalışma yapılabilir. Mesela doğa diyoruz, doğa da Abant. Abant'a yılda 650.000 kişi geliyor. Bu Bolu Valiliğinin ziyaretçi kaydından alınan bilgiye göre 650.000 kişiden kaç kişi Mudurnu'yu biliyor veya kaç kişi Mudurnu'ya gelebiliyor. Bu 650.000 kişiden biz 150.000 kişiyi Mudurnu'ya çekebilsek Mudurnu için daha bir farklı olur. Bunun için, Abant'a bir irtibat bürosu kurup, oraya gelenlerin Mudurnu'ya gelmesi sağlanabilir. Termal turizmde ilerliyoruz, Sarot kendi başına bir marka olma yolunda, Burj Al-Babas kaplıcaları, termal turizminin sağlık turizmini kapsayabilecek şekilde gerçekleştirebileceğini düşünüyorum.

İnanç turizminin Mudurnu'da yapılabilir olduğunu görüyoruz hepimiz, çünkü Bolu'da Tokad-i Hayrettin var. Tokad-i

Hayrettin'e günde nereden baksanız 15-20 otobüs dolusu ziyaretçi geliyor. Mudurnu'da Şeyh-ül İmran var, Halveti Tarikatı'nın başkenti Mudurnu. Mudurnu'nun tanıtımını arttırdıktan Mudurnu'ya bu inanç turizmini daha fazla ziyaretçi çekebilecek şekilde geliştirebiliriz. Ben ortalama yıllık bazda 100-150 bin kişilik bir ziyaretçi gelebileceğini düşünüyorum. (ÇOK ÇEŞİTLİ TURİZM.. PAZAR BÖLÜNMESİNDE ÇOK BÖLÜM OLACAKTIR)

Bunun yanında kültür turizmi. Mudurnu'nun kendisi zaten bir kültür. Mudurnu kültürünü, işte Mudurnu'nun bayramlarda yapmış oldukları Mudurnu'ya has kendi oyunlarını tanıtarak, gelenlere bunu tanıtabiliriz.

Mesela bize Mudurnu deyince Mudurnu'nun köylerini göz ardı ediyoruz. Mudurnu'nun 72 tane köyü var. Her köyün kendine has örf ve adetleri var. Esasında çok geniş olacak tabi, bu vizyonun içine Mudurnu köylerini alıp, Mudurnu köylerine has olan şeyleri bulup, çıkarıp, işlenmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu konuda bir çalışma yapılırsa daha iyi olur.

Bir kere bu Demirciler Çarşısı, Bakırcılar Çarşısı en azından minyatür olarak, yani çekiç sesinin gelmesi, orada nalbur yapılması. Mesela bir Semerciler Çarşısı vardı, semer yapılması minyatür de olsa insanların geçmişe özlemini arttıracak şekilde bunları gün yüzüne çıkarılmasını gerektiğini düşünüyorum. Şimdilik söyleyeceklerim bunlar. Teşekkür ederim.

KSY: İlave edeceğim. Söz isteyen varsa hakkına girmeden. Abant, Mudurnu'da sürekli olarak turizm konusunda konuştuğumuzda gündeme gelen konulardan biri. Özellikle siz değindiğiniz için söz alma ihtiyacı hissettim Abant ciddi anlamda bir marka ve çok ciddi, biraz önceki rakam doğruysa bir milyona yakın diyelim veya kayıt dışı da vardır. Bir milyona yakın insan ziyaret ediyor ve sadece bizim öngörümüz. Daha doğrusu düşünceyiz, %10 bile değil, yani Abant'a gelen ve Mudurnu'ya görmek isteyen, merak eden insanlar, buna kendimi de örnek verebilirim. Abant'a, Mudurnu'ya göreve başlamadan önce belki 50 sefer geldim, iki gün iki gece konaklamalı veya bir hafta konaklamalı zamanlar da geçirdim, ama Mudurnu'ya gelme ihtiyacı hissetmedim. Beni Mudurnu Abant'tan çekemedi ki, benim gibi, bu bahsettiğimiz sayının çok küçük oranı merak ediyor, ilgi duyuyor, geliyor. Abant'a, özellikle oraya not almanızı istiyorum, Abant'a özel bir önem verelim. Abant'ın cazibesinden Mudurnu nasıl faydalanabilir. Turizm bağlantılı olarak tanıtım konusunda Abant önemli.

Muhittin Özcan, Turizm İşletmecisi/ Mudurnu İpekyolu Otel (MÖ): İpekyolu Otelin işletmecisiyim, ayrıca turizmciyim. Özcanlar Grup ve Bolu Serhat Tur'un sahibiyim. 1 yıl oldu Mudurnu'ya geli. Tabi ki turizmle iştigal ediyoruz, otelcilik yapıyoruz. Gelen misafirlerimize turlarımızda -tabi ki arzu ederiz ki gelen turist gittiğinde çevresine Mudurnu'yu, Bolu'yu ve bu yöreyi iyi anlatsın, iyi anlatabilsin diyerekten biz turizm elçisi olmaya uğraşyoruz. Fakat Mudurnu'da Mudurnu'nun girişi yok. Nallıhan tarafında ve Bolu tarafından girişimiz yok ne yazık ki.

Sabah saatlerinde ve akşam saatlerinde, tabi ki tavukçuluk yapılmasın değil, onu içeride tartıştık, ama Mudurnu tavukçuluk filtresi yok, çok kötü kokulardan, geçen hafta gelen turun benim akşam saat 10'da oteli terk etti, çok yazıktır, çok kötü kokular geliyor, artı Pazar günleri biz müzeyi de açtıramıyoruz. Pazar günleri esnafımız kapalı, şimdi biz neyi anlatacağız ki turizmle alakalı. Benim bu hafta iki turum gelecek, düşünüyorum şimdi Pazar günü sabahleyin müzeyi açtırmak için kimle görüşeceğim, kime açtıracam, Mudurnu'ya anlatmak için gönüllerden kimi bulacağım. Enformasyon ofisimiz kapalı. Bunları tabi ki ben Belediye Başkanımızla, sayın Kaymakamımızla görüştüm, çok teşekkür ediyorum, Kaymakamımız geldikten sonra turizmle alakalı gerçekten bazı şeyler ön plana çıkmaya başladı, kutluyorum. Enformasyon ofisimiz neredeyse otelimizin karşısında, yaklaşık 10 yıldır bir bilgisayar var, örümcekler içerisinde ağ tutmuş. Benim kokartlı rehberim var. Ben bu enformasyon ofisini bana verilmesini istiyorum, neden, çünkü benimle alakası olmamasına rağmen bana verilsin, orada ben rehber eşliğinde gelen tüm Mudurnu'ya gelen turistlerin Mudurnu'yu gezdirilmesi kendim bir üstleneyim.

Pazarın kurulduğu gün yanlış veya yeri yanlış. Üç otobüs girdiğinde, haftasonu, Cumartesi günü örneğin, tam Müftülüğün oraya, Diyanet'in oraya otobüslerin park etmesi gerekiyor. Dolayısıyla otobüsler içine girdiğinde çıkış yeri bulamıyorlar, çünkü yol kenarlarına esnaf tezgahları 5-10 lira işgaliye parası almak için tezgah açtırıldığından dolayı ciddi sıkıntılar oluşuyor. Dolayısıyla insanlar tabi ki yemek yiyecek bir yeri bile soruyorlar orada. Yemek yiyecek yeriniz var mıdır, Pazardır, onun için ciddi sıkıntılar var. Bunları ilk önce işte girişle alakalı, Pazar yeriyle alakalı, rehberle alakalı, bunları çöz önce, Celalettin Bey söyledi, Bakırcılar Çarşısı diyoruz, Demirciler Çarşısı diyoruz. Bakırcılar, Demirciler Çarşısı içerisinde pideci, Bakırcılar Çarşısı'nda bakırcılıkla özdeşleşmiş şeyler olursa daha hoş olacak. Çünkü turlar genelde Abant'a gelenler tabi ki hafta sonu buraya geliyorlar. Bir de burayı daha nasıl anlatabiliriz, haftasonları

otobüstür, başka bir stanttır, bu Abant'a kurularak yöresel yemeklerimizle, kıyafetlerimizle, insanları bize sponsor olmak kaydıyla orada insanlara yöresel yemeklerimizden ikram ederiz. Mudurnu'yu daha iyi anlatırız ve kendimiz daha mutlu oluruz diye düşünüyorum. Teşekkür ederim.

Ben şunu söylemek istiyorum tanıtımla ilgili. Tanıtım ve bilgi alım işinin Bolu'da başlaması lazım, Bolu'ya gelen kimsenin bir enformasyon bürosuna gidip oradan bilgi alması lazım. Bolu merkezde dahi bu yok. Nerede var, kültür merkezinin içinde küçük bir büro var, orada broşürler var ama oraya nasıl ulaşacak Bolu'yu hiç tanımadan gelen kimse. Orayı nasıl bilecek, bir dehaların olması lazım nereden bilgi alacak, broşürleri nereden elde edecek, işte orada başlayacak tanıtım. İşte Mudurnu'da şu var, diğer ilçelerde bu var gibi. Mesela geçen sene şöyle bir şey gördüm ben, Bolu'da duraklarda asılmış afişler vardı, şimdi il il hatırlamıyorum ama şöyleydi slogan, "Konya'yı gördünüz mü?", "Gaziantep'i gördünüz mü?" Her bir durakta farklı bir ilin fotoğrafı vardı ve aklıma şu geldi, neden "Bolu'yu gördünüz mü?" diye bir afiş yok, ya da "Mudurnu'yu gördünüz mü?" diye bir afiş yok acaba. Başka illerde bu yapıldı mı? Yani mesela Konya'da "Bolu'yu gördünüz mü?" diye bir afiş asıldı mı? Oranın çok ilginç bir fotoğrafı asıldı mı? Bunu amatörlerin değil biraz profesyonellerin yapması lazım yani. Profesyonel fotoğrafçıların çok can alıcı fotoğraflar çekip bu tanıtımı yapması lazım ve sosyal medyanın da çok aktif bir şekilde kullanılması lazım. Sadece ölü, cansız bir Mudurnu evinin fotoğrafını verdiğinizde insanlara bazen itici gelebiliyor. İnsanlar canlılık görmek istiyor, ben mesela Mudurnu'ya gittiğimde canlı bir ortam görmek istiyorum. Caddelerde insanların olduğu, giriş çıkışların olduğu bir ortam görmek istiyorum. Bunu görmediği zaman insanlar sadece biraz dolaşıp 5-10 dakika durup gidiyor, çünkü insanların anılarının oluşması lazım. Bir yaşamlarının oluşması lazım, işte o anılar sosyal medyada anlatılıyor ve iletişim bu şekilde; o ona anlatıyor, o ona anlatıyor. Biz de gidelim şurada çok güzel bir yemek yedik işte şurada doğa çok güzeldi, inanılmaz bir piknik yaptık ya da başka şeyler. Eğer bu iletişimi sağlayamazsanız, sadece birkaç fotoğrafla olmaz. Bu reklamın da profesyonel bir şekilde yapılması gerektiğine inanıyorum. Bir de dediğim gibi enformasyon bürolarının mutlaka kurulması lazım. Broşürlerin çok iyi bir şekilde tasarlanması ve basılması lazım, doğru dürüst, bazen Bolu haritası bile bulmak çok zor olabiliyor. Bir diğer konu ise, köylerin bu işin içerisine çekilmesi. Köylerde çok güzel evler var ve sadece kasaba yaşantısı değil köy yaşantısı. Artık Batılının ya da şehirde yaşayan insanların dikkatini çekiyor. Bu anlamda Karadeniz'de bazı şehirlerin projeler ürettiğini duyuyorum, artık insanlar gelip bir köy yaşantısı yaşayıp birkaç gün geçirip gitmek istiyor, tamamen şehir atmosferinden uzak. Bu anlamda köyleri de unutmamak gerekiyor, köyler de Mudurnu merkezin işbirliğini de sağlamak gerekiyor. Köylerde çok güzel evler ,var onları değerlendirmek lazım. Teşekkür ederim.

NH: Aramızda bir tur operatörü arkadaş var, buraya turist getiren insanlar niye geliyor niye gelmiyor bize fikirlerini paylaşsın, onu dinleyelim hep beraber.

Fırat Oktar, Tur Operatörü/ Tahta Bavul Turizm Şirketi (FOK): Selam herkese. Ben Bolu'da şu an Tahta Bavul turizm organizasyonda daha çok 'destination management' adı altında, sektörde yani bölgesel uzman kuruluş adı altında bir şirket kurdum. Aslen Mudurnuluyum ben de. Şimdiki tabii çalışmaya başlama alanı Abant ve Mudurnu üzerine, çünkü bu iki destinasyon özellikle marka değeri Bolu'daki en büyük nokta. En yakınında olan yerleşim birimi olması nedeniyle Mudurnu Abant ile birlikte geliştirilmesi gereken bir yer. Bizim projemizde başlama aşaması, ancak şu anda çözüme ulaşamadığım, anlam veremediğim birtakım şeylerle karşı karşıyayım, önce bir iki tane eksik görünen şeyleri söyleyeyim, ondan sonrada şu anda bu odada, bu grupta bulunmamızın sebebi olan, alanın ziyaret edilmesine yönelik atratejilerle ilgili bir iki düşüncem var onları paylaşacağım.

Şimdi ilk söz alan beyefendi (Murat Yıldız) sanırım ben ya duymadım ya tanıtım konusunda çok doğru bir şey söyledi. Şimdi şöyle bir şey var Doğu Karadeniz'e yaptığınız bir ziyaret sırasında, 'mass turizm' yani kitle turizmine giden bir bakış açısı gördüğünüzü söylediniz. Ancak bizim tam olarak zaten öncelikle bundan uzak durmamız gerekiyor bölgede. Yani bizim butiklerle devam ettirmemiz gerekiyor küçük turist gruplarıyla ve bu işin gerçekten eko-turizm yapmak istiyorsanız yani ekolojik bir turizm yapmak istiyorsanız bu işin kiteselleşmeden, kirli hale gelmeden yapılmasını sağlamak çok önemli.

Şimdi, öncelikli olarak bizim bir hikayemiz eksik, Mudurnu'ya spesifik bir nedenden dolayı insanları çekeceğimiz bir hikayemiz yok. Bu çok önemli, mesela bir Armutçular Konağı gibi bir noktayı bir şekilde pazarlayarak bir ürün olarak ön plana çıkartmamız lazım. Kaldı ki Mudurnulu ne diyor? Bunu bulmamız lazım önce, herhangi bir şehir efsanesi veya gerçek, hiç önemli değil, yani bunlar şehre turisti getirmek için spesifik nedenlerdir. Şimdi şöyle bir durum var, SWOT analizinde de bize verilen textte zayıf yanlardan bir tanesi olarak 'peak' sezonda bile aslında, şu anda Fazıl Bey de yanımda, Turizm İl Müdürlüğünden, 'peak' sezonda bile yüzde kırklara ulaşan bir ortalaması var, bu durumun yani

yüzde 20 yüzde 40 arasında bir geceleme yapılan bir noktadayız. Az sayıda konaklama işletmemiz olmasına rağmen, ancak bütün bunların yanında şu anda yatak sayısını artırarak bir yere varamayız, mevcut yatakları daha fazla doldurmamız. Belki SWOT analizinin içinde bir tehdit olarak görebiliriz, yani şu an zayıf yan olarak düşünmüyorum ben, çünkü mevcut yataklarımız dolu değil.

Tur kavramını iyi bilmek gerekir, 15 yıldır ben bu sektördeyim, aynı zamanda profesyonel turist rehberiyim. Tur dediğimiz kavram kültür turizmi içerisinde bulunup bulunmadığı noktada önem taşır. Minimum 30 kişiyle hareket yapılır, o tur kalkar. Bolunun pazarı ağırlıklı olarak İstanbul'dan, Batı Karadeniz pazarı İstanbul'dan geldiği için 30 ila 45 kişi arasında oluyor. Mudurnu'da çok fazla bir arada insanları konaklatmanız mümkün değil, ama spesifik bir tane otelimiz var, bunu ben açıkçası baz alarak hareket etmedim, sonuçta bir otobüs getirmek zor değil. Şu anda zaten Safranbolu başlangıçlı Doğu Karadeniz turlarının tamamında Bolu destinasyon olarak çok kolay olarak eklenebilir. Zaten ben yıllardır bu işi yaptığım için kendi adıma, kendi tecrübem doğrultusunda yani hemen önümüzdeki haftadan itibaren Mudurnu'ya turist çekebilirim, ama bunu yapmamamla ilgili, yani özellikle benim yapmamamla ilgili kendimce sebeplerim var. Kendimce altyapı ve üst yapı eksikliklerinin düzeltilmeden bunun sürdürülebileceğine inanmamamla alakalı bir takım çekincelerim var yani.

Öncelikle kolay turist getirmek nedir? Nasıl yapılır? Abant'a hanımefendi de bahsetti, çok kolay, hakikaten şu anda, yani ücretsiz esnaf bile kendi arasında veya otelciler veya işte restoran işletmecileri kendi arasında ücretsiz ulaşım için servis (shuttle) koyarlar, Abant'a bu 'shuttle' gelir, buradan Mudurnu'ya 14 kilometre ücretsiz olarak insanları getirip iki saat ziyaret sonunda geri getirir; 'hop on hop off' diye bir sistem var. Bunun maliyeti çok düşüktür, çok kolay bunu yapmak, yani bu imece usulüyle yapılabilecek bir şeydir. Mudurnu'ya getirirsiniz, sürekli her gün Abant'a gelen insanları. Bundan dolayı gelen insana nasıl vakit geçireceksiniz, nasıl para harcatacaksınız. Bizim bulmamız gereken cevap da bence bu. Orada kendi rehberlik dönemimde işte Güray da bilir, beraber çok sayıda iş yaptık daha önce. Anı Turizm, Hey Travel ve Jolly Tur'un 'franchise'ni işletiyordum. Bolu merkezde. Çok fazla iş turizminde marka değeri acenta var. Bu insanları getirdiğimiz zaman aşağı yukarı 30-40 dk sonra "eee hadi napıyoruz? Nereye gidiyoruz?". Evet bu soruya cevap çok önemlidir. Yani bunu Beypazarı'nda yaşıyoruz.

NH: Bir otobüsü getirdik, akşam yemeğini yediler, bir eğlence bir atraksiyon bir şey isterler.

FON: Homojen gruplara yönelik yapılabilir tabi ki, ancak kendine özgü deyimiz var ya, çok önemli gerçekten, birikme gecesi Mudurnu'da yıllardır yapılmış, bunu sistematik olarak sunabiliriz.

NH: Kültür merkezinde olabilir.

FON: Şanlıurfa'daki bir sıra gecesi Mudurnu'daki birikme gecesinden çok daha üst düzey turizme katkı sağlayacak bir şeydir, yani hatta şu anlamda söyleyeyim, alkolsüzdür sıra gecesi. Birikme gecelerinde böyle bir sıkıntı yoktur. Turist için çünkü bunlarda önemli şeylerdir, şu anda bunun dışında özellikle söylemek istediğim bir alan destinasyon konusu önemli, ama hakikaten marka değeri çok önemli olan Abant'a yakın olmanın avantajını kullanmak kolay. Bu zor değil, yani bizim şu anda Abant'a bağımsız olarak gelen turisti de organize olarak getirilmiş turisti de, Abant'a konaklayan, standart gecelemesini yaparken aşağı yukarı maalesef bu bölgede böyle bir yanlış algı var. Neden günlük turlar yapılmıyor diye gelen turistler Abant'ta 1-1.5 gece ortalama ile kalıyorlar, zaten etrafı gezecek vakitleri olmuyor. Kendi paket programları içerisinde, ama n'oluyor, biz bu büyük otellerle çalışıyoruz Abant Palas da yeni açıldı, tekrardan onunla da başlarız. Mesela genel gruplara kurumsal şirketlerin bizden talepleri oluyor, gününbirlik, işte bizi nereye götürebilirsiniz? Mudurnu, Göynük gibi öncelikli olarak sunduğumuz yerler var. Ama maalesef gelen turiste çok basit olarak hani nasıl zaman harcayacaklarını, nasıl para harcayacaklarını kendi içimizde çözmezsek bunu sürdüremeyiz. Bununla ilgili de şu anda benim rasyonel gördüğüm çözüm şu anda satış aşamasındayken Mudurnu'yu ve Göynük'ü yani destinasyon avantajlarıyla birlikte kullanarak ve İstanbul gelişinde bir rota yapabilmemiz manasında kullanarak bu iki bölgeyi birlikte aktivite olarak satmalıyız. Kendine özel spesifik halde satmalıyız. Gününbirlikçilerin dışında özellikle genel butik grupları karşılayacak hizmetler vermeliyiz. Yani şirketlerin içerisinde kurumsal firmaların içerisinde bu tip branşlara bir şekilde ulaşarak insan formatında ama butik gruplar halinde, bu ince bir ayrıntı bakın, 70-80 kişiyi getirdiğiniz zaman hizmet standartını yakalayamıyorsunuz. Maalesef bir otelin yemeği güçlü olabilir, bir otelin yemeği zayıf olabilir, bir otelin odası küçük olabilir, metrekaresi büyük olabilir, bir tarafta güler yüzle karşılaşılabir bir tarafta karşılaşılamayabilirsiniz. Ben de Mudurnuluyum, kimse yanlış anlamasın ama standardizasyon anlamında kitlesel

turizmin yapılmadığı bir bölgede aktif turizm, alternatif turizm yapıyorsanız hedefiniz zaten seyahat acentaları veya turistler. Buraya işte gruplar halinde niye gelmiyorlar konusunda endişe etmek olmamalı, hedefiniz küçük butik işleri yapacak tanıtımı, profesyonel rehberler eşliğinde değil, bunlar normal, o bölgede mihmandarlık yapacak, biliyorsunuz Saffet amcamız (Saffet Öztürk) gibi işte Mehmet abimiz gibi insanların yapacağı gibi formatlarda geliştirmek söz konusu. Arz talebi zamanla zaten dengeli dengeli büyüteceğiz. O zaman da zayıf yanı olan yatak sayısı azlığı tehdit olan yatak sayısı azlığı o zaman [güçlü] yönü olacak diye umut ediyorum böyle olacak. Teşekkür ediyorum.

MY: Çok güzel bir özetleme oldu, ben oradan bir tahtayı kullanarak bir bölümlenme yapmak istiyorum, sanırım faydalı olacaktır. Şimdi ben de sizin isminizi baştan alayım.

FON: Fırat Oktar

MY: Fırat bey hem yereldeki deneyimini hem iş deneyimini bizimle paylaştı, ondan önceki konuşmamın tümüyle bağlantı ,kurdu çok keyifli bir şey oldu, beni açtı. Şimdilik burada bir konaklama başlığı açıyorum, sonra bir hikayemiz vardı. Hani ben de söyledim ya, neden evinde oturan insan bir hafta sonu Mudurnu'ya gitme kararı alsın, ne yapacak. Bu hikayenin alt başlığı olur. İşte neden Mudurnu, bunu birlikte tartışacağız. Abant'tan Mudurnu'ya neden geçiyoruz? Neden geçemiyoruz? Ben oraya bir de bu soruyu ekliyorum, bunun altında zaten neden Abant var? Hatta bir de Abant'ta ne var? Şimdi konaklama, bana bir soru geldiği zaman, "bu hafta sonu Abant'a gitmek istiyoruz, nerede konaklayalım?" İlk aldığım izlenim normal Abant kıyası otellerinin fiyatlarının her keseye, özellikle Arap turist kaynaklı olmak üzere, fiyatların tam minimum, sizler daha iyi biliyorsunuz, turizm sektöründen arkadaşlar bir yükseklik arz etmesi belki "Neden Mudurnu?" sorusuna cevap bulabilir miyiz? Şeklinde bir düşünce aklıma gelince, Mudurnu'da konaklamalar hangi fiyat aralığında değişiyor?

Katılımcılar: 60-80 lira aralığında.

MY: Yani ben bunu bilmiş olsaydım, şu ana kadar yaklaşık 40 kişi falan 4-5 ayda göndermiş olacaktım...

MÖ: Tam pansiyon olursa mesela hocam ona Seben'i katıyorum, örneğin otelin broşürleri var, zaten dünyada olan bir tanesi Seben köyünde olan fosil ormanı, kiliseleriyle, kaya evleriyle, Seben gölünün kenarında mangal partisi vermek kaydı ile dolu dolu 24 saati kendim birebir eşlik yardım sağlıyorum. Ama özde tektir Mudurnu'dur. Fiyat 55-60 lirayı tutuyor onun için biliyorum ya.

MY: Yani aslında konaklamaya bir artı yazıyorum, burada fiyat zaten, hani otantiklik konusunda ve nitelik açısından bir artı. Ulaşım, bence bu da bir artı, yani sağlıyoruz. Demek ki kapasite. Kapasitede şu an artıda, burada bir problemimiz yok, demek ki biz Abant üzerinden Abant'a gelme kararını sorgulayan kişilere oynayabileceğiz. Belki burada yani ben buradan Abant'a direkt geleyim, ben burada çalışma yaptım hatta gelip gidip burada problemler neler, çevre etiği temelli bir tanıtım çalışması yaptım, kendi doktora konum da çevre etiği ve çevre etiğini biz bir iletişim dili olarak tanımladık. Bu nasıl Bir şey, yani bir çok şey için bunu düşünebilirsiniz, doğruyu yapmak için yasaya, hadi planı tartışalım sonra planı yakıp atalım dedi ya vali bey doğruyu yapmak için hiçbir yönetmeliğe ihtiyacınız olmaz. Hatta doğruyu yaptığınız zaman en kötü yasa bile sizin karşınızda olamaz, deneyin bunu, kafanızda vakalar yapın; bu bir gerçektir. Biz Abant'ta bunları tartışırken dedik ki, "Abant'taki probleminiz ne?" "çöp, vandalizm, gürültü ve trafik" bunlar söylendi. Şeyi gözledik, Abant'a insanlar neden geliyor? Yani neden Abant'a gidiyoruz biz, insanlar sizce neler yapıyor? Mesela Abant'ta en çok yapılan etkinlik nedir?

Katılımcılar: Mangal.

MY: Mangal, piknik. Aslında bir kent ormanları konusu da var, biliyorsunuz. O da bizim alışkanlıklarımız içerisinde olmayan bir etkinlik alanıydı. Şimdilik mangal yakılması izni verildi. Mangal diyoruz, mangal, yemek ,falan biraz doyunca halaya geçiyoruz, hatta şöyle oluyor, otobüs müzikli şekilde geliyor, halay çekilerek iniliyor, mangal yeniliyor, halay çekerek tekrar falan mesela Gölcük'te de bir gün aynı şeye şahit oldum. Oranın işletmesi belediyeydi, şimdi bakıyorsunuz orada yapılan bütün faaliyetler şehirde yapılması gereken faaliyetler ve şehirdeki insanın evinin yakınında ihtiyacı olan faaliyetler ve o faaliyetlerin içerisinden eksikleri olan insanlar bu tip alanlarda mangal baskısı halay baskısı Abantın üzerine kurgulanıyor. Biz şöyle bir şey yaptık, oraya gelen ziyaretçi merkezini buradaki Abant'ta ziyaretçi merkezinde görebilirsiniz, tabiat parkını Abant'ta yapılacak en güzel şey "Abant'ta olmaktır" dedik. Filmin sonunda bir

hikaye bağıyorum, işte oradan, yani ille bir hikayemiz olmak zorunda mı? O cümle bir yıldır hep tartışılmış, hemen kavrayan kişiler doğruya biz buraya geliyoruz, Abant'ı görmeden gidiyoruz. Yani kazara şöyle selfie çekip veya şey yapıp hani burada o kadar çok şey vardı ki aslında görülecek veya Abant'ı yaşayacak, ama en güzeli "Abant'ta olmaktır". Çünkü burası için geliyoruz, buranın özdeğeri, burası, burada herhangi bir faaliyet üretmeye, macera parkı yapmaya, ne bileyim bir çok etkinliğe gerek yok burada olmayı isteyecek. Mesela ben sizlere tavsiye ediyorum, yurtdışı bir tatil yapacaksanız, ama bunu da herkese söylemeyin, şeyi sönmesin yani biraz bu ülke izole kaldı, Slovenya'ya gidin ama tek başınıza gidin. Oraya gittiğiniz zaman, benim gönderdiğim bütün arkadaşlarım iki şey söylediler bana, iki şey söyleyin dedim yazdıkları şey "huzur", "ne yaptınız peki?" Dedim? Emlakçıya gittik dediler, "yabancıya mülk satışı var mı?" diye. Neden, gerçekten tablo gibi bir ülke, ama geliyorum bir sabah yolda yağmur yağıyor, aynı Slovenya'ya 6 uçağıyla falan giderim o puslu havada falan ya, buranın doğası aynı, demek ki aynı şeyi hissedebiliyoruz. Yani hikaye ararken biraz çağırılmalı, işte o bir önceki sayfadaki iletişim var ya, yani belli bir şey çağırılacak. Ama bunu oturup yazıp çizip koca şeyler, aktiviteler, bu da olsun, şu da olsunlar düşünemeyiz. Burayı da geçiyorum o zaman ve bir şeye geleceğim, neden Mudurnu, hani dedik ya geleneklerimizi şey yapalım falan Mudurnu'yu unutun, Mudurnu'da olan her şeyi Çorum İskilip'e yazın veya ne bileyim Konya'nın veya Nevşehir'in falan o tarafta daha küçük bir kasabaya yazın. Hatta ilçe falan da değil ve hangisi için buradan kalkıp oraya giderseniz. İsterseniz yazalım ve gerçekten o varsa ben gitmek istiyorum, yani buradan düşünün, ki bunların hiçbiri yok ve siz potansiyel gezginsiniz potansiyel turistsiniz, hiç alternatifiniz de yok ki. Alternatif olan insanları da taşımak, ne taşır biraz belki bir de o gözle bakmalı yani. O zaman neden Mudurnu'nun cevabı oraya gelecek. atladığım bir şey var mı?

Evet. Mudurnu konaklama fiyat avantajıyla asla Abant'a rakip olmadan yani oradaki otellerin alternatifi değilsiniz, çünkü fiyat farklı, buraya gelen turistlerin beklentisi farklı, siz gerçekten Mudurnu'da sağlayacağınız olanakların ihtiyacını hisseden insanları Abant'a getirip oradan sizde konaklatıp gezmelerini sağlayabilirsiniz gibi yani biraz böyle bakabiliriz. Ben konuştuğca konuşurum o yüzden arada durdurun beni teşekkür ediyorum.

FON: Küçük bir ekleme yapayım, devam edelim. Sonra müsaadenizle siz hani Slovenya'dan bahsettiğiniz için şimdi aklıma geldi söyleyim. Geçtiğimiz yılda Gölcük ve Slovenya'daki Bled Gölünü karşılaştıran bir yazı yazmıştım, neler yapılmalı? Gölcük Belediyesine işletme geçtikten sonra ne dediysem tersi yapıldı, sağolsunlar, neyse o ayrı bir konu, ama şöyle bir şey için sloganı da "Slovenyanın alpi", Slovenya içerisindeki 'love' kısmını işte değişik renklerde yapmışlardır, hani hakikaten onlar ön plana çıkmayı başarabiliyorlar. Yani bu önemli tabi ki, ben az önce hikayeden bahsederken böyle spesifik şey sizi oraya götürür, yani bir Eyfel kulesi gibi bir Kolezyum gibi, anlamında söylemişim, hani Mudurnu'da bu eksik, bunu bulmalıyız anlamında değildi söylemek istediğim, bunların yanı sıra da hakikaten şu çok önemli, Mudurnu'ya ne yaparsak yapalım, turist getirmek için kesinlikle orası gibi şurası gibi olmamalı, yani tamamen 'nevi şahsına münhasır' denir ya hani tamamen bu şekilde bir şey oluşturmalıyız. Kendi kültürüyle ön plana çıksın, Safranbolu'nun yaptığı model, Mudurnu'da da apayrı bir model olarak oluşabilir, yani bir Safranbolu olmaya çalışmak değil demek istediğim. Çünkü ben kendi adıma Safranbolu turizmini eleştiren birisiyim, sebebi de oradaki konak işletmecileri o konaklardan, kendi evlerinden yani, çıkıp, oraları turistik yer haline getirmeleridir. İkinci bir Safranbolu kurdular bu insanlar. Şu anda bildiğiniz modern binalarda oturuyorlar, ya tabi o mantıkla hareket ettiğiniz zaman, yarın gelip "x" bir holding şirketinin Antalya'da Safranbolu konseptli bir tatil köyü açmasını da bekleyebilirsiniz. Yani amaç orada eko-turizmi yaşatmaktır, onun içerisinde bulunmaktır. Bir Esnaf Duası, gelen turiste izletmektir, yani bunları insanlara göstermektir. Yani normal yaşayışın içerisinde ve bu yaşayışa dokunmadan, bunu hiçbir şekilde kirletmeden, bozmadan insanlara gösterebilmektir. Yani doğal ortam içerisinde insanları Mudurnu'yu seyrettirmektedir. Bu anlamda yapmamız gerekebilir. Teşekkür ederim.

MY: Hani eko-turizmde şöyle bir şey var, bir daha buna sıra gelmeyecektir. Şimdi eko-turizmde tüm dünyada yaklaşık yüzde yetmiş, yüzde sekseni tur operatörlerine, ulaşım falan gider. Yerel halkın payına düşen, ancak bu tur operasyonundan ödenen toplam bedelin dışında yerel halkın kazanacağı şey, işte bu geleneklerimiz işte hediyelik eşyalarımız falan, ama bundan gerçekten insanların işine yaramayacağı bir şeyi zorla al yapmamamız lazım. Mesela Maçahel'de yapılmış bir proje, şimdi kapının girişinde üstüne atıyorlar, bunu ,al bakıyorsunuz adamlar marakas getirmişler, çocuklar, marakas niye satıyorsun hani Maçahel ile ne alakası var, yani böyle bir şey oluyor, ama onları da öyle kurgulamak gerekir diye düşünüyorum.

NH: Teşekkür ederim. Evet arkadaşlar Mudurnu'da yaşamayan, dışarıdan gelen biri.

Sebahat Cenkcı, AİBÜ SAMYO Sekreteri (SCN): Merhabalar, ben meslek yüksekokulu sekreteri Sebahat Cenkcı. Ben

yedi senedir Mudurnu'ya gidip geliyorum, her gün Bolu'dan. Şimdiye kadar konuşulanlara bir de ben bir şeyler eklemek istiyorum. Biraz önce Murat bey dedi ki Abant'a gelen turistlerimiz neden Mudurnu'ya gitmek istemesin. Benim gördüğüm bu konuda cevap vermek istediğim şimdi Abant ta şöyle bir gezdiğimizde mesela insanların kalabileceği modern bir yapı var. Şimdi ben Mudurnu'da bunu göremiyorum tamam kültürel değerlerin değişmemesini istiyoruz geçmişimize bir baktığımız zaman değerlerimiz silinmesin istiyoruz ama bu konuda da mesela daha insanlarımız sürekli değişiyor sürekli bir teknoloji takip ediyoruz ve insanlarımızda bunlara ayak uydurmak zorunda zaten hissetmiyoruz ve dolayısıyla da mesela gençlerimiz Mudurnu'ya geldiği zaman zevk alacak bir yaşam alanı bulamıyor. Mudurnu'ya geldikleri zaman turistlerin belirli bir yaş potansiyeli, mesela yaş istatistiklerine baktığım zaman gençlerimiz pek orayı tercih etmeyecekler diye düşünüyorum. Belki bu konuda yapılmış olabilir istatistikler vardır. En son şunları söyleyebilirim daha modern bir yapıya sahip olunabilir diye düşünüyorum modern bir otel olabilir ve bir şey daha ilave etmek istiyorum Mudurnu'da yedi senedir gördüğüm bir okul yöneticisi olarak; gençlerimizin ilk geldikleri zaman inanın ağlıyorlar, biz burada ne yapacağız diyorlar, birçok öğrenci de ayak uyduramayacaklarından dolayı ve sıkıldıklarından dolayı inanın kayıtlarını sildiriyorlar. Gençlerimize yönelik bazı kültürel alanlar, parklar yapılabilir, vakitlerini geçirebilecekleri güzel bir kum düzenlenebilir mesela Bolu'da şu en son örnekte gördüğümüz izzet baysal caddesinin değişimi demek ki Bolunun o kadar çok ihtiyacı vardı ki, insanların çok hoşuna gidiyor orda bir gezinti sahasının olması, oturacak yerinin olması gerekir. Mudurnu'da da böyle bir yerin yapılması bence bir turizme anlam kazandıracığı düşüncesindeyim Teşekkürler

Osman Karaca, Turizm İşletmecisi/ Hacı Abdullahlar Konağı (OKA): Merhabalar, Osman Karaca ben. Çok fazla konuşmak istemiyorum, ama şunu söylemek istiyorum. Biraz şeyimi dağıtayım. Bence çok afakî konuşuluyor. Buradaki konuların yüzde altmışı saçma sapan, özür dileyerek söylüyorum. Çok boş şeyler konuşuyoruz, çok saçma şeylerle uğraşıyoruz. Yani değerleri bilmiyorsunuz etmiyorsunuz, herkesin her konuda konuşmaması lazım bana göre. Ben hem mühendisim, hem özel sektörden gelmiş bir adamım, hem turizmciyim. Hem içim ağlıyor, hem birtakım şeyleri yapmaya çalışıyorum Mudurnu'da, herkes biliyor.

Burada çok profesyonel adamlar var, herkes var. Mudurnu da öyle de, böyle de, herkes biliyor, ama şu var, birlik beraberlik yok. Bana dün birisi telefon açacak ne yapalım, herkes biliyor bakın ne güzel herkesi dinliyorsunuz. Mudurnu'daki tüm sorunları herkes biliyor aşağı yukarı, ama çözüm şurada. Bir şeyler koymamız lazım, yani Osman Karaca'nın her konuyla ilgilenmemesi lazım. Bir turisti Mudurnu'da ağırlayabilmek için çok şey var. Yani üç gün beş gün yatırabilirsiniz ama bir gerçek var. Bir kere Cumartesi günü hiçbir otobüs Mudurnu'ya girmez, bunu bir kere bir yere yazmak .lazım Mudurnu'ya üç tane araba sokamazsınız Cumartesi günü. Sebahat hanım, dediğiniz gibi İzzet Baysal Caddesi gibi bir yürüyüş alanı açmamız mümkün değil, yani o kadar araç nereye gidecek, onlar nereye gidecek, ne yapacak, ne edecek, yani tabi ki bunlar zamanla olacak şeyler. Örneğin bir Halvetilik sadece Mudurnu'yu alıp götürülebilir, Mudurnu'da birçok şey var, eski Mudurnu Kalesi olabilir, dağcılık olabilir, o şeyler olabilir.

NH: Halvetiliğin diğer gruplar gibi aktif olan, siyasette ekonomide belli bir yere gelmiş bir durumu yok, demek istediğimi anlamışsınızdır. Yani bir Adıyaman- Menzil gibi yapamazsınız, yani Halvetilik silinip gitmiştir.

OKA: Bakın ben de Halvetiliği bilmiyordum, bilinmeyen konuda konuşmaması lazım. Yani ben de bilmiyordum böyle bir şey olduğunu. Korkunç bir gerçek hangi boyuttan bakarsanız.

Osmanlı zamanında Mudurnu astım hastaları için, bronşit hastaları için tedavi merkezi olarak kullanılmış, insanlar oraya geliyor. Neden meşhur, havası, suyu her şeyi çok güzel buranın, o yüzden insanlar buraya geliyor, dinlenmeye geliyor. Oraya huzur yazmışsınız, gerçekten güzel bir kavram, güzel. Onları bulmak lazım onların önünü açmak lazım.

Biz burada çok şeyi konuştuk, hani kültürel miraslar. Mudurnu diyoruz, onu oluşturan zincirlere bakalım, onları en güzel şekilde ortaya koyalım, neler var aslında onları çıkartalım, herkes konuşuyor, ama biraz daha şey yapabilirim, ben şöyle yaptım, ben böyle yaptım; ben de bir çok anımı anlatabilirim, bunları yapmamak lazım, ortaya bir şeyler koyalım. Ben şunu söylüyorum, buradaki ağabeylerden, hanımefendilerden, uzmanlar var bakın, bir çalışma yapmak istiyorsanız, Mudurnu'da birlik beraberlik içinde çalışmaya hazırız. Yapalım beraber, yapalım, el elden üstündür. Az önce içeride, yok vakıf kurulmuş bilmem ne, daha bir tane broşür bastırmamış vakıf vakıf değildir, dernek dernek değildir. Yanlışım varsa düzeltin, yani isterseniz yüz senelik vakıf olsun, hiç karanlıkta göz kırpmaya gerek yok. Birlik beraberlik içerisinde bir şeyler yapalım, turizmciler arkadaşlar var. Yani hiç kimse kalkıp da şu tarihte festivalimiz var deyip konakta rezervasyonu kapatmamıştır.

Kendi içinizde karanlıkta konuşup duruyoruz, yani bunları ortaya koyup Mudurnu'yu tanıtmalıyız. Yeterince donelerimiz var. Birlik beraberlik içerisinde. Ben şeyi söyledim her toplantıda, uzmanlaşmayı. Örneğin Osman Karaca her konuda konuşmasın, gerek yok. Tavukçuluk var, çevre şeyi var, bilinmemesi var, bunu Vali bey kendi çevresinde konuşuyor, ama kimse şunu söylemiyor, bugün Mudurnu'da yer altı kaynaklarından ne kadar su tüketiyor, rakamsal olarak. Bakın mühendisim, 600.000 civivle kesime gidiyor bunlar, her gün su içiyor, ne kadar yer altı su kaynakları gidiyor? Ne zamana kadar yapılacak? İzin verildiği zaman herkes ne yapacak, bir yol haritası var mı? Ben şimdi bakın o Demirciler Çarşısında disko açabilir miyim? Yasal haklar içerisinde varsa böyle bir imkân açabilirim, ama bir yol haritası olması, onu git öbür tarafa aç demeleri lazım. İşte belli bir miktarda tavuk şeyi oluşması lazım, ondan sonra hayır demesi lazım, şu şudur demesi lazım.

NH: Yani tavukçulukla ilgili taşıma kapasitesinin belirlenmesi gerekir.

OKA: Evet. Standartlar konması lazım, sadece o değil, çevre kirliliği de olabilir, her konuda bilinçli komisyonlar kurulsun. Kültürel miras oluşturabilecek Mudurnu'daki doneler neler? Az önce herkes kendi çevresinde bahsettiği konular hakkında komisyonlar kurulsa da gereken işlemler yapılsa. Teşekkür ederim.

Aziz İnce, Görsel Sanatlar/ Sosyal Projeler Uzmanı (Ai): Merhabalar, benim adım Aziz İnce, İstanbul'dan geliyorum davetli olarak.

NH: Dışarıdan biri olarak siz hangi gözle bakıyorsunuz?

Ai: Mudurnu'ya ilk gelişim, zaten iki gün kaldım

NH: Ne beklediniz? Ne buldunuz?

Ai: Mudurnu'da bu kadar kültürel yapının olabileceğini düşünmüyordum. Konuştuktan sonra şekillenmeye başladı. Meslek olarak görsel sanatlar üzerinde çalışıyorum, şu an uzmanlık alanım zaten görsel sanatlar, görsel tanıtım üzerine, ama bir yandan da ben altı buçuk yıl civarında sosyal projeler uzmanlığı yaptım. Özellikle bölgesel kalkınma gençlik hareketleri ve gençlik hareketlerinin bölgesel kalkınma üzerindeki etkileri ile ilgili, buraya gelme sebebim de aslında buydu. Ben şimdi ne turizmden bahsedebilirim ne de işin maddi kısmından; maddi kısmı derken ekonomik yani parasal kısmından bahsedebilirim. Sadece şunu biliyorum, görünürlük açısından her zaman şey için bugün çok şey öğrendim. O kadar çok şey var ki, şeyin atlandığını fark ettim. Burada hani kanaat önderleri, bir uzmanlar var, herkesin bir araya gelip bir şeyler yapması gerekiyor, ama burada sadece esnaflar yaşamıyor, burada kadınlar da yaşıyor, çocuklar da yaşıyor. Gelen turistin aslında en çok göreceği kişiler de buradaki çocuklar aslında, ne kadar gezdiniz, ne kadar dolaştınız bilmiyorum, ama şu an UNESCO aday şehirlerden biri olan Diyarbakır ya da Mardin bahsedilen projesi yükselişinde hakikaten çocukların ve gençlerin çok büyük etkileri var. Hem üniversitelilerin hem de çok üniversite hocalarının da buralarda çok etkisi var. Ben geldiğimde zaten bunları Nail Hoca'yla paylaştım.

Aslında sosyal sorumluluk projeleri[nin] hem restorasyon kısmına, insan gücüne ekonomi olarak destekte bulunmak için, hem de bu sosyal sorumluluk projeleri üzerinde çalışma yapmak için geldim. Özellikle yanlış hitap ediyorsam özür dilerim Murat Bey'di değil mi, yani bu gruba normalde ben ekonomi grubuyla başlayacaktım aslında, ama buraya geldiğimde bayağı sevdim. Çünkü Murat bey burada idi, Kaymakam bey burada idi, eko-turizm de aslında bu sosyal değişim projelerin bir parçası aslında ki benden iyi biliyorsunuzdur. Şu an dünya çapında eko-köyler kurulacak, özellikle eko-turizm üzerinde, eko-görevliler, eko-tarımla birlikte, tam sayısını bilmiyorum ama çok fazla olmamakla beraber yirmi üç tanesini biliyorum. İrili ufaklı, dünya çapında üniversiteler böyle yerleri görmek [...] aşamasına getirdiğini fark etmek mümkün, yani takip ediyorsunuzdur, özellikle Hindistan tarafında, gerçi batı Avrupa kısmında da var, ama Ortadoğu, Uzakdoğu. Şöyle bir şey var, projelerin başlayıp bitmesi anlamına geliyor, bizim başlattığımız projelerde, bizim derken içinde olup ya da dünya çapında İsveçte çalıştık, bunları Beyrut'ta çalıştık, Hollanda'da çalıştık, Almanya'da bir ayağı oluştu. Türkiye'de de devam ediyor. Bir proje üç ay diye başlıyor, ama üç ayda bitmiyor aslında, çünkü o bir döngü şeklinde devam ediyor ve bir süre sonra kendi kendini finanse etmeye çalışıyor. Kendi kendini finansa etme konusunda mesela bulunduğu çevreyi finanse etmeye çalışıyorlar. Bu da işte üç yıllık ya da dört yıllık bir para kazanma süreci olarak adlandırabileceğim. Kaba tabirle bir günde konuşulmuyor, en az on yıllık, on beş yıllık konuşulmaya başlıyor. Şöyle düşünün, bir çocuğu beş yaşında eğitmeye başladınız zaman verdiğiniz eğitimi yirmi

yaşında görmeye başlıyorsunuz, bunları eklemek istedim, sosyal kısma değinmek istedim. Bunun için buraya geldim, bu yüzden yükümlülük hissettim söylemek istedim.

NH: Konuşmak isteyen arkadaşımız.

Fazıl Karaduman, Bolu İl Kültür ve Turizm Müdür Yardımcısı (FK): Bolu il kültür ve Turizm Müdür yardımcısıyım. Mudurnu'da yapılması gereken birkaç önerim var. Öncelikle eğitim konusuna çok önem verilmesi gerekiyor. Halkın turizmle bilinçlendirilmesi. Bunlara kamu personelinin de dahil edilmesi, yeni belediyede çalışan temizlik görevlisinden, bir pastanedeki personele kadar halkın turizmle bilinçlendirilmesi, eğitilmesi çok önemlidir. Ayrıca turistik tesisler olsun, gerek işletmeler olsun, halka hizmet veren tüm kişilere eğitim verilmesi, turizmle bilinçlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Ayrıca Mudurnu'da pansiyonculuk ön planda olmalı, beş oda ve üzeri pansiyonların turizm belgeli olması gerekmektedir. Hem hizmet kalitesinin artırılması, hem tanıtımdaki avantajlar, fiyat politikaların oluşturulması bakımından turizm belgeli tesislerin çoğaltılmasında fayda var. Bunun dışında sadece turistik tesisler değil, diyelim ki bir bakkaldaki, marketteki ürünün Mudurnu halkına beş dışarıdan gelene sekiz liraya satılması gibi konuların irdelenmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu konuda halkın bilinçlendirilmesi çok önemli, çünkü zaman zaman biz duyuyoruz, bu tip şikâyetler bize de geliyor, artı Mudurnu'da da bir otopark sorunu var. Bildiğim kadarı ile bu konuda biz de şikâyetler alıyoruz, Mudurnu'ya gelen bu turistlerin, tur otobüslerine uygun bir park alanının oluşturulması, bunların altyapı projelerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca yine bilinirlik açısından TEM otoyolu üzerinde, Bolu civarı olabilir, Akyazı TEM otoyolu üzerinden olsun, karayolu üzerine, Mudurnu sapaklarına yönlendirme levhalarıyla beraber pankartların konularak, "Mudurnu'ya hiç gördünüz mü?" Veya "Mudurnu'ya gittiniz mi?", "bir saatliğine Mudurnu'ya gitmeye ne dersiniz?" gibi sloganlarla desteklenebilir.

NH: Ama en kolayı da Abant'a gelen ziyaretçilerin buraya çekilmesi olur.

FK: Abant olabilir, İstanbul- Ankara gibi büyük şehirlerde duyuru tahtası çalışmaları olabilir, bunlar da yapılabilir.

NH: Beypazarı'na giden ziyaretçilerin bir kısmını buraya çekebiliriz.

FK: Aynen aynen o olabilir. Aslında Bolu olsun, Mudurnu olsun, [çoğu] İstanbul'dan geliyor, İstanbul içerisinden geliyor, yine Abant'ı da ,düşünebiliriz yaklaşık 1 milyon kişi geliyor, bunun yaklaşık 100 bin kişisi Abant'ta konaklıyor. Abant'ta konaklayanların sayısı yaklaşık 110 bin. Bir sonraki ziyaretinde Mudurnu'da konaklamasında veya Mudurnu'ya gitmesinde, bunlar düşünülmesi gereken konular. Teşekkürler.

MÖ: Şimdi tur otobüsleriyle alakalı, otopark konulu, Kaymakamın karşısında[yız], ve üzerinde araziler resmi kayıtlı olarak yedi otobüs otopark yerimiz vardır, mevcuttur, resmîyette bu vardır, ama maalesef Cumartesi günleri buraya Pazar yeri açılıyor, işgaliye ücreti almak adına enformasyon ofisinin orası bizim otelin tam karşısı, Kaymakamın karşısı 7 otobüslük park alanıdır burası, yani kendi işleriyle alakalı kullanılmıyor, yani araç park yeriyle alakalı sıkıntımız yok, tek bir Pazar yerinin değişmesi veya oradaki Pazar yerini başka bir yere kaydırmamız lazım.

NH: Küçük yerlerde, yerleşmiş alışkanlıkları değiştirmek belediye başkanı için risktir.

MÖ: Bakın Pazar yeri demedim, bakın Pazar yeri zaten bellidir, ama atıyorum en fazla beş tane tezgah açılıyor oraya, bu beş tane tezgah başka bir yere açılabilir. Hayır, hayır, Pazar yeriyle alakalı demedim, bakın sadece Kaymakamlık otobüs parkının çekildiği yere açılan tezgahlardan bahsediyorum. Kaymakamlık karşısı otopark yeri resmîyette, ama resmîyette varsa, Kaymakam biliyordur, burası niye kullanılmıyor niye bu sıkıntı oluyor.

NH: Sorun listesine yazacağız. Kesinlikle.

Emrah Gürbüz, Cumhuriyet İlköğretim Okulu Öğretmeni (EG): Şimdi bu toplantıya ben biraz geç katılmak zorunda kaldım, çünkü bizi unuttular, biliyorsunuz insan unutulabiliyor bazen, 40 dakikalık bir gecikme ile biz buraya geldik, ama neyse çok önemli değil, karnımızı doyurunca kızgınlığımız geçti, şimdi bu toplantının tam kapsamını bilmiyorum, ama kapsam dışı konuşmuş olursam düzeltirsiniz. Şimdi iki şey söyleyeceğim, birincisi biliyorsunuz ki herkes büyüklerimiz, gençlerimiz Facebook'ta dolaşılıyor veya Twitter'da, şimdi bu Facebook'ta sürekli gezinen, işte Artvin, atıyorum Afyon, veya işte Kayseri açısından bir-iki dakikalık kısa belgeseller var, hepiniz izlemiştir. Mudurnu'yla ilgili de bu şekilde

kısa bir dakikalık bilemediniz iki dakikalık görsellerin olduğu videolar Facebook'ta Mudurnulular tarafından gezdirilebilir. Mesela ben Afyonluyum, Mudurnu'yla ilgili ben bir görseli paylaştığım anda 1500 tane arkadaşım görecektir bunu veya işte bir Ankara veya aynı şekilde bir İstanbullu, bu şekilde sosyal medya üzerinde ilgi çekecek video klipleri, ama çok uzun olmayacak şekilde, gezdirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu noktada da Belediyenin reklama da çok önem vermesi gerektiğini, gençlerin de bilinçlendirilip işte Mudurnu'yu tanıtım şeklinde bilinçlendirme yapılabilir. Bir diğer söyleyeceğim nokta, bir müzisyenle anlaşalım, klibini Mudurnu'da çekebilir, bunu kim ikna eder ne yapar bilmiyorum, ama bir müzisyenin Mudurnu'da klip çekmesiyle ilgili çalışma yapılabilir diye düşünüyorum. Bir diğer ,nokta bu rehber hocalarının üniversite hocalarının, bu noktada sıkıntı olacağını zannetmiyorum, değil mi hocam, yani geçenlerde de konuşuldu da ben onu söylemek istedim, rehberlik yapacak öğrencilerimiz tabii ki mevcut, bu gezide onlar da zaten bir şeyler yapmak için çabılıyor, gençler işte bir şeyler yapmak istiyor, bir öğrencim var, buna halk oyunları öğretmenliği vermişler, çocuk derse girmeye başladı, işte istiyor çünkü ücretsiz yapıyor bu işi. Bir diğeri, ışıklı yol hoş olur diye düşünüyorum. Bu turizmde gezilecek yer demiştiniz, bu gezilecek ışıklı güzel görüldüğü yerlerde, güzel ahşap desenlerinin olduğu şekilde olabilir, biliyorsunuz ki büyük şehirlerde sevgi yolları var, işte hayvanat bahçesi misali bu yaratıcılık turizmcilerimize kalmış. Bir diğeri, ben, yani biz, okul olarak çok fazla gezi düzenliyoruz, işte Kapadokya'ya gezi yaptık, Bursa'ya gezi yaptık. Edirne'ye gezi yaptık, İzmir Selçuk'a gezi yaptık, Pamukkale'ye gezi yaptık, yani yaptık da yaptık. Amasra'ya gezi yaptık. Bu gezilerde çocuklar soruyor, en çok aklınızda ne kaldı. Çocuklar Kapadokya da testi yaptı.

NH: Buraya bir etkinlik bulmak lazım.

EG: Evet etkinlik çok önemli, ben çocuklara soruyorum, en çok aklınızda ne kaldı, testi yapalım, orada testi yaptık diyorlar. Orada çamur dönüyordu, onlar da çamura elini soktu. Öyle bir kendilerine testi yaptılar. Bu çok kalıcı oldu, çocuklarda. Bizde de buna benzer neler var, Mudurnu'ya has, Bakırcılar Çarşısı'nda niye biz bir bakır döndürmüyoruz gelen turiste, değil mi, ses gelsin demişlerdi, az önce bir arkadaşım kimdi bilmiyorum, ama bu şekilde ses getirebiliriz, turist getirebiliriz. Bir diğeri, ben Sarot'ta gözlemediğim bir şeyi söylemek istiyorum. Sarot'a gelen ihtiyarların hepsinin canı sıkılıyor. Gerçekten bu canı sıkılan insanlar niye gelmez ki Mudurnu'ya, ben kendi adıma konuşayım, ben Sarot termale gitsem patlarım. Bir gün kaldım, ikinci gün kalmadım. Bu Sarot'a da az bir insan gelmiyor. Beş yüzün üzerinde günlük insan kalıyor, iki hafta kalıyor orada, bir hafta kalıyor. Orada ne yaptınız diye soruyorum, hiç, orada oturmuşlar banyo yapmışlar durmuşlar. Yani bunu yapan kişilerin sayısı az değil. O kişilerin de Mudurnu'ya gelip herhangi bir etkinliğe katılması gerekir, bir arkadaşına dedim ki, izcilik çalışması yapıyor. Kusura bakmayın çok uzun konuştum, izcilik çalışması yapıyor benim arkadaşım, tahtalı izcilerden, öyle diyeyim ben size. Onun oynattığı oyunlar var, dediğim gibi oynayasım geliyor, 31 yaşındayım ama ben bile çocuk gibi oynuyorum. O kadar çok ilgi çekiyor ki turizmde bunun gibi oyunlar üzerine kurumlar yapılabilir, konakçı arkadaşlar var, bilmiyorum haddim olmayarak, buna benzer oyunlar, etkinlikler düzenlenebilir. Şimdilik diyeceklerim bu kadar, teşekkür ediyorum.

NU: Ben İstanbul'da yaşıyorum, İstanbul'dan katılıyorum, ben bir turizmin gelişebilmesi için her şeyin doğallığına inanıyorum. Fakat organizasyonsuzluk ve tanıtımsızlık bulunduğu işte stratejilerin, hedeflerin olamadığına inanıyorum. Burada profesyonel arkadaşlar çok güzel şeyler söylediler. Hedef kitlesi olması gerektiğinden bahsettiler. Bizim de buna uygun pazarlama, tanıtım yollarını bulmamız gerekir diye düşünüyorum. Çünkü Mudurnu yıllar önce üretim yapan bir yer, organize olmuş bir yer, çünkü [...] olan bir yer. Burada aktiviteler konusunda, yani imkanlarımızı, ırmaklarımızı, yaylalarımızı, mantarlarımızı, çileklerimiz bir şekilde pazara, bir şekilde butik olarak, özellikle Fırat Bey'in bahsettiği şekil uygun geliyor bana.

Kitle olarak otobüslerle milletimizi getirip götürmekten ziyade spesifik konularda çalışılması gerekir. Şu anda çok moda olan büyükşehirlerde büyük şirketlerin yaptığı kişisel gelişim, eğitim, bunları nerede yapıyorlar, ya da işte Polonezköy'de yapıyorlar ya da işte Silivri'de yapıyorlar, farklı mekanlarda yapıyorlar. Ataşehir'den yada Kadıköy'den kalkıp bu eğitim gruplarını 24 kişilik, 40 kişilik, 30 kişilik, Abant'ta kahvaltı yapıp sabah öğle eğitimini orada yapması, ertesi akşam Mudurnu'da konaklaması, ikinci gün ki dershanesi, bizim müzemiz yada dernekleri, o kültür evindeki güzel odalarımız dersane niteliğinde olabilir.

Mudurnu'ya gelen insan belli bir amaç için gelir. Belli bir kitleye hitap edebilmemiz lazım, [...] ve bir hedefi belirlerken de belli para harcayan, paralı bir müşteri kesimine hitap etmemiz lazım. Örgütlü gruplarla çalışmamız lazım, soru bisiklet turizmi derken bisikletle ilgili bisikletliler derneğiyle görüştüm. Mudurnu'da yaylalarımız var, Hacı Halimler yaylasından, Dedeler üzerinden merkeze getireceğim. Mudurnu'ya 300 tane bisikletçi getirebilir miyim? Gayet güzel

getirebilirsin dedi, ama Abant^'ı niye dahil etmiyorsun dedi. Yani şimdi dünyada bir iş bölümü var. Mayonezi işte birisi üretiyor, salçayı birisi üretiyor, Mudurnu da bir şekilde tavukçuluktan, iş bölümünden bir şey kapmış. Bunun bu noktadan sonra denetlenmesi lazım. O azgınlığının dizginlenmesi lazım, belli bir düzeye inmesi lazım. Bu tamam, bu kapsamda da turizm konusunda da bir Beypazarı'ndan, Safranbolu'dan farklı olarak, bizim de çok farklı şeyleri geliştirmemiz lazım. Kanlıca mantarımız var, yani mantar ürünlerini öne çıkararak bir şeyler yapabiliriz. Tarhana yapılınsın. Gastronomide bunu yapabileceğimiz imkanlarımız var. Atıyorum burada bunları tarhana yapabilecek, sera domatesinden de eylül ayında salça günleri yapabilecek imkanları oluşturabilmemiz lazım.

NH: Bağbozumunda şarap yaptırıyorlar turistlere. Burada salça, pekmez gibi gibi bir şeyler mi yapılınsın?

NU: Arkadaş güveç yapımından bahsediyor, güveç neydi, toprak ,testi yani bunları organize edebilmemiz lazım, yani bugün tüm imkanları birleştirebilmemiz lazım. Teşekkürler.

NH: Hep beraber bunları dört gruba toplayacağız. Model gibi bir şey oluşturacağız. Dört yapraklı, tüm konuşulanları not aldık buraya.

SŞ: Aslında ben biraz Osman Beye katılıyorum. Osman Bey ayrıldı aramızdan, ama çok konunun etrafında dolaştık, bunu toparlamamız gerekiyor sanırım. Burada beyefendi çok güzel söyledi, evet bisiklet, Mudurnu'ya birilerini getirmek önemli, ama Mudurnu'yu bozmadan getirmek önemli. Evet bisikletçileri getirebiliriz, ama düşünsenize 200 tane bisikletli Mudurnu'nun içinde dolaşılıyor. Ben bu durumu bir sorarım. Ben buraya turist olarak gelsem çeker giderim. Ben buraya bisiklet görmeye gelmedim. Mudurnu'yu, yanlış anlamayın beyefendi ama ben buraya Mudurnu'nun kültürel değerlerini görmeye geldim. Mudurnu'nun yemeklerini yemeye geldim.

NH: 100 tane otomobil görmek daha mı iyi ?

SŞ: Otomobil de aynı şekilde, Mudurnu'nun girişinde üniversitenin bulunduğu yerde park alanları belirlenir, oraya araçlar park edilir. Oradan sonrasına faytonlarla veya farklı araçlar bulunarak Mudurnu'nun içine insanlar taşınabilir. Mudurnu'nun girişinde bu kesilip araçlar burada engellenebilir. Şimdi bizim yapmamız gereken, aslında biz neyi satmak istiyoruz, önce onu belirlememiz gerekir, neyi satmak istiyorsak, onun üzerine yoğunlaşmamız gerekir. Eğer biz burada Sarot'tan, hocam söyledi, Sarot'a bir sürü kişi geliyor, evet ve bunların büyük bir çoğunluğu muhafazakar insanlar. Biz burada inanç turizmini kullanıp onlara iki günlük tur, işte burada ne olabilir, Cuma duası, esnaf duası, işte özür dilerim işte Cuma, ve ondan sonra oradaki türbelerin gezilmesi gerekir. Öğlen ve akşam yemeği, ertesi gün inek sağma, burada elma toplama, bunun yörenin özelliğini bozmadan, biz buraya çok turist çekelim diye düşünürsek Mudurnu özelliğini kaybeder. Antalya'da olduğu gibi, Bodrum'da olduğu gibi tamamen kitle turizmine döner. Bu yüzden öncelikle tanıtımı kime yapmalıyız diye belirlememiz gerekiyor. Tanıtımı kime yapmalıyız? Parası olan insanlara yapmalıyız ve anlayacak kişilere yapmalıyız. Örneğin; avukatlar odası, baro, avukatların özel mail adreslerine Mudurnu'nun tanıtımı ile ilgili mail gönderilebilir. Doktorlara, eczacılara, bunlar genellikle, biz yaptığımız araştırmada görüyoruz bunlar yılda 5 kere 6 kere tatile çıkan insanlar. 1 Mayıs, 19 Mayıs, 23 Nisan'ı tatile çeviren insanlar. Bakın bugün 1 Mayıs'ta rezervasyon nasıl ama Amasra'da rezervasyonların tamamı dolmuş. Safranbolu da dolmuş. Bizim orada Safranbolu veya Amasra dediğimiz zaman iller aklımıza gelmiyor, hangi ilde bunlar diye, hemen ilk seferde cevap veremezler. Mudurnu'yu evet Abant da böyle, bizim de Mudurnu'yu böyle yapmamız lazım diye düşünüyorum ben. Çünkü hikaye arıyoruz, aklımıza ilk gelen şey tavuk, ben bununla ilgili kısa bir çalışma yaptım. [...] tavukla ilgili bir yemek olmadığında [...] biz ne yapabiliriz. Mudurnu'yu, hikayeler verdiniz ya, tavukla ilgili burada şenlikler yapabiliriz. İnsanları çağırabiliriz. Mudurnu'da hiç tavuk yediniz mi? Bunları insanlara tanıtabiliriz ve birçok kişiye ve birçok kişi yemek yemek için gelecek ve video çekebiliriz.

?: Hocam festival Bolu'da oluyor, ama yeterli değil.

SŞ: Mudurnu deyince insanların aklına ilk tavuk geliyor. İşte bize hikaye, burada, özür dilerim işte konakların kenarlarında bir mangal festivali yapılabilir. Tavuk, organik tavuk bunlar, insanlara ve Türkiye'ye duyurulur. İnsanları buraya çekmek sağlanabilir.

MY: Başka ne yenebiliyor Mudurnu'da mesela ?

SŞ: Mudurnu'da başka ne yenebiliyor mesela, iki açıdan incelediler. Ben öğrencilerle, hem de paydaşlar, Kaymakam ve

Belediye Başkanı ve konak sahipleriyle yaptığım [çalışma] özellikle iki açıdan incelenebilir. Birincisi tavuk, ikincisi Mudurnu'ya has yöresel lezzetler, mesela kaşık sapı, burada yiyen var mı bilmiyorum, ama biz şimdi 28 Mayıs'ta üniversitemizde Mudurnu yemekleri ile ilgili bir yarışma düzenleyeceğiz. Öğrencileri dört gruba ayırdık. Mudurnu'nun yemeklerinden oluşan menü oluşturduk. Bu menüyü bir yarışmaya sunacağız, çağıracağız. Çeşitli juri üyeleri hatta ünlü kişilere ulaşmaya çalışıyorum. Burada biz Mudurnu menülerini oluşturup konaklara bunları iletmeye çalışacağız. Bakalım yapabilir miyiz diye, zaten şimdi Mudurnu üzerinde çalışıyorum. Mudurnu'nun yemeklerini ortaya çıkartıyorum. Ve bunun dışında gelenek, inanç ve İpek Yolunu biz eğer gerçekten kullanabilirsek başka bir şey aramamıza gerek yok, çünkü burayı bozarız diye düşünüyorum. Buranın kendine has olan kültürel varlıklarını bozarız, bu da zamanla Mudurnu'ya zarar verir. Zarar verdikten sonra bir daha geri almamız çok zor. Bu yüzden bunları öğrenmemiz ve bu yönden pazarlama yapmamız gerekir. Teşekkürler.

ÇÇ: Mesela Mudurnu deyince, ben sizden, hepinizden büyüğüm, esas Mudurnu kültüründe içki vardır, akşam sefası vardır. Musiki vardır. Mesela akşamdan sonra, çekilir kenara kurar masasını akşam sefası müzik eşliğinde içki kültürü bildiğimiz gibi neşe, stres atma ve kaynaşmadır. Mudurnu'nun kültüründe bu yüzyıllardır vardır. Ama bu 5-10 yıldır biraz yozlaşmaya başladı. Şimdi gelen insan ne yapar mesela, diyoruz ki Sarot'a 15, 20, 500 kişi geliyor, ama Mudurnu'da sefa sofrası gibi sofralar olsa, adam gelse, yani en az ben %30-%40'ı içki içiyorsa, bunun %60'ı oturur müziğini dinler ve eğlenirler. Toplum gittikçe daha farklılaşıyor geçmiş dönemde. Geleceğe yönelik davranışlar, bunlara karşı ne yapabiliriz? İşte Mudurnululardan bahsediyoruz. Mudurnu'nun tatlılarından, yoğurttan siz hiç duydunuz mu? Evet duymamışsınızdır. Mudurnu'ya has, kaybolup gidiyor, yoğurt tatlısı çok hafif bir tatlıdır. Siz üniversitede hiç denediniz mi bilmiyorum, deneyin, yaptırın, Mudurnu'da yaşlılar yapıyor bunları, mesela Mudurnu tas kebabı, evet şimdiki tas kebabları gibi değil, suyunu ekmeğini ban. Şimdi kasaptan kıyma alınıyor. Bunu yapanlar eti kendi alır, kıymayı kendi işler, ertesi gün pişirir. Şimdi her şeyin kolayına kaçıyoruz, bunun için bazı şeyler kaybolup gitmeye başlıyor.

FON: Bir ricam olacak, Güray Bey'den bir değerlendirme isteyeceğim. Kendi bahsettiği örnek vardır. Beypazarı'nda iki turistin nasıl vakit geçirdiği ile ilgili ve Mudurnu'da ne yapabilmeleri ile alakalı kısa bir özetlerseniz sevinirim.

Güray Mercan, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm İşleri Sorumlusu (GM): Evet kısaca kendimi tanıyayım ismim Güray Mercan, Mudurnu Belediye Başkanlığı'nda görevliyim. Hayatım boyunca bütün eğitimlerimi turizm üzerinde aldım. 11 aydır da Mudurnu Belediyesi'nde turizm tanıtma bölümünde görevliyim. Şimdi Beypazarı yöresinde kitleler halinde kültür turları başladığında ilk rehber olarak giden insanlardan birisiyim. İlk gittiğimizde Beypazarı'nda aşağı yukarı insanların vakit geçirebileceği üç saat gibi bir zamanları vardır. Fakat daha sonra Beypazarı çok güzel maddi imkanları kullanarak bir yaşayan müze oluşturdu. Ve yaşayan müze 3 katlı 4 katlı bir müze. Bakın çok basit şeylerle çok güzel paralar kazanıp insanların hem zamanlarını alıyorlar, hem de çok özür dileyerek söylüyorum, ceplerinden paralarını alıyorlar. Ve bunu şu şekilde yapıyorlar; giriş katına gelen bayan misafirlerin özellikle dikkatini çekeceğini düşündükleri için kurşun döktürüyorlar. İki tane yöresel kıyafet giymiş, yaşça biraz daha büyük bayanlara kurşun döktürüyorlar. İnanır mısınız kapıda 40 kişilik bir grup var. O kuyruk sürekli orada, yani insanlar bu işlem 5 dakika falan sürüyor ortalama, ama 5 dakika süresince kuyruğun sonuna sürekli insan ekleniyor. Onun haricinde çocuklu aileler için en üst katta Hacivat Karagöz oynatıyorlar. Kendileri yapıyorlar bu işi, kendileri oynatıyorlar. Çocuklu aileler de dolayısıyla burada bir şekilde vakit geçiriyorlar. Ebru da yaptırıyorlar. O yaşayan müzenin içinde bu şekilde insanlar orada sadece bir binanın içinde yaklaşık 3- 4 saate yakın vakit geçiriyorlar. Şimdi evet masal bölümünde ayrıca aynı konu haricinde masal anlatan bölüm de var. Dolayısıyla çok fazla bölüm yok ortada, hani çok fazla emek gösterilen bir ürün yok ortada veya Beypazarı'na has bir şey değil, kurşun dökmek [oraya] has bir şey değil. Hacivat Karagöz aynı şekilde Beypazarı'na has bir şey değil ama bu olabiliyor. Bu biçimde bunu yapacak derneğimiz, yerimiz, mekanımız var ama bunu yapamıyoruz, yapmıyoruz. Onu bilmiyorum, bir de ben kendim bir katkıda bulunmak istiyorum. Trafikle alakalı az önce bir şey konuşuldu, evet trafik problemimiz var, ama bizim trafik problemimiz bu ilçenin fiziki şartlarından kaynaklanıyor. Çünkü doğu ile batı arasında genişleme şansı yok. İki tane tepe var hem de küçücük Mudurnu'da insanlar 5 dakikalık yola kendi arabaları ile çıktıkları için biz bu problemi yaşıyoruz. Yoksa dışarıdan gelecek insanların araçları falan değil problem. Sizin ve benim aracımın ortalıkta dolmasından kaynaklanıyor. Bu sorun otopark bile yapsanız ya da tur otobüslerine üç tane farklı yer bile gösterseniz çarşı içindeki esnaf ya da hükümet konağında çalışan memur çıkıp işyerinin kapısından arabasıyla çıkmaya devam ettikleri sürece bu böyle devam edip gidecek, bu benim şahsi fikrim.

NH: Evet arkadaşlar genel olarak toparlama...

ÇÇ: Çok özür dilerim, çok kısa bir şey daha ekleyeceğim. Mudurnu'da 1970li yıllarda, 1980li yıllarda mevcut olduğunu bildiğimiz, şu anda olmayan, önce söylediklerinize katkı olarak söylüyorum, ince saz ekibi yani müzik ekipleri Mudurnu'da 80-82 yılı özellikle caz müziğinin yapıldığı geceler, eğlenceler düzenlenen bir yer Mudurnu. Bizim hani yemekler tamam, kültürümüz tamam, ama böyle bir etkinliğin üzerinden yürümek daha mantıklı olabilir. Bir de Türkiye'de Mudurnu ölçeğindeki ilçeler bazında konuşuyorum. Cumhuriyet Bayramının en coşkulu kutlandığı yerdir Mudurnu, yıllardır böyledir. Yıllardır böyleydi, sadece Cumhuriyet Bayramı için yapılacak bir etkinlikte ciddi anlamda bir insan akımının olacağını düşünüyorum, teşekkür ederim.

NH: Değerli arkadaşlar, fikirlerinizi aldık, bunları ana başlıklar halinde yazdık, bunları dört grup halinde toplayacağız o zaman, tekrar görüşlerinizi ekleyebilirsiniz, sonra biz bunu sunuş dosyası haline getireceğiz, aranızdan bir arkadaş sunacak, gönüllü birisi yalnız. Ben şunu söylemek istiyorum kapatmadan önce. Konuşmamızı bittirmeden önce özellikle bu termal tesisler birden böyle iki bin yatak kapasitesine ulaşacak gibi geliyor.

FON: Devremülk konseptli ama.

NH: Devremülk konseptine genelde mütedeyyin kesim geliyor. Günboyu tesiste kalacak insanlar geliyor, yani bu biraz kitle turizmi modeline benziyor, yani Kemer gibi, Side gibi bir şey ortaya çıkacak. Tesis dışına çıkmayan insanlar. Şimdi orada insanlar, yani inanın bunun Mudurnu'ya çok katkısı olacağını düşünmüyorum. Yani daha çok butik otelin ve ev pansiyonculuğunun desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum. Biz termal turizmden de vazgeçelim değil, burada söylemeye çalıştım. Özellikle turizmin geliştiği bölgelerde görülen bir olaydır, yöneticisi İstanbul'dan gelir. Hatta yabancı sermaye yatırımı ise Kuveyt'ten gelecek, İngiliz müdürü olacak, orta kademedeyken yine Bolulu Mudurnulu kimse olmayacak. Bunlar satın alınmasını, tedarikini, lojistiğini büyük şehirlerden, büyük toptancılardan yapacaklar. Bunun için Mudurnu'nun çiftçisinden alışveriş de yapmayacak. Buranın altyapısına yük getirecek, termal suyu da kullanacak, yeraltı sularını kirletecek, kanalizasyonları da kullanacak. Yani bunu ciddi anlamda iyi planlamak gerektiğini düşünüyorum.

Neyse şimdi biz şu ana kadar konuştuklarımızı dört başlık altında toplayacağız, tanıtımla ilgili, yerel yönetimlerle ilgili, daha çok uzun vadede olan şeyleri de. Elbette burada konuşulmuş olan internet sitesinin yapılması, park yeri, Pazar yeri, yönlendirme levhaları gibi çabuk çözülebilecek konuları ek başlıklar altında toplayacağız. Güray bey konuşurken ben de kağıt hazırlamaya başlayayım.

GM: Çok kısa yanlış yapılmamın önüne geçilecek bir düzeltme yapacağım sadece, bahsedilen termallerle ilgili 2500 villa yapımı vs onlar devremülk şeklinde değil, tek bir aileye satılacak, o tek aile yıllık istediği dönemlerde ara ara gelecek, onun haricinde kalanlar geri dönüş şeklinde onların kapasitesi biraz daha düşük.

NH: Daha kötü, yıllık 15 gün gelecek, oraya o kadar para yatıracak, başka kimse de gelmeyecek. Onu demek değil de sakız bile olsa ekonomiye faydası var, neyse şimdi genel olarak sizden duyduğumuz bir tanıtım ve iletişim eksikliğinden bahsettiniz. Öncelikle bir tanıtım kısmından bahsedelim, birinci kısım tanıtım, şimdi buraya İngiliz ve İtalyan grup geldiler, ben onlara tercümanlık yapmıştım, bana söyledikleri, biz Mudurnu'ya gelmeden internette arama yaptık, kelime İngilizce bilgi bulamadık demişti, bu eksikliği gerekli yerlere iletmiştik, ama şu ana kadar bir şey olmadı, çok da gerekli bir şey değil, ilçeyi tanıtan bir şey internet sitesinin yapılması. Evet internet sitesinin yapılması yani bunun altı yedi dilde, özellikle son zamanlarda Farsça, Arapça, Rusça, Çince gibi de olabilir, çok çabuk şekilde çözülebilecek bir şey tanıtım. Bunun dışında yerel reklamlar değil de viral reklamlar için de Mudurnu'nun geçtiği küçük skeçler olabilir. Bunlar internette yayınlanabilir, bu şekilde Türkiye'de dolaşıma açılmış olabilir, yani bu da bir seçenek, bu başlık altında yazabileceğimiz sosyal medya kullanımı...

Konuşulan konular beş dakikalık süreçte dört başlık altında toplanmıştır.

7.2.4.4 Grup 4: Bilgi ve Tanıtıma Yönelik Stratejiler

(Moderatörler: Fatih Onur- İrem Öz)

Fatih Onur, Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fak. Öğretim Üyesi/ YP Hazırlama Ekibi (FON): Evet hepiniz hoş geldiniz, ben moderatörünüz Doç. Dr. Fatih Onur, Akdeniz Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümünden. Genel alanım antik [dönem] tarihi coğrafyası, ama burada genel olarak Mudurnu'nun tanıtımı ile ilgili olarak konuşacağız. Mudurnu kendi başına açık hava müzesi gibi bir yer, fakat bu çok fazla fark edilmemiş. Kendi içindeki değerleri çok fazla, bunları biz daha önceki gelişimimizde de fazlasıyla gördük. Bunlar ne şekilde tanıtılabilecek ve ne şekilde işlemler gerekecek, sizin fikirleriniz neler olacak? Bu konuşma genelde sizin fikirleriniz üzerinden yürüyecek ve ben konu **ile** ilgili söz almak isteyen varsa, görüş bildirmek isteyen varsa sözü ona vereceğim.

Ömer Büyükmurtçu, Armutçular Konağı ve Büyükmurtçu Organik İşletme Sahibi (ÖB): Şimdi arkadaşlar, turizme belki de Mudurnu'daki ilk gönüllü olan bir insanım ben, buradaki gönüllü olmamız dolayısıyla o yıllarda oldu. Şimdi bir anımı anlatmak isterim, buradan olayın başka yönüne geçeriz. Mudurnu Tavukçuluğun kurulduğu 1990ların başı, o dönemin en önemli bir turizm firmasının sahibini getirdim. Ondan sonra beraber dolaştık buraya gelince, işte kaplıcası varmış, orası burası derken bir günde bitirdik. Akşama doğru, ikindiye doğru geldik yemeğe. "Bak bir günde seninle gezdik bitirdik. Peki, ben turisti getirince ne yapacağız, yani ben ikinci üçüncü gün ne yapacağım, hangi aktivitelerin var" dedi. Şimdi buradaki en önemli şeylerden bir tanesi turistin oyalanması, turistin beklentileri ve hangi tür turist gelecek, bunların görülmesi, bunu yaparken de turistin aynı zamanda bilgilendirilmesi. İşte konaklara turistler geliyor, bazen 15 yaşındaki çocuklar, 20 yaşında insanlar falan, işte bu konakta neler neler olmuş, birisi âşık olmuş, birisi intihar etmiş vs. bir sürü şeyler söylüyorlar, bırakın onları, ben size gerçek hikâyesini anlatayım dedim. Dolayısıyla bu bilgilerde sıkıntılar var, insanlara doğru bilgiyi sağlamak lazım, eğitim vermek lazım. Mudurnu'da sağ olsun hocamızın açtığı okulda bütün yükseköğretim öğrencileri çalışıyorlar, dolayısıyla teşekkür ederiz. Bazı bölümlerin açılması da önemli, dolayısıyla turizmin açılması, restorasyonun açılması, konaklamanın açılması önemli. Ayriyeten tanıtım konusunda bakın geçmiş yıllarda bir olay oldu, 1990ların başı, o zamanlar iki otobüs gazeteci insan geldi, bu iki otobüs insan arasında çok ciddi yazarlar vardı, daha sonra genç işadamları geldi ve bu gelen insanlar sonrasında Mudurnu'da bir patlama oldu. Ama esas patlaması nerede oldu biliyor musunuz, TRT'deki Gezelim Görelim programı için Nuray hanım geldi. Herkes geldi inanır mısınız, o hafta insanlar sel gibi geldi, nasıl bir kalabalık vardı. Ne oldu? Bir kişinin yaptığı tanıtıma bakın, o kadar bir bomba etkisi yarattı ki! Ama kadın o kadar güzel anlattı ki, balkonlarda çok güzel çekimler yaptılar, diğer yerlerde dolaştırdılar, tanıtım için mutlaka ve mutlaka orijinal bir tanıtıma girecek düzenlemeler olması lazım, bunun için profesyonel çalıştaylar olabilir, profesyonel çalışmalar olarak benim aklımdan geçenlerden bir tanesi, iyi bir ajans olabilir, iyi bir tanıtım fırsatı olabilir, iyi bir yazar çağrılabilir, basındaki insanlar çağrılabilir, örneğin İz TV gelebilir. Yani bu seçilecek hedefler de belli olmalı, yani diyelim ki sadece kaplıcaya giderseniz olmaz, bizim ayriyeten o kadar fazla imkanımız var, şöyle anlatayım, bundan birkaç yıl öncesine kadar Valilik rakamlarıyla 600 bin civarında insan Abant'a geliyor, bunun yüzde onu Mudurnu'ya gelse 60.000 yapar, her haftasonu bin kişi demek, burada bin kişi yatacak yer bulamazsınız, düşünürseniz bu çok güzel, sadece yüzde 10'u bu yolun yapılması ile birlikte bir patlama olacak, göreceksiniz, buna göre de kendimize bir yol çizmemiz lazım. Sabahın erken saatlerinde lokantanın açılmasından tutun alışveriş yapılacak yerlerin açılmasına kadar her şeyin yapılmasına da ön ayak olunacak, tabii hem Belediye hem odalarla çalışmalar yapılacak. Bir de bu toplantıda iki kişi göremedim, Tunçkol ailesi, Ali Tunçkol ve Mehmet Tunçkol. Mehmet Tunçkol Mudurnu'nun yakın tarihini çok güzel yazmıştır, Ali Tunçkol da Mudurnu'nun kültürünü yazar. Her ikisi de yok, buradaki bilgileri verebilecek insanlar onlardır. Onları el üstünde tutmamız lazım, onların çalışmalarının daha da

geliştirilmesi için baskı gruplarının harekete geçirilmesi lazım, Mehmet beyin de Ali beyin de basılacak kitapları var. Bu işe Belediyenin el atması lazım, onların bazı şiirlerini bazı yazıları okudum, çok güzel, Mudurnu'yu sokak sokak anlatırken ruhumuza işliyor, örneğin Mudurnu'daki Ahi duasıyla ilgili yazan Mehmet Tunçkol'dur. Bunların mutlaka dikkate alınması lazım, bunları bastırmak Belediye için çok da maliyetli olmaz, derneklerin ya da esnaf odasının katkıları ile de yapılabilecek işler, bu tür desteklerle bu kitap çıkarılabilir, böylece turizm hizmetlerine de faydası olmuş olur. Şimdilik söyleyeceklerim bu kadar.

??, **MYO'dan birisi olabilir:** Ömer Bey genel olarak turizm potansiyelinin yükseltilmesine ilişkin fikirlerinizi belirtiniz, fakat nasıl bir politika izleneceğine dair bir şey söylemediniz. Burada Mudurnu'nun değerlerinin korunarak turizm potansiyelinin yükseltilmesi amacıyla bir araya geldik. Mudurnu nasıl korunabilir? Benim kendi kanaatim, anladığım kadarıyla büyük bir sermayedarsınız, Mudurnu'nun temel özelliği görebildiğim kadarıyla yerel işletmelerinin varlığı. Geçmişten günümüze kadar yerel işletmeler ile aile işletmeleriyle bir kent dokusu oluşmuş. Bu geleneğin geleceğe aktarılması bizim kaygımız. Bu kent dokusunu geleceğe nasıl aktarabiliriz? Yine benim kendi kanaatim küçük aile işletmelerini, KOBİ'leri destekleyerek aile işletmeleri boyutunda, en azından korunan bölge için bunun yapılması. Yani Mudurnu'da bizim temel kaygımız var olan dokunun korunması. Geliştirilebilirse ne ala geliştirilir. Mudurnu'nun önu çok açık, çok çeşitli sermayeler alıyor, ileride çok daha iyi turizm potansiyelini geliştireceği kanaatindeyiz. Böyle bir izlenim veriyor, gerek Bolu gerekse Mudurnu. Ama biz şu anda var olan dokuyu geleceğe nasıl aktaracağız? Bence yerel endüstrilerin neler olduğunun tanımlanması, bunların aile işletmelerinde dağıtılması, aile işletmeleri ile Mudurnu'nun geliştirilmesi bu aile işletmeleri üzerinden de büyük bir kooperatif aracılığıyla gerek Türkiye gerekirse uluslararası dağıtımı sağlanarak, yerel kalkınmanın yani aile bazında olması önemli, çünkü bu konakları yaşatan aslında ailelerin yani bir yaşam biçiminin ürünü. Siz o yaşam biçiminden çıktığınız zaman siz çekirdek aileyi gömdüğünüz zaman, öyle bir dokuda, öyle bir konakta yaşayamazsınız, onun için, şahsi kanaatim, bu yaşam biçimi nasıl sürdürülebilir? Öyle yaşamak isteyen insanları burada meskûn kılıp, artarsa sayıları kenti o bağlamda büyütüp, bu geleneksel doku daha da büyüyebilir ileride, benim şahsi kanaatim bu. Peki gelecekte nasıl büyür? Mudurnu'nun var olan tarihi geleneksel yapısına sadık kalınarak nasıl büyütülebilir? Bunun için de yani teknik elemanlar olarak, mimari açıdan, restorasyon açısından yapı tipolojileri çıkarılır, hangi tipolojilerde neler üretilmiş bunlar kataloglanır, bir tipoloji formasyonu önerilerek yeni yapılacak konut alanlarında da bu tipolojiye riayet ettirilerek yeni tasarımlar geçirilmesi, geleneksel dokunun modern yorumlarıyla geliştirilmesi ve genişletilmesi mümkün olabilir kanaatindeyim. Benim söyleyeceklerim bu kadar.

??: Şimdi konaklarımız var, 235 tane denildi. Bu konakların kesinlikle ve kesinlikle korunması gerekir, benim görüşüm eski yapılar korunmalı, işlevlerini de sürdürmeli. Şimdi insanların modern anlamda yaşamak istemeleri gayet doğaldır, modern yapıların başka belirlenen alanlarda kurularak eski Safranbolu yeni Safranbolu gibi bu şekilde düşünülmeli diye düşünüyorum. Bir de her konuda her yapının bir hikâyesi var, şimdi bu konaklardaki hikâyeleri dünya dillerinde bence her yapının üzerine anlatılması lazım, çok da anlatabilecek şeyler var. Şimdi insanlar o yaşanmışlıkları, tabi ki yalan

yanlış olanları değil gerçek olanları, bu şekilde kültürümüzü de o gelen insanlara göstermiş oluruz diye düşünüyorum. Eski yapılar korunurken bunların ticaret veya ekonomiye katkısı olacak şekilde getirilmesi için çalışmaların yapılması lazım. Bunların yaşayabilmesi için, kaybolan el sanatları var ya, ilk öncelikli olarak arasta çarşısından başlanmalı. Mudurnu’da eskiden bu yana gelen el sanatları, yok olmak üzere olan yemenicilik, oya, bakır, nal, mih, semercilik gibi el sanatlarının tekrar canlandırılması, bunun üniversite ile işbirliğiyle yapılması. Hatta ben 2010 yılında Kırşehir’de bir Ahi toplantısına gitmiştim, orada Ahi Baba bizim bu Mudurnu’dan çıktığı zaman. Orada federasyon başkanı [...] Palandöken bana demişti ki benim bir projem var, bu el sanatları ile alakalı, hem üniversite öğrencilerine destek olacak, gelir getirecek. Kaybolmaya yüz tutan el sanatları üniversite öğrencilerine bedeli karşılığında verilecek ve federasyon başkanı bana demişti ki 1 trilyon lira ben yardım ederim ve hiç karşılık beklemeden. Bu döngü oluşturduktan sonra, bu tezgahları kurduktan sonra zaten kendiliğinden yapılar da yaşamaya başlayacak, yıkılan yerler yapılmış olacak. Eski binaların içinden çıkıldığı zaman buralar virane gibi oldu, ne kadar bakım da olsa içinde insan yaşadığı zaman daha bakımlı olur. Eski yapı ve yeni yapı farklı olması lazım.

NKD: Bir konuyu yazmak lazım herhalde, arkadaşımız önemli bir şey söyledi, o da şu şehrin hikâyeleri vardır, yapıların hikâyeleri vardır, bunlar tanıtımda önemlidir, zaten bu kentin hafızasıdır. İnsanların hikâyeleri vardır, yani bu şehirde hikâyeler önemli, o dediğiniz şey çok önemli, bunların mutlaka yaşatılması, bilgi olarak paylaşılması, tanıtımda bulunması lazım.

??: Bu Mudurnu Kalesi yok mudur, neden kimse Mudurnu Kalesi’nden bahsetmiyor? Onun ortaya çıkarılması gerekir, o önemli, Mudurnu’ya gelen ne görecek?

FON: Orada bir kazı çalışması yapılması ayrı bir iş, ayrıca ele alınması gereken bir durum.

NA: 23 Nisan’da dört yılını tamamlayan bir derneğin başkanayım. Sondan başlayayım. Mudurnu Kalesi. Son pazar günü üç grup geldi Ankara’dan. Gruplarla bizzat sürekli ilgilendiğim için bilgi sahibiyim. Son gelen gruptan birisi dedi ki, neden Mudurnu denmiş buraya? O isim nereden geliyor? Kaleden bahsetmeden anlatmanız mümkün değil. Mudurnu Kalesi’nin içinde yaşayan Bizans tekfurunun kızı Materni’den bahsetmeden olmaz. Kaleyle ilişkili elimize ulaşan yazılı belge, Evliya Çelebi oraya çıkmış, 1640 yılında gelmiş, çok bakımsız olduğundan bahsediyor, hamamdan bahsediyor, dükkânlardan bahsediyor, yukarıdan aşağıya suyun aktığı oluklardan bahsediyor, ahşap oluklardan. Benim çocukluğumda surların boyu yıkılmış haliyle bile benim boyumdaydı, şimdi güney kısmında çok az yer kaldı, 25-30 cm, yani biz tarihe öyle sahip çıkıyoruz ki vaktiyle oralardan kesme taşları getirip binaların temellerinde kullanmışlar. İkincisi, Frig kaya evleri var kaplıcaya giderken. Biz çocukken Gavur Evleri derdik, çocukken gelir gezerdik, içerisini görürdük, bu hat üzerinde evlerden var, Bolu’da da var bu civarda da var, Meral hocam ile bunları tekrar görüşeceğim. Biz bunları bilmeden yok ediyoruz. Bizi bir grup olarak Almanya’ya götürdüler, bilgimiz becerimiz artsın diye. Büyük bir katedrali gezmeye gittik, çok büyük bir katedral, abartmadan söylüyorum, Mudurnu nüfusunun yarısını içine alır, içinde rahibe okulları falan hepsi var, o kadar büyük. Gezerken bir baktım camekanlı bir yer, yani ayağımın bastığı yer camekan. Allah Allah ne var diye kafamı eğip baktım abartısız söylüyorum takriben 30-35 cm uzunluğunda, 20 santimetre yüksekliğinde üst üste taşlar konmuş 1 köşe duvar ama çok az görünüyor, uzunluğu yarım metre yüksekliğinde 20 santimetre. Bunu koruma altına almışlar, şaşırdım nedir bu diye, mihmandarımıza sordum, o da bize anlattı, bu katedral kurulmadan önce orada bir kilise varmış, çok küçük bir kilise, vaktiyle Avrupa’nın değişik yerlerinden gelen 10-12 tane papaz beraberinde gelen öğrencileriyle el emeğiyle bir bina yapmışlar. Mevcut kiliseyi yaparken bunun kalıntılarını görmüşler, ve onları atmamış ve camekanla korumuşlar. Biz sarayı bitiriyoruz, eğer doğruysa Frig kaya evlerini, bitiriyoruz altını oyup. Daha neleri bitirmedik ki. Hatta en son bir şey daha paylaşayım arkadaşlar, yaklaşık 20 gün ya da bir ay önce Belediye çöplüğüne giden traktörün bıraktığı çöpte arkadaşlar inanılmaz bir şey buldum. Kestane ağacından oyulmuş yazma baskısı. Çöpe giderken yakaladım, böyle bir şey olamaz. Bu kestane ağacı baskısı, hiçbiriniz böyle bir şey görmemiştir. Onu çöpe giderken tesadüfen bir dakika ile kurtardım, şimdi bunları şunun için söylüyorum. Şimdi bizim bölümümüz tabii bilgi ve tanıtıma yönelik stratejiler. Şimdi bakın şu başlıklar sayıyoruz: kültürün korunması, binaların korunması, etnografik varlıklarımızın korunması. Bu üç başlıkta topladığımız zaman, kültürün korunması, Ahiliğin devam etmesi, Ahilik duasının devam etmesi, tabii içi boşaltılmadan. Destanlarımız, az önce arkadaşlarım söyledi, Mudurnu’nun da kendine özgü hikâyeleri var: Karaarslan hikâyesi, Sarıkız hikâyesi, ... hikâyesi çoğaltılabilir. Çünkü turistleri bir ay bekletseniz burada, gittiği zaman Mudurnu’nun kapısını unutacak, ama hikâyesini unutmayacak, çünkü ben onlarla sürekli birebir konuşuyorum. Caminin minaresini, cami hakkında ayrıntılı bilgi vermezseniz, cami de aklında kalmaz. Ama o camiye girdiğim zaman, konuklara diyorum ki “arkadaşlar, bu camiye her girişimde içimden türkü söylemek geliyor” diyorum. Arkadaşları önce bir şaşırp bakıyorlar, tabii çünkü akustığı çok

mükemmel, dışarıda söylenen herkes kaçır. Ondan sonra oraya giren herkes caminin ekosunu inceliyor, biri bir köşeye gidiyor ses veriyor, öbürü öbür köşeden dinliyor, aa diyor sese bak, fisiltıyla konuşsak bile duyuluyor. Tanıtımın biraz daha canlı olması lazım. Bir de hikâyelerimizin orijinal olması, tabi daha önce Ömer bey çok doğru söyledi, yalan yanlış hikâyeleri anlatmak değil de. Arkadaşlar bizim doğru hikâyelere ihtiyacımız var, doğrusunu da beraber araştırıp bulalım. Ama hikâyeye ihtiyacımız var.

ÖB: Tarihi kimliğimizin bulunması lazım, tarihimizin yazılması lazım.

FON: Bunlar iki zeminde verilebilir: biri basılı, diğeri de internet üzerinden. Tabi kent tarihinin gerçekten araştırılıp yazılması gerekiyor. Bunlar da uzman kişiler tarafından yapılacak tabi. Antik, Türk dönemi, yakın dönem vs. her birinin uzmanlarca yapılması gerekir. Bunun yanısıra, anladığım kadarıyla, kent yapılarının da ayrı ayrı tarihlerine bakılmalı.

NA: Mehmet Tunçkol arkadaşımız, biliyorsunuz Mudurnu'nun yakın dönem tarihini yazıyor. Bizim derneğin son toplantısında dedi ki, broşürler hazırlayalım, camileri tanıtan bir broşür olsun, hikâyelerimizi, geçmişimizi tanıtan broşürlerimiz olsun, işte Kurtuluş Savaşını anlatan, Mudurnu'nun bu süreçteki özgün durumunu anlatan broşürler falan. Arkadaşlar da diyor ki, işte broşürler basılabilir, maliyet çok fazla değil, Belediyeden falan karşılanabilir. Yemekler düzenliyoruz, yıllık kiralar toplanacak, o gün herkesin hastası oluyor, gitmesi gerekiyor falan, biz Mudurnu'da yapamıyoruz. Zaten imkânımız olsa çoktan yapacaktık. Çünkü Güray beyin çok değerli çalışmaları var, Mehmet beyin değerli çalışmaları var, Rana [...] ve Selim Sarıbay pek çok şeye katkıda bulunmuş. Selim Sarıbay'ın el yazması anıları varmış, daha yeni haberim oldu. Bana geldiler sordular, Mehmet Tunçkol falan, ben de bildiklerimi anlattım. Bilmediğim konularda da boynumu eğip, maalesef bir şey diyemedim. Şimdi kültürün korunması derken kültürümüzü bilmemiz lazım, yani bilmediğimiz bir şeyi koruyamayız. Yani mesela Ahilik duası, işte çok gençler sağ olsunlar, bizim önümüze dikilip ellerini havaya açıyorlar, sağ olsunlar, ama Ahiliğin bu ince zerafetini anlatmalıyız. O dönemlerde bir esnaf siftah yaptığı zaman ikinci gelen müşteriyi komşusuna gönderen bir esnaf, ben siftah yaptım siz gidin komşuya o da siftah yapsın, eğer bunu yaşatamazsak bu dua boşuna olur. Ama bugün, çok üzülerek söylüyorum, komşusunun dükkânına müşteri göndermekten, komşusunun müşterisini çalma konumuna geldik, dua etsek ne olur etmezsek ne olur. Şimdi o zaman önce yaşatacağımız kültürü bilmemiz lazım. Bu zembil kültürü mesela, ben derneğe gelenlere zembil kültürünü anlatıyorum, insanların dudakları uçukluyor neredeyse, vay be ne biçim kültürünüz varmış diyor, Mudurnu'ya sorsan kaç kişi bilir, özellikle genç kesime, hani gökten zembille düştü ya o zembil mi derler. Önce yaşatacağımız kültürü bilmemiz lazım. Şimdi ikinci ana başlık, binaların korunması lazım dedik. Evet o da çok önemli. bir müdür Mudurnu'yu çok sevdi ve bana "Mudurnu'dan bir ev alalım, yazları burada duracağım" dedi. Belediye şöyle yapın diyor, yapıyoruz, böyle yapın diyorlar yapıyoruz, bayağı ciddi bir masraf. Normal kiremit koyamıyorsun, çinko zaten koyamıyorsun. Şimdi düşünün, eski bir evi alan, onu yıkılmaktan kurtaracak. Vatandaş diyor ki ben burayı alacağım, yapacağım, ama karşısında büyük bir tablo çıkıyor, masraf, mesela ahşap görünümlü ya da beyaz görünümlü pencere; sonra kiremitler falan, yani bu bina bunu taşır mı taşımaz mı. Mudurnu'da bir restorasyon atölyesi kurduralım. Bu atölye, yerel yönetimin, gerekli usta ve gereçleri sağlar. Restorasyon bölümünden öğrencilerimiz var, bunlar hem staj yapar hem de bilimsel olarak eski dükkanların nasıl restore edileceğini bize gösterir, artı, ya Belediyemiz ya Kaymakamlığımız nasıl olur bilmiyorum ama, Eskişehir'den kiremit getirir çünkü her kiremit kullanılmıyor, der ki kardeşim sen bu restorasyonu buna göre yap, bu şekilde kurtarabiliriz. Ayrıca az önce örneğini vermiştim, yazma baskısı falan çöpe atıyorlar ya da fırına atıyorlar, gördüğüm zaman "verir misin kardeşim müzeye koyayım" diyorum "kaç para vereceksin" diyor, bunlarla karşılaşılıyor, yakacak ama vermiyor yani, neden, çünkü bilgisiz, demek ki o zaman kitlesel bir eğitim yapmalıyız. Bakın muhtarlarımızla, hediyelik eşya satan esnafımızla, lokantacı esnafımızla, konakları çalıştıranlarla, garsonlarla, mahalleli ve köy muhtarlarıyla, nasıl yaparız bilmiyorum, bir proje dâhilinde yapılabilir. Belli rutin zamanlarda biz Mudurnu'da neyin korunması gerektiğini, niçin korunması gerektiğini anlatmazsak, 20 yıl sonra nasıl görmek istiyorsun sorusuna çok net cevap bulamayız. Çünkü biz yarını düşünüyoruz. Kitlesel eğitim çok önemli, şimdi günlük bireysel çıkarlara zarar vermeden tabi ki esnafımız, insanımız günlük emeğini çıkartacak, işine gidecek, dükkânına gidecek, ama bu insan 20-30 yıl sonra ben çocuğuma nasıl bir Mudurnu bırakacağım, bunu da düşünmeliyiz artık. Bu kendiliğinden olmuyor tabi ki. Kendi kendine gelmiyor insanlara. Bunu da eğitimle çözeriz gibi geliyor bana. Bir de bunların sürekliliğini sağlamak lazım, arkadaşlar az önce çok doğru şeyler söylediler, çok önemli sımaları davet etmek lazım, daha önce çok önemli sımalar geldi gitti, tanınan kişiler geldi gitti, peki biz onlarla ilişkimizi devamlı kıldık mı? Geldiği gibi gönderiyoruz, bunları etkinliklerimize çağırıyor muyuz? Bayramda arayıp "nasılsınız? bayramınızı kutluyoruz" diyor muyuz? Yapmıyoruz, çünkü bunları yapacak bir enformasyon büromuz, tanıtım programımız yok. Belediyemiz, Kaymakamlığımızın bünyesinde bilgi depo edecek bir sistemi kuramadık. Derneğin parası olsa hepsini yapacağız, ama yok. Dolayısı ile gelirler giderler üç gün sonra da unutulur, süreklilik olmaz, o zaman hiç birimize getirisi

çok fazla olmaz. Turizm bürosu olmalı, tanıtım için bilgi arşivi olmalı, hatta her yıl Mudurnu'yu ziyaret eden ziyaretçi sayısı bile tespit edilmeli, nasıl yapılır bilmiyorum, ama yapılabilir, yani bireysel olarak ya da tur olarak her yıl Mudurnu'yu kaç kişi ziyaret ediyor, bir envanter çıkartmalıyız. Bir de binaların bakımı için içinde insanlar yaşamalı dendi, arkadaşımız doğru söyledi, şimdi eski binalarda yaşamak istemiyoruz, yeni binalara gidiyoruz. Arkadaşlar pansiyonculuğu geliştirirsek, eski binalarda o kadar çok yaşamak isteyen insan var ki, ben size bir sürü insan getirebilirim İstanbul'dan. Teşekkür ederim.

Mustafa Midilli, AİBÜ SAMYO Müdürü (MMI): Şimdi bizim burada bu oturumda bulunmamızın nedeni 13.30-15.30 arası bilgi ve tanıtıma yönelik stratejiler ve ikincisi de 15.30-16.30 arasında genel konuşma. O yüzden daha somut adımlarla konuşursak hem daha iyi kullanmış oluruz, hem de buradaki arkadaşlar da fikirlerini söylemiş olur. Şimdi, şu anda burada paydaş olmamıza rağmen paydaş olarak görülmemize rağmen, okulumuzda şu anda 23 tane akademik personel var ve bunların 15 tanesi ile bu çalışmaya katılmamız lazım dedim. Ben ve 15 tane akademik personel şu anda bu çalıştaydayız, ama mesela bu çalıştayda olması gereken konak sahipleri şu anda yoklar, yani şimdi bu çalıştay neden yapılıyor? Bugün Turhan Bey geldi, dedi ki bunun tanıtımının, planlamasının, pazarlamasının yapılması lazım, eğer bu paydaşlar olmazsa kime konuşacağız? Burada hitap kime edeceğiz? Ben 15 tane akademisyenle niye geldim biliyor musunuz, benim şu anda bu çalıştayda durmamın bir anlamı da yok! Ama biz niye geldik? Biz burada okuldayız, biz buraya hizmet veriyoruz, devlet buraya gelmiş bir okul yapmış, 440 tane öğrencisi var, şu anda erkek öğrenciler Mudurnu'da kalamıyorlar. Şu anda konuşmamız gereken gereken bırakın Mudurnu'nun kültür mirası, 440 tane öğrenci gelmiş siz daha erkek öğrencileri Mudurnu'da yatıramıyorsunuz, neyi konuşuyoruz, o zaman bir araya gelinsin de artık pansiyonculuk başlayacak... Konuya gireceğim, şimdi serzenişte bulundum birazcık, hocamız serzenişte bulundu dedi ki, bakın şu anda bizim mimarımız bu projede çalışıyor, ama bakın okulun ismi geçmiyor, Kent Konseyi kadar kıymetimiz yok ya, herkes burada, hepsi de değerli tabi ki, Kaymakamlık, Belediye, ama bizim de burada yer almamız gerekirdi, onu söylemek istiyorum. Ben şimdi şu birinci bilgi ve tanıtıma yönelik stratejilerde, ben şunu öneriyorum, somut adım olarak: bir web sitesi oluşturalım, bu çalıştayın da içerildiği bir web sitesi, ve bu web sitesinde Mudurnu'nun ne kadar tanıtılması gerekiyorsa, mesela Kaymakamlığın bir web sitesi var evet Belediyenin de web sitesi var, iki tane de basından arkadaşlar var, bunlar kendi web sitesini kurmuşlar. Ama bütün Mudurnu'yu kucaklayacak, böyle sivil toplum örgütlerinin bir arada olduğu bir web sitesi olursa [iyi olur], bu web sitesinde Valiliğin de bir ikonu olsun insanlar görsünler, Belediyenin de web sitesini görsünler, Kaymakamlığın da olsun ikonu, bu web sitesinin hazırlanmasında kimler yer alacak bilgileri kimler verecek, bir komisyon oluşturulsun, yani somut adımlarla gidelim. Bu komisyonda konaklardan bir kişi olsun mesela, sonra Mudurnu'nun bir envanterini çıkaralım, şimdi Mudurnu'nun envanterini çıkaralım derken şöyle söyleyebilirim, başlıklar halinde: Tarihi, kültürel, ekonomik, sosyolojik ve sağlık olarak. Ondan sonra da içeri dolduralım. Yani tarihini kimler yazacak? Anketler mi düzenlenecek, anket formları mı yapacağız. Eğer üniversite ile işbirliği olursa, eğitim amacıyla biz şu anda 7 tane programız. Ben 99'da geldim 15 yıl buradayım, ben Mudurnu'yu sevdim, Mudurnu'ya hala da hizmet ediyoruz. Hizmet etmekten de hiçbir zaman gocunmadım, her zaman hizmet etmekten onur duyuyorum, kıvanç duyuyorum. Mudurnu'nun gelişmesinden en çok da ben mutlu oluyorum. Aslen Tokatlıyım, Bolu'ya geldik, Bolu'yu sevdim, Mudurnu'yu daha çok sevdim. Mudurnu'nun insanını da sevdim, neden? Çünkü mülayim, anlayışlı, konuşabiliyorsunuz, kavgacı değil. Olabilir, değişik görüşlü insanlar olabilir, buranın halkı gerçekten iyi bir halk, yaşanabilen bir ilçe. Burası bir Safranbolu olabilir mi? Çok rahat olabilir, yeter ki kavgada edilmesin, insanlar bir araya gelsinler. İşte örneğin Ömer Büyükarmutçu, bugün Mudurnu'da marka olacak bir tane konağın sahibi ve bugün her gelen o konağı görüyor, konağı görenler de hayran kalıyorlar, ama maalesef konak için örnek bir para harcanmış, 60 bin lira civarında bir para harcanmış tavanına, ancak konak hala faaliyette değil. Mudurnu'da biz bir marka yaratmalıyız, marka oluşturmaliyiz. Ben bu proje önerilerinde de söyleyeceğim, bu web sitesinde öncelikle bilgi envanterleri çıkaralım. Tarihi ekonomik sosyolojik ve sağlık alanlarında, burada kimler çalışacak, komisyonlar kuralım. Bu komisyonda o alanla ilgili bilgi sahibi olan insanlar olsun. Mesela sağlık diyoruz, termal turizmde burası gelişmek istiyorsa, sağlıkla ilişkili burada kimler varsa, Kaymakam bey öneriler verebilir, İlçe Sağlık Müdürlüğüne bildirilir, bu konuda bizim tıp fakültesinden de destek alınabilir. Aslında bu konuların her biri için ayrı ayrı çalıştaylar yapılabilir, yani tarihi, ekonomik, sosyolojik, sağlık. Mesela bir örnek vereceğim, bizde Erol Öztürk diye bir hoca var, Sosyal Bilimler Enstitüsü müdürü, Mudurnu ağzı çalışıyor mu, başlayacak mı, yani Mudurnu ağzının çalışmasından bahsediyor. Mudurnu'ya özgü bir ağız, bir şive, ve bunun ortaya konulması gerekiyor. Bence bunun da tanıtımlar arasında yer alması gerekir. Bununla ilişkili, Mudurnu ihtiyaçlarından, iyi konuşanlardan bir tanesini konuşturup, bu web sitesine Belediyenin web sitesine, o konuşmaları koymak çok ilgi çeker. İnsanlar burada konuşturursunuz, işte 1-2 dakikalık Mudurnu ağzı, ya da Mengen ağzı. Ekonomik olarak baktığımızda, gerçekten şu anda ilçenin Bolu'da çok çok öne çıkan bir durumu var, bir saray helvası Mengen'de yok. Mudurnu Tavukçuluk zaten marka, ama bu markayı kullanamamış, ne tavukçuluk şirketi kullanabilmiş, ne de Mudurnu kullanabilmiş, ne de sahip

çıkabilmişler. Tavukçuluk sektörü 70'li yıllarda yıllık tüketim kişi başı 2 kilo iken, şu an 19 buçuk kilo. Atı alan Üsküdar'ı geçti. Erpiliç yoktu Beypiliç yoktu burada Mudurnu Tavukçuluk varken. Ama hala Mudurnu Tavukçuluk 3 kere 4 kere el değiştirdi, bir türlü tutmuyor. Arkadaşlardan bazıları söyledi, çevreyi kirletiyor diye, çevrenin kirletilmesi farklı bir olay, ama tavukçuluk sektörünü kapatın ya da buradan gitsin başka bir olay, yani siz bugün üretimi durdurmakla markanızı Mudurnu'dan def ediyorsunuz, çöksün gitsin diyorsunuz. Böyle bir mantık olabilir mi? Marka sahiplenilmesi gerekir. Mesela şimdi benim öneriler kısmında birçok önerilerim var, bunları öneriler kısmında konuşabiliriz, broşürler basılabilir. Bir de turlar var, özellikle her gazetede görüyoruz. İnsanlar turlara katılmak istiyor, mesela bir Karadeniz turu yapalım diyor. Neden bu, Mudurnu, Nallıhan, bugün konuştuk, Ayşe hanım da söyledi, Turan hoca da söyledi, sadece Mudurnu'yla olmaz bu iş. Nallıhan'ı işin içine katacaksınız, Taraklı, Göynük'ü bu işin içine katacaksınız dedi. O zaman biz bu işi yaparken acaba bu dört ilçeyi de dâhil ederek böyle bir çalıştay mı yapmalıyız? Bunu düşünmek lazım. Bu tanıtımda da bu dördünü birden tanıtmak lazım, sadece Mudurnu'yu değil. Bir tur düzenlenecekse insanlar sadece Mudurnu'ya gelecek, Mudurnu'da ne yapacaklar? O zaman Mudurnu'da somut adımlarla neler yapılacak? Mesela proje önerileri kısmında ben ayrıca söyleyeceğim, eğer insanları burada tutabilmek istiyorsak, insanlar burada neler yapabilir, somut şeyler önermemiz lazım. Benim şimdilik söyleceklerim bu kadar öneriler kısmında eklerim.

FON: Ben Namık Bey'e sormak istiyorum, bu üç dört yerin bir araya getirilerek bir proje yapılması, bu farklı bir şey değil mi, bunun hangi açıdan düşünülmesi gerekiyor?

NKD: Kısaca özetleyeyim, aslında bizim burada yaptığımız çalışmanın ilk basamağı bu, daha başkası planlamış da değil, o da Mudurnu ile ilgili, Mudurnu'daki tüm paydaşları bir araya getirmek, aradaki karadelikleri ortadan kaldırmak. Örneğin üniversite var, meslek yüksekokulu var, hevesle buradalar ama yeteri kadar diyalog kurulamamış. Burada hatanın kimde olduğu da önemli değil arkadaşlar, ana yöntemin çalışmanın özelliği burada, ben çok suçlu olabilirim ya da arkadaşım çok suçlu, ama bu Mudurnu'nun sorununu çözmedi ki, kimin haklı kimin haksız olduğu. Burada bir haklı haksız aramıyoruz, mahkeme değil, alan yönetimi yapmak bütün mesele, zaten onları tespit etmek. Bunu yaparken ortaya çıkıyor bir araya geldik, bunu konuşabiliyoruz.

MMi: Müsaade edin de biraz serzenişte de bulunalım.

NKD: Şimdi ama bu normal, son derece normal. Ben size bir örnek veriyorum [Edirne] çalışmasını yaptım, alan yönetimini, ilk toplantıda müftü kalktı dedi ki, siz bunu dedi, dünyanın mirası yaparsınız, bizi de camiye sokmazsınız, namaz kıldırmasınız, dünya mirası ellemeyin diye. Son derece haklı bir tepki, öyle düşünüyor, çünkü, ama orada beraber olduğumuzda gördü ki hayır öyle değil. Şimdi sonuçta alan yönetiminin birinci amacı, Mudurnu'daki aktörleri bir araya getirmek, onların arasındaki diyalog sorununu çözmek, aradaki sorunları asgariye indirmek ve bazen ortada kalan işleri paylaşmak; bir zaman çizelgesi içerisinde, bütçesi kimde olacak, kimin sorumluluğunda olacak, hangisi kamunun, hangisi Belediyenin hangisi özel sektörün, hangisi sivil örgütlerin, yani orada sivil örgütler de oturup sadece ahkâm kesmeyecek. Ne yazık ki Türkiye'de herkes kendisini haklı sayıyor, ama herkes sadece konuşuyor, işte Kaymakam emrediyor, Belediye başkanı siyaset yapıyor. Sivil örgüt konuşuyor, bilim adamı zaten orada oturuyor, yani ortaya konuşuyoruz, ama bir arada biraz zorluk çekmemiz normal, bu zor. Bu zorluğu göze alacağız, bazı konularda hepimiz fedakârlık edeceğiz, şu ana kadar söylediklerimizden ve şu ana kadar yaptıklarımızdan. O yüzden bu tabi ki teorik olarak dediğiniz çok doğru, biz bunu daha dün de konuştuk. Biz daha önceki çalışmalarımızı da yaparken böyle yapıyoruz Tarihi Kentler'de. Yani burada siz Taraklı'yı, Göynük'ü, Mudurnu'yu, hatta Safranbolu'yu almadan, işte Nallıhan'ı Ayaş'ı almadan anlatamazsınız burayı. Çünkü buranın özelliği, birlikte olduğu zaman bir şey ifade ediyor, tek başına bir değer mi? Değer; önemli mi? Önemli; ama güçlü olmak için mutlaka bölge çapında havza çapında çalışmak lazım, o doğru. Ama burada Mudurnu sorunlarını bile çözmeden kendi aramızda bile ağız birliği yapmadan, daha burada bir şeyler üretmeden, bunu daha büyüttüğümüzde sorunu büyütürüz sadece. Biz önce bir kere Mudurnu'da kendi evimizin önünü bir süpürelim, biz kendi aramızdaki bu diyalog eksiklerini giderelim. Biz kendimize bir yol haritası çizelim, Belediye mi yapacak Kaymakamlık mı yapacak bir görelim, ondan sonra rahatlıkla lider olarak gidelim onlara, diyelim ki bakın biz böyle bir şey yaptık, gelin Göynük olarak, Taraklı biraz daha zor olacak çünkü Adapazarı'na bağlı, veya Sakarya; burası Bolu'ya bağlı, iki ilçe, ama gidelim diyelim ki gelin birlikte yapalım, siz zaten hazırsınız lider olun yani. Ama önce bunu çözmek zorundayız. Burada birkaç şeyi ben ele almışken konu ile ilgili söyleyeyim, zaten öne çıkan şeyler belli oldu. 1- burada bilginin araştırılması, ortaya çıkarılması lazım, yani bilginin derlenmesi lazım. Eksik nedir, bu zaten bir sürü çalışan insan var, ama bunların bugüne kadar çalışmadığı, maddi nedenlerle, bilgi nedeniyle veya diğer nedenlerle, bunları bir tespit edelim, hepsi konuşuldu. Bu çalışmaların tamamlanması için bir plan yapılsın, alan yönetimi planı bir günlük değildir, bazı şeyleri uzun vadeye bırakacağız belki, bütçe nedeniyle ya da imkânsızlıklardan,

bazı şeyleri hemen yapacağız diyeceğiz ama ortada iş kalmayacak. 2- bu bilginin aktarılması, eğitimle, hocam söyledi. Bunun dışında yayımlar var, yayın için de arkadaşımızın söylediği görsel yayın var, televizyon var, işte internet var zaten bu çağın en iyisi. 3- yayımlar: Yayın deyince sınırsız arkadaşlar, televizyonda birçok şey yaparsanız dizide sponsorluktan tutun da, işte SWOT'lara kadar her şey yayında. Küçük bir broşürde cebe girecek büyüklükte tanıtılır, bazen o gerekir. Ama buna karşılık 300 sayfalık özel baskı prestij kitabı da yapılır. Bunların hepsi fazlasıyla hitap eder, bunlar ama yine burada çıkacak adım adım. Bunlarda bütün sorun, kim yapacak? Hangi tarihte, hangi bütçeyle yapacak? Bu çalışmanın sonunda bunlar planlanacak, zaten bunu planlamak için bu kadar kahır çekiliyor. Böylece sonunda eğer başarılırsa bu, bütün kurumların üstüne düşen görevler belli olacak, şurada çıkan başlıkları ve genelde çıkan başlıklara göre bu çalışmalarını daha rahat yürüteceğiz, biraz uzun tuttum ama kusura bakmayın.

??, MYO'dan birisi olabilir: Bir şey diyecektim, sözlü tarih çalışmalarının önemine işaret edecektim. Bu kadar bir araya gelmişken, kentin öne çıkan simaları yaşlıları, isimler tespit edilip, bunlar üzerinden bir sözlü tarih çalışması başlatılmalı. Sözlü tarih çalışmalarında zaten Mudurnu'nun kültürü, değerleri, hikâyeleri net ortaya çıkar ve bunlar tanımlanarak sınıflandırılır, belgelenir. Teşekkür ediyorum.

Sözcünün belirlenmesi: Necdet Bey seçiliyor.

??: Necdet Bey daha iyi yapar. Ben bir şey daha söylemek istiyorum, mülki sınırları Mudurnu'ya ait, mülki idaresi Bolu'ya ait, marka olmuş bir Abant var. Biz buradan Mudurnu olarak Abant'tan faydalanamıyoruz. Buna göre Mudurnu olarak, ilk önce tabelalarından başlayıp, Abant kavşağı girişindeki tabelalardan başlayıp Mudurnu tabelasını, tarihi yerlerin kahverengi tabelaları ile belirgin bir şekilde yapılarak; orası çünkü dünyaca marka olmuş bir yer, bizim burası bir ön büro gibi biz burada Mudurnu'nun tanıtımını yapmamız lazım. Burada bir tane tanıtım ofisi oluşturup, ama gönüllü ama maaşlı, bir şekilde burada Mudurnu'ya yönlendirmeniz lazım, bilgilendirmeniz lazım nereler gezilebilir, nereler görülebilir. Küçük el broşürleriyle, ama güncel olmak şartıyla, bunlar yapıp buradan yönlendirmeli, yol da yapılıyor zaten, yapıldığı zaman ulaşım da kolaylaşacak, sonuçta 13 kilometre yer. Teşekkür ederim.

ÖB: Ben bir konuda bir bilen varsa, hocam biliyorsa, bir İpek Yolu projesi vardı, daha önce profesör Mustafa İhsan hocamız geldi basın mensuplarıyla birlikte bu projeyi, kültür bakanının istifa edenden bir önceki dönemde 5-6 yıl önce, yani o projede tanıtımla ilgili bir şeyler var mı acaba ondan yararlanılabilir mi, o zaman söylerken Mustafa İhsan hocamızın anlattığı Geyve, Taraklı, Göynük, Mudurnu, Nallıhan, Beypazarı ve Ayaş diye tanıttı.

FON: İpek Yolu biraz karışık gibi. Mudurnu'ya uğramadan doğrudan Nallıhan'a geçen (antik) bir ana hat var, bir de başka bir hat var (Kuzeybatı yönüne). Onlar için tarihi olarak araştırılma yapılması gerekiyor.

ÖB: Bir proje adı altında Mudurnu'ya geldiler ve oradan biliyorum, [...] basına tanıttı, orada anlatırken dediği şu oldu Mustafa hocamızın, tabi Safranbolu başlı başına bir şey ama, yeni kültür alanları açacağız, İpek Yolu'nda Taraklı-Göynük- Mudurnu diyerek lanse etti, oradan Nallıhan- Beypazarı- Ayaş'a da gittiler. Velhasıl bu proje hala devam ediyor mu, ediyorsa buradan bir fon ya da başka şeyler kullanılabilir mi, buralardan bir imkânımız olabilir mi, onu bir araştırmak lazım, belki bizim haberimiz yok, Beypazarı kullanıyor o imkânları.

FON: Tamam onlara bir bakalım.

??: Şimdi Mudurnu'nun tarihi çok yeri var, bunların önünde ayrıntılı doğru dürüst hiçbir kitabe yok, detaylı. Mesela Yıldırım Bayezid Camii'ni çok detaylı anlatan, Şeyh-ül İmran Tepesi diyoruz, Şeyh-ül İmran'ı anlatan yine, Mudurnu'yu anlatan kitapçıklarda bunlar yer alıyordur ama önemli olan bizzat yerinde bunların olması. Şimdi insanları çağıracağız, gezin diyeceksiniz, insanlar orada anlatacaklar, fakat anlatmaktan ziyade orada insanların baktığı zaman görsel olarak okumak istedikleri bilgiler olması gerekir diye düşünüyorum. En önemlisi bir kiosk, Mudurnu'nun girişinde olabilir, Mudurnu'nun merkezinde de olabilir. Mudurnu haritası, neyin nerede olduğunu gösterecek, bugün teknoloji kullanıyoruz, bence bunun olması lazım.

NKD: Aslında şöyle anlamak lazım, yani teknolojiyi kullanmak lazım. Yani bilgi verme ve işaretleme levhaları olacak, ama yeni teknoloji var, biz bu yeni teknolojiyi elimizden geldiği kadar kullanacağız, bu belki bir kiosk ya da belki bir binanın içinde bir şeydir ama, teknolojiyi kullanmak lazım.

MMi: Şimdi Yıldırım Bayezid Camii'ne, Şeyh-ül İmran Tepesi'ne led ışıklı yazılar yazılrsa bunlar da reklam bakımından çok güzel bir görsellik olur. Meselâ mahya takılıyor mu her sene? Mesela camiye mahya takılabilir. Şeyh-ül İmran tepesine güzel ışıklı bir pano, aşağıdan baktığın zaman orada Şeyh-ül İmran'ın olduğunu görürsünüz, çok da dikkat çeker. Bu ışıklı panolar, bilmiyorum Mudurnu Tavukçuluk'ta ya da diğerlerinde ayrıntılı bir şekilde gözüküyor, bunlar da öne çıkartılabilir. Üç tane şirket var burada, bunların kendilerine de söylenebilir. Işıklı gösterişli panolar, böyle bir cümbüşhaneye dönüştürmek lazım diye düşünüyorum, yani ölü bir ilçe olmasın böyle canlı hareketli bir ilçe havası vermek lazım.

NA: Hocam bişey ilave etmek istiyorum, sizlerin bu denli konuşmacıların dedikleri gerçekten doğru, şu yapılsın bu yapılsın, bunların büyük bir çoğunluğu yerel yönetim tarafından yapılır. Kaymakamlıklar işte biliyorsun gelip geçicidir, bazen iki ayda bir Kaymakam değişir, esas yerel yönetimlerdir. Arkadaşlar, içim acıyarak bir şeyler söyleyeyim, politika falan yapıyor demesin kimse, Belediye meclis üyelerinde bir tane turizmci yok. Yani Mudurnu'nun 20-30 yıl sonra turizm gelişimi nasıl olur diye sorgulayacak bir tane insan yok. Yani bunlar seçilmiş yerel parlamento. Bu işleri onlar yapacak, bunların içerisinde Mudurnu turizmi için kafa patlatacak insan yok. Yani bu işleri Belediye yapar, mesela Belediye Şeyh-ül İmran tepesine teleferik koyar, bu olmaz bir şey değil, çok maliyetli bir şey de değil, Hisara teleferik koyar, olmazsa Hisarla İmran arasına koyar. O zaten kendi kendini finanse eder, dışarıdan bile buraya pikniğe gelen olur. Yok çünkü. Yani dediğim gibi bu dediğiniz şeyler çok önemli, mutlaka yapılmalı ve bunları yapacak irade de yerel yönetimdir, biz de takip ederiz.

??: Şimdi Mudurnu Tavukçuluk ve saray helva; işte son dönemde yapılan [...] var, Abant üzerinden Mudurnu büyük ölçüde tanıtılmış durumda. İnsanlar geldi Mudurnu'ya geldi. Mudurnu'ya geldiğinde insanlara, arkadaşınızın da söylediği gibi, ne verebiliriz? Ömer Bey organik yumurta üretti, hangi konakta organik yumurtadan yumurta pişirilip müşteriye sunuluyor? Turizmci potansiyeli oluşması gerekiyor ve burada insanlar nereleri ,gezecekse hangi tür yerlere kaç tane alan varsa, kimisi trekking-yürüyüş anlamında, kimisi işte cami gezecektir. Zaten gezmeye gelenlerin büyük bir kısmı da şöyle geliyor, ben birkaç tanesine şahit oldum: önce Mudurnu'ya geldi, içeride konaklama için bir yer ayarladı, yer ayarladıktan sonra Abant'ı gördü, kaplıcalara uğradı, Akşemsettin'e uğradı. Zaten Göynük, Mudurnu, Nallıhan'ın da belli bir kısmını, oradaki bazı yerleri de görerek, iki günlük- üç günlük bir tur ayarlamaya çalışıyor. Bizim buraya gelecek turistlere yerli yabancı neler sağlayacağımıza yönelik üretim desenleri oluşturmamız gerekiyor. Gerekiyorsa hayvancılık, bitkisel üretim, bunların da organik olanlarını ön plana çıkararak. Zaten bir altyapı var Mudurnu'da, bunlar daha önce denendi, organik üretim yapan arkadaşlar var, bunun yaygınlaştırılması lazım. Artık Mudurnu'ya özgü yeni bitkisel üretimler de ortaya çıkarılabilir, mesela ceviz bunlardan bir tanesi, ne bileyim çilek olabilir akla gelecek başka türlü ürünler ortaya çıkarılabilir, bunları sağlanması gerekir. Yani insanlara verilecek birtakım şeylerin altyapının oluşturulması gerekir. Tanıttık, insanlar geldi, Mudurnu'ya geldi, şehre girdi, konaklayacak yerde İstanbul'dakinden farklı bir durum yoksa gelmesinin bir anlamı kalmıyor, her aşamasında buraya geldiğinden bir anlamı kazanacak, yediğiyle içtiğiyle gördüğüyle gezdiğiyle havasıyla suyuyla. Şimdi buraya Mehmet Ali Birant geldi. Hacı Abdullahlar'da kaldı, gitti hamamda gününü geçirdi, köşesinde yazdı. İnsanlar gelmeye başladı hamama, hamama geldi ama kaplıca suyu yok hamamda, mesela bunun orada ilave edilmesi lazım.

NKD: Şimdi söz almayan arkadaşlarla da bir tur yaparsak, artık bir toplayalım, eksik varsa tamamlayalım.

Cemali Özlü, Mudurnu İlkokulu-Ortaokulu Müdürü (CÖ): Mudurnu ilkokulu-ortakolu müdürüyüm. Sınav olduğu için biraz geç geldik kusura bakmayın. Şimdi Mudurnu yeteri kadar tanıtılmış bir durumda. Tanıtımın biraz daha ilerlemesi için, gelenlere iyi bir hizmet sunulması gerekiyor. Şimdi birisi geldi, İstanbul'dan geldi, Ankara'dan geldi, Türkiye'nin değişik yerlerinden geldi. Biz bunu iyi bir şekilde ağırlar da gönderirsek, o gittiği yerde tabiri caizse ballandıra ballandıra Mudurnu'yu anlatacak, diğer insanların da gelmesini sağlayacak, ama şu anda Mudurnu'ya gelen bir vatandaş, Mudurnu'ya özgü yemek yiyebileceği, yani hemen acil bir şekilde yemek yiyebileceği bir yer yok. Şimdi konaklara gidiyorsun, bayağı bekleniyor, hemen acil yemek yiyemiyor, yeteri kadar hizmet verilemiyor, öncelikle bu hizmetin sağlanması lazım. Yani bazı yörelerin kuru fasulyesi meşhurdur, bazı yerlerin tatlısı meşhurdur. Mudurnu'da tavuk meşhur ama tavukla ilgili bir yemeğin ya da ızgaranın yapıldığı bir ortam yok Mudurnu'da şu anda, tam manasıyla yani düzgün hizmet veren, dört dörtlük hizmet veren bir yerin olması gerekiyor. Bu olursa ve gelen kişi memnun olursa bir daha gelir ve bir dahasına birkaç arkadaşını alır da gelir. Gelen kişileri biz görüyoruz, işte hızlı bir şekilde tur atıyor, burada yemek yiyebileceğimiz yer dediğinde, kalıyor yani. Özellikle Pazar günü esnafın da, burada esnafa çok büyük iş düşüyor, bizim esnafımız özellikle Pazar günü saat 11'den önce 10'dan 11den önce dükkânını açan yok, şimdi böyle olunca gelen kişi zaten planı yapmış programı yapmış, şimdi ben Abant'tan çıktım, 10'a kadar 10 buçuğa kadar

Mudurnu'da dolaşacağım, ondan sonra Beypazarı'na geçeceğim. Ama işte 10'a kadar 11'e kadar Mudurnu'da uğrayabileceği, alışveriş yapabileceği bir yer yok, hepsi kapalı durumda. Bunların hafızasında iz bırakacak bir hizmetin mutlaka sunulması gerekiyor, kendiliğinden tanınır, kendiliğinden gelişir ondan sonra.

?: Örneğin Beypazarı'nda havuç sadece pazarlarda satılırken, şimdi havuç suyu, havuç lokumu, yani ürün geliştirilmiş, bu ürüne bağlı olarak insanların toplumsal geliri artmış, böyle bir hale dönüşmüş, bundan kaynaklı kırkkat baklavacısı falan filan. Onla beraber büyüdü, Mudurnu'da bizim mutlaka bir şeyler geliştirmemiz gerekiyor, özellikle Mudurnu cevizi satıldığı yerlerde rağbet gören bir ürün, bunun üretimine ağırlık verilmeli, desteklenmeli. Buraya insanların gelmesine neden teşkil edecek şeyler yaratmamız gerekiyor, tek kalemde de değil, pek çok kalemden oluşan ürünler yapmamız lazım. Mudurnu'da bu potansiyel var, bitkisel üretimde de var, hayvansal üretimde de var, hepsinde var, bunların birer birer ön plana çıkarılması gerekiyor.

FON: Mudurnu esnafında biraz yavaşlık mı var genel olarak?

?: Yavaşlık var özellikle pazar günü saat 10'dan önce bireyin ihtiyacımızı karşılamak için çarşıya insek, açık bir yer bulamazsınız.

?: Cumartesi günü 9'da dükkân mı açılır? 9 da kahvaltılık yapacak yer yok. Yani bir de Mudurnu'da trafik problemi var, trafik çok büyük problem, ben bir defa İzmit'te ceza yedim daha buraya uğramıyorum, trafik polisi arkadaş hemen çekmiş orda yapacak bir şey de yok yabancı plaka 16 hemen sileceği kaldırmış ceza yazacak, ben dedim yazma yabancı görüyorsun o yüzden bir daha gelmez, cevizden düşenin halinden cevizden düşen anlar, daha değişik bir sokak var oraya daha girmiyorum. Şimdi trafik problemini çözmek lazım geçen Kemer'e gittim bütün otoparklar ücretsiz, insanlar rahat ettiği yerlere gidiyor, işte orada arabasını çekiyor, bir düzen var sistem kurulmuş parklar oluşturmuşlar. Bizim Mudurnu'da insanlar, işte esnaf arabasını dükkânının önünde çekmiş, ben şimdi alışveriş yapacağım, orda aracı park etmeyin ki oradan alışveriş yapacağım öyle olması gerekir. Bir kere esnaf arkadaş kendi arabasını getiriyor, inanır mısınız cumartesi pazar ve pazartesi günü de dahil araç çekecek yer bulamıyorsunuz Mudurnu'da.

?: Esnafın kendi arabası kendi dükkânının önünde 2 tane 3 tane arabası var.

?: Yeni trafik problemi, bir defa turizm yapacağız ama trafiği de planlamamız gerekiyor yoksa insanlar getiremezsiniz.

Ramazan Tandoğan, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu, Mudurnu Yurt Müdürü (RT): İsmim Ramazan Tandoğan Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Mudurnu yurt müdürüyüm. Nallıhanlıyım. 27 yıldır da bu kurumda görev yapıyorum. Ülkenin çok yerini gezdim. Mudurnu'da Kredi ve Yurtlar yurdu yapıldığında çok büyük bir umutla, Nallıhan'da Yurtkur yok, büyük bir şevkle kendi memleketim Nallıhan gibi geldim. Dört yıl bitti beşinci yıla girdik, fakat işte yüksek okul müdürümüz, çok şanslı bir ilçe aslında Mudurnu, Bolu'nun diğer ilçelerine göre, sadece Yurtkur bir Gerede'de var bir de Mudurnu'da var. Çoğu yerde meslek yüksek okulu bile yok, fakat yüksek okul müdürümüzün arz ettiği gibi çok değerli akademisyenler var, fakat yararlanılamıyor ve benden de yardım alınmadı. Bir anımı anlatayım ben size: ikinci yılında İlhami Çetin, Anadolu Ajansı temsilcisi, "müdürüm kent konseyi toplantısı var, siz ne duruyorsunuz burada?" dedi ziyaret etti, ben de "yok davet yok" dedim. Mehmet Cantürk beyefendi, yurt müdürünü unutmamışız falan, gittim orada bir pasta yedik bir çay içtik, pazaryeri oraya taşınınsın buraya taşınınsın, devamlı bir döngü içerisinde, devamlı böyle bir şekilde gidiyor. Fakat yüksek okul, kredi yurtlar kurumu kullanılabilir. Benim tavsiyem şu olabilir: her yıl Eylül ayında üniversiteye yurtlara kayıt yapmaya Türkiye'nin her tarafından kişi geliyor, en az 200-250 tane yeni öğrenci kredi yurtlar kurumuna, üniversiteye kayıt oluyor. Ve bunlarda çocuğumuz, üniversiteyi kazandı diye en az 7 sülale toplanıp geliyorlar, en az 6-7 kişi özel araçlarıyla geliyor, bunlar kullanılabilir, bana soruyorlar şimdi konaklamamız nasıl, acaba hangi konakta, konaklama bedeli ne kadar, yemek fiyatları ne kadar. Bilen var mı ben bilmiyorum, hiç kimseyle de iletişime girmiyorum. Ben Nallıhan'dan örnekler vereyim, 7-8 tane değişik alternatif var. Yani o dönemlerde bu üniversite öğrencilerinden ve velilerinden, ailelerinden 440 tane, hocamız söyledi 260 kapasiteli yurdumuz 200 tane de gönüllü Mudurnu turizm yatağı var ve bunu dört ile çarp, bin kişi nereden baksanız, bunlar kullanılabilir diye söylüyorum, teşekkür ediyorum.

FON: Şimdi kalmadıysa eğer, öneriler kısmına hocamla başlayabiliriz.

MMİ: Şimdi geçen turizm ile ilişkili toplanmıştık, konak sahiplerini topladık, şu anda bir konut sahibi var mı aramızda?

Kaymakamımız ve Belediye başkanımız da katılmıştı, olay şeye döndü, turizmin gelişmesi nasıl yapılır? Paydaşlar her bir konakta toplanalım dedik, ikinci toplantıda çoğunluk yine devam etti, birçok katılımcılar oldu. Üçüncü toplantıdan sonra artık toplantılar amacından uzaklaştı, katılım da çok azaldı. Bizdeki akademisyenler falan, işte inşallah bu çalıştayda da sonuçlanır, buradan dönmez. Biz tabi vicdani olarak elimizden gelen tüm katkıyı sağlamaya hazırız, biz kendimizi öyle görüyoruz. Şimdi biraz önce eski Belediye başkanı yanımda oturuyordu, sordum, “ilçenin nüfusu ne kadar Metin bey?” dedim. 5200 dedi, 2700 kişi beldeye yaşıyormuş 14 bin kişi de köylerde var, toplam 22 bin küsur, işte köylerle beraber, ilçenin şu anki nüfusu. Demek ki şimdi şöyle bir baktığımız zaman, bu ilçe, Beypazarı’na bir kişi geliyor, sabahtan akşama kadar Beypazarı’nda kalabiliyorsa ve mutlu bir şekilde Beypazarı’ndan ayrılıbiliyorsa, Beypazarı ne yaptı? Beypazarı acaba incelendi mi? Beypazarı ne yapıyor da bir gün insanları orada tutabiliyor? Yani şimdi burada bir çalıştay yapılıyor da, örnek alınması lazım, bakılması lazım, Safranbolu aynı şekilde, Safranbolu’ya insanlar gidiyorlar, Safranbolu çeşitlendirilmiş, safranı var, safranlı lokum yapmış, şeker yapmış, bir sürü şey yapıyorlar safrandan, kolonya yapmış, hatta koku yapmış bay bayan ayrı koku. Şimdi Mudurnu, mesela örnek vereyim, bir Abant çiğdemi mi var? Mesela geçen bir biyolog arkadaşımız geldi, ben de onun üzerine çalışıyorum dedi, mesela buraya ait endemik bitki yani sadece onunla bile Mudurnu tanımlanabilir, Abant buraya çok yakın, Abant Bolu’nun değil aslında, Mudurnu ilçesi sınırları içerisinde değil mi? Bir de herhalde stratejik planlardan bir tanesi şu olmalı, Abant’a gelen turistleri nasıl çekeriz? Çünkü bize en yakın onlar.

NA: Onda birini çeksek Mudurnu kaldırmaz.

MMi: Herhalde bu otel sahipleri ile tur sahipleriyle markajlama yapmamız gerekiyor. Nasıl markajlama yaparsak. Onlara da bilgilendirme gerekiyor. Önce oradan buraya getireceğiz turisti. Turisti çektik buraya, burada ne yapacağız? Benim önerilerim şunlar: 1- Türkiye’de örnekleri var, bu da çok yaygınlaşacak. Organik tarım bölümümüz var, bakın bizde şu anda 7 tane program var, biz 7 bu yeni programı da afaki açmadık. Bu yedi programı da biz oturduk, geçmişteki Belediye başkanları, Kaymakamlar, birlikte oturduk, o zamanlar rektörümüz de dahil, ben 15 yıldır buradayım, şu anda dördüncü rektörle çalışıyoruz, o zamanlar biz oturduk, hangi programları açalım? Mudurnu’nun tarihi, coğrafi, sosyo-ekonomik, kültürel bütün değerlerini inceledik. İlk açılan program kümes hayvanları programı, en eski adı tavukçuluğu, şu anda kümes hayvanları yetiştiriciliği; ikinci olarak da organik tarım programı açtık, Nevzat bey burada, organik tarıma başlamıştı, ama arkası da gelmedi, bakın çok güzel bir girişim. Para kazanamamış olabilir, ama bugün insanlar onu istiyor, burada, Ömer Armutçu bey, organik yumurta tavukçuluğu yapıldığını bilen insan sayısı çok az biliyor musunuz? Bu çok önemli bir şey bence, bu bir marka olmalı. bugün televizyonda daha yeni izledim, Altındağ Belediyesi bir ekolojik köy oluşturmuş, yerini görmedim. Benim önerim şu: gelin Mudurnu’da, 73 tane köy varmış, bu köylerden uyumlu olanlar hangileri ise belirlensin bunlar ekolojik köy haline getirilsin, bir tane değil birkaç tane ekolojik köy haline getirilsin. Yani bunlar tur içerisine dâhil edilsin, insanlar konaklarda kalacaklar, bakın konaklarda insanlar normal zeytin peynir yiyorlar, yeniden kahvaltı ürünleri olsun, normal yemekler yemesinler organik ürünlerden elde edilen yemekleri yesinler. Bugün birçok hem de medyatik olan isimler var, Osman Müftüoğlu’nun var mı bilmiyorum, Ender Saraç’ın var, onlar kendilerine böyle sağlık turizmi adı altında kendilerinin temizleneceği, 1 hafta kalabileceği böyle bir yerler oluşturmuşlar. İnsanlar burada kendi ürünlerini hem pazarlıyorlar, hem de insanların orada sağlıklı kalmalarını sağlıyorlar, hem de reklamlarını yapıyorlar. Mudurnu bunu yapabilir. Yani Mudurnu’da organik tarım hem bitkisel olarak hem de hayvansal olarak, ve ürün elde edecek, bu ürünlerin tanıtımı ve satışı için birlik olup burada bir kooperatif oluşturacak, yani hem bitkisel hem de hayvansal ürünler.

NA: Valla siz bunu söylerken hemen aklıma ne geldi biliyor musunuz? İnsanlar köylerde domates toplamaya gidiyorlar, bir de para veriyorlar domates sahibine.

MMi: Şimdi mesela Avrupa Birliği’nde şöyle projeler var: bugün siz yazılıyorsunuz, ücreti ödemiyorlar, siz oraya sadece gidiyorsunuz, sizin barınmazı sağlıyorlar ve sizi çalıştırıyorlar ve siz ne yapıyorsunuz, orada katkıda bulunuyorsunuz, katkıda bulunmanız sayesinde burada yiyorsunuz içiyorsunuz. Orada ne oluyor 1 hafta 10 gün orada temizleniyorsunuz, vücudunuz arınmış oluyor. Mesela böyle ekolojik köyler oluştursak, konaklarda ürünler yense, konakta işte ne bileyim atıyorum akşamları sıra geceleri düzenlense, yani bu kültürel değerler öne çıkartılsa. Mesela bir esnaf duası yapılıyor, o esnaf duası sadece Cuma günü değil, hani bir tur geliyor öğle namazından önce, bu tur için bir esnaf duası yapalım, neden olmasın, sadece Cuma namazında değil ya bir tur için olabilir, yani cemaate söylenebilir, olabilir, neden olmasın, onlar da seve seve katkıda bulunabilirler. Şimdi Şeyh-ül İmran tepesi var, Filibeli var, birçok evliya var burada, ama bu evliyalar bilinmiyor, mesela bu evliyaların bilinmesi için Diyanet İşleri Başkanlığı ile görüşülebilir. Diyanet İşleri Başkanlığının kitaplarında, kitapçıklarında Mudurnu’ya ait bir bölüm verilir, bunlarla ilgili filmler yapılabilir, diziler

yapılabilir bunlarla ilgili işte tarihi yaşanmış olaylarla ilgili derlemeler yapılabilir. Üniversiteden bu konu ile ilgili yardım da alınabilir. Burada tarihi olarak Cumhuriyet Dönemi'nde, Osmanlı Dönemi'nde yaşamış şahsiyetler öne çıkartılıp, bunlarla ilgili hikâyeler, romanlar hikâyeler haline getirilebilir. diyorum ya esnaf duası, Ahilikle ilgili çok az biliniyor, bu da öne çıkartılabilir. Şu anda burada Mudurnu Tavukçuluk şimdi konvansiyonel üretim yapıyor, konvansiyonel üretimi dışında yayla tavuğu adı altında, bizim köy tavuğu dediğimize bir ara girişimde bulunulmuştu. Mudurnu tavukçuluğun şaşalı olduğu o 2000'li yıllarda, şimdi bence 'free range' dediğimiz, yani serbest tavuk yetiştiriciliği, yani bugün halkımızın da özlem duyduğu, yani şu anda yediğimiz tavuklar lezzetli değil, tavukla ilgili birçok şeyler söyleniyor. Tamamen bitkisel ürünlerin kullanıldığı, bitkisel yem hammaddelerin üretiminin yapıldığı, hayvanların gezindiği, belli bir metrekare alanda, bunların free range kuralları var. Bunlar hakkında bizler de bilgi verebiliriz, bunlar köylerde oluşturulabilir, bugün bununla ilgili Tavukçuluk Araştırma Enstitüsü var Ankara'da, bu enstitü ile iş birliğine girilebilir ve bu köylerde, Tavukçuluk Araştırma Enstitüsünden, Kaymakamlıktan Belediye başkanlığından finans yönüne bakılır. Ve halka bununla ilişkili dağıtımlar yapılabilir. Ya da halk özendirilip bununla ilgili nasıl bakılacak, nasıl oluşturulacak ve bununla ilgili bir pazar oluşturulup, üretim yapılır. Ama tabii ürünlerin de satılabileceği yerler lazım, konaklarda bu ayarlanabilir, bu tavuklar yenmek üzere sunabilir, buradan da satışı yapılabilir. Bence bu oldukça önemli bir konu, çünkü tavukçuluk araştırma enstitüsünün elinde şu anda 'free range' dediğimiz, hızlı büyüyen tavuklar değil de daha yavaş büyüyen, tavuklar var. Benim söyleyeceğim şimdilik bu kadar.

ZTA: Ben yeni katıldım, diğer salondaydım. Buraya da özellikle gelmek istedim, çünkü konunun başlığında bir araştırma, tanıtım, bilgilendirme ile ilgili birşeyler var. Ben Kaymakam bey de buradayken şunu söylemek istiyorum. Siz yenisiniz, ben buranın yapısını çok daha iyi biliyorum, insan yapısını çok çok daha iyi biliyorum. Şimdi herkes her işi ben biliyorum ben yapacağım derse, hiç bir şey olmaz. Bir kere bunu ben öneri olarak söylemek istiyorum, mademki buraya geldik, kültür turizmi yapılır, yapılacaksa kültürden birilerinin işin içerisinde olması gerekiyor mutlaka, inanç turizmi yapılacaksa inançla ilişkili çalışanlardan birisinin işin içinde olması gerekiyor mutlaka, sağlık turizmi ise sağlıkta. Hepsini özellikle söylüyorum, lütfen işbirliği yapalım, örgütlü çalışalım, birilerine danışalım, hiç kimse her şeyi bilemez, hepsini ben bileyim, ben yapayım, özellikle akademisyenlerimizi duyuyorum, buradan genel anlamda söylüyorum, diğer salonda da söyledim. Yeniden yeniden keşfetmeye gerek yok aynı şeyleri. Girdiğimde siz konuşuyordunuz, Mudurnu'nun tanıtımı yapıldı falan gibi bir cümle ettiniz. Evet, yani alanda çalışanlar, bu konuyla ilgili olanlar Mudurnu'yu zaten tanıyor. Bence buradaki sorun Mudurnu'yu Mudurnulu olmayanların çalışması değil, Mudurnuluların çalışması, Mudurnuluların olaya dâhil olmasının sağlanması. Bir örnek vereyim, diğer salonda da verdim, aynı şeyleri söylüyorum özellikle Kaymakam bey size söylüyorum. Geçmişte Kültür Bakanlığı iki kez iğne oyası yarışması düzenledi, e ben mi yapayım iğne oyasını artık her sene her sene canım yani. Şimdi ne oldu gelin tacını UNESCO'ya sunduk. Bütün [...] çalışmaları biz yürütüyoruz kültür bakanlığı olarak. Orada konuşacaktık, siz çıktınız, özellikle size iletiyorum bu sözlerimi, o unsurları teklif eden Kültür ve Turizm Bakanlığıdır, somut olmayan kültürel miras ürünlerimizin çalışmalarını devam ettiren Kültür Bakanlığıdır. Üniversite, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ile işbirliği halinde, UNESCO özellikle bunu istemektedir. Ben de burada söylüyorum, biz işbirliği yapmalıyız, örgütlü çalışmalıyız, işi bilenlere danışılmalı. Özellikle de yerel yönetimler. Fakat Ahilik kültürü diyoruz, Ahilik kültürü 20 yıldır kutlanıyor ve artık bırakıldı Mudurnu tarafından. 20 yıldır Mudurnulular Ahilik kültürünü nereye getirdi acaba? İçerisine Mudurnu insanını koyamadığınız hiçbir proje başarılı olamaz. Lütfen öncelikli olarak insanı ortaya koyun ki oradan ilerleyin, çarşı da yapılır, pazar da yapılır, otopark da yapılır ama insanın sahip çıkması lazım, Mudurnuluların sahip çıkmasının sağlanması lazım. Teşekkür ederim, özellikle sayın Kaymakamım size söyledim.

??: Bizim Mudurnu'da amatör Off-Road kulübümüz var. Bunu daha geliştirip doğa sporları, bu off-road kulübünü geliştirip geziler düzenleyebilir, bir aktivite daha oluşturabiliriz. Kaymakam beyimiz bazen iştirak ediyorlar, güzel de oluyor. Marmaris'te bunu yapıyorlar, insanlar denize girmekten sıkılıyor, bu arazi araçları ile çıkıyorlar dağlara bir tur atıyorlar, bir gününü geçiriyorlar. Bunu da Mudurnu'ya kazandırabilirsek, MARKA ile işbirliği yapabilirsek, doğa sporları ile alakalı, at biniciliği de olabilir, bakınız şimdi bu gittiğim tesislerle alakalı, genelde Ortadoğu'dan geliyor insanlar, at üzerine çok meraklılar, bunu da önerebilirim, at biniciliği olabilir. Benim söyleyeceklerim bu kadar.

KSY: Elimizden geldiğince tüm salonlardaki toplantılara ayrı ayrı iştirak etmeye çalıştık, hepsini bir kenarından yakaladık. Chart'ta öneriler kısmını okuyorum, ama önceden de tutulan notlar vardır elinizde. Edindiğim izlenime göre güzel, faydalı bir toplantı geçmiş, şimdi öneriler kısmına zaten kaydedilmiş birçoğu, en son çıkan hanımefendi de aynı şeyi söylemişti. Bizim kesinlikle ve kesinlikle Mudurnu'daki insanlarımızla bu projeyi yürütmemiz gerekiyor. Dışarıdan gelen, belki sabah oturumunda da ifade edildi, birkaç sene burada kalacağız, görev yapacağız, kamu görevlileri için söylüyorum ya da memur arkadaşlarımız için söylüyorum, yerel yönetim başta olmak üzere, sivil toplum başta olmak üzere, zaten bizim projenin de ortaklarının bu kadar geniş tutulması bu yüzden. Üç aydır yaptığımız, daha önceki

yaptığımız paydaş toplantılarından sonra çalıştay aşamasına geldik. Zaten bu toplantıların tamamen amacı o, bundan sonrasında eğer vizyonumuzda turizm varsa, stratejilerimizi ona göre belirlememiz gerekiyor. Diğer salonlarda sözünü ettiğim birkaç husus vardı. Bizim İstanbul'a, Ankara'ya olan, bazen Bursa'yı Eskişehir'i de sayıyorum, oralara olan mesafemiz – belki Bolu için de aynı şey söylenebilir – cazibe fırsatı olarak gözüktüyor. Ama günübirlik ziyaretçiler açısından baktığımızda maalesef bir dezavantaj. Fırsatından çok fazla bahsedemiyoruz. O yüzden bizim günübirlik ziyaretçiden ziyade, orada sanırım en başta Abant'la ilgili bir şey var, Abant'a gelen misafirleri belki günübirlik Mudurnu'ya getirmek bir öneri olabilir. Bu çok isabetli ve de eğilimesi gerekiyor. 1 milyona yakın ziyaretçi alan bir yer Abant ve ilçe içerisinde de bunu sık sık tartışıyoruz. Mudurnu'yu ziyaret eden Abant'taki ziyaretçiler bunun yüzde 10'unu bulmuyor, ilave olarak da, öneri olarak söylüyorum, maalesef bizim bu durumdaki yatak kapasitemiz misafir edecek kadar, yatıracak kadar yeterli değil. Ondan dolayı bizim hemen kısa vadede orta vadede yapmamız gereken işlerden birisi yatak sayımızı artırmak. Hemen kota ayıracak halimiz de yok. Ondan dolayı bununla ilişkili geçmişte yapılan çalışmalar da var. Ev pansiyonculuğu, evlerin turizme açılması, misafirlere açılması. Bunlarla ilişkili eğitimler de yapılmış, bilgilendirmeler de yapılmış, ancak, önceki konu ile bağlantılı olarak, Mudurnu'da yaşayan insanlar bu konuya çok fazla gereken önemi verememişler. Daha küçük gruplarla toplantılar planlanarak, evlerini turizme açmak isteyen insanlara, belki çeşitli teşvikler tanıyarak, ev pansiyonculuğunun kısa vadede turizme açılması gerekiyor. Benim öneri olarak sunacağım da özellikle bu, Mudurnu'daki konaklama sorununu kısa vadede çözüm önerisi olarak bunu sunuyorum. Hepinize teşekkür ediyorum, sağ olun.

MMİ: Şimdi konuşurken aklıma geldi, yatak kapasitesinin artırılması lazım, ona katılıyorum, zaten yedi tane konak da bunu karşılayamaz. Yatak sayısı oldukça az olduğu için. Bu gelecek grubu nerede yatıracacağız, gelin bir kısmınız burada Mudurnu'da, diğer kısım Abant'ta ve Bolu'da yatsın diyemeyiz. Bu ev pansiyonculuğunun geliştirilebilmesi için acaba aynı Safranbolu'yu mu örnek alsak. Eski Safranbolu yeni Safranbolu gibi. Acaba Mudurnu'yu eski Mudurnu haline getirip, burayı kendimizin barındığı yer değil de misafirlerin barındığı bir yer haline getirsek, kendimiz de yeni yerleşim yerlerine mi yapılan [...] Bugün TOKİ'nin başladığı olay daha da geliştirilse sanırım, o zaman insanların bunu istemesi lazım.

NKD: Tabi bu çok ciddi ve tehlikeli bir tartışma, yani kentte yaşayan insanları hangi kutsal amaç için, hangi çıkar için olursa olsun, alıp yerlerinden, bizim için, onlar için, daha iyi yaşayacakları bir yere taşımak hiçbir şekilde kabul edilebilir bir şey değil. Yani ilkesel olarak böyle bir şeyi savunmamak lazım. Hatta ve hatta genelde ister istemez de oluyor, siz istemeseniz de tarihi kent merkezleri boşalıyor, insanlar orada yaşamaz oluyor, bu o merkezlerin çöküşünü getiriyor. Dünyada da böyle oldu, Türkiye'de de örnekleri var, İstanbul'da Beyoğlu civarının olduğu gibi. Diğer bütün kentlerde, o tarihi kent merkezleri içinden insanların çıkmasıyla çöküntü noktaları haline geldi, o yüzden de içindeki insanlar yaşarken bu işe bir çözüm buluyorsanız bu daha iyi bir çözümdür. Ama içindeki insanlar kendiliğinden giderse kötüdür, ama yapacak bir şey, onu kullanmaya çalışırsınız, ama sakın siz uğraşmayın, çok doğru olmaz yani, kusura bakmayın.

MYO'dan? bir bayan: Ya aslında hemen hemen aynı şeyleri söyleyeceğim, çünkü bence Mudurnu'yu Mudurnu yapan şeylerden bir tanesi oradaki insanlarla yeni insanların etkileşimi. Yani biz deneyimi öyle bir şekilde insanlara yansıtmalıyız ki, insanlar o deneyimi yaşamaya gelsinler. Bu nedenle başka bir yere taşınmak zaten ciddi bir hata olur, bu açıdan bakıldığında. Benim eklemek istediğim sadece şöyle bir durum var: mesela buradaki kısa süreli kalıplardan bahsediyoruz, ve bu bir mekânın anlaşılabilmesi için bir ya da iki saatlik turlar ya da bir günlük kalıplar çok yeterli şeyler değil. Bunu daha uzun süreli kalıplara dönüştürmemiz gerekiyor, belki bunun için sanat ya da eğitim atölyeleri, uzun süreli gidebilecek bazı atölyeler düzenlenebilir ve bu atölyeleri hem Mudurnulu hem de dışardan gelecek insanlar birlikte yapabilirler böylece hem kenti yeni gelenler de tanımaya başlar. Başka bir konu da, bence öğrenciler de buradaki önemli kriterlerden bir tanesi, buradaki öğrencilerimizin çoğu Mudurnu'dan çok memnun değil, ailelerini getirdiklerinde ya da sonra arkadaşlarının buraya gelmesini istediklerinde iyi yorumlarla karşılaşmıyorlar, dolayısıyla aslında mekânın da aynı zamanda öğrenciler için de en keyifli bir alan haline dönüştürülmesi gerekiyor. Benim söyleyeceklerim bu kadar.

7.2.5 Grup Oturumlarının Sunuşları

7.2.5.1 1. Grup sözcüsü, İbrahim Sertdemir:

Sayın Kaymakamım, Belediye Başkanım, Mudurnu sevdalıları,
Öncelikle sonra teşekkür etmem gerekir ama şimdi teşekkür etmek istiyorum. İlk başta heyecanım vardı ama ortamın sıcaklığı heyecanı yumuşattı. İnanılmaz güzel fikirler var. Hepsi zamanla olacak. Yeri gelecek, birbirimizi eleştireceğiz. Yeri gelecek birbirimize destek olacağız. Ama buradan çıkan sonuç şu: Öncelikle birlik olmalıyız. Her ne şartla olursa olsun, biz yapacağız, bizden sonrakilere kalacak. Onlar yapacak, onlardan sonrakilere kalacak. Bütün uğraşlarımızın bizden sonrakiler için olduğunu bilmeliyiz. İlk proje önerisini ben kendim sundum. Mudurnu İpek Yolu Kültür Turizm Festivali yapıyoruz. İpek Yolunun Mudurnu'dan kalkması; İpek Yolu güzergahında beş günlük seyahatten sonra, festivalin birinci gününe yetişecek şekilde tekrar Mudurnu'ya geri dönmesi. Bunun için spor sorumlularıyla görüşme yapılması ve bunun gibi herkesten yardım bekliyoruz; mesela TRT ve THY gibi; Tabii ki bunun dışında reklam ve pazarlama dedik. Bunu kendimiz yapamayız çünkü bunun için bütçemiz yok. Kendi değerlerimizle kendimizi tanıtmalıyız. Mudurnu'daki refah düzeyinin artırılması için, kültürümüzü yaşatalım ve tanıtalım sloganıyla yola çıkmalıyız. Mudurnu'nun dağı taşı her şeyi altın. Sanırım, her şeyi nasıl işleyeceğimizi şaşırduğumuz için bu noktadayız. Doğal yaşam alanlarının ve organik tarımın, standart değerlere uygun biçimde desteklenmesi, pazar yerinin gözden geçirilmesi, sadece bir gün değil, diğer günlerde de faaliyet düzenlenmesi yönünde fikirler var. Organize sanayi sitesini geleceği düşünerek turizm alanlarının dışına çekilmesi, fiziksel yapının güzelleştirilmesi için projeler üretilmesi, engelli vatandaşlarımıza kolaylıklar, inanç turizmine katkıda bulunacak ondan fazla türbe vs.nin değerlendirilip tanıtım levhalarının asılması.. Salih hocamdan çok güzel bir teklif geldi: Liselerde turizm eğitimi amaçlı derslerin açılması. İlçemizin "Van tepesi" [Şehriman tepesi] senede bir gün için kullanıma açılıyor. Diğer günlerde de kullanıma açık olması,.. Tepenin yolu üzerindeki çöplüğün daha uygun bir yere taşınması... El sanatlarının, rehberlik hizmetlerinin gelişmesi için halkevleriyle ortak projeler.. Tekrar teşekkür ve şükranlarımı sunuyorum.

7.2.5.2 2. Grup sözcüsü Selime Güzelsarı Sarı:

Korumanın ekonomik boyutu bütün tartışmaların temelinde yatıyordu. Mudurnu'nun tanıtımında tavukçuluk sektörünün önemli katkısı olduğundan tavukçuluğun artı ve eksileri üzerinde duruldu. Getirdiği kar kadar çevreye ve yer altı sularına verdiği zarar konusundaki kaygılar dile getirildi. Mevcut kent meydanının festivaller için yetersizliği söylendi. Mudurnu'nun bölgesel gelişim içindeki yeri, ki Bolu 2. bölgede yer alıyor. Mudurnu, Göynük Seben'in 5. veya 6. bölgede yer alıp alamayacağı üzerinde duruldu. Mevzuat değişikliği yapılabilir mi? Belirli sektörlerle teşvik yapılacaksa tavukçuluğun bunun dışında tutulması. Tarım alanlarında ürün çeşitliliğinin artırılması, büyükbaş hayvancılığının geliştirilmesi, ağaçlandırma, ceviz ve mavi ladin dikimi. Hibe ve destekler konusundaki mevzuatın iyi incelenmesi, mevzuatın işleyişindeki aksaklıkların giderilip buna yerel yöneticilerin sahip çıkması gerekir. Ekonomik girdi olarak turizm düşünüldüğünde, sağlık turizmi ve kaplıca turizminin geliştirilmesi, yurtdışı pazarlamasının iyi yapılması,.. Mudurnu markasının yaratılması, bir kimlik yaratılmalı ve tanıtıcı bir üründe karar verilmeli. Üretilen ürünle korunacak olanın birbiriyle özdeşliğinin olması.. Bir kimlik üretilecekse bu aynı zamanda korunacak şey olmalı. Bölgesel bir işbirliği içinde ama aynı zamanda tek başına hareket edebilmesi.. Sivil toplumun ve idarenin işbirliği içinde olması, bunda yerel idareye çok iş düştüğü, finansman konusu çok önemli; nereden gelecek? Dışarıya göç var. Yönetim planı için Orman ve Turizm bakanlıklarını harekete geçirmek; bilhassa orman köyleri ve küçük işletmeler için teşviklerin ne olacağı konusunda detaylı çalışılması... Lokomotif ürünün Mudurnu helvası mı olacağı, yoksa başka bir şey mi olmalı, kendi zanaatını mi yansıtan bir ürün mü olmalı, buma henüz cevap verilemedi tabii... Yataklı turizm kapasitesinin artırılması, kalıcı turist çekimi. Organik tarım ürünlerinin değerlendirilmesi, küçük üreticilerin mallarının soğuk hava deposunda saklanabilmesi, ambalajlama gibi lojistik altyapının sağlanması, tek örnek standardı, eski ipek böcekçiliği, kilimciliğin, el sanatlarının canlandırılması, arasta çarşısının canlandırılarak bir model yaratılması, sandıklardaki eserlerin sergilenmesi, dericilik işçiliği, iğne yapımı, iğne oylarının modern tasarıma uygulanması, ekonomik getiriye dönüşmesi. Otellerde Mudurnu'yu tanıtması, kişilerin otele gelip tanıtım yapması. Müzelerde yayınları sunmak. Katılımınız için teşekkürler. Bu konuşmalar yazıya geçirilecektir.

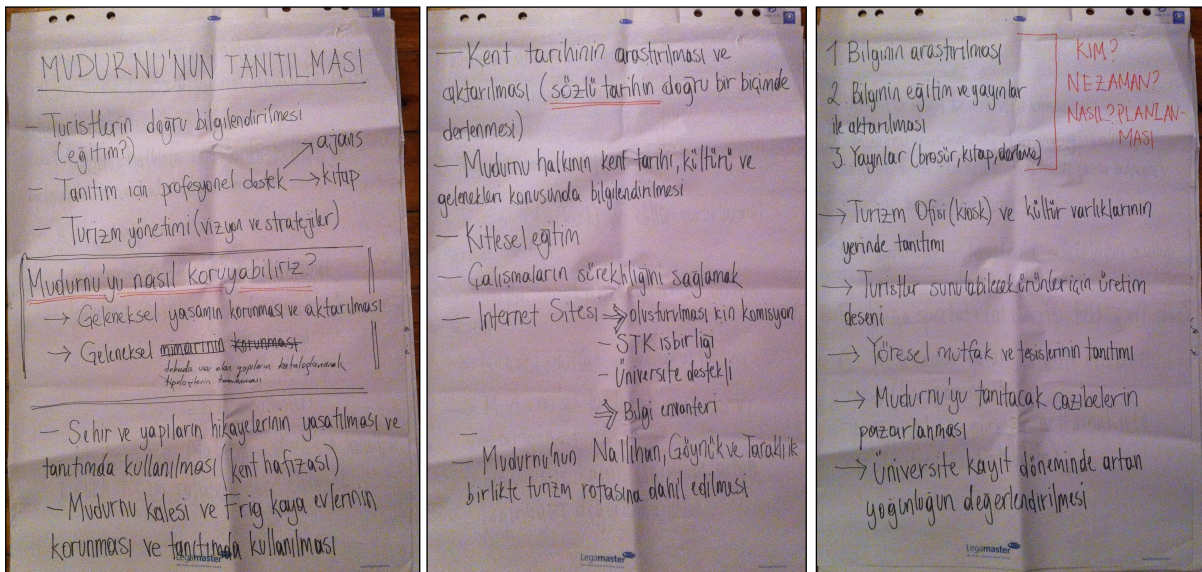
7.2.5.3 3. Grup sözcüsü Murat Yıldız:

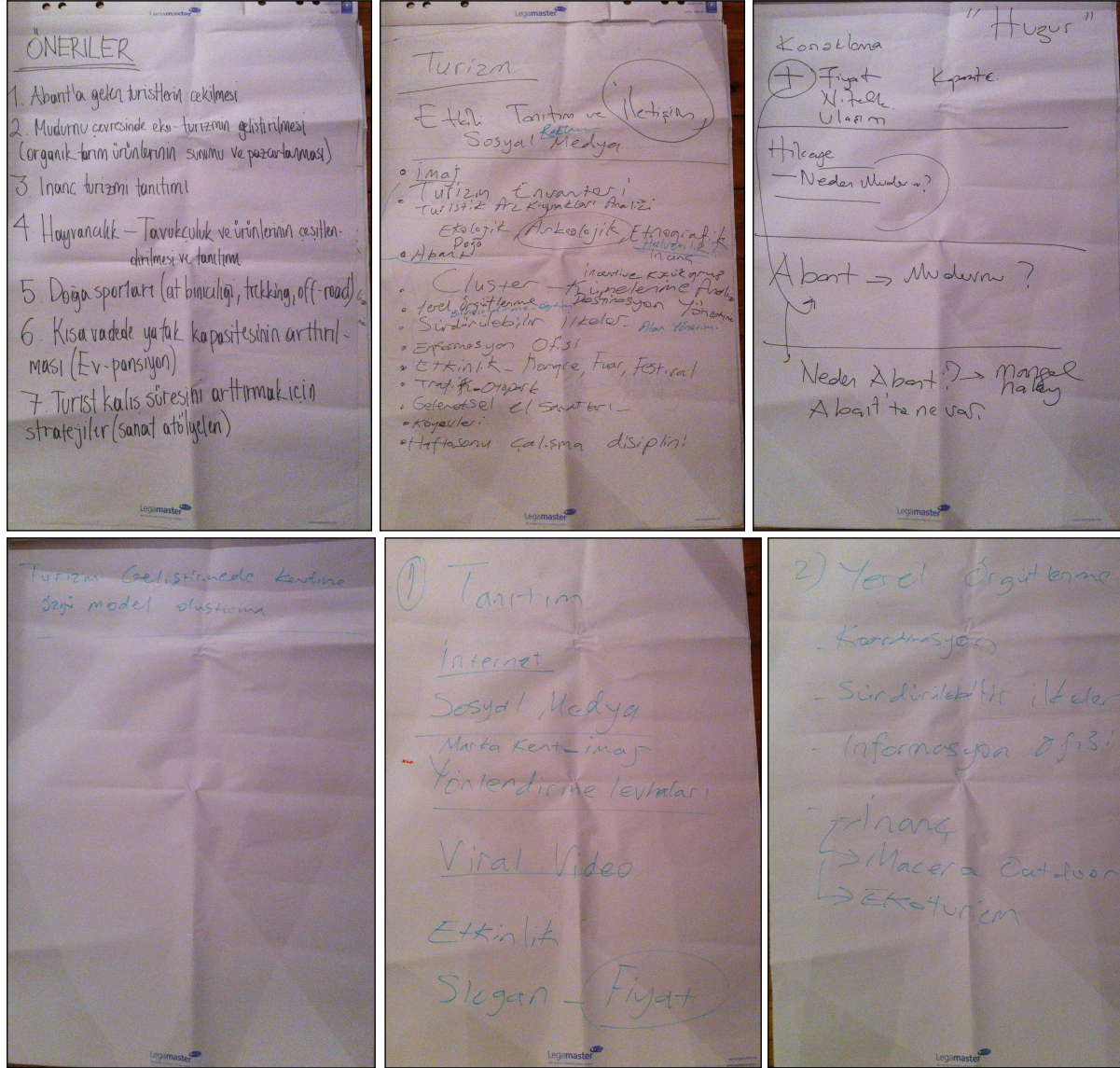
Baktığımız zaman bizim grup kilit konuların konuşulduğu grup oldu, biz bunu nasıl pazarlayacağız, ziyaretçileri buraya nasıl çekeceğiz, yani her şeyi çok güzel yapmış olduğumuzu farz ederek başladığımız bir noktayı tartıştık. Neyi nasıl güzel yapmalıyız da tartıştık, ama hani Aşık Veysel'in söylediği gibi "güzelliğin on par etmez, bu bendeki aşk olmasa". Tanıtım, iletişim, ziyaretçinin yönetimi, işte bu aşkı yaratmak, bunun tanıtımı yok. O yüzden çok zorlanıyoruz. Grupta ortaya koymaya çalıştığımız şey, insanlar neyi neden tercih edecek, ve buraya nasıl gelecekler? Ve biz bu aşkı yaratmak için hangi mecraları kullanacağız, ve bunun sürdürülebilirliğini nasıl sağlayacağız. Evet, alanın ziyaret edilmesi, daha

önceki ziyaretçiler çok güzel şekilde alanda ziyaretçilerin var olduğu anı yaşamaya çalıştılar; biz de bu alanın sürdürülebilirliğini, insanların mutluluğunu sağlayan bozulmadan nasıl yapılacağı, olabilecek en küçük aksaklıklar internette kalabiliyor. İnsanlara kendimizi ifade edebiliyor, onlara bilinçaltında evlerinden çıkabilme özelliğini sağlamak. Ön plana çıkaracağımız öğeleri böyle kurgulamamız gerektiğini düşündük. Paydaşlar oradaydı. Turizm sektörü, tur operatörleri, turizm işletmecileri, turist (ben), yerel yönetimlerimiz, vardı, birçok konuyu tartıştık. Osman bey burada mı bilmem, uç noktaya geldik ki, bilgi, deneyim bıkınlığımız patlama noktasına geldi. Bilgi noksanlığımız var mı? Aslında köydeki çobanın söyledikleriyle profesör arasında sadece söyleyiş tarzı farkı var; çünkü iletişim araçları, medya bizde farkında olmadan bilgi yüklemesi yapmakta. Önemli olan biz hangi bilgiyi nasıl kullanacağız, hangi mecraya taşıyacağız, ve neyi öne çıkaracağız. Tanıtım mecralarının planlanması, bunların içeriklerinin doğru olması, toplumun yapısıyla ortaya konan manzara arasında birliktelik olması ve eşgüdüm olması, ve bunun da insanları buraya çağırıyor olması. Abant örneği verildi, oradaki otellerin fiyat marjları, Mudurnu'ya yakınlığı ziyaretçiyi Mudurnu'ya çekebilecek durumda. Otellerde Mudurnu'nun tanıtımı iyi olur. Katılım önemli, toplantı yapılıyor falan, ama bu olmasa da katılım sağlanabilir. Fazıl bey bilinçlendirme eğitiminden bahsetti. Bu da işin başka bir yönü. Doğru iletişim ve doğru beklenti önemli. Herkes kendi üzerine düşeni yaparsa faydalı olur.

7.2.5.4 4. Grup sözcüsü Necdet Akay:

Merhaba, Aynı konuları tartışıp çözüm üretmeye çalışmışız. Binaların korunması, özgün şekillerinin devamı, etnoğrafik varlıklarımıza sahip çıkılması.. Neler yapılmasının özeti: turistlerin bilgilendirilmesi, bu konuda profesyonel destek sağlanması, tanıtıcı kitap ve broşürlerin basılmasına ağırlık verilmesi, yapıların hikayelerinin anlatımı, kent hafızasının oluşturulması, kent tarihinin araştırılması, ve aktarılması, sözlü tarihin doğru biçimde tespit edilmesi ve yazıya geçirilmesi, Mudurnu halkının bilgilendirilmesi, kitlesel eğitim çalışmalarının sürekliliğini sağlamak, tanıtım için internet sitesi oluşturmak, sadece Mudurnu değil, Göynük ve Taraklı olarak turizm bölgesi oluşturmalı. Yöresel yemeklerin tanıtılıp yazılı hale getirilmesi, turiste sunulacak ürünlerin tespit edilmesi, Abant'a gelen turistlerin Mudurnu'ya kazandırılması, eko-turizm, organik tarım pazarlanması, inaç turizmi, yatak kapasitesi, doğa turizmi. Bütün bunların yapılması için halkın katılımı olmazsa olmaz. Kalıcı hale gelmesi için tartışmadan eyleme geçmeli. Kitlesel eğitim, ne yapılması gerekir, planlananlar nasıl hayata geçer? Etno-kültürel varlıklar nasıl korunur, nasıl hayata kazandırılır, bunlara başlamazsak bir yere varamayız. Örnek: 1.5 ay önce belediye çöplüğüne giden bir traktörde atılacak eşyalar toplanmış: ne bu, yıllar önce yapılan ve yazma baskısı olarak kullanılan kestane ağacından yapılan işlemeli baskı bulduk. Bunu bulmamız pek kolay değil, ama çöplüğe giderken yakaladık. Demek ki bilgi eksikliğimiz var. Bunun tarihi yok etmek olduğunu bilmiyoruz. Sahiplenme duygusu ancak bilgiyle olur. Mutlaka esnafımızın, muhtarımızın, konak işleticilerinin, Mudurnu'nun tarihi, kültürel yapısı konusunda bilgi alışverişi yapması lazım. Çalışmaların sürekliliğini sağlamak, restorasyon atölyesi kurmak gerekir. Hangi kurum olacaksa yol göstermeli, taksit gibi ekonomik kolaylık sağlamalı. Abant'ın varlığını Mudurnu'nun tanıtımı için en güzel şekilde nasıl değerlendiririz. Mudurnu tanıtım evi, turizm bürosu açılması... Bunları biz de belirledik, yazıya geçtik. Özellikle her kentin hikayeleri vardır. Toparlayıp, turizme sunmamız gerek. Teşekkür ediyorum.

7.2.6 Genel Değerlendirme ve Kapanış

AEY: Teşekkür ederim. Kısa da olsa salondan katkıları alalım: zaman yetişmezse, yazıyla gönderin.

MTN: Somut ve somut olmayan değerlerin korunması, İbrahim hoca söyledi. Gazi Üniversitesi'ndeki son altı ayda yaptığımız çalışmalar neticesinde bizim öğrencilerimiz 1/5.000 ölçeğinde beş adet senaryo geliştirdi ve sergiledik. 1.si İpek Yolu senaryosu; 2.si Tarıma Dayalı Sanayi Senaryosu; 3.sü Yavaş Kent Senaryosu; 4.sü Enerji Etkin Kent senaryosu; 5.si Eko-yerleşim senaryosu. Bir kentin planlanmasında biz öncelikle bu senaryoları yaparız. Nüfus, sosyal ekonomik projeksiyonlar, artı o kente ilişkin birtakım varsayımların yer alacağı senaryolar. Bence somut ve somut olmayan değerlerin korunması konusunda bu senaryolardan birini veya ikisini bir arada seçmek mümkün. Bunlar mesela Yavaş Kent senaryosu, ki bu aralar Seferihisar'la başlayan ve sayısı 17'ye ulaşan yerleşimde uygulanıyor; Yavaş Kent olmak için gereken kriterleri sağladıktan sonra başvuruda bulunuluyor. Trafikğin düzenlenmesi, yolları yayalaştırmanın gerçekleştirilmesi, başkan da buradayken söyleyeyim; bu yayalaştırma meselelerini çözmek gerekiyor. 2. si de Eko-yerleşim senaryosu. Gruplar da bunun üzerinde durdular, ekolojik tarım konuları, bunlara bağlı koruma ve turizm master planları yapılabilir. 30 senedir planlama yapıyorum, Antalya, Bursa gibi kentler için danışmanlık yaptım, ve benim deneyimim şudur: planlı ve projeli gidilmediği zaman maalesef söylenenler hep havada kalıyor. Ben bundan dört

sene önceki çalıştayda, sayın başkan da burada, hatırlar kendisi, sunuşu da yolladım ben gruba, turizm senaryosu çalışması yapmıştım, birtakım stratejik uygulama için çalışmalar yapmıştım. Bunlar hala orada duruyor. Bu projelerden kaç tanesi ele alındı bilmiyorum. Bunları yapmak parasal olarak zordur falan, ama bu dönem kendisine yeni projeleri takdim edeceğim. Öğrenci projesidir ama uygulama projesine kolaylıkla dönüşebilir. Teşekkür ediyorum.

FOK: Mudurnuluyum. Mudurnu denilince ilk akla gelen nedir, bundan nasıl kurtuluruz. Diye konuşulmuş. Ben tam aksine bir görüş sunacağım. Ben tavukla ve yumurtayla da çok güzel turizm yapılabileceğini düşünüyorum. Saray helvasıyla da öyle.

SŞ: Bu sonuçları nasıl değerlendireceksiniz? Finansal kaynağımız var mı? Yoksa rafta mı kalacak?

AEY: Bizim çabaların amacı stratejik planların rafta kalmaması. Olabildiğince uygulama araçları yaratacağız. Finansmanı yaratacağız. Mesela bu çalıştayı düzenleyebilmek için kalkınma ajansından fon sağladık. İlk başta yoktu, var ettik. Atıl kaynakları sinerjiyle konsantre olunca yeni kaynaklar ortaya çıkıyor. Yaklaşım, birlikte hareket önemli. Yönetim planını akıllı kullanırsak uygulanır. Grup oturumlarıyla ilgili değineceklerim: Kısaca, bütün gruplar benzer şeyler söylemiş. Temalara katı bir şekilde riayet etmemişiz, ama bu sorun değil. Bu hammaddeyi işleyip, tasnif edip, daha somut olarak rapora koyacağız. Olabildiğince proje paketlerine dönüştüreceğiz. Aralarından öne çıkanlar: Yaşantıyı bozmadan ekonomik değer yaratmak, Mudurnu'yu en doğru şekilde tanıtmak, bu aşkı yaratmak, psikolojik olarak, işbirliği. Lütfen paydaşlar alınmasın, bazı logolar eksik; bulamadık onları, bize ulaştırın lütfen.. Bundan sonraki adımlar, ses kayıtlarının dökümünden sonra çalıştay raporu ve taslak plan olarak ortaya çıkacak. Bunları tekrar paydaşlara sunacağız. Haziran içinde olacak. Ara süreçte sizinle görüşeceğiz. İsterseniz Güray beye, bana veya proje içinde gördüğünüz başka bir arkadaşına ulaşabilirsiniz. Bugüne sığmayan katkılar gelebilir. Bu süregelen bir çalışma. Bu şekilde plan raporunu onaya sunacağız. Yakında tekrar görüşmek üzere..

Mİ: Genel hatlarıyla belediye içerisinde bu aşamaya nasıl getirebiliriz diye tartıştık. Derken İzzet Baysal Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Edirne'ye kadar uzandık. Namık Kemal ağabeyimiz de burada.. Sonuçta bir aile olduk. Kaymakamımız geldi, bize destek oldu. Valimizle paylaştık. Artık Bolu Valiliğiyle beraber çalışacağız.

KSY: Katkı sunan herkese teşekkür ederiz. Biz kültürel miras koruma planı hazırlıyoruz. Bu toplantı da bu planın aşamalarından biriydi. Planın gerçekçi olması, içselleştirilmesi, sürdürülebilir olması için aynı zamanda hem Mudurnu'dan, hem üniversitelerden, hem kamu yönetiminden katılımına çok ihtiyacımız vardı. Bu sonuç odaklı bir çalışma değil, süreç odaklı bir çalışma, şunun için adım atıyoruz diyeceğiz. Tüm gruplara girmeye çalıştım, not aldım. Raporu da değerlendireceğiz. Çıkarımlarımızı plana işleyeceğiz. 20 yıllık vizyonu yapalım önce. UNESCO Dünya Kültür Mirası listesine sokabilir miyiz? Veya bir ürünümüzü aynı şekilde. Ben elimden geleni yapacağım. Tüm sivil toplum kuruluşlarının, MUKTUDER'in bu sürecin içinde olmaya devam etmelerini sağlayacağız. Küçük ölçekli toplantılara devam edeceğiz. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

7.3 Çalıştayda Ortaya Çıkan Verilerin Özeti (Ana Oturumunda Alınan Notlar)

7.3.1 GZFT

- Birlik ve beraberlik ortamının oluşturulması [gereği]
- Kaynak oluşturularak bütün binaların restore edilmesi [gereği]
- Samsa Çavuş Külliyesi – Osmanlı öncesi dönemi [korunması gereği]
- Tavukçuluk tesislerinin yeraltı suyu kalitesini düşürmesi ve çevre kirliliği oluşturması
 - Yapılaşmanın çevreye uyumlu hale getirilmesi (dış cephe düzenlemeleri) [gereği]
 - Kümeslerin konut alanlarına yakınlığı [sorunu]
- Hava kirliliği ile ilgili incelemeler [gereği]
- Kent içi araç trafiğinin düzenlenmesi (araç park alanları) [sorunu/ gereği]
- Şeyh-ül İmran Vakfı [önemi]
- Türk-İslam kültürünün tanıtılması ve yaşatılması [gereği]
- Dini mimarinin korunması [gereği]
- Ekonomik planlamanın düzenlenmesi [gereği]
- Yerel yöneticilerin kültür varlıklarının korunması konusunda bilgilendirilmesi (yönetmelik ve tüzükler konusunda) [gereği]
- Tarihi eserlerin korunması konusunda uygun koşulların sağlanması [gereği]
- Somut olmayan kültür değerleri konusunda araştırma ve koruma faaliyetlerinin eşgüdümlü yürütülmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması [gereği]
- Yeni yerleşim alanları için yapısal gelişim planı hazırlanması [gereği]
- Düzenleme ve yenileme çalışmalarının kültürel ve tarihi yapıya uygun olmaması [sorunu]
- Kentin geleneksel endüstri geleneğinin korunması (dericilik, demircilik) [gereği]
- Kent turizmi konusunda eksiklikler (rehber eksikliği) [sorunu]
- Alternatif yatırım planlamaları [gereği]
- Kentin sit alanı ilan edilmesinden sonra, halkın planlama süreci konusunda yeterince bilgilendirilmemesi ve katılım eksikliği [sorunu]
- Ahilik geleneğinin sürdürülmesi [gereği]
- Mudurnu halkının yöresel üretime katılımı [gereği]
- Mudurnu'nun tanıtılmasına katkıda bulunacak faaliyetler (Festival, vs...) [önemi]
- Mudurnu Meslek Yüksekokulu akademisyen ve öğrencileri ile yapılacak çalışmalar [önemi]
- Ankara ve İstanbul arasında olmasının coğrafi avantaj olması
- Doğal çevrenin korunması ve kent kültürüne katılımı [gereği]
 - Yürüyüş parkurlarının oluşturulması ve turizme kazandırılması

7.3.2 Vizyon

Gelecekte nasıl bir Mudurnu hayal ediyoruz?

Ör. 20 yıl içinde;

“Özgün kimliği tarihi ve kültürel miras değerleri korunmuş,
yerel halkının ihtiyaçlarının karşılandığı,
ekonomik olarak canlanmış, turizm potansiyeli ortaya çıkarılmış
koruma- kullanma arasında dengeli, sürdürülebilir gelişmeyi başarmış vs... vs...”

- Doğal değerlerin korunması
- Yeni yerleşim alanlarının mevcut kent dokusuyla uyumlu ve planlı olarak geliştirilmesi
- Alternatif üretim ve yatırım kaynaklarının çeşitlendirilmesi

- Turizmin çeşitlendirilmesi (eko-turizm, kültürel turizm, inanç turizmi...)
- Tanıtım ve görünürlüğün artırılması
- UNESCO

7.4 Çalıştay ile ilgili hazırlanan belgeler

7.4.1 Davetiye ve afiş

**Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı
VİZYON VE STRATEJİ BELİRLEME
ÇALIŞTAYI**

29 Nisan 2014
Büyük Abant Otel - Mudurnu / BOLU

PROGRAM (29 Nisan 2014)

09:00 Kayıt
09:30 Açılış Konuşmaları
10:00 SWOT Analizi
11:30 Mudurnu'nun Vizyonu
12:30 Öğle Yemeği
13:30 Strateji Belirleme amaçlı Grup Çalışmaları
16:30 Genel Değerlendirme ve Kapanış

Yer : Büyük Abant Otel - Mudurnu / BOLU - 0374 2245033
LCV : Güray MERCAN
Tel : 0546 7341400
e-posta : guray.mercan@hotmail.com

Not: Çalıştay için Mudurnu Kaymaklığı'ndan 8:30'da otobüs kaldırılacaktır.

Mudurnu Kaymaklığı, Mudurnu Belediyesi, Mudurnu Kültür Turizm ve Dayanışma Derneği ve Mudurnu Kent Konseyi ortaklığında yürütülen Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı hazırlık çalışmalar kapsamında Doğu Marmara Kalkınma Ajansı işbirliği ile düzenlenen "Vizyon ve Strateji Belirleme Çalıştayı"nu onurlandırmanızı dileriz.

Mehmet İNEGÖL
Belediye Başkanı

Kerem Süleyman YÜKSEL
Mudurnu Kaymakamı

MUDURNU KÜLTÜREL MİRAS ALANI YÖNETİM PLANI

Vizyon ve Strateji Belirleme Çalıştayı'na HOŞGELDİNİZ

MUDURNU / 29 Nisan 2014

7.4.2 Basın Bülteni

Basın Bülteni

MUDURNU KÜLTÜREL MİRASINA SAHİP ÇIKMAYA 'VİZYON VE STRATEJİ ÇALIŞTAYI' İLE DEVAM EDİYOR

Tarihi İpek Yolu kasabası Mudurnu'nun kültürel miras değerlerini ve kendine özgü kimliğini ortaya çıkarmayı, korumayı ve alanın kültürel sürdürülebilirliğini sağlamayı hedefleyen **'Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı'** çalışmaları kapsamında, alanla ilgili tüm paydaşların katılımıyla 29 Nisan 2014 Salı günü **'Vizyon ve Strateji Belirleme Çalıştayı'** gerçekleştirilecektir.

Mudurnu Kaymakamlığı, Mudurnu Belediyesi, Mudurnu Kent Konseyi ve Mudurnu Kültür Turizm ve Dayanışma Derneği ortaklığında ve şehir plancısı-koruma uzmanı Dr. A. Ege Yıldırım'ın danışmanlığında yürütülmektedir.

Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı'nın amacı, **'Mudurnu'nun yerel kültürel miras kaynaklarının korunmasını sağlayan, yerel halkın ihtiyaçlarını gözetken, koruma ve kalkınma arasında denge kuran, sürdürülebilir bir gelişme stratejisi yaratmak ve uygulamak'** olarak özetlenebilir.

Alan yönetimi; kaynakları verimli kullanmak, değişen koşullara ayak uydurabilmek ve hedeflenen sonuçlara daha etkin bir şekilde ulaşabilmek için geliştirilmiş, özellikle korunması gerekli alanlar için kullanılan bir stratejik planlama yöntemidir.

UNESCO'nun Dünya Miras Alanlarında yapılmasını şart koştuğu, 2863 Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yasasında 2004 tarihinde yapılan değişiklik ile birlikte Türkiye'de de yapılmaya başlanan yönetim planları; sit alanları, ören yerleri ve etkileşim sahalarının doğal bütünlüğü içerisinde etkin bir şekilde korunması ve geliştirilmesi amacıyla, yetkili idareler ile sivil toplum kuruluşları arasında eşgüdümü sağlamak için oluşturulan yönetim alanlarına ilişkin hazırlanan, her beş yılda bir gözden geçirilen planlar olarak açıklanabilir.

Etkin bir alan yönetim planı ile, yapılan çalışmaların tek bir çatı altında buluşturulması, bilgi paylaşımının kolaylaşması, farklı kaynakların seferber edilerek verimli şekilde kullanılması, tüm ilgili paydaşların sürece katılması ile bir sinerjinin ve ortak stratejik görüşün oluşması gibi birçok artı değer sağlanacaktır.

Bu bağlamda; Mudurnu'nun kültürel kimliğini ve güzelliklerini korurken, ekonomik refahının da yükselmesini sağlayacak dengeli bir gelişme stratejisinin, Mudurnu halkının da desteğiyle başarılı olabileceğine inanıyoruz.

Mudurnu için hazırlanmakta olan yönetim planının stratejik yönünü belirlemek amacıyla 29 Nisan 2014 tarihinde düzenlenecek **'Vizyon ve Strateji Belirleme Çalıştayı'**nda, Mudurnu'nun somut ve somut olmayan kültür değerlerinin korunması ve sürdürülebilir gelişmeye dönüşmesine ilişkin güçlü yanlar, zayıf yanlar, fırsatlar ve tehditler tanımlandıktan sonra, Mudurnu'nu geleceği için bir vizyon belirlenecektir. Ardından, yönetim planının ortaya koyacağı stratejiler ve eylemlerin temel altyapısı ayrı grupların oturumlarında ortaya çıkarılacaktır.

Mudurnu'nun kültürel mirasının yeterince korunması ve turizm potansiyelinin tam anlamıyla ortaya çıkarılması için halen yapılması gereken çok şey olduğunun bilinci ile Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı hazırlama sürecine katkı verecek kurum, kuruluş ve tüm paydaşları aramızda görmekten mutluluk duyarız.

7.4.3 Program

Mudurnu Kaymakamlığı	
Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı Vizyon ve Strateji Belirleme Çalıştayı	
29 Nisan 2014 Yer: Büyük Abant Otel	
PROGRAM	
09:00	Kayıt-Karşılama
09:30-10:00	Çalıştay başlangıç-Açılış konuşmaları • Protokol konuşmaları • Tematik sunuş: Mudurnu'nun değerleri
10:00-11:15	SWOT Analizi • Güçlü yanlar: Somut ve somut olmayan kültürel değerler, Mudurnu'ya has eşsiz değerler, bunların korunması ve yaşatılması ile ilgili başarılı uygulamalar, nitelikli insan yapısı, vs... • Zayıf yanlar: Değerlerin korunması ve sürdürülebilir kalkınmaya girdi oluşturması konusunda zayıf noktalar, bilinç eksikliği, maddi kaynak eksikliği, vizyon eksikliği, vs... • Fırsatlar: Değerlerin korunmasını, kalkınma gücünün tetiklenmesini sağlayacak potansiyeller, değerlendirilmesi gereken fırsatlar, finans ve insan kaynağı potansiyeli, kurumsal ortaklıklar, bölgesel işbirlikleri, vs... • Tehditler: Değerlerin korunması ve kalkınma gücüne dönüşmesine yönelik yerel ve bölgesel tehditler, yasalarla ilgili tehditler, turizm tehditleri, çevresel tehditler vs...
11:15-11:30	Çay – Kahve Arası
11:30-12:30	Mudurnu'nun Vizyonu: Taslak bir vizyon önerisinin tüm paydaşların görüş ve değerlendirmelerine sunulması, katılımcıların katkısıyla vizyona son şeklinin verilmesi
12:30-13:30	Yemek molası
13:30-15:30	Grup oturumları (her oturum birer moderatör eşgüdümünde yürütülecektir) 1. Grup: 13:30-15:30 Somut ve somut olmayan değerlerin korunmasına yönelik stratejiler 15:30-16:30 Eylem ve proje önerileri 2. Grup: 13:30-15:30 Korumanın ekonomik boyutuna yönelik stratejiler 15:30-16:30 Eylem ve proje önerileri 3. Grup: 13:30-15:30 Alanın ziyaret edilmesine yönelik stratejiler 15:30-16:30 Eylem ve proje önerileri 4. Grup: 13:30-15:30 Bilgi ve tanıtıma yönelik stratejiler 15:30-16:30 Eylem ve proje önerileri 15:30-15:45 Çay – Kahve Arası 15:45-16:30 Grup oturum sonuçlarının genel oturumda sunulması ve tartışılması (her bir gruptan tercihen yerel halktan olan birer temsilci stratejileri sunacaktır.)
16:30-17:30	Genel değerlendirme ve kapanış

7.5 Katılımcı Listesi

1. Ahmet Zahteroğulları, Bolu Valisi (AZ)
2. Ayhan Kartlı, Bolu Vali Yardımcısı (AK)
3. Kerem Süleyman Yüksel, Mudurnu Kaymakamı (KSY)
4. Mehmet İnegöl, Mudurnu Belediye Başkanı (Mİ)
5. Türker Ateş, Bolu Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı
6. A. Ege Yıldırım, Yönetim Planlaması Danışmanı (AEY)
7. A. Saadet Kars, Serbest Muhasebeci- Mali Müşavir
8. Ahmet Uzun, AKP [İlçe Başkanlığı]
9. Ahmet Öztürk, Mudurnu Belediyesi Fen İşleri Memuru
10. Ali Arlı, Mudurnu İlçe Jandarma Komutanı
11. Arzu Sarı, Köroğlu TV
12. Aydemir Okur, Mudurnu Belediyesi Fen İşleri Memuru (AO)
13. Aydın Özpelit, İhlas Haber Ajansı/ Mudurnu Haber
14. Ayla Akçay, Ankara 1 no.lu KVKBK
15. Ayşegül Arslan, Ankara 1 no.lu KVKBK
16. Aysel Türkan, Abdurrahim Tırsi İmam Hatip Ortaokulu Müdürü (ATR)
17. Aziz İnce, Görsel Sanatlar/ Sosyal Projeler Uzmanı (Aİ)
18. Bahadır Aydın, AİBÜ İİBF Öğretim Üyesi/ YP Hazırlama Ekibi (BAY)
19. Binali Tercan, Şehir Plancısı/ AİBÜ Müh.-Mim. Fak. Öğretim Üyesi (BAT)
20. Burcu Bostancı, AİBÜ SAMYO Restorasyon Bölümü Öğretim Görevlisi (BB)
21. Bülent Ağrı, Yalçınoğlu İnşaat Turizm (BAĞ)
22. Cemali Özlü, Mudurnu İlkokulu-Ortaokulu Müdürü (CÖ)
23. Celalettin Çelebi, Bolu Mudurnulular Derneği Başkanı (CÇ)
24. Cevat Kozan, Musalla Mahallesi Muhtarı
25. Dilek Karagöz, Esnaf (DK)
26. Emin Özkan, Bolu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (EÖ)
27. Emrah Gürbüz, Cumhuriyet İlköğretim Okulu Öğretmeni (EG)
28. Engin Erol, Mudurnu Kaymakamlığı SYDV
29. Eren Günkaya, Detay Gazetesi
30. Erdoğan Yalçın, Burj Al Babas Mudurnu (EYA)
31. Faruk Sarıca
32. Fatih Onur, Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fak. Öğretim Üyesi/ YP Hazırlama Ekibi (FON)
33. Fatma Cantürk, Hacı Şakirler Konağı İşletmecisi (FC)
34. Fazıl Karaduman, Bolu İl Kültür ve Turizm Müdür Yardımcısı (FK)
35. Ferit Özen, AİBÜ SAMYO Öğretim Görevlisi (FÖ)
36. Feridun Kaya, AİBÜ SAMYO Öğretim Görevlisi
37. Feyzullah Köroğlu, Mudurnu Ziraat Bankası
38. Fırat Oktar, Tur Operatörü/ Tahta Bavul Turizm Şirketi (FOK)
39. Fuat Akça, Bolu Valiliği Basın- Halkla İlişkiler
40. Fuat Gürleyen, Mudurnu İlçe Milli Eğitim Müdürü (FG)
41. Gökhan Bilgin, Miyar Planlama/ YP Hazırlama Ekibi
42. Güray Mercan, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm İşleri Sorumlusu (GM)
43. Hasan Tahsin Selçuk, AİBÜ Müh.- Mim. Fak. Öğretim Üyesi (HTS)
44. Hasret Tabağ, Tahta Bavul Turizm Şirketi
45. Hayrettin Ulu, Mudurnu Şeyh-ül İmran Kültür ve Tanıtma Vakfı (HU)
46. Hüseyin Yağın, BBP Mudurnu İlçe Başkanı
47. İbrahim Sertdemir, MUKTUDER (İS)
48. İbrahim Topçu, Mudurnu Mal Müdürlüğü
49. İbrahim Yamankaya, İstanbul Mudurnulular Platformu
50. İbrahim Yerlikaya, Esnaf (İYE)
51. İlhami Çetin, Anadolu Ajansı/ TRT

52. İlhami İnegöl, Emekli Kaptan
53. İrem Öz, Koç Üniversitesi / YP Hazırlama Ekibi
54. İsmail Boyacı, Esnaf
55. İsmail Hakkı Yazgan, CHP İlçe Başkanı/ Fuatbeyler Konağı İşletmecisi (İHY)
56. İsmail Kaymaz, Esnaf
57. İsmail Özçelik, Mudurnu Çok Programlı Lisesi Din Kültür ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni (İÖÇ)
58. Kamuran Esen, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm Gönüllü Sorumlusu (KE)
59. Kazım Şahin, Bolu Olay Gazetesi
60. Kenan Köksal, Bolu Mudurnulular Derneği (KK)
61. Koray Genç, AİBÜ SAMYO Öğretim Görevlisi
62. Mehmet Cantürk, Kent Konseyi Başkanı/ Hacı Şakirler Konağı İşletmecisi (MC)
63. Mehmet Mercan, Seyrancı Mahallesi Muhtarı (MME)
64. Mehmet Saner, AİBÜ Müh.- Mim. Fak. Araştırma Görevlisi (MSA)
65. Mehmet Tunçer, Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi (MTN)
66. Meral Ortaç, AİBÜ Arkeoloji Bölümü öğretim üyesi (MO)
67. Metin Akbaş, Mudurnu Orman İşletme Müdürü (MAK)
68. Metin Atalay, Mudurnu İlçe Özel İdare Müdürü
69. Metin Soygür, Mudurnu Spor Kulübü Başkanı/ eski Mudurnu Belediye Başkanı (MES)
70. Mine Güney, AİBÜ SAMYO
71. Muharrem Çevik, Mudurnu Halk Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı (MÇ)
72. Mustafa Midilli, AİBÜ SAMYO Müdürü (MMİ)
73. Muhittin Özcan, Turizm İşletmecisi/ Mudurnu İpekyolu Otel (MÖ)
74. Mukadder Kazan [Özbay], Emekli öğretmen/ Esnaf/ Antik-Otantik (MKZ)
75. Murat Yıldız, Anturya Çevre Etiği Okulu (MY)
76. Mustafa Soygür, Mudurnu Kaymakamlığı SYDV Müdürü (MUS)
77. Namık Kemal Döleneken, Şehir Plancısı/ Eski Edirne Selimye Dünya Miras Alan Başkanı (NKD)
78. Nail Hoşcan, AİBÜ SAMYO Öğretim Görevlisi/ Yönetim Planı Hazırlama Ekibi Üyesi (NH)
79. Nazım Ulusoy, İstanbul Mudurnulular Platformu (NU)
80. Nebahat Büyükan, Emekli Öğretmen/ Mudurnu Belediye Meclis Üyesi (NB)
81. Necati Yaşlı, Mudurnu Esnaf ve Sanatkar Odası Başkanı (NY)
82. Necdet Akay, MUKTUDER Yönetim Kurulu Başkanı (NA)
83. Necdet Türker, Esnaf
84. Nermin Ergun, Memur
85. Neslihan Duman, Nilüfer Hatun Anaokulu Okul Öncesi Öğretmeni (ND)
86. Nihan Karaman, Mimar/ Atölye Nun (NK)
87. Nilay Aydemir, Film sanat-dekor uzmanı
88. Nurettin Atabey, Mudurnu Aile Çay Bahçesi Çınaraltı Restoranı Sahibi (NAT)
89. Nurettin Atalay, Restoran İşletmecisi (NAT)
90. Nurhan Yılmaz, Bolu Valiliği
91. Orhan Kelleci, AİBÜ Öğretim Görevlisi
92. Osman İnegöl, Büyükcami Mahallesi Muhtarı
93. Osman Karaca, Turizm İşletmecisi, Hacı Abdullahlar Konağı (OKA)
94. Ömer Büyükkarmutçu, Armutçular Konağı ve Büyükkarmutçu Organik İşletme Sahibi (ÖB)
95. Ömer Faruk Zorlu, MARKA Bolu Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü
96. Özgür Kocabay, İhlas Haber Ajansı/ Mudurnu Haber
97. Özlem Bac[anlı], Milli Eğitim Bakanlığı
98. Ramazan Tandoğan, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu, Mudurnu Yurt Müdürü (RT)
99. Saffet Öztürk, eski Belediye Başkanı (SÖ)
100. Salih Celepçi, Mudurnu Çok Programlı Lise Müdürü (SCL)
101. Sebahat Cenkcı, AİBÜ SAMYO Sekreteri (SCN)
102. Selahattin Akbulut, Gürçam Köyü Muhtarı
103. Selçuk Ateşalp, Esnaf
104. Selime Güzelsarı Sarı, AİBÜ İİBF, Öğretim Üyesi/ YP Hazırlama Ekibi (SGS)
105. Semih Başar, Bolu Valiliği Basın- Halkla İlişkiler

- 106.Serdar Bekiroğlu, AİBÜ SAMYO Öğretim Görevlisi
- 107.Serhan Balkanal, Bolu Sağlık Turizmi Derneği
- 108.Serkan Şengül (SŞ), AİBÜ Öğretim Görevlisi
- 109.Sevgi Parlak, İstanbul Üni. Edebiyat Fak. Öğretim Görevlisi/ YP Hazırlama Ekibi
- 110.Sevim Çatak, Mudurnu İlçe Nüfus Müdürü
- 111.Sezai Gündoğdu, AKP Mudurnu İlçe Başkanı
- 112.Sıla Ceyda Okur, İpek-Bir/ İpek Yolu Turizm Kalkınma Birliği
- 113.Sibel Bozdağcı, İpek-Bir/ İpek Yolu Turizm Kalkınma Birliği
- 114.Soner Aksu, AİBÜ SAMYO, Restorasyon Programı Öğretim Görevlisi (SAK)
- 115.Şinasi Arıkan, Kaygana Mahallesi Muhtarı
- 116.Turan Barlas, Barlas Planlama/ Mudurnu KAİP Müellifi (TB)
- 117.Uğur Akkaya, AİBÜ SAMYO Öğretim Görevlisi
- 118.Vasfiye Eroğlu, Kaygana Mahallesi
- 119.Yasin Abalı, AİBÜ
- 120.Yaşar Örgü, Ankara 1 no.lu KVKBK
- 121.Yavuz Acar, İstanbul Mudurnulular Platformu (YA)
- 122.Yücel Yılmaz, Saray Helvası/ Üçöğün
- 123.Zekiye Tütünce Aydın, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (ZTA)

8 Yönetim Planı Taslağı Sunum Toplantısı

8.1 Genel Bilgi

26 Haziran 2014, Perşembe, Mudurnu Belediyesi Düğün Salonunda yapılan toplantının amacı ilgili paydaşları hazırlanmış olan Yönetim Planı Taslağı hakkında bilgilendirmek ve taslak Alan Yönetimi Danışma Kuruluna ve daha sonra Eşgüdüm ve Denetleme Kurulu'nun onayınai sunulmadan önce daha geniş bir paydaş kitlesinin görüşlerini almak olmuştur. Toplantıda Belediye Başkanı Mehmet İnegöl ve Kaymakam Kerem Süleyman Yüksel açılış konuşmalarını yapmış, ardından Dr. Ayşe Ege Yıldırım, planlama ekibinden Doç. Dr. Fatih Onur'un, Sn. Kemal Nalbant'ın ve Doç Dr. Bahadır Aydın'ın katkılarıyla plan içeriğini sunmuştur.. Daha sonra katılımcıların görüş ve önerileri alınmıştır.

8.2 Toplantı ile ilgili hazırlanan belgeler

8.2.1 Davetiye, Program ve Afiş

MUDURNU KÜLTÜREL MİRAS ALANI

Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı hazırlama çalışmalarını kapsamında oluşturulan Yönetim Planı Taslağının sunulması amaçlı düzenlenen "3. Paydaş Koordinasyon Toplantısı"na katılımınızdan mutluluk ve onur duyuyoruz.

Mehmet İNEGÖL
Belediye Başkanı

Kerem Süleyman YÜKSEL
Mudurnu Kaymakamı

PROGRAM	
Kayıt ve Karşılama	Soru-Cevap
Açılış Konuşmaları	Kolonyel
Yönetim Planı Taslağının Sunumu	Kapanış

Yer: Mudurnu Belediye Duğün Salonu
Tarih: 26.06.2014 Perşembe Saat: 10:00 - 12:30
LCY: 0 546 7341400 / gusey.mercan@hotmail.com

Bu davetiye, T.C. Doğu Marmara Kalkınma Ajansı'nın desteklediği (TR42/14/DFD/0006) "Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı" faaliyeti kapsamında hazırlanmıştır. İçerik ile ilgili tek sorumluluk projeye yararlanıcısı olarak Mudurnu Belediyesi'ne aittir ve T.C. Doğu Marmara Kalkınma Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaz.

MUDURNU KÜLTÜREL MİRAS ALANI

Yönetim Planı Taslağı Sunum Toplantısı

Mudurnu - 26 Haziran 2014

"Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı Hazırlama Faaliyeti"
T.C. Kalkınma Bakanlığı'nın genel koordinasyonunda T.C. Doğu Marmara Kalkınma Ajansı tarafından finanse edilen TR42/14/DFD/0006 Ref. Numaralı Doğrudan Faaliyet destek programı kapsamında yürütülmektedir.

8.3 Katılımcı Listesi

1. Kerem Süleyman Yüksel, Mudurnu Kaymakamı
2. Mehmet İnegöl, Mudurnu Belediye Başkanı
3. A. Ege Yıldırım, Yönetim Planlaması Danışmanı
4. Abdullah Atay, Emekli Öğretmen/ Milli Eğitim
5. Ali Arlı, Mudurnu İlçe Jandarma Komutanı
6. Bahadır Aydın, AİBÜ İİBF Öğretim Üyesi/ YP Hazırlama Ekibi

7. Celalettin Çelebi, Bolu Mudurnulular Derneği Başkanı
8. Cevat Kozan, Musalla Mahallesi Muhtarı
9. Fatih Onur, Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fak. Öğretim Üyesi/ YP Hazırlama Ekibi
10. Fuat Gürleyen, Mudurnu İlçe Milli Eğitim Müdürü
11. Güray Mercan, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm İşleri Sorumlusu
12. Halil Nur Çapa, TURSAB
13. Hayrettin Ulu, Mudurnu Şeyh-ül İmran Kültür ve Tanıtma Vakfı
14. Hilmi Ayaz, Mudurnu Ziraat Odası Başkanı
15. İbrahim Yamankaya, İstanbul Mudurnulular Platformu
16. İrem Öz, Koç Üniversitesi / YP Hazırlama Ekibi
17. İsmail Boyacı, Esnaf
18. İsmail Oruç, Yıldırım Bayezid Mahallesi Muhtarı
19. Kadir Okumuş, Mudurnu Belediyesi Emlak ve Tahsilat Memuru
20. Kamuran Esen, Mudurnu Belediyesi Kültür ve Turizm Gönüllü Sorumlusu
21. Kemal Nalbant, Mimarlık/ Mudurnu KAİP ve YP Hazırlama Ekibi
22. Kenan Köksal, Bolu Mudurnulular Derneği
23. Mehmet Cantürk, Kent Konseyi Başkanı/ Hacı Şakirler Konağı İşletmecisi
24. Mehmet Küçükatalay, Kızılay Mudurnu Şube Başkanı
25. Mehmet Mercan, Seyrancı Mahallesi Muhtarı
26. Mehmet Tunçkol, Bolu Mudurnulular Derneği
27. Meral Ortaç, AİBÜ Arkeoloji Bölümü öğretim üyesi
28. Metin Akbaş, Mudurnu Orman İşletme Müdürü
29. Mutlu Kılıç, Mudurnu Belediyesi Fen İşleri Memuru
30. Mustafa Soygür, Mudurnu Kaymakamlığı SYDV Müdürü
31. Namık Kemal Döleneken, Şehir Plancısı/ Eski Edirne Selimye Dünya Miras Alan Başkanı
32. Necati Yaşlı, Mudurnu Esnaf ve Sanatkar Odası Başkanı
33. Necdet Akay, MUKTUDER Yönetim Kurulu Başkanı
34. Nevzat Anlıtan, Yarışkaşı Konağı İşletmecisi
35. Nihan Karaman, Mimar/ Atölye Nun
36. Osman İnegöl, Büyükcami Mahallesi Muhtarı
37. Osman Urhan, Mudurnu İlçe Emniyet Müdürü
38. Ömer Büyükarmutçu, Armutçular Konağı ve Büyükarmutçu Organik İşletme Sahibi
39. Özgür Kocabay, İhlas Haber Ajansı/ Mudurnu Haber
40. Sabahattin Yoldaş, Bolu Mudurnulular Derneği Başkanı
41. Salih Celepçi, Mudurnu Çok Programlı Lise Müdürü
42. Sami Ceylan, İlçe Halk Kütüphanesi Müdür Vekili
43. Sami Özdemir, Bolu Mudurnulular Derneği
44. Selime Güzelsarı Sarı, AİBÜ İİBF, Öğretim Üyesi/ YP Hazırlama Ekibi
45. Şefik Yıldız, Mudurnu Belediyesi Memuru
46. Şinasi Arıkan, Kaygana Mahallesi Muhtarı
47. Yedigâr Doğan, Akdeniz Üniversitesi

9 Basın- Yayında ve Sosyal Medyada Mudurnu Yönetim Planı Paydaş Toplantıları

1. 'Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı Projesi Tanıtım ve Bilgilendirme Toplantısı Yapıldı', Mudurnu Belediyesi, 24 Şubat 2014
http://www.mudurnu.bel.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=339:mudurnu-kueltuerel-miras-alani-yoenetim-plan-projesi-tanitim-ve-bilgilendirme-toplantisi-yapildi&catid=38:yeni-haber-ekle&Itemid=314
2. 'Mudurnu Yeniden Keşfediliyor', Köroğlu Gazetesi, 24 Şubat 2014
<http://www.koroglugazetesi.com/habergoster.php?id=15941#.U-PibhYWFSU>
3. 'Mudurnu'nun Kültürel Stratejisi Belirleniyor', Bolu Valiliği, Mayıs 2014
http://www.bolu.gov.tr/default_B0.aspx?id=1033
4. 'Vizyon ve Strateji Belirleme Çalıştayı Gerçekleştirildi', Mudurnu Belediyesi, 30 Nisan 2014
http://www.mudurnu.bel.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=347:vizyon-ve-strateji-belirleme-cal-stay-gerceklestirildi&catid=38:yeni-haber-ekle&Itemid=314
5. 'Mudurnu'nun Kültürel Stratejisi Belirleniyor', Bolu Olay, 29 Nisan 2014
<http://www.boluolay.com/bolu/mudurnunun-kulturel-stratejisi-belirleniyor-h22350.html>
6. 'Abant'ta Turizm Masaya Yatırıldı', Milliyet, 29 Nisan 2014
<http://www.milliyet.com.tr/abant-ta-turizm-masaya-yatirildi-bolu-yerelhaber-171327/>
7. 'Abant'ta Turizm Masaya Yatırıldı', Beyaz Gazete, 29 Nisan 2014
<http://www.beyazgazete.com/haber/2014/4/29/abant-ta-turizm-masaya-yatirildi-2214857.html>
8. 'Mudurnu'da Turizm Çalışmaları', Memleketim Bolu, 25 Nisan 2014
<http://www.memleketimbolu.com/haber/mudurnu-da-turizm-calismalari>
9. 'Mudurnu Kültürel Miras Alanı Yönetim Planı Taslağı Sunum Toplantısı', Mudurnu Belediyesi, 30 Haziran 2014
http://www.mudurnu.bel.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=364:mudurnu-kueltuerel-miras-alan-yoenetim-plan-taslag-sunum-toplant-s&catid=38&Itemid=314

Mudurnu Belediyesi için hazırlayan (©2014):

Ayşe Ege Yıldırım, Bahadır Aydın, Fatih Onur, Selime Güzelsarı Sarı, Sevgi Parlak, İrem Öz, Nail Hoşcan, Şahika Yıldırım